

། མཆོད་པ་ལོ།

མཆོད་པ་ལོ་དཔེ་རྒྱུ་།

མཆོད་པ་ལོ།

དཔེ་རྒྱུ་ལོ་དཔེ་རྒྱུ་ལོ།

དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེ་ལྷན།	1
མཆོད་བཟློད་དང་བཅུ་མས་པ་དམ་བཅའ་བ།	1
ཆད་མའི་སྒྲོར་བྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ།	3
ཆད་མའི་གཞུང་དེ་དག་དུས་གང་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གིས་བསྐྱར་བ།	5
བོད་རང་གི་རྩོམ་ཆས་ཆད་མའི་སྒྲོར།	6
ཤེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་བསྟན་བཅས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ ཅུང་ཟད་གཏན་ལ་འབེབས་པ།	9
དང་པོ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཆེ་བ་བཟློད་པ།	10
གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆས་གྲགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ བཟློད་པ།	16
སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སློལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་བཟློད་པ།	34
འཇུག་བྱ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ།	36
སྤྱི་དོན་བཤམ་པ།	36
ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆན་དོན་འགྱུར་ཕྱག་བཤམ་པ།	36
ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤམ་པ། ...	37
མཆན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤམ་པ་ལས་བཤམ་པ་ལ་འཇུག་པ། ...	37
མཆན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤམ་པ་ལས་བཤམ་པ་ཉི་བར་འགོད་པ།	38

མཚན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལས་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ། .	38
བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལས་ལོག་རྟོག་སྟོན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ། ..	40
བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ དང་མཚན་གཞི།	41
རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	42
རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ།	45
ཕྱོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་ གིས་བཞེད་པ།	49
མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་ འབྲུལ་པར་བཤ་བ།	50
མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་མངོན་སུམ་གྱིས་ གཞོད་པ་བསྟན་པ།	53
མ་མཐོང་ཅམ་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་སྡེ་དགག་པ།	54
བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་བཤད་པ།	55
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	60
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	62
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།	63

ཡུལ་ཅན་སྒོ་ཡི་འཛིན་སྐྱེས་པ་འདྲ་བ།	64
སྒོ་དེས་ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ།	65
སྒོ་རྟོག་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་བ།	65
གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་བ།	73
གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་བཟུང་བ།	78
བརྟེན་ཡི་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་བ།	89
རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྐྱེས་བ།	99
གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་བ།	111
སྤྱི་སྒོ་མི་འཐད་པ་སྤྱིར་དགག་བ།	116
ཡུལ་ཅན་སྐྱ་སྒོ་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ།	133
རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་སྤྱོད་བའི་དཔེར་བརྗོད།	134
རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བ།	137
དགག་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངོས་བྱེད།	141
དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ།	144
མི་སྐྱེས་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ། ..	148
ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ།	154
རིག་བྱེད་ཆོད་མར་དགག་བ།	155

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་བཤད་པ། མཆོད་བརྗོད་དང་།	215
ལུས་རྣམ་གཞག་ ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བཅས་ལ་དབྱད་པ། ...	215
ཐོགས་སྒྲིའི་སྐབས་དབྱད་པ།	224
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིའི་ནས་དབྱེ་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ། ..	233
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དྲོགས་དཔྱད།	237
རང་བཞིན་རྟགས་ཡང་དག་གི་དྲོགས་དཔྱད།	240
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དྲོགས་དཔྱད།	243
རྟགས་ཡང་དག་ལ་གྲངས་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་དྲོགས་དཔྱད། ...	254
རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་དྲོགས་དཔྱད།	257
བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་དབྱད་པ།	263
ལུང་འགལ་དུག་ལ་དབྱད་པ།	274
འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་མིན་དང་། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་ སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	281
རང་བཞིན་རྟགས་ལ་དྲོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་དྲོགས་དཔྱད།	284
ནང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བཞིའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱད་པ།	288

སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་དང་གཞི་བྱ་གཞི་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ དྲོགས་དཔྱད།	296
སྒྲ་སྒྲོ་རྣམ་གངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་གངས་པ་དང་སྒྲོས་ སྒྲོན་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	304
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	312
བད་ཡུལ་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	318
རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་ལྡན་རྣམ་བཅད་དང་ གཞན་ལྡན་རྣམ་བཅད་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	324
གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སྒྲོར་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	328
གངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་གཞག་སྐབས་ ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	331
བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ། .	338
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཇུག་བསྟུ།	341
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་དབྱད་པ།	350
རིག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	353
ཡི་གའི་འདོད་ཚུལ་དང་ཞིག་འཛིག་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད། ...	358
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་སྒྲ་དོན་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།	360

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉུགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མྱོད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སླད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱོར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་གི་དེར་སློབ་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྟེ་ལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སླད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱུ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་སྤྱི་མཐའ་
ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱུན་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ།།

དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ།

མཆོད་བརྗོད་དང་བཅུམས་པ་དམ་བཅའ་བ།

༥ །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་འགྲོ་པར་ཕྱགས་རྗེའི་ཅིག་མང་བཏྲ། །རྒྱལ་ས་ཆེན་
སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་བསྐྱུ་བཞིའི་བང་རིམ་མཐོ། །སྐྱུ་གསུམ་ནོར་བུའི་པོ་བྲང་
མཁའ་དབྱིངས་སུ་རོལ་པའི། །མཉམ་མེད་སྟོབས་བཙུའི་བདག་པོའི་ཞབས་
བད་གཙུག་གིས་མཆོད། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ། །ཐེག་
མཆོག་ནོར་མཛོད་འཛིན་པའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ས་གསུམ་སྟན་པར་གྲགས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཆེ། །འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །སུན་འབྱེན་མཆོན་རྟོན་སྟོང་གིས་ལོག་སྤྱིའི་ཆོགས། །ཆེག་མེད་བཙུམ་
ནས་མི་སྤྱིའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བཀོད། །ལམ་བཟང་འབྲིད་མཛད་ཕྱོགས་སྤང་
ཆོས་གྲགས་སོགས། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་
འདུད། །ལུས་སྟོག་ཡལ་བར་དོར་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ། །མཉེས་པ་གསུམ་
གྱིས་བཏ་གྲུབ་དུ་མར་བསྟེན། །འགྲོ་བའི་ཕུན་པ་སེལ་བའི་རིགས་ལམ་

མིག་། སྒྲིན་མཛད་སྐད་གཉིས་སྒྲིབ་ནམས་ལ་འདུད། །ཚད་མ་མདོ་དང་སྒྲེ་
བདུན་གཞུང་ནམས་ལ། །ཐར་འདོད་སྒྲིས་བུའི་ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་
པའི། །ལོག་རྟོག་བཀག་སྟེ་གོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི། །འོར་མཛོད་སྒྲིབ་པའི་
ཡབ་སྐུ་བརྒྱད་པར་གྲུས། །སྒྲིན་གོམས་མཐུ་ཡིས་གསུང་རབ་དགོངས་
འགྲེལ་བཅས། །ནམ་དཔྱོད་སྒྲོ་གྲོས་བསྐྱབས་ལས་ཉིང་ཁུའི་བཅུད། །ཡིད་
ལུན་སྒྲི་བོའི་མགྲིན་པར་འདྲན་མཁས་པ། །བཅེ་ཆེན་བཤེས་གཉེན་དབང་
པོས་རྟག་སྒྱུངས་ཤིག། སྒྲིན་རབས་མཁས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་
མཆོ། །བཛོད་བྱ་གཏིང་མཐའ་དཔོག་དཀའ་དོར་ལ་ཉེ། །བདག་སྒྲོའི་ཀྱ་ཤེའི་
ཅེ་མོས་ཚུ་ཐིགས་ཅམ། ། བླངས་ཏེ་སྐལ་མཉམ་བྱིན་པས་སྒྲོས་མི་
འགྱུར། །གཞུང་ཆེན་མཁའ་དབྱིངས་འཕུར་རུས་གཤོག་རྒྱས་ཤིང་། །ནམ་
དཔྱོད་རབ་ཏུ་རྒྱས་ལ་འདི་མི་དགོས། །སྒྲོ་གྲོས་གཟུ་བོར་མི་གནས་སྟོགས་
འདྲིན་མཁའ། །གཞན་སྒྲིན་ཁོ་ན་མཐོང་ལ་འདིས་མི་པན། །དེང་དུས་བྱ་མང་
དཔེ་སྒྲོག་མ་ཁོམ་དང་། །ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱང་ལེ་ལོ་གསུམ་གྱིས་
བཅོམ། །རིགས་པའི་ལྷགས་མདའ་འབེན་ལ་ཕོག་མི་རུས། །བདག་འབྲ་
འགའ་ལ་པན་པ་སྤིང་སྦྱུང་བྱིས། །འོན་ཀྱང་རིགས་ལམ་སྤིང་པའི་ཅེ་མོར་
བསྟེགས། །བྱིས་སྒྲོ་བུང་བའི་གཟུགས་བཞིན་མ་མཉམ་པས། །ལོང་བའི་རི་
མོ་བཞིན་སོང་ཞོངས་པ་ཀྱན། །བཅེ་ལྷན་མཁས་དབང་ནམས་གྱིས་ལྷག་པོར་
འཆོས། །ཞེས་མཆོད་པར་བཛོད་པ་དང་བཅུམས་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་
གིས་སྒྲིན་བསྐྱུས་ཏེ་འདིར་གང་བཛོད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི། རིགས་པའི་

དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཚོས་གི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་གསུམ་གི་ནང་ནས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་བཞག་པ་ལ་བཞི་ལས། སྦྱིར་ཚད་མའི་སྒྲོར་གི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་
གཞུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་བོད་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གིས་བསྐྱར་བ།
བོད་གི་མཁས་པ་རྣམས་གིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་སྒྲོར་གི་རྣམ་གངས། གྲེ་
བྲག་ཏུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གི་དོན་ཅུང་ཟད་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་དང་བཞི་ལས། །

ཚད་མའི་སྒྲོར་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ།

༥ དང་པོ་ཚད་མའི་སྒྲོར་གི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་
ནི། འཕགས་ལུལ་དུ་ཚད་མའི་གཞུང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐོག་མར་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་གི་སྤང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་། རིགས་སྒྲོ། ཚད་
མ་མདོའི་རང་འགྲེལ། དུས་གསུམ་བརྟག་པ། དམིགས་བརྟག་ཙམ་འགྲེལ།
ཕྱོགས་ཚོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྒྲེས་བཙམས་
པའི་ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་བོད་དུ་མ་བསྐྱར། སློབ་དཔོན་
ཚོས་གི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་གི་དོན་རྣམ་པར་
འགྲེལ་བའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཏེ་
ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གི་རང་དོན་ལེའུ་

ལས་འཕྲོས་པ་གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་གཉིས།
 མངོན་སུམ་ལེ་འུ་ལས་འཕྲོས་པ་རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ། གཞན་དོན་ལེ་འུ་ལས་
 འཕྲོས་པ་ཚུད་པའི་རིགས་པ་སྟེ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་
 བཞི་བཅས་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་ལེ་འུ་དང་པོ་ལ་རང་
 འབྲེལ་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་
 ལེ་འུ་སྟེ་མ་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་པ། ལེ་འུ་དང་པོའི་རང་འབྲེལ་དང་བསྟོམས་
 པས་ཞོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་རྣམས་ལ་ཆད་མ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་
 གཉིས་པའང་ཞུ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་སྟོབ་དཔོན་ཤུ་གུ་སྟོས་
 མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་བམ་པོ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་
 བཟང་པོས་ཆད་མ་རྣམས་ངེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་
 འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་ཆད་མ་རྒྱན་མཛད། །རྒྱན་མཁན་པོའང་ཟེར། །
 དེའི་སྟོབ་མ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ཤད། སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས་མཛད་པའི་དམིགས་བརྟག་གི་རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ། ཚུད་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པའི་འབྲེལ་པ། སྟོབ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱུབ་པ་དང་། ཆད་མ་
 རྣམས་ངེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ལྟན་ཆེ་ཆུང་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་
 ལས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། སྟོབ་དཔོན་ཤྱེ་
 དགྲི་ཏས་མཛད་པའི་ཚུད་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་དབང་
 པོས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ཀུན་བརྟས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད། སྟོབ་དཔོན་ཇ་མ་ངེས་

མཛད་པའི་ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་མཛད་
པའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ།
བཅ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ཁ་
ཆེ་རྒྱ་ན་གྲེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཉི་ཀ་ཆེན་སོགས་བསྟོམས་
ན་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་ཚད་མའི་གཞུང་གངས་དུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཡོད། །

ཚད་མའི་གཞུང་དེ་དག་དུས་གང་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་གང་གིས་བསྐྱར་བ།

༥ གཉིས་པ་ཚད་མའི་གཞུང་དེ་དག་དུས་གང་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་གང་གིས་
བསྐྱར་བ་ནི། པོད་དུ་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་དང་སྤྱི་དར་གཉིས་ལས་སྤྲ་དར་སྐབས་
སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སི་རྟེན་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྤེ་བ་མ་ཉོག་དང་དཔང་སྐོང་
ཕྱག་བརྒྱ་པ་སོགས་ཉུང་ཤས་ལས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་སོགས་མ་
བསྐྱར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྐོང་སྤེ་བཅན་སྐབས་ལོ་རྒྱ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་རྒྱ་གར་
དུ་བཏང་སྟེ་མདོ་རྒྱད་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར། ལྷག་པར་སྐ་
ཅོག་ཞང་གསུམ་དང་བེ་རོ་ཅ་ན་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམས་ངེས་དང་རིགས་
ཐིགས་སོགས་གཞུང་མང་པོ་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་
དང་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སོགས་འགའ་ཤས་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་སྐབས་མ་
བསྐྱར། བསྟན་པ་སྤྱི་དར་སྐབས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྒྱ་གཞུང་པོད་
སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་མང། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་

གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་བཀའ་ངེན་ཅན་རྣམས་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དུ་མ་བོད་སྐད་དུ་
བསྐྱར་ནས་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་ལས་ཀྱང་སྤྱི་དར་བྱས་པར་གྱུར། ལྷག་པར་ལོ་
རྒྱུ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་དང་། མ་དགོ་བ་སློ་གྲོས། རག་ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་
བྱུལ་བ། ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན། མར་ཐུང་དད་པ་ཤེས་རབ། དགོ་བསྟན་སེང་
གོ་བྱུལ་མཆན། རྩོམ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ། བསྟེན་མ་མཁའ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
བཟང་པོ། བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། པ་ཆ་བ་ཉི་མ་གྲགས།
ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། འབྲོ་སེང་དཀར། དགའ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ་ཀྱ་
འོད། དཔལ་མཆོག་དོ་རྩེ། ཤེས་རབ་བཅེགས། ཞི་བ་འོད། སློ་གྲོས་བརྟན་པ་
རྣམས་གྱིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར། ཚད་མ་ཀྱན་
ལས་བཅུས་སྐྱར་མཁན་ནི་དགོ་བསྟན་སེང་གོ་བྱུལ་མཆན་ཡིན། ཚད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་ནི་མ་དགོ་བ་སློ་གྲོས་དང་། རྩོམ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ། ས་སྐྱ་ཀྱན་
དགའ་བྱུལ་མཆན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བཅོས་པ་སོགས་གནང་སྟེ་ད་
ལྟའི་དུས་སུ་འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །

བོད་རང་གི་ཚུམ་ཆོས་ཚད་མའི་སྒྲིབ་པ་

༥ གསུམ་པ་བོད་རང་གི་ཚུམ་ཆོས་ཚད་མའི་སྒྲིབ་པ་ རྩོམ་སློ་ལྷན་ཤེས་
རབ་གྱིས་ཚད་མ་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ལས་ཚད་མའི་སྒྲིབ་པ་གཞུང་
མཛད་མེད། ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་སྟེན་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་འཆད་ཉན་བྱ་ཆེར་

མཛད། བསྐྱུས་གྲ་ཞེས་པའི་གཞུང་མཛད། དེ་ནི་ཆོད་མའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་
འཇུག་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའི་ནང་དོན་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས། ཡིན་ལོག
མིན་ལོག རྒྱ་འབྲས་ཆུང་བ། སྤྱི་བྱེ་བྲག རྩམ་ལྗོག འགལ་འབྲེལ་སོགས་སྒོ་
གསར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་དང་། ཡང་བྱག་སྐྱ་ཅི་ཚུལ། དགག་གཞི་ཅི་
ཚུལ། རྩམ་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་སྒོ་འབྱེད་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་བ་རྒྱ་
དང་། ཡང་ཐལ་འགྱུར་དང་། གཞན་སེལ། སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་རྒྱ་འབྲས་
ཆེ་བ་སོགས་སྒོ་རབ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་བ་རྒྱ་ཡིན། དེ་དག་ལ་རིགས་ལམ་ཆུང་
འབྱེད་ཆེ་གསུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྲས། ས་སྐྱ་བརྩེ་ཏས་ཆོད་མ་རིགས་གཉེར་
མཛད། དེ་ལ་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡུལ་བརྟགས་ལ། གཉིས་
པ་སྒོ་བརྟགས་ལ། གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟགས་ལ། བཞི་པ་སེལ་འཇུག་
སྐྱབ་འཇུག་བརྟགས་ལ། ལྷ་པ་བརྩོད་བྱ་རྩོད་བྱེད་བརྟགས་ལ། རྒྱག་པ་འབྲེལ་
བ་བརྟགས་ལ། བདུན་པ་འགལ་བ་བརྟགས་ལ། བརྒྱད་པ་མཆོན་ཉིད་བརྟགས་
ལ། དགུ་པ་མདོན་སུམ་བརྟགས་ལ། བཅུ་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟགས་ལ།
བཅུ་གཅིག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟགས་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ལ་
རང་འབྲེལ་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་
སྒོ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་དང་། ཆོད་མའི་ལམ་བྱིད། མདོན་གསུམ་
ལེའུའི་རིགས། རྒྱལ་ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་ཀྱིས་མཛད་
པའི་ཆོད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ཆོད་མ་
རྣམ་ངེས་ཀྱི་རིག་ཆེན། ཆོད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ཆོད་མ་ཀུན་

བདུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བཅས། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
 བཟང་གིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཤིང་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ། མཛོན་སུམ་ལེ་འུའི་ཤིང་ཆེན་
 བཅས་དང་། རྒྱལ་མཚོག་སྤྱོད་འཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་ལེན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེ་འུ་བཞིའི་བསྐྱུས་དོན་དང་། ཚད་མ་རིགས་
 པའི་རྒྱན། འཇམ་དབྱངས་གཙང་པ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་གསུང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་
 བརྒྱད་པ་རྗེ་སྟོན་ལམ་དཔལ་བས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཤིང་ཆེན་
 སེ་རྩ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་དང་
 པོའི་མཐའ་དཔྱེད་དང་། འབྲས་རྩྭ་གསུང་དང་པོ་དང་འབྲས་རྩྭ་གསུང་གཉིས་པ།
 ལེ་འུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱེད། མཉམ་བུ་བྱ་བ་བཞུགས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཙོ་
 ལྷ་པ་བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
 མཐའ་དཔྱེད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་བཙུན་པའི་སྟོན་མ་རྩ་ནག་དགེ་
 ལེན་སྟོན་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཤིང་ཆེན་ བཅ་ཆེན་ལེགས་པ་དོན་
 གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། འཁྱི་པས་མཛད་པའི་རྣམ་
 འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩྭ་གསུང་
 རིགས། ཨ་མདོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙོན་འབྲས་ཀྱིས་
 མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱེད། འཁར་ཕྱོགས་བསྐྱུས་པའི་
 སྟོན་མེ་ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩྭ་གསུང་རིགས་དང་སྟོ་
 རིགས་ ཀུན་མཁྱེན་མཚོག་སྤྱོད་འཕྲེང་གྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱུས་བྲལ་དང་རྩྭ་གསུང་

རིགས། ལྷོ་རིག་བསྐྱུས་གྲ། བསེ་ངག་དབང་བཟ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
བསྐྱུས་གྲ། མི་ཉག་དག་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་
ཉགས་རིགས། དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་ལྷོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཉགས་
སྒོམ་དང་ལྷོ་སྒོམ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ ལྷོ་དོལ་སྒྲ་མ་ངག་དབང་ལྷོ་
བཟང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སུར་ལྷོག་བྱམས་པ་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་པའི་ཉགས་རིགས་དང་ལྷོ་རིག་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ལྷོ་མིག་
བཅས་དང་། གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་རིང་སྟོན་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་
ངེས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། གོ་བོ་བསོད་ནམས་སེལྤེས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་ཆད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་
བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད། མདོར་ན་དབྱས་གཙང་དང་། མདོ་སྦྱད། སོག་ཡུལ་
རྣམས་སུ་ཆད་མ་རིག་པའི་གཞུང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་
འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

༥ བཞི་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
དོན་ཅུང་ཟད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཛད་པ་པོའི་
ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་
དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་མཛད་པ་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།

སྟོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོབ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།

༥ དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ས་གསུམ་ན་
མཆན་སྟན་པར་གྲགས་པ་ལོག་པར་སྤྲོ་བའི་འདམ་བུའི་ཆལ་མཐའ་དག་ལྷག་
མེད་དུ་འཛོམས་པར་མཛད་ཅིང་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་མ་འགའ་ལ་རིགས་པའི་
ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ནས་སྟོ་ཁ་འབྱེད་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་འབྲུངས་
ཡུལ་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་སེལ་བ་ཀླ་ཞེས་པའི་ཀའྱེའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་
ཞེག་ཏུ་བྱམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྤྲོ་འབྲུངས། སལ་ཆེར་དུས་རབས་དྲུག་པའི་
མཇུག་ཙམ་ནས་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོ་ཙམ་དུ་ངེས། བོད་རྒྱལ་སྤོང་
བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་སུ་འང་བཞུགས་ཡོད་པར་གྲགས། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་དང་བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་དུས་མཚུངས་པའང་བཞུགས་འདུག ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་མ་ཐུན་པར་
བཞུགས། རྩེ་དུའི་དུས་སུ་བྱམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་དང་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
ལ་སྤྲུངས་པས་མཁས་པ་ཕུལ་དུ་བྱིན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཡིད་སྟན་
ཉེ་བྱམ་ཟེའི་རིགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྟོབ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་
པར་གནས་མ་བུའི་སྤྱེ་པའི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་སྟེ་སྤང་པོ་བྱིན་ཞེས་པ་ལས་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཆན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོར་གསོལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱེ་སྟོད་

གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། མཁན་པོ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བའི་གདམས་པ་ཁུས་པས་མཁན་པོས། སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་གང་
དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་འཆོལ་བའི་གདམས་པ་བྱིན་ནས་བསྐྱོམ་དུ་
བཅུག་པས་དེ་འདྲའི་བདག་དེ་རི་ཙམ་བཙལ་ཡང་མ་རྟེན་དེ། ཉིན་མོར་
དཀར་ཁུང་ཐམས་ཅད་བསལ། མཆོན་མོར་སྟོགས་བཞིར་མར་མེ་གསལ་
པོར་སྤྲུལ། ལུས་གཅེར་སྤར་སྤྱང་ནས་བྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་
ནས་བཞུགས་པ་ལ་མི་གཞན་གྱིས་མཐོང་སྟེ་མཁན་པོ་སྤང་པོ་བྱིན་ལ་
བཤད་པས་མཁན་པོས་སྟོགས་སྤང་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཅི་ཡིན་ངེས་པ་ན་
སྟོགས་སྤང་གིས་བདག་ནི་སྟོ་རྩལ་ཞིང་སྟོ་གྲོས་དམན་པས་མཁན་པོས་
བསྟན་པའི་བདག་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་སྟེ་དེའི་བྱིར་སྐྱོབ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱབས་
སམ་སྟམ་སྟེ་བྱི་ནང་ཀུན་དུ་བལྟས་པ་ཡིན་ཁུས་པས་མཁན་པོ་ཡིད་མ་
རངས་ནས། ཁོ་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བྱར་བ་བ་བྱོད་འདྲིར་མ་འདུག་ཅིག་ཅེས་
བསྐྱད། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སུན་དབྱང་བར་རུས་ཀྱང་རང་གི་
མཁན་པོར་གློལ་བ་འོས་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ནས་བྲག་འཆོལ་ནས་བྱིར་བྱོན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྟོད་འཆོལ་བའི་བསམ་པས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱོན། དེའི་དབང་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟེ་སྟོད་མཐའ་དག་གསན་
ནས་སྤྱངས། མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུགས་ལ་བབྱང་ནས་
ཞལ་འདོན་མཛད། རྟོ་རྗེའི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག་ལས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་གྱི་དབང་དང་བཟླས་ལུང་གསན་ནས་བསྐྱབས་པས་རྗེ་བཙུན་

འཇམ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས། རྗེ་བཙུན་ལས་གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་
ཐོབ། ཨོ་ཏི་བི་ཤའི་ཡུལ་གྱི་ནགས་ཆལ་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་
རྩོ་ཏ་ས་ལའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་བསམ་གཏན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །ལོ་འགའ་
སོང་བ་ན་དཔལ་རྒྱ་ལེརྩར་ཕུ་སྟེགས་བམ་ཟེ་ཕུ་དུ་ར་ཇ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་
སྟ་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་རྟོག་གི་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་གཞན་གྱིས་ཐུབ་པར་
དཀའ་བ་ཞིག་དང་། ཕུ་སྟེགས་གཞན་མང་པོས་ཚོད་པར་བྱང་བ་ལ་སངས་
རྒྱས་པའི་པརྩོ་ཏ་རྣམས་ཚོད་པར་མ་རུས་ཏེ་ཨོ་ཏི་བི་ཤའི་ཡུལ་ནས་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་པོ་གནས་འདིར་ཚོད་པ་ལ་སྦྱར་བྱངས། སློབ་དཔོན་
གྱིས་ཕུ་སྟེགས་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་ཚོད་པས་པམ་པར་མཛད།
ཕུ་སྟེགས་གཞན་ཡང་རིགས་པས་པམ་པར་མཛད་དེ་ནང་པར་བཙུག་ རྒྱ་
ལེརྩར་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་བཤམ། རྣམ་རིག་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུ་བརྒྱ་ཅ་ཅོམ་པར་མཛད། སྤར་ཡང་ཨོ་ཏི་བི་ཤའི་ཡུལ་
དུ་ཕྱོན་ནས་སྤར་གྱི་གནས་སུ་བསམ་གཏན་ལ་བཞུགས་སོ། །དུས་ནམ་
ཞིག་ན། རིགས་པའི་མིག་དང་བྲལ་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་
དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོ་གྲོས་གྱི་མཐུ་ལས་བྱང་བ་རྟོག་གའི་
ཚུལ་ལུགས་འདི་ལ་སྤར་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འཐོར་བ་བཞིན་
དུ་གྱུར་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་དགོངས་ཏེ་ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་
གྱི་མཆོད་བརྗོད། ཆོད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་
གཤེགས་སློབ་ལ་ཐུག་འཆལ་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དོ་ཐལ་གྱིས་

བྲག་ལ་བྲིས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་འོད་གྱི་སྒྲིང་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་ས་
གཡོ་བ་དང་། སྒྲ་ཆེན་པོ་གྲགས་པས་བྲམ་བེ་བྱབ་རྒྱལ་ནག་པོས་མངོན་
ཤེས་གྱིས་གང་གི་མ་བྱུ་ཡིན་སྟུང་དུ་བརྟགས་པས་སྟོགས་སྒྲིང་གིས་ཆོགས་
བཅད་བྲིས་པའི་མ་བྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སྟོབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་ལ་
གཤེགས་པའི་ཤྱལ་དུ་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་འོངས་ཏེ་ལན་གཉིས་བར་བསྐབས།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱུ་རེ་དང་ཀྱལ་ཀའི་སྤྱིར་ཡིན་ན་མ་བསྐབས། ཚུད་པར་
འདོད་ན་གཟུགས་སྟོན་དང་ཚུད་པར་བསྐྱེད་ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་མཉམ་
དུ་བྲིས་ནས་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་པའི་ཤྱལ་དུ་ཐུ་སྟེགས་པ་འོངས་
ནས་ཡི་གེ་མཐོང་བས་ཚུད་འདོད་ནས་བསྐྱད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་གསུམ་
གྱི་བར་དུ་པམ་པར་མངོད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ད་ཁྱོད་བསྟན་པ་ལ་ཁྱེགས་
ཤིག་གསུངས་པས་ཐུ་སྟེགས་བྱབ་རྒྱལ་ནག་པོས་སྟགས་བརྒྱས་པའི་ཐལ་
བ་སྟོབ་དཔོན་ལ་གཏོར་བས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡོ་བྱད་ནམས་ཆོག ལུས་ཀྱང་
ཆོག་ལ་ཁད་པར་ཉེ་བར་བྱུང་སྟེ་བྱགས་ཤིན་ཏུ་སྟོ་ནས་བདག་གིས་སེམས་
ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མ་རྟུས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གཤམ་
རྟུས་སྟུང་ནས་ཐོད་ལེ་གོར་ནམ་མཁར་འཕངས། ནམ་ཞིག་ས་ལ་ལྷུང་བ་ན་
སེམས་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཐར་པར་བྱའོ་དགོངས་པས་ཐོད་
ལེ་གོར་མ་ལྷུང་བས་སྐྱུན་ནམ་མཁར་གཟིགས་པས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་གྱིས་ཐོད་ལེ་གོར་བསྐྱམས་ནས་བུ་མ་བྱེད་མ་བྱེད། སྟེ་བོ་ཐེག་པ་
དམན་དང་འབྲད་ལས་སྟོ་གྲོས་ངན་པ་སྟེ་སྟེ། ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་

ཐུ་སྟེགས་ཚོགས་ཀྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་ཤེས། བྱིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མ་
 ཐོབ་པར་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་སུ་བདག་འགྱུར་གྱི། བྱི་མའི་དུས་ན་འགྲོ་བ་
 གུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་དེ་ཚད་མ་གུན་ལས་བདུས་རྫོགས་པར་
 བཅམས་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བྱིན། ལན་ཅིག་ཅུང་སྟུན་པར་
 གྱུར་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསོད་སྟོམས་སྟོང་སྟོ་ནགས་ཐང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པས་
 དུར་གྱིས་མནལ་དུ་སོང་། མནལ་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ཞལ་གཟིགས་
 ཤིང་ཏིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྟེས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པབ།
 ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀྱང་འདུད་པར་གྱུར། སྤང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བསེལ་
 གིབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་སྟོན་འཁོར་བཅས་སྐྱོ་བསངས་
 ལ་འོངས་པས་སྟོབ་དཔོན་དང་མཇལ་ནས་ངོ་མཆར་སྐྱེས། རོལ་མའི་སྐྱ་
 བསྐྱགས་པས་མནལ་སད་པ་ན་རྒྱལ་པོས། བྱིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ནམ་
 ཞེས་ངོས། དེ་ལྟར་འདོགས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ཕྱག་
 འཆལ། དེ་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཐུ་སྟེགས་པའི་སྐྱ་བ་ངན་པ་རྣམས་
 རིགས་པས་ཆར་བཅད། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་
 ཆོས་གཞི་ཉམས་པ་རྣམས་སོར་ཆུད་པར་མཇོང། སྐར་ཡང་ཨོ་ཏི་ཅི་ཤི་ཤི་
 ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་བཙུག་
 བམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྐྱོན་བདག་བྱས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུ་བྱག་བཞེངས།
 དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་གཞི་དུ་མ་བཙུགས་ཏེ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་

འཆད་ཉན་མཛད། ཡུལ་དེར་སྤྱི་ཉ་རི་ཉ་ཀ་ཞེས་པའི་ཨ་རུ་རའི་སྤང་པོ་
 བྱང་པར་འཕགས་པ་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བར་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ།
 དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་སྐམ་པར་གྱུར་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བདེན་མཐུ་བཟོད་
 པས་ཞག་བདུན་ནས་སློན་བཞིན་དུ་སོར་ཚུད་པས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཡིད་ཆེས་
 རོབ། སློབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་སྤྲོད་མེད་པ་མཛད།
 ཨོ་ཤི་བི་ཤའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཤེགས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེའི་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་
 སློབ་མས་ས་སྟོང་བྲག་ བྱེ་བཞིན་འབྲང་བའི་སློབ་མ་གཅིག་གྲང་མ་བཟུང་།
 སྐྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །གསུང་རྩམ་མང་
 ཡང་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་དམིགས་བརྟག་རྩ་འབྲེལ་དང་། ཆད་མ་
 མདོ། དེགས་སྒོ། མདོའི་རང་འབྲེལ། དུས་གསུམ་བརྟག་པ། ཕྱོགས་ཆོས་
 འཁོར་ལོ་རྣམས་ཡོད། སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་
 སློབ་མའི་ནང་ནས་ཆད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེ་ནི་སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་ལས་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་སོགས་གསན་ནས་ཁས་
 ལེན་འཛིན་མཆམས་སོགས་མཐུན་ཡང་སྤྱི་སྟེགས་པ་དང་རྩོད་པས་ཁས་
 ལེན་ཤོར་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་བྱག་ཡིན་པ་འཛིན་རྗེས་
 བྱང་དང་ཕྱོག་བྱང་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་ཡང་། མཐུན་ཕྱོད་ལ་
 མཐོང་ཅམ་དེ་རྗེས་བྱང་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དེ་ཕྱོག་
 བྱང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོའི་དགོངས་པ་དང་།

མི་མ་ཐུན་པ་མང་དུ་སྐྱས་པ་མ་ཟད། རྟོག་བྱུང་ངེས་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་
ན་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
མཐའ་དག་ངེས་དགོས་པས། བྱིར་སྐྱོལ་ཡང་དག་གིས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
མཐའ་དག་མ་ངེས་ཀྱང་རྗེས་བྱུང་དང་རྟོག་བྱུང་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་རྟོག་བྱུང་དུ་བཞག་པ་རིཾ་སོ་ཞེས་སྐྱས།
རང་གི་སྟོབ་མ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་བསྟན། ཆོས་ཀྱིས་
གྲཾ་པས་སྟོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་རིེ་ལྟ་བ་བཞིན་གཟེགས་ནས་དབང་
ལྷག་སྟེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་སོཾ་འོག་དུ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྐབས་
སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་
ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ལ། རང་གཞན་ཀྱི་མཁས་དབང་འབྲུམ་ཀྱི་དབྲུས་སུ་མི་
འཛིགས་སེདྲེའི་སྐྱ་ཆེན་པོའི་ང་རོ་བསྐྱགས་པ་ལོག་པར་སྐྱ་བ་ལུ་སྟེགས་རི་
དྲགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དངངས་འཛིགས་དག་པོས་སྟོབས་པ་ཞུམ་
ནས་མགོ་པོ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྟར་དུད་པར་བྱས་ཏེ་ཅི་གསུང་ལྟར་ལེན་གྱས་
འདུད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་རབ་དུ་གཏུགས་ཤིང་དེ་དག་ལ་

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྲེད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་གྱིན་པར་མཛད་པའི་འཇིག་
 ཉིན་གསུམ་དུ་སྟོན་གྲགས་ཀྱི་བ་དན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
 གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱ་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མི་
 ཞེས་པའི་ཐུན་པ་མཐའ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱད་པར་མཛད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་
 དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་འབྲུངས་ཡུལ་
 བོ། རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་རྒྱལ་དབང་གཙུག་གི་འོར་བུ་ཞེས་བའམ། ཉི་མ་ལའི་
 ཡུལ་དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོ་ཙམ་ཞིག་ལ་སྦྱ་འབྲུངས། ཡབ་
 བོ་བུ་མ་ཟེའི་རིགས་ལྷ་སྟོགས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་རྩྭ་རྒྱན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རྒྱང་དུའི་
 དུས་ནས་སྦྱེས་སྟོབས་ཞེས་རབ་ཀྱི་དཔལ་འབར་བ། སྒོ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་
 ཞིན་ཏུ་སྦྱར་བ་ཞིག་ཡོད། རང་གི་ཡབ་དང་ལྷ་སྟོགས་པའི་མཁས་པ་བརྗེ་ཏེ་
 དུ་མ་ལས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་ལ། སྒྲ་
 རིག་ལ། གཏན་ཆོགས་རིག་པ་སོགས་དང་། ལྷ་སྟོགས་པའི་རིག་བྱེད་ཡན་
 ལག་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་བཅོམ་གནང་བས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཀྱན་
 ལ་མཁེན་པ་རྒྱས་པས། ཡབ་དང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་བུ་མ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཁེན་གཅིག་ཏུ། བུ་མ་ཟེའི་རིག་བྱེད་རྣམ་བཞིའི་འོ་མའི་མཆོར། །སྟོན་མེད་
 སྒོ་གྲོས་ཆ་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོས། །གཞོན་ནུའི་མཆོ་སྦྱེས་འདབ་མ་སྟོང་དུ་
 འབྱེད། །སྒོ་གསལ་བྱང་བ་ཆོགས་ཀྱན་འདུས་པར་གྱུར། །ཞེས་བསྟོད། དེ་ལྟ་
 བུའི་གཞོན་ནུ་དེས་ནམ་ཞིག་གི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་
 གཟིགས་ཞིབ་གནང་བས་སྟོན་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སང་པས་སངས་

རྒྱལ་དང་ཚོས་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཡིད་རང་ནས་གསེར་དང་རག་ལྟར་རྒྱལ་
 བས་གསུངས་པའི་ཚོས་ནི་རྒྱལ་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྟན་
 ཞིང་འཐད་པ་དང་། ལུ་སྟོགས་པའི་སྟོན་པས་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་དང་མི་ལྟན་ཞིང་མི་འཐད་པར་གཟེགས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 བསྟན་པ་ལ་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་
 གྱིས་ཤིན་ཏུ་མོས་པར་གྱུར་ཏོ། །འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེལ་ལྟར་རབ་ཏུ་
 བྱངས། །ས་ལུང་ས་བོན་ནས་ལྷག་འབྱུང་མི་སྟི། །རིན་ཆེན་གསེར་ནི་རག་
 ཏུ་འགྱུར་མི་སྟི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པལ་པས་འབྲིད་མི་འགྱུར། །ཡོངས་
 ལུ་གོམས་པས་བག་ཆགས་མཐུ་བརྟམ་ཤིང་། །རྣམ་དཔྱོད་སྟོ་གྲོས་གསེར་
 གྱི་ལྡེ་མིག་གིས། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བར་མངོད་སྟོ་དབྱེ་བས། །ལེགས་
 བཤད་རིན་ཆེན་ཐུགས་འཕྲོག་བྲམ་ཟེའི་རིག །སྐྱོན་པ་ཁྲིར་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་
 ཡིས་དོར། །དེ་ནས་ནང་པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་མ་འཐད་པས་སྟོམ་པ་སྦྱང་མེད་
 ནའང་རྟགས་ཅམ་ལའང་གུས་པར་གྱུར་ནས་ནང་པའི་དགེ་བསྟོན་གྱི་ཆ་
 ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ནས་བཞུགས་པ་ན་ཡབ་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གྱིས་ཆ་
 ལུགས་དེ་ལ་མ་རངས་ནས་གཞན་དུ་བསྐྱུར། རི་ལྟར་སྟེལ་ཆོགས་མི་བཟུང་
 ནས། །མཇུག་མ་མེད་པར་འཕྱ་བ་ལྟར། །དང་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། །
 གཡོ་སྐྱུ་ཅན་གྱིས་མཐའ་ལྟར་ཟེར། །ཚོས་གྱི་གཤགས་པས་ཀྱང་ངང་པ་བད་
 མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་དགའ་བདེ་རབ་ཏུ་རྒྱལ་ཤིང་བཞིན་འཇུ་མ་བག་དང་
 བཅས་ནས་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱོན། ནང་པའི་བརྟེན་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་སྟོང་ཞེས་

པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
བསྐྱེད་ས། ཆོས་མ་ཡིན་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱེལ་ནས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བསྐྱེས་
པའི་སྐུ་རེངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྒྱུངས་ནས་སྡེ་
སྡོད་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། མདོ་སྡེ་དང་གཟུངས་སྒྲགས་
བསྡེམས་པས་ཆོས་ཆན་ལྔ་བརྒྱ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ཞལ་འདོན་མཛད།
རྟོག་གཏེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལ་སྒྱུངས་ཀྱང་ཐུགས་མ་ཆོམ་པར་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ལ་མཁས་པར་
འདོད་ནས་ཕྱོགས་སྤང་གི་སློབ་མ་སུ་བཞུགས་པ་འདྲི་ཞིབ་མཛད་པས་སློབ་
དཔོན་དབང་ཐུག་སྡེ་བཞུགས་པར་མཐེན་ནས་དེའི་བྱང་དུ་བཅར། ཆད་མ་
ཀུན་བདུས་ཀྱི་མིང་ཞུས། ཆར་གཅིག་གསན་པས་དབང་ཐུག་སྡེ་དང་མཉམ།
ཆར་གཉིས་གསན་པས་ཕྱོགས་སྤང་དང་མཉམ། ཆར་གསུམ་པ་གསན་པ་ན་
སློབ་དཔོན་དབང་ཐུག་སྡེས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
མ་རྟོགས་པར་གཟིགས་ནས་སློབ་དཔོན་ལ་ཞུས་པས་སློབ་དཔོན་ཐུགས་
རབ་ཏུ་མཉེས་ནས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་འདྲ། ཁོ་
པོ་ནི་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་འདུག་པས་
གྲུབ་མཐའ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱིས་འཆོས་ཤིག དའི་ཁས་སྤངས་
ལའང་ཕྱོགས་སྤང་སྤངས་ཏེ་སུན་དབྱང་ལ་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་དོན་མ་
ནོར་བར་བཀལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲ་མའི་བཀའི་གནང་བ་

བསྐྱེད་ཀྱི། །

ཆུ་ཤིང་སྦྱེད་ཚལ་དགའ་བདེའི་ཅེ་རོལ་སྤངས། །སྒྲོན་ཤིང་གཙང་མའི་
 དགའ་ཚལ་ཅི་དགའ་རོལ། །གཞན་གྱིས་དགའ་སྦྱང་ཡུན་རིང་བསྐྱོད་པའི་
 ལམ། །འབད་པ་ཆུང་དུས་པ་རོལ་སོན་པ་ལགས། །སྒྲ་མས་ཅི་གསུངས་
 བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་། །མི་རིགས་སྤྱ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་བརྟགས་ནས་
 རོར། །ལྷག་པར་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་པ་ལ། །མ་བསྐྱབ་ཉེས་དམིགས་
 འབྱུང་འབྱུར་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །མཁའ་ལྗིང་དབང་པོས་མཁའ་དབྱིངས་འཕྱར་
 བའི་ཚད། །ཁོད་ཀྱང་གཞལ་བར་མི་རུས་བྱ་གཞན་ཅི། །རིགས་ལམ་མཁའ་
 དབྱིངས་གཞོག་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་ཁྱུང་། །བྲམ་བེ་རིག་བྱེད་བྱི་ལུས་རྗེས་
 མི་བསྐྱེད་ཀྱི། །

དེ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་ཡི་དམ་གྱི་
 ལྷ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་རྩི་རྩེའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་གི་
 ཞེས་པ་ལ་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀའི་དབང་ལུས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷགས་པས་ལྷག་
 པའི་ལྷ་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་ཞལ་གཟིགས་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་སྤྱོད་ལ་དངོས་
 གྲུབ་ཅི་འདོད་གསུངས་པ་ལ། །བདག་ལ་སྤྱོད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 དངོས་གྲུབ་འཚལ་ལོ་ལུས་པས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེའི་ཞལ་ནས་ཏ་ཏ་ཏྱུ་ཏྱུ་
 གསུངས་ཏེ་མི་སྤྱང་བར་གྱུར། །སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དགོས་དོན་
 ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་དགོངས་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་བསྐྱོད་པ་རྒྱན་ཆགས་
 མཛད། །དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཤིག་ཀྱང་མཛད་རུང་པོད་

སྐད་དུ་མ་བསྐྱུར། །རི་ལྷར་ཁོར་འདོད་དེད་དཔོན་མཁས་ལ་བརྟེན། །གྲུ་
གཟིངས་ཁྱུགས་ནས་རིན་ཆེན་སྲིང་དུ་ཆས། །དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་རིན་
ཐང་མེད་པའི་ཁོར། །བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལོག་པའི་དགའ་བ་བཞིན། །དད་
འདུན་མ་ཡིས་བསྐྱུལ་འདེད་སྒྲིང་དུ་བཅང་། །རྟག་གྲུས་སྦྱོར་བའི་བཙོན་
འགྲུས་རྟ་ལ་ཆིབས། །མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྲོང་མཆོག་ཏུ། །རྣམ་
དཔྱེད་ཐོགས་མེད་ཁོར་རྟེན་ཅིས་མི་དགའ། །

དེ་ནས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཆིམ་པར་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་
གསང་ཆོག་མཐའ་དག་མ་ཤེས་ན་དེའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ཡོངས་སུ་
དགག་མི་རྒྱས་པར་དགོངས་ཏེ། །ཁོལ་པའི་ཆ་ལུགས་སུ་བརྟུས་ཏེ་སུ་སྟེགས་
པའི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་སུ་ཡོད་སྟུང་དུ་
དགོངས་པ་ན། དེ་དུས་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་སུ་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ། ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་
ཐུགས་ལ་ཤར་བ་སྟོན་པ་གཞོན་རུ་རོལ་པའམ་གཞོན་རུ་མ་ལེན་ཟེར་བ་དེ་
བཞུགས་པ་མཁྱེན་ནས་སྟོབ་དཔོན་དེའི་དྲུང་དུ་ཕེབས། སྟོན་པ་དེ་ནི་ས་ཞིང་
མང་བ། བ་ལང་མ་ཏེ་སོགས་ཐུགས་མང་བ། བྲན་པོ་མོ་ལྷ་བརྒྱ་རེ། ཞོ་ཤས་
འཆོ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། ཐན་སྟོན་པ་དེའི་ཆུང་མ་དང་སྤྱ་གྲུ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་
རིག་བྱེད་ལ་སྦྱངས་པས་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག་སྟོན་རུས།
སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་དགའ་ངལ་བྱེད་དུ་བསད་ནས་བྲན་པོ་དང་བྲན་
པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལས་བསྐྱབས་པས་གཞོན་རུ་རོལ་པ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པ་

ཤིན་ཏུ་མགུ་བར་གྱུར། སྟོན་པ་གཞོན་ཏུ་རྩོམ་པས། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོང་
 གྱིས་དཀའ་བའི་ལས་དེ་ཙམ་བྱས་པ་ལ་རེ་འདུན་ཅི་ཡོད་གསུངས་པ་ལ།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ཟུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉན་པར་འདོད་གསུངས།
 གཞོན་ཏུ་རྩོམ་པས་ཟུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་གསང་ཆིག་དང་
 བཅས་པ་བསྟན། རྒྱུ་མ་དང་བྱ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རང་གིས་གང་ཤེས་རྣམས་
 སྟོབ་དཔོན་ལ་བསྟན། ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་འདོད་སྤྱད་གྱི་དུས་སུ་བསྟན་པ་
 རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསན་ནས་གསང་ཆིག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་
 མཐེན་ནོ། །དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་པ་གཞོན་ཏུ་རྩོམ་པ་ལ་བས་གོས་
 སོགས་ཡོན་གྱིས་བྱགས་ཆིམ་པར་མཛད། རྗེས་སུ་རྒྱུ་མ་དང་བྱ་དང་བཅས་
 བའང་ཆིམ་པར་མཛད་ནོར་ལྷག་མ་རྣམས་བྲམ་བེ་དེ་དག་ལ་སྟོན་མོ་རྒྱ་ཆེར་
 གནང་ནས་སྟོན་པ་གཞོན་ཏུ་རྩོམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱགས་
 མགུ་བར་མཛད་དེ་མཆན་མོར་བྲོས་སོ། །དམའ་སར་སྐྱེ་དངོས་སྣ་ཆོགས་
 རྒྱུང་བ་བཞིན། །བྱ་དུ་སྒྲངས་ཏེ་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་བཞིས། །མ་ཁར་
 བན་པའི་བྱི་ཆིལ་སྟོང་པ་བཞིན། །རང་བསྟན་བསྐྱང་བྱིར་ལྷ་ངན་བསྟན་
 བཅས་སྟོབ། །འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་ཀྱང་། །རིག་གནས་
 འོན་དུ་པངས་མེད་བཏང་བ་དེ། །པལ་པས་མི་རྒྱས་དམ་པའི་སྟོང་ཚུལ་
 ཡིན། །མཁས་སྟོན་འབྲེད་བྲེད་མཆམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་
 སྟོ་སྟོགས་གྲ་ཀ་གྲ་ཏ་ཞེས་པའི་ཆོང་འདུས་ཆེན་པོ་པོ་བྲང་དང་བཅས་ཡོད་
 ས་དེར་ཕེབས་ནས། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་རྩུ་མ་རི་བྱ་ཞེས་བྲ་བ་དེ་ལ་སྟོ་ཡིག་

བཏབ་སྟེ་ཡུལ་འདི་ན་ང་ལ་རྩོད་པར་རྒྱས་པ་སུ་ཡོད་གསུངས་པས་དེར་
གཟེགས་ཟན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་མཁས་པ་བྲམ་ཟེ་ཀ་ན་གུཏྟ་དང་།
གཞན་ཡང་མཁས་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་རྩོད་པས་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་མཁས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྩོད་པས་
ཕམ་པར་མཛད་དེ་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་བརྟུག་ ཡུལ་དེའི་
རྒྱལ་པོ་འང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ལ་བཏད། བྲམ་ཟེ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་
ལོངས་སྟོད་ཆེ་བ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་ནང་པའི་ཆོས་གཞི་རེ་འཇུགས་སུ་བརྟུག་སྟེ་
རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་སྤར་མེད་པའི་སར་བསྟན་པ་གསར་དུ་བརྟུགས། སྟན་
པའི་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་གིས་བྲེར་ཏེ་སྟན་པ་གཞོན་རུ་རོལ་པ་འཁོར་
དང་བཅས་པའི་སྟན་ལམ་དུ་སོན་པ་སྟོང་དུ་དུག་མདའ་ཕོག་པ་བཞེན་དུ་
གྱུར་ཏེ་ཞེ་སྤང་གི་མེ་འབར། ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་གྲེན་དུ་ལངས། ལྷག་དོག་གི་
སྤ་ཐག་བཅིངས། ཡིད་སྟོང་སྟོང་དུ་གྱུར། གཉིད་མི་འོང་། ཟས་གྱི་བྲོ་མི་སྟོང་།
ཁོ་གཉེར་བསྐྱས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དག་པོའི་སྟོན་སྲུང་དང་ཆུང་མ་གཡོག་
འཁོར་རྣམས་ལ། དག་པོས་རང་རེའི་འཁོར་དུ་བྲན་གཡོག་བརྟུས། །བྲམ་
ཟེའི་གསང་ཆོག་རིན་ཆེན་འབྲེར་ནས་བྲོས། །བདག་ཅག་མཆོན་ཅེ་རང་ལ་
ཚུར་བསྟན་པས། །རང་སྟེའི་ཚུལ་ལུགས་འཛོམས་པ་གོར་མ་ཆག །བདག་
ཅག་འབྲལ་དུ་རིག་པའི་མཆོན་བརྟན་ནས། །གྲུ་ཀ་གྲུ་ཏར་དག་པོའི་རྩོད་
ཟླར་འདོང་། །གལ་ཏེ་པ་རོལ་ཕམ་པར་མ་བྱས་ན། །འོ་སྟོལ་བསྟན་མང་
བཞིག་པར་ཉེ་བར་སྟེབས། །ཞེས་སྟེས་ནས་རང་གི་འཁོར་མཁས་པར་

གྲགས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་ནས་གྲ་ཀ་གྲ་ཉི་ཚོང་འདུས་ཆེན་པོར་ཆས་སོ། །
 ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་རྩམ་རི་བྱ་ལ་གཞོན་ཀྱུ་རོལ་པས་བདག་དང་ཆོས་གྲགས་
 གཉིས་ཚོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཚོད་པས་དེད་རྒྱལ་ན་ཆོས་གྲགས་ལྟ་ལམ་དུ་གཏོང་
 བྱིན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་ན་རྒྱལ་པོས་བདག་ལྟ་ལམ་དུ་གཏོང་
 བར་མཛོད་ཅེས་བསྟོས། སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ལ་
 ཞིན་ཏུ་སྟོང་བཅེ་བར་དགོངས་ནས་གཞོན་ཀྱུ་རོལ་པ་རྒྱལ་ན་བདག་གསོད་
 གྲང་རྒྱང་ཅི་གར་མཛོད་ཅིག གལ་ཏེ་བདག་རྒྱལ་ན་གཞོན་ཀྱུ་རོལ་པ་
 སོགས་བྲམ་ཟེ་གཅིག་ལའང་གཞོད་པ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་གསུངས། བྲམ་
 ཟེ་ཞེ་སྒྲུང་དབང་སོང་བདག་གཞན་འཛོམས། །སྟོབ་དཔོན་སྟོང་རྩེས་འགྲོ་བ་
 མ་ལུས་སྟོབ། །ཉོན་མོངས་སྟོན་དང་སྟོང་རྩེའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། །གང་ལ་སྒྲུང་
 དང་གང་ལ་གྲུས་འོས་སྟོས། །གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དམ་པ་དེ། །སྟོབ་
 པ་དེ་ཡི་སྟོ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །གང་ལ་གཞོད་པ་བྲས་གྲང་བདེ་འབྲེལ་
 བ། །བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྟོབས་སུ་མཆིའོ། །དེ་ནས་སུ་རྒྱལ་ནའང་
 དེའི་ལུགས་ལ་འཇུག་རྒྱའི་རྒྱན་བཞག་ནས་སྤྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཚོད།
 སྟོན་པ་གཞོན་ཀྱུ་རོལ་པ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་དེ་
 དག་རེ་རེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་
 བུ་རེ་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་ལྟར་པབ་པས། གཞོན་ཀྱུ་རོལ་པའི་དམ་བཅའ་
 རྣམས་བྱུག་དར་ཁོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱང་གིས་འབྲེར་བ་ལྟར་སོང་ནས་གཞོན་ཀྱུ་
 རོལ་པ་སྟོབ་པའི་སྟོ་བཅུ་མས་ཏེ་ཡིད་འཇིགས་པ་དང་ཁྱུ་པར་གྱུར། རང་གི་

དམ་བཅའ་ལ་སོམ་ཉི་ལྷུང་སྟེ། །ལྷགས་ལྟར་སྤྲ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་
ལ། །སྤྱིར་ཁོ་ལ་གང་གིས་སུན་འབྱེན་མི་རུས་པ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
རིགས་ལམ་གནམ་ལྷགས་མདས། །ལྷག་མེད་བཙུམ་པས་བདག་ནི་ཡིད་
ལྷག་གྱུར། །ཞེས་སྒྲུབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པས་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ལ་གཞོན་ན་དེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་
མེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་གཞོན་རུ་རོལ་བའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་རབ་ཏུ་ལྷུང་སྟེ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བའི་དགེ་
སྦྱོང་དུ་གྱུར་ཏོ། །གཞན་ཡང་གཅེར་བུ་པ་ར་ཏུ་བྲ་ཏི་དང་། དཔྱེད་པ་བ་སྟེ་ཀི་
ར་གྱུ་བྱ་དང་། བམ་ཟེ་ཀུ་སྤྲ་རྒྱན་དང་། ལྷ་སྟེགས་པའི་ཚུད་པའི་བྱ་མཆོག་
ཀ་ཏ་དུ་རོ་བུ་སོགས་དང་། འཕེགས་བྱེད་ཀྱི་རི་བོའི་ཁོངས་ན་གནས་པའི་
ཁོ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སུན་ལྷུང་སྟེ་མི་སྤྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བཀོད་
དོ། །སྤྲ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་བྲ་བ་ལིའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཡུལ་དེ་ན་བདག་ལ་ཚུད་
པར་འདོད་པ་སུ་ཡོད་ཅེས་དེའི་བསྒྲགས་པས་དེར་གནས་པའི་ལྷ་སྟེགས་པ་
པལ་ཆེར་གཞན་དུ་བྱོས། འགའ་ཞིག་གིས་ཚུད་པར་མི་རུས་པར་ཤེས་ནས་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་གཏུགས་ཏེ་ཁས་སྦྱངས། ཡུལ་དེར་སྟོན་
གྱི་ཆོས་གཞི་ཉམས་པ་རྣམས་སྤྲ་གསོ་གནང་། སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ནགས་
སུ་བྱོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གངས་ཀྱི་རི་བོ་འབྲ་
བའི་ལག་ལྟན་དབང་པོ་ཡང་། །རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ཁྲིས་པའི་སྤྲ་མོས་མགོ་
བོར་བཞག དེ་ཆེ་ང་རྒྱལ་རི་བོ་བསྟོལ་ཏེ་སྤྲ་རིང་བཀྱར། །བ་ལང་ལྷགས་

ཚེགས་ཀྱི་ཡུང་བཀ་ཐེབས་སྡོད་རྒྱས་སམ། །ཕྱི་ཕྱི་ཐུ་ཐུ་གཅིག་དབང་མེད་
 འདེད་པ་བཞིན། །ཚེགས་འདུས་དབུས་སུ་སེའི་སྐྱབས་སྐྱབས་པས། །ལྷ་ཡང་
 མི་རྒྱས་དཔག་ཚད་བཀལ་ནས་བློས། །ཐ་སྐྱེས་རི་དྲགས་ཚེགས་རྣམས་
 སྤྱིང་ཡང་གས། །དེ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དཔལ་
 རྒྱལ་རྒྱར་ཕྱི་སྤྱོད་པའི་མཁས་པ་སྟེ་ག་ར་ཨ་ཙྰ་རས་ནང་པའི་མཁས་པ་
 རྣམས་དང་ཚྱོད་པར་འོང་གི་སུ་རྒྱལ་བ་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་རྒྱུའི་དམ་
 བཅའ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱིས་བསྐྱབས་པས། རྒྱལ་རྒྱུའི་མཁས་པ་རྣམས་དེ་མ་
 ཐག་ཁས་མ་ལེན་པར་སང་ཕོད་ན་ཚྱོད་དོ་ཞེས་དུས་བཏབ་སྟེ་བརྟེན་རྣམས་
 གྱིས་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་ན་བཞུགས་པའི་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མཉེས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས། དུས་ལ་བབས་པ་ན་རྒྱལ་རྒྱུའི་དགོ་འདུན་རྣམས་གྱིས་གཟབ་རྒྱས་
 དང་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་བྱངས་རྒྱལ་རྒྱར་ཞབས་སེན་འཁོད། རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་
 གྱིས་ལྷ་ར་ཏ་སིར་བྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། ཚྱོད་པའི་སྐྱབས་
 རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔང་དུ་བཅུགས། ཕྱི་སྤྱོད་པའི་མཁས་པ་
 སྟེ་ག་ར་ཨ་ཙྰ་ར་ལ་ཕྱི་སྤྱོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟོར། ནང་པའི་
 མཁས་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་བསྟོར། ཚེགས་པ་སྟོང་
 ཐག་དུ་མའི་དབུས་སུ་བྱིའི་སྤྱིང་དུ་བཞུགས་ནས་ཚྱོད་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་ན་སྟེ་
 ག་ར་ཨ་ཙྰ་ར་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེད་རྒྱལ་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཕྱི་སྤྱོད་པའི་བྱབ་
 མཐའ་ལ་ཞུགས་པའམ་ཡང་ན་ཅུ་བོ་གསྐྱར་མཚོང་པ་གདམ་ཁ་གྱིས། ཁྱོད་

རྒྱལ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཚུ་བོ་གཞུང་ལ་མཆོང་སྟེ་འཆི་བར་བྱེད་ཟེར་དོ། །དེ་ནས་སྤྱི་
ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་གནད་དོན་ལ་ཚོད་པས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
སི་ག་ར་ཡུ་ཅ་ཏུ་ལན་གྲངས་མང་པོའི་བར་པམ་པར་མཛད་དེ་མཐར་མི་སྤྱོད་
བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བཀོད་པར་མཛད། སི་ག་ར་ཡུ་ཅ་ཏུ་ལན་གཞུང་
མཆོང་བར་བརྩམས་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྟོང་བཅེ་བས་སྟོག་
ཀྱང་མ་ཉན་པར་ཁོ་རང་གི་སྟོབ་མ་རྩ་ཏུ་ཡུ་ཅ་ཏུ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ནམས་ལ་
ཚོད་པ་ཀྱིས་ལ་རྒྱལ་བར་བྱེད། ད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ལ་སྤྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དེ་
དག་པམ་པར་བྱའི་ཟེར་ནས་ཚུ་བོ་གཞུང་མཆོངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་སོ།།
ལུ་སྟོགས་པའི་འཁོར་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ནམས་ནང་པ་ལ་བརྟུག་གོ།

དེ་ནས། རྩ་ཏུ་ཡུ་ཅ་ཏུ་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བར་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཉེས་
པར་བྱས། སྤྱི་ཡང་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བར་སངས་རྒྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
ལ་སྤྱངས་ནས་ལོ་བདུན་པར་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་ཚོད་པས་རྩ་ཏུ་
ཡུ་ཅ་ཏུ་ལིན་ཏུ་པམ་པར་གྱུར་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་བསྟོག་ཀྱང་མ་ཉན་པར་
ཚུ་བོ་གཞུང་མཆོངས་ཏེ་ཆེད་དུས་བྱས་སོ། །དེའི་བྱ་བུ་བོ་དང་སི་ག་ར་ཡུ་
ཅ་ཏུ་སྟོབ་དང་། དེའི་འཁོར་ནམས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་སོ། །བྲམ་ཟེ་བྲང་
པོའི་སྟོ་ཅན་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་ཅམ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས། བྲམ་ཟེ་དེ་
དག་གིས་རང་རང་གི་འབྱོར་པ་དང་བསྟན་ནས་མ་ག་རྩ་དང་བཅོམ་བརྟག་
སོ་སོར་ནང་པའི་ཆོས་གཞི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བརྟགས། བྲང་སྟོང་མ་ཉམ་གའི་
ནགས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས། འཕགས་བྱེད་རི་བོའི་ཁོངས་ན་སྟོངས་རྒྱ་ཞིང་

མཐར་ཀྱུ་པོ་མེ་ཏོག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་པོ་བྱང་དུ་བྱོན། རྒྱུ་པོ་ས་ཁྱིད་སྤྱི་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབས་པ་དང་ལྷན་པའི་སློ་ནས། །ཤེས་རབ་ཅན་ནི་སྤྱོད་པ་གྱི་སྤྱང་པོ་སྟེ། །ཅུ་གོ་སྟེ་བརྗོད་པ་རྣམས་པར་དག། །སྟན་དག་དཔའ་པོ་ལས་བྱུང་སྟེ་སྤྱོད་པ་མཁས། །སྤྱོད་པ་ལས་རྣམས་པར་རྒྱུ་པོ་བྱང་མེན་སྤྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ན་རྒྱུ་པོ་ཏ་ལས་ཏེ། །སྤྱོད་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་གསུངས། །ཆོས་གྱི་གྲགས་པས། དེ་ལྟར་ཟེར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་པོ་དེ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུགས་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལྷགས་ཅོ་མ་མཛད་དེ། །གལ་ཏེ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཡི། །སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་ན། །ཆོས་རྣམས་གཉིད་ལོག་ཡང་ན་ཤི། །ཆོས་མ་ཡིན་རྣམས་ད་གདོད་ལོངས། །ཞེས་འཇིགས་མེད་སེལ་ཞེས་པ་རྒྱ་གྲགས། །ཡི་གེ་ལ་བྲིས་ནས་རྒྱུ་པོ་པོ་སྤྱོད་ཁང་དུ་བཀྱམས་སོ། །ཡུལ་དེར་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱུང་དུ་བཅར་ནས་རྒྱུ་པོ་བྱང་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དགོ་སྤྱོད་བྲི་གཉིས་བྱུང་། །ཆོས་གཞི་ལྟ་བུ་ལྷག་ཅམ་བཙུགས། །དེ་ནས་མཐའ་ཁོབ་ཡུལ་གྱི་རྩི་ར་ཐར་བྱོན་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཙུང་། །གོ་ཏ་ལྟ་བུ་རི་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། །ཡུལ་དེ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམས་ཡིད་མ་རངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞུགས་གནས་ལ་མེ་བརྒྱབ་སྟེ་སྤྱོད་པ་ཀྱན་ཆོག་པར་བྱུང་བ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩུ་འབྲུལ་ལ་བཏེན་ནས་ནམ་མཁར་དཔག་ཚད་གཅིག་གི་བར་དུ་བྱོན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་པ་རྩི་གདན་པས། །སྤྱོད་པ་ཚར་གཅོད་

མཁའ་ལ་གཤེགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །རི་ལྷ་ར་དུག་ཅན་གྲོང་སྲིར་ཡིད་
འོང་བས། །སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་ལྡན་བཤེས་ཀྱང་བཅི་འགྱུར། །རིན་ཆེན་འགྱུར་གནས་
ཀྱི་མཆོར་གོགས་མང་ཡང་། །རྟག་ཏུ་ཆོང་པ་རྟོར་འདོད་འཆང་གིག་གིག །
དབྱུང་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་རབ་གིས། །གཟེགས་བཅན་གྲུབ་མཐའི་
སྒོང་པོ་ཅ་བ་བཅད། །སྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིག་པའི་ཡན་ལག་མཐའ་དག་ཀྱང་། །
བསེར་བྱས་འབྲེར་བའི་སྟོན་དུས་ཤིང་ལོ་བཞིན། །གསེར་འགྱུར་ཆུང་དུས་
ལྷགས་སྒྲོང་སྒྲིག་ཀྱང་། །རིན་ཐང་མེད་པ་རིན་ཆེན་བསྐྱར་བ་བཞིན། །ཡ་
རབས་གཅིག་གིས་རྩ་བ་སྐྱོད་མི་བྲི་སྟོང་། །ལྟ་སྐྱོད་རྣམ་དག་ཞི་འཇམ་ཅན་དུ་
བསྐྱར། །

དུས་སྐབས་དེར་སྐྱར་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཅོད་པས་པམ་པར་གྱུར་པ་ལྷ་
སྟེགས་པ་སྟོ་ག་ར་ལྷ་ཅཱ་རས་རང་གི་སྐྱོབ་མའི་བྱར་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་
ལས་ཀྱང་སྐྱོ་གིན་ཏུ་རྟོ་བ་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷའི་ལུས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་དེ་
ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོན་པས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་ཅོད་པར་འདོད་ནས་ཕ་
ར་ཁ་སིར་བྲམ་བེ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ལྷགས་སོ། །སྐྱེ་བོ་སྐྱོང་སྒྲིག་དུ་མའི་
དབྱུས་སུ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཅོད་པས་ལྷ་སྟེགས་པ་དེ་གིན་ཏུ་པམ་པར་གྱུར།
ཁོ་པས་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་མ་རུས་པར་ཆུ་བོ་གཤམ་མཆོངས་ཏེ་ཆེའི་
དུས་བྱས། འཁོར་བྲམ་བེ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པར་ཞུགས། དུས་དེའི་ཆེ་བྲམ་བེ་བཱེ་སི་ཏ་དང་། དེ་བ་བཱེ་ཀ་ར་ཀ་
ར། དེ་བ་སཱི་གསུམ་པོས་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་དུ་བཅར་ཏེ་བྱང་པོའི་སེམས་

གྱིས་སྤྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བརྒྱལ་བརྟག་མང་དུ་བྱས། སློབ་དཔོན་གྱིས་
 དེ་དག་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་མིག་
 བྱིན་ནས་བྲམ་ཟེ་དེ་གསུམ་པོ་སྤར་རང་གི་ཁས་སྦྱང་རྣམས་བྱ་སྤྱོད་རྒྱུ་གིས་
 འབྱེད་བ་བཞིན་དུ་སོང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོར་སྦྱངས་ཏེ་ནང་
 པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པས་
 ཞིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་བྱང་སྤྱོད་གས་ཁ་ཆའི་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་
 དར་ཁབ་དུ་སྡེལ་ལོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་གར་སྡེ་སྤྱོད་གས་ན་ཡུལ་
 དའི་རྒྱལ་སྡོན་དུ་མ་ལ་ཚོས་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཅུག
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་དུ་བཅུགས་སོ། །

དེ་ཡན་ལ་སློབ་དཔོན་རང་གིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཙུ་ཙམ་
 ལོན་ཡོད། གཞན་ལ་བསྐྱལ་ནས་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་ནི་དེ་བས་མང་། དུས་
 དའི་ཆེ་སྤར་གྱི་སྤྱི་གར་ཨུ་ཅཱའི་སྤྱི་བ་གསུམ་པོ་སྤོ་གྲོས་ཀྱི་ཅལ་སྤར་
 གཉིས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་སྤར་བ། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷས་ཏྲག་དུ་གཟུགས་
 བསྟན་ནས་རིག་པ་སློབ་ཅིང་། དུས་འགའ་ལུས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས།
 རིག་གནས་གང་ལའང་ཐོགས་མེད་སྤྱོད་བ། སློབས་པའི་ང་རྒྱལ་མཐོ་བ། རྒྱལ་
 བ་གང་གིས་ཀྱང་ཚོད་ཆེ་འབྱན་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེས་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
 དང་ཚོད་པར་འདོད་ཅེས་བྲིལ་བསྒྲགས། བྲམ་ཟེ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་ལ་
 པརྩེ་ཏ་གཞན་རྣམས་དང་ཚོད་པ་གྱིས་ལ་ད་གདོད་ཚོས་གྲགས་དང་ཚོད་ན་
 ལེགས་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་མ་ཉན་པར་ངེད་པརྩེ་ཏ་གཞན་རྣམས་དང་རྒྱལ་ནའང་

སྟན་པའི་གྲགས་པ་མི་འཐོབ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་རྒྱལ་ན་ཕྱོགས་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རེ་ཟེར་ནས་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་། ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་དང་མངའ། བན་ཚུན་བསྟན་པ་དཔང་དུ་བཅུགས་ཏེ་ཚོད་པས་
སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། ལུ་སྟོགས་པ་སྤྲོ་གར་ལྷ་ཙུའི་སྟེ་བ་
གསུམ་པ་དེ་ཡང་ཡིད་རབ་ཏུ་ལུག་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས། ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པོ། །སྟེས་རབས་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་
བསྟན་བྱེད། །རིགས་པའི་གནམ་ལྷགས་འབྱམ་དུ་བཀྲེས་ནས་ཐོབ། །ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པའི་དམ་བཅའི་འབེན་མ་གཞོད། །ཡིད་ལུག་གང་གི་ཞབས་རུལ་
སྟེ་བོར་སྤངས། །སྟེ་བརྒྱུར་སྟེས་ནས་ཚོད་རིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས། །གང་གི་
ཁས་ལེན་གོ་ཁབ་ཆ་ཙམ་ལའང་། །གཞོད་པར་མི་རུས་གུས་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་སྤངས། །རིགས་པའི་དབང་ལུག་དཔའ་བོ་ཁྱོད་མིན་སུ། །དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་བྲམ་ཟེ་མང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྟན་
པའི་སྟེན་བདག་བྲས། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀ་ལི་རྒྱར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་
ནས་དེར་བཞུགས། །ཡུལ་དེའི་སྟེ་བོ་མང་པོ་དད་པ་དང་སྟེབས་འགྲོ་སོགས་
ལ་བཀོད་དོ། །ལོག་པར་འབྱུན་པའི་སྟེ་འགྲོ་དུ་མ་ལ། །ཆོས་མིག་བྱིན་པས་
བསྟན་པའི་སྟོ་ལ་ཞུགས། །གཏན་གྱི་འདུན་མའི་ས་བོན་བཏབ་པའི་
ཞིང་། །དགོ་འདུན་འདུ་བའི་སྟོ་ཡང་མང་དུ་བྱེ། །ཁོ་ལ་ངན་རིགས་པས་ཆར་
བཅད་བསྟན་ལ་བཅུག། །དད་པ་ཙན་ལ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བསྟན། །འབྲེལ་
ཆད་དོན་ལྷན་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི། །དོན་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །དེ་ནས་སྐྱེ་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་
 བ་མཛད། གདུལ་བྱའི་ཐ་མ་རྫོགས། གནས་དེར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
 སུ་གཤེགས་སོ། །སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་གདུང་དུར་ཁོད་དུ་སྐྱོན་བྲངས་པས་
 རྣམ་མཁར་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས། བྱི་རང་ལྡང་བས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ལ་
 ཁྲལ། ས་དེར་ཞག་བདུན་གྱི་བར་རོལ་མའི་སྐྱ་གྲགས། གདུང་རུས་རྣམས་
 རྫོའི་གོང་བུར་འདྲིལ་བ་ལས་རུས་པའི་རྣམ་པར་མེད། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་
 བར་དུ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་སྟོན་མཛད་སྟོལ་ཡོད་དོ། །སློབ་དཔོན་དེའི་
 སྐྱེ་ཆེའི་རིང་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་སྦྲངས་ནས་བསྟན་པ་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་སློང་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྡ་ཁས་ལེན་ནས་དགེ་
 བསྟན་དུ་བཅུག་པ་འབྱམ་ལྷག་ཅུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པ་ས་སྟེང་ཁྲལ། རང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལྡ་ལས་ལྷག་པ་
 མི་བཟུང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོང་སྟག་བཞུལ་བ་
 བཞེངས། ཕྱིར་གྲོལ་བ་བཅུ་ལ་དུས་གཅིག་དུ་གསུང་ལན་ཐེབས་པར་རུས།
 གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་
 པོའང་ཡིན་ཏེ་སྤྲུལ་མ་རྫོའི་གདན་པ་ལ་ཞལ་གཟིགས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་
 ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲོལ་ངན་ཆར་གཙོད་མཁའ་ལ་གཤེགས། ཞེས་པ་དེ་
 ཡིན་པ་གོང་དུ་བྲིས་ཟིན། དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
 པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་དར་བར་
 མཛད། ཉམས་པའི་ཡུལ་དུ་གསོ་བར་མཛད། མ་ཉམས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟེལ་

བར་མཛད་དེ་སྐྱེ་ཆེ་ཉིལ་པོར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཐའ་དག་བསྟན་པའི་
ཞབས་འདེགས་སུ་འབྱུང་བར་གནང་ངོ། །

སྐྱེས་རབས་དུ་མར་རིགས་ལམ་གོམས་པའི་མཐུས། །གཞོན་ནུའི་
དུས་ནས་རྣམ་དཔྱོད་སྟོབས་པ་བརྟེས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རབ་དགའ་དག་
བསྟེན་གྱི། །ཆ་ལུགས་ཅམ་ལའང་གུས་ཤིང་ལད་མོ་མཛད། །རྣམ་མཁའ་
ལྷིང་གི་སྤྱ་གུ་གཞོག་བརྒྱངས་ནས། །རང་འདོད་གནས་སུ་འཕྱར་ཏེ་ཅེ་
དགར་རོལ། །སྤྱ་རྒྱལ་གདེངས་ཀ་འཛོམས་བྱེད་མཆུ་སྒྲེར་བཅད། །སྟོ་འབྱེའི་
ཁ་རྒྱངས་གཉེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། །དེ་བཞིན་སྤྱ་བའི་མཁའ་ལྷིང་ལུས་སྤྱ་
ཡང་། །ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་སྟོ་གྲོས་གཞོག་བརྒྱངས་ནས། །སྤྱ་སྟེགས་སྟོ་
འབྱེའི་ལྷ་བའི་ཁ་རྒྱངས་ཀྱུན། །ཅོད་རིགས་སྒྲེར་མོས་ལྷ་ངན་དུག་ཅ་
བཅོམ། །ཤིན་ཏུ་བགྲོད་དཀའ་ཞོར་བྱའི་གྲོང་ཁྲིའི་དུ། །དེད་དཔོན་མཁས་
པས་གྲུ་གཟིངས་བརྟན་པོར་བཅོས། །གཏིང་མཐའ་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ལམ་
བརྒྱད་དེ། །བདེ་སྒྲག་སོན་ཞིང་དགོས་འདོད་མ་ལུས་ལོན། །དེ་བཞིན་དཔོག་
དཀའ་སྤྱི་ནང་དམ་བཅའི་གནད། །སྤྱ་དབང་དེད་དཔོན་རྣམ་དཔྱོད་གྱུར་
བཅོས་ནས། །གྲུབ་མཐའི་གསང་ཆོག་སྤྱ་མའི་མཆོ་ལམ་བརྒྱད། །གསང་བ་
ཞོར་བྱའི་དོ་ཤལ་མགུལ་དུ་འཆང་། །དེ་ལྟར་སྤྱ་བའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གྱིས། །ཆོས་མིན་ལུན་པ་བསལ་ནས་སྤང་དོར་མིག །བྱིན་མཛད་དད་ཅན་
འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་བསྟན། །ལྷན་ཀ་འཆོལ་མཁན་རྣམས་ལ་ཐལ་ངག་གི །
གནམ་ལུགས་ཐོག་གིས་གློལ་ངན་སྤང་བ་གས། །བསྐྱབ་པ་འདོད་རྣམས་སོ་

ཐར་ཁྱིམ་ས་ལ་སྐྱུར། །དད་ལྡན་བསོད་ནམས་ས་བོན་འདེབས་ཕྱིར་
དུ། །མཆོག་གསུམ་འདུས་པའི་དགེ་འདུན་སྡེ་མང་བཙུགས། །ཆོས་དང་ཟང་
ཟེང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྐྱུར། །བསྟན་པའི་སྐྱིན་བདག་ཆེན་པོའང་དེ་ཉིད་
དོ། །ཆོས་བཞིན་བསྟོ་བའི་དགེ་བསྟོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་
ཆར་འབབས་སྟོབ་དཔོན་ནོ། །

གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་བརྗོད་པ།

༥ ། གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་
བརྗོད་པ་ལ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་ནི་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྟོ་ནི་ཞིང་
གསུང་རབ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་
སྟེ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཇལ་ནས་
རང་གི་སྟོབ་མ་ལྟ་ཀྱང་སྟོ་དང་མཉམ་པོར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་
ཆད་མ་སྡེ་བདུན་རྫོགས་པར་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་
དང་པོའི་རང་འགྲེལ་ལྟགས་ཚཱ་གནང་སྟེ་ལེ་བྱ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལྟ་དབང་
སྟོ་ལ་ཚཱ་པར་བསྐྱུལ། ལྟ་དབང་སྟོས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་
བརྩམས་ནས་གཟིགས་སུ་སྤུལ་བས་སྟོབ་དཔོན་བྱགས་མ་མཉེས་ནས་ཆུར་
བཀྲས། ཡང་སྟོ་བསྐྱེམས་ནས་བརྩམས་ཟིན་ཏེ་སྤུལ་བས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
མེར་བསྟེགས། སྐར་ཡང་རིག་པ་ཞིན་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་བརྩམས་ཏེ་མཐུག་ཏུ།

ཕལ་ཆེར་སྐལ་བ་མེད་ཉིད་དང་། །དུས་ལའང་སྟོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །གོམས་
 པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ནས། །དཀའ་འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། །ཞེས་
 བྲིས་ཏེ་སྤུལ་བས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲོས་དང་ཆོག་ཟུར་གྱིས་མཆོན་པའི་
 གནད་དོན་རྣམས་མ་བྱུང་བར་འདུག་སྟེ། ཆོག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 དོན་རྣམས་བྱུང་འདུག་གསུང་ནས་བཞག། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 ངའི་རིག་པ་འདི་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་སྤྱས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འདུག་དགོངས་ཏེ་
 ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ། རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་ཚུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་
 ལ་ཐེམ་ཞིང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཆོག་བཅུག་གོ། །ཤུ་ལྔ་སྟོ་ནི་ལྷ་
 དབང་སྟོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀའི་སྟོབ་མ་ཡིན། ཆོས་གྲགས་
 ལ་ཡང་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་གསལ། གཙོ་བོར་ལྷ་དབང་སྟོ་ལ་ཆད་མའི་རིག་པ་
 གསལ་ནས་མཁས་པར་གྱུར། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཞི་དང་ལེའུ་
 དང་པོའི་རང་འགྲེལ་བཅས་དང་། ལྷ་དབང་སྟོའི་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་
 པ་བཅས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མཛད། དམ་བཅའ་ཁས་
 ལེན་ཐམས་ཅད་ལྷ་དབང་སྟོ་དང་མཐུན། ལྷ་ཤུ་ག་གཉིས་པོ་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་
 གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཁན་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷ་ནི་གྲུབ་
 ཆེན་ནག་པོ་སྟོད་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ལྷན་སྐྱེས་རོལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་
 གྱོན། དཔལ་རྒྱ་ལེན་པའི་པཱེ་ཏ་ཡིན། ཆད་མ་སྟེ་བདུན་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད།
 བོད་དུ་གྱོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་སྒྲ་མ་ཡིན། ཞི་བ་འཆོའི་བཅན་པོ་
 ཁྱི་སྟོང་སྟེ་བཅན་གྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་སྟོབ་མ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བས་ཀྱང་ཚད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་ངེས་གྱི་
འགྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ཆེ་ཆུང་མཛད། རྒྱ་མཁན་པོས་ཚད་མ་རྒྱ་མཛད། རྩ་
མ་ངེས་ཚད་མ་རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་བ་འད་མཛད་དོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇུག་བྱ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

༥ ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇུག་བྱ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་
གཏན་ལ་འབེབས་པ། དེ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ས་བཅད་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་འཛིན་ན་རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་སྦྱར་བདེ་བ་དང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བདེ་
བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱིག་པར་བྱའོ། །

དང་པོ། སྟོ་དོན་བཤད་པ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆན་དོན་འགྱུར་ཕྱག་བཤད་པ།

༥ དེ་ལ་གཉིས། གཞུང་སྟོའི་བསྟུས་དོན་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་མཆན་ཅན་གྱི་
གཞུང་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ནི་ལོ་རྒྱ་བས་གསར་
དུ་བཅུག་པ་ལས་གཞུང་དངོས་མིན།

ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆོན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་མཆོན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། བཤད་པ་ཉི་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་
གསུམ་ལས།

མཆོན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལས་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

༥ དང་པོ་ནི་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་
བཅའ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ལེའུ་བཞི་གའི་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་
ཡིན། མཆོད་བརྗོད་ལ་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་མཐུན་པར་རྩོམ་པ་པོ་སོ་
སོའི་བསྟོད་ཐུག་གི་ཡུལ་སྣ་ཆོག་གས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། བསྟན་བཅས་འདིས་
ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟུས་དང་མཐུན་པར་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་ཀྱང་བསྟོད་ཐུག་མཛད་ལུགས་མི་འདྲ་སྟེ་ཆོད་མ་ཀྱན་
བརྟུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་
ཡིན་ལ། འདིར་དོན་གཉིས་ཐུན་ཆོག་གས་མངའ་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་ཐུག་
མཛད། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི་གཞུང་འདི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་འདོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ་
པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གས་བཅད་དེས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ང་
རྒྱལ་ཐུག་དོག་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་སྦྱད་པར་བྱས་ཤིང་གཞན་ལ་འབྲུ་བར་

བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པར་དཀའ་བར་དགོངས་
ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་ཏེ་གཞན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་པན་སྟམ་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཡང་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་གཟུ་བོར་
གནས་པ་དང་། དོན་གཉིར་ཆེ་བ། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་རུས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་
ཅུལ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་པན་པའི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བཅུམས་
པ་འབྱུགས་ལ་བསྟན། དེ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འབྱེད་བཅུམས་ཟིན་ནས་སྐྱེད་གཞི་
བྱུང་བར་བརྟེན་བཅུག་པར་གྲགས་སྐྱེད་གཞི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་འཆད་
པར་བྱའོ། །

མཚན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལས་བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ།

༥ གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ནི་གཞུང་དངོས་གཞི་ཡིན་ལ།
ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། མེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་
བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་པས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར།

མཚན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ལས་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ།

༥ གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ཁྱད་བས་གོང་
དུ་ལེན་ནས་འཆད་པ་ལ། སྒོ་ཡི་རུས་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བབ་

མའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་མེད་ཅན། །བཙོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་
གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་མེད་ལྟན། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་
པར་ལེགས་བཤད་སྒྲར་འཛིན་གྱིད་པ་མི་རྟོགས་པ་ཅན་ཁོ་བོའི་གཞུང་། །ཀྱི་
མཆོ་ལ་ནི་ཚུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐེམ་ཞིང་རུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
ཚུ་ལ་དང་ཚུ་ལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་མཁས་ལྷ་བ་ངན་པའི་ཆང་ཆིང་
བསྐྱེད་གས། །འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཡང་དག་རིག་པའི་
ལམ་སྟོན་པ། །གཞུང་ལུགས་ཉིན་གྱིད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷན་སྟོང་ན་ཉིད་སྟོང་
འཛིགས་པ་སྤངས། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྟོ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་པའི་བརྩོ་རྒྱས་
གྱིད་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་
ལམ་སྟོ་མོ་རྣམས་སྤེལ་བས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་མི་རུས་
པས་ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོའི་རྒྱ་མཆོར་ཐེམ་ཞིང་རུབ་པར་འགྱུར་བར་
བསྟན་ཅིང་། ཆོགས་བཅད་གཉིས་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་རྟོགས་
པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་བད་མོ་ཁ་འབྱེད་དེ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་
ཤེས་རབ་མཆོག་གིས་ལྷ་ངན་མཐའ་དག་རིང་དུ་སྦྱོད་རུས་པར་གསུངས་
སོ། །

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉི་བར་དགོད་པ་ཞེས་པའི་ས་
བཅད་འདི་ནི་གོང་གསལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཆོན་གསུམ་པོ་སྤྱད་པའི་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་ཆོག་མཐའ་དག་ཡིན། དེ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དང་དེར་བསྟོད་པའི་

ལམ་རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
ཐབས་གཉིས་སུ་འདུ། ས་བཅད་དང་པོ་དེ་ལེ་ཏུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། གཉིས་
པ་དེ་ལེ་ཏུ་བཞི་པར་འཆད། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་
དང་། ངེས་བྱའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
བཤད་པ་དང་། མཛོན་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་སོ། །ས་བཅད་དང་པོ་རྣམ་
འགྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ། གསུམ་པ་ལེ་ཏུ་གསུམ་
པས་བསྟན།

བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལས་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ།

༥ དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་ཆེཾ་བཤད་པ་དང་།
ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པོའི་རྟཾ་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ལོག་ཏུ་ཞིབ་
པར་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་
རྟོགས་མཆམས་སུ།

རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི་འགས་བྱེད་སྤྱ། །ཁྱུས་ལས་ཆོས་འདོད་དང་
ནི་རིག་སྤྱས་བྱེགས། །སྤྲིག་པ་གཞོམ་སྤྱིར་གདུང་བ་ཚོམ་ཞེས་པ། །སྤྱོད་པོ་
ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྟ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་རྟོགས་བཅད་དེས་དབྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱོགས་

གཅིག་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་བྱེད་ཆད་མར་འདོད་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་
པ་རྟག་པ་འགས་འབྲས་བྱ་བྱེད་པ། འབབ་སྟེགས་ཀྱི་ཁྱས་བྱས་པ་ལས་ཆོས་
འབྲེལ་བ། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་རིགས་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དྲེགས་
པ། སེམས་ཀྱི་སྟེག་པ་གཞོམ་སྤྱིར་མདུང་ཅེ་གསུམ་པར་མཆོང་བ་སོགས་
གདུང་བ་ཀྱན་ལ་བཙོན་པ་བཅས་རྟགས་ལྟ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་
འཆལ་བའི་སྒྲན་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །

བཤད་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི།

༥ ས་བཅད་དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི། དབྱེ་བ།
མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ། ཆད་
མ་རྣམ་འབྲེལ་ནི་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སོགས་དང་གོ་རིམ་མི་འབྲ་བར་
རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིད་གོས་
པས་ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་།
རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཆན། འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
རྟགས་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པ་ལ།

སྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་

ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་
གཞན། །

ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་བྱུང་། གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ།
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པའོ། །

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

༥ དང་པོ་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ལས། རྟགས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། སྐྱབ་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་
ལ་འབྲས་རང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གང་བཟུང་རྒྱའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་རྟགས་དང་། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བྱེད་དེ་དགག་
རྟགས་སམ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྲ།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངི་སྟེད་ཅིག །

མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །

གཏན་ཚིགས་.....། །

ཞེས་ཚིགས་རྐང་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས། འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་རང་གི་
རྒྱ་རྒྱེན་ཚང་ན་འབྱུང་ལ་མ་ཚང་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་དེ་འབྲས་བྱའི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། རྟགས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུབ་ཅུམ་ནས་གང་

དུ་བཟུང་རྒྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ།

རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །

འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བྱེད་དང་གཉིས་བྱུང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་
མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས།

ཆོད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །

མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གིས་ཆོད་
མས་མ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་གཅོད་མི་རིགས་ཞེས་
བསྟན།

གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །

འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་ལ་སྒྲུང་བུང་
དུ་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་མ་དམིགས་ན་དེ་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱས་པའི་སྒྲུང་བུང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བསྟན།

འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །

རྒྱ་དང་ངོ་བོ་བཟླས་བྱུང་བའི། །

བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །

མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་རྣམ་བཞི། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་ཀྱང་བཞིས། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
བཞིའི་མཚན་གཞི་དང་། དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ལྷོ་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་།
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ལྷོ་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་
དམིགས་པ་གཉིས། རྒྱ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་
སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། གཞི་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་དེ་གཞི་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཏེ་
བཞི་བསྟན་ཏེ། །ཅ་བས་བྱུགས་ལ་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་
འགལ་དམིགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བྲབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པས་འཕངས་པའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །
དེ་གཉིས་ཅ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས་དངོས་སུ་
གསུངས་སོ། །སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚོད་སྤང་ནི།

དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །

དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་གང་ཡིན་དེ། །

རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །

མེད་ན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་ཀྱང་བཞིས་བསྟན་ཏེ་གོང་དུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་

པའི་རྟགས་དུ་བས་གང་རེག་འགོག་བྱས་ན་མེད་རྒྱ་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་
གང་རེག་འགོག་པར་བྱས་དགོས། དེ་ལྟ་ན་བྱད་ཤིང་ཡོད་སར་གང་རེག་
མེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་རྟགས་དེ་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན་
ནས། མེད་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་བྱས་པས་མེས་གང་འབྲས་འགོག་པའི་རྒྱ་
འགལ་དམིགས་དང་། དུ་བས་གང་འབྲས་འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། །

འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །

དུས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད། །

གཞན་དུ་འབྲུལ་འགྱུར་མི་གང་ག། །

སྐབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཆིགས་རྒྱང་བཞིན། དུ་བས་གང་རེག་འགོག་པ་ལའང་དུ་བ་
ཡོད་ཅེས་གྱིས་མི་ཆིག་པར་ཡུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་གྱི་བྱད་པར་
སོགས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐབ་ག།

༥ གཉིས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བསྐབ་པ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་གི་
བྱད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་དང་། ལྟར་སྒྲུང་གི་བྱད་པར་ཡང་
དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་སྤྱི་ལ་བཞེན་པའི་ཚོད་སྤང་ནི།

ཁྱུ་ཚོ་གས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །

དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྟོས་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས་བསྟན་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་མ་
ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉམས་ས་ཚུ་ལུང་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་
དེ་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་རུང་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་རུས་པ་རྣམས། །

འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་ལ། །

མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

གོགས་བྱེད་པ་དག་སྤིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་ཀླང་བཞིས་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡིན་ནའང་
རུས་པ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་ནས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དུས་
མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤང་ནི།

ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། །

ཁྱུ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །

དུ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །

རྒྱས་པ་འདྲུག་པ་མེད་པར་ནི། །

རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱ། །

དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟོགས། །

དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བརྒྱད་ཀྱིས། རྗེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེས་ན་རྟགས་
གཉིས་བཀོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་
གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྒྲ་མའི་སྟེང་གི་བྱར་གཟུགས་སྤྱི་མ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གཉིས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་པ་དང་བྱད་
ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གཉིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་བྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ།
གཞན་དག་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྟག་ལྟན་དུ་བསྟན་པ་ནི།

རྒྱ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ། །

ལྟག་མ་དང་ལྟན་རྒྱས་མེད་སྤྱིར། །

ལྟས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན། །

མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །

གཏན་ཆིགས་ཤེས་པ་ཚད་ལྟར་སྤང་། །

ཆིག་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱིས། ལུས་རྒྱས་པ་དང་། དབང་པོ་དྲངས་པ།
སྟོ་གསལ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མ་ཆིགས་
པའི་རྟགས་ལས་འབྲས་བྱ་དཔོག་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་སྐབས་པ་ནི།

མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཅམ་གྱིས་འབྲུལ་པ་མེད་པ་མིན། །

འབྲུལ་པ་སྤེད་པ་ཅན་ཉིད་བྱིར། །

སྤྱ་བའི་འབྲས་ནི་ཆོས་པ་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་བཞིས། དཔེར་ན། སྤྱ་བའི་འབྲས་ལྟག་མ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་པའི་འབྲས་དང་སྤྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཙོས་པར་
མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
གྱིས་རྟགས་མ་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ལྟག་ལྟན་གྱི་མིང་
དོན་ནི།

གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །

ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་བྱིར། །

དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱང་བཞིས། མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་
ལ་མཐོང་ཡང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་ལྷག་ལྷན་དུ་བརྗོད་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་ཀྱི་ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པར་
བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅ་མ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པས་བྱུང་པའི་དོན་དང་། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་པ།

༥ དང་པོ་ལ། ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་སྟོབ་དཔོན་
སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་པ་དང་། མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་
མཐོང་ཅ་མ་ལྷོག་བྱུང་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་
པོ་ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་
བཞེད་པ་བསྟན་པ་ནི།

གཏན་ཆིགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །

དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བསྐྱོད་དོན་དང་། །

འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་བརྗོད་
མཛད་པ་ནི། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་གྱི་གཉེན་
པོར་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན།

མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་སློབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ་བ།

༥ གཉིས་པ་མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་
གྱི་བརྗོད་པ་འབྲུལ་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོར་ཐལ་བ་དུག་ཡོད་པ་ལས། རིགས་སྒྲིའི་ངག་ཉམས་པར་ཐལ་
བ་ནི།

འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

མི་མཐུན་ཆོས་བརྗོད་གང་ཡིན་པ། །

གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །

དེ་མ་སློས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆིག་གིས་ཀྱང་། །

དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །

རི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །

དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱིས། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་རིགས་སྒོ་ལས་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱབ་ངག་
བརྗོད་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་བྱོད་ལྟར་ན། མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་ཅ་མ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་ཕྱིར་སྦྱབ་ངག་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། སྤར་
ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། སྦྱབ་ངག་མ་སྒོས་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། རང་ཕྱུགས་ལྟར་ན། སྦྱབ་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་མི་མ་ཐུན་
རྟོགས་ལ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ངག་དེས་འབྲེལ་བ་བརྗོད། འབྲེལ་
བ་གོ་བས་ལྟོག་བྱབ་ཀྱི་དོན་ལྟོག་གོ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན།

ཐལ་བ་གཉིས་པ། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་ལྟོག་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི།

གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྟོག་འགྱུར། །

ཅི་སྟེ་ལྟོག་ལྟར་འབྲེལ་ཅན་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཞིང་རྟོག་ལྟོག་མ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། རོ་མངར་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཐོས་པའི་ཞིང་རྟོག་དང་ཞིང་ཕུང་དེ་
ལས་སྦྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟོགས་དེ་ལྟོག་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་

དུ་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལས་བཤའ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་
སྤྱུག་སྡེ་སྤྱོད་ལྟར་ན། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་དེ་ལའང་
ཡོད་པས་སྡོག་བྱུང་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན།

ཐལ་བ་གསུམ་པ། སྡོག་པ་ཙན་ཙམ་དུ་བཤའ་བ་གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི།

སྡོག་པ་ཙན་ཡང་གཏན་ཆིགས་འབྱུང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱང་གཅིག་གིས། སྡོག་ལྡན་ཆོས་ཙན། གསོན་ལུས་
བདག་བཅས་སུ་སྤྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ། བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་
ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
བསྟན།

ཐལ་བ་བཞི་པ། སྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མ་
ལོག་པར་ཐལ་བ་ནི།

མ་གྲུབ་སྤྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་སྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆིགས་སུ་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་མ་ཐུན་སྤྱོགས་ལ་མ་
མཐོང་ཙམ་དེ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་
འགལ་ཞེས་བསྟན། ཐལ་བ་ལྔ་པ། བྱུང་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་
ཐལ་བ་ནི།

བྱུང་པར་ནམ་པར་གཙོད་པ་ཡིས། །

གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་མ་མཐོང་ཕྱིར། །

ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཅེ་ན། །

དེ་ནི་མ་མཐོང་ལས་མེད་མིན། །

དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་། །

ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྲིད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་དུག་གིས། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་
གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
ཙམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེས་བསྟན། ཐལ་བ་དུག་པ། སྒྲོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་བྱེ་བྲག་
པའི་སྒྲོར་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།

མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་མཐོང་བ་ལ། །

མི་ལྟན་འབྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། མཐོང་བའི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་པོ་ལ་རེག་
བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྟན་ཏེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལྷོག་
བྱུང་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱུང་གི་རབ་བྱེད་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བསྟན། །

མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བསྟན་པ།

༥ གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པ་བསྟན་པ།

ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ལས། །

རྫས་ལ་རྩས་པ་ཐ་དད་སྒྲིང་། །

དེ་ལ་གཅིག་མཐོང་གཞན་ལ་དེ། །

ཡོད་པར་ངེས་པ་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། འོ་མས་བརྩས་པའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་
རུ་ར་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྷན་ཏེ། སྐྱེ་རུ་ར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཏྲགས་དེ་ལ་ལྷོག་བྱུང་བྱུང་པར་ཐལ། མ་མཐོང་ཅ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཡུལ་དུས་སོ་ནམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་ལས་སྐྱེ་རུ་རའི་
རོ་མངར་སྐྱེ་དང་རྩས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་བས།
གཅིག་ལ་མངར་བར་མཐོང་ན་གཞན་ལ་མངར་བས་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་བསྟན། །

མ་མཐོང་ཅ་མ་ལྷོག་བྱུང་འདོད་པ་གཞན་སྡེ་དགག་པ།

༥ གསུམ་པ། མ་མཐོང་ཅ་མ་ལྷོག་བྱུང་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་
པ།

བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །

མེད་པར་རབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པའི། །

མ་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །

གཏན་ཆིགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། གསོན་ལྷས་ལ་བདག་དང་། ས་ལ་ཤེས་པ།
འོ་མ་ལ་ཞོ་སོགས་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱས་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཞེས་བསྟན།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་གསོན་ལྷས་ལ་བདག་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་
འདོད། སྒོག་ལྷན་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་
དང་། རྒྱུ་འཕེན་གྱིས། འབྱུང་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་
འདོད། ཆིག་སྐྱབ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་
དང་། གངས་ཅན་པས། འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད། འདུས་
ཤིང་བསགས་པ་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་
བསྟན་ཏོ། །

བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གསུམ། རྩབ་པ་འབྱུབ་པ་
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ་
པ་དང་། དེ་ལ་བལྟོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་
དང་། ཐོག་མར་དེ་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྩབ་པ་འབྱུབ་པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ། མི་ལྟོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་

བའོ། །ཁྱབ་པ་འབྲེལ་བ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་ལ།
དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད། །
ལྡོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱ་ཡིས་ནི། །
འབྲས་བུ་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། གོང་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་དག་གིས་མ་
མཐོང་ཙམ་ཀྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་པོ་ལོག་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེ་ལ་མི་སྟོས་ན་རྟ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྡོག་
ཁྱབ་གྲུབ་ན་མི་དེ་ལ་རྟ་ལྡོག་པས་སྤྱགས་ཀྱང་ལྡོག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན། མི་
དེ་ལ་སྤྱགས་ཡོད་ན་རྟ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལ་རྗེས་ཁྱབ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པར།

དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །
ངི་ལྟར་གཞན་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར། །
མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །
སྤྱགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི། །
དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །
ངི་ལྟ་གཞན་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར། །

མི་ལ་སྦྱགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །

དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི། །

ཞེས་པའི་བར་བྱུང་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོས་ཀྱང་མི་མ་སྦྱན་སྦྱོགས་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་
དགོས་པ་ནི།

དེ་སྤྱིར་ཆོས་མི་མ་སྦྱན་དཔེ་ལ། །

ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །

དེ་དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་ཅེས། །

བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་སྤྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྟུང་བཞིས། རྟགས་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་རྟགས་དེ་མི་
མ་སྦྱན་སྦྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱང་མི་མ་སྦྱན་སྦྱོགས་
མཐའ་དག་ངེས་མི་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའོ། །འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་
ངོས་བཟུང་བ།

དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །

རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །

སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །

གཏུན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད། །

ཅེས་ཆོགས་རྟུང་བཞིས། འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་

ནི། འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
དགོས་པ་དང་། ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་སྟོབས་ཆོས་མ་ཤེས་ན་གཏན་
ཆིགས་འབའ་ཞིག་བརྗེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན།

འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལ་བླན་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་བརྗེད་དགོས་ཏེ། གཅིག་གོ་བས་སྒྲུབ་པ་
གཉིས་ཀ་གོ་བར་འགྱུར་བ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །

གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྟེས་པས། །

དོན་གྱིས་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །

བླན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞི་གསུངས། །

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །

མེད་པས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཡང་། །

གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པར་ནི། །

རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །

བཤད་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། །

དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །

མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེད་སྒྲོར་སྒྲོ་ནས། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་དེ་གིས། ཐོག་མར་སྒྲུབ་རྟོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་
པའི་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་སྟེ། བྱེད་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྒྲོས་
པའི་བྱེད་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱེད་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་དང་། མ་དམིགས་པའི་
རྟོགས་བསྒྲུས་ནས་གསུམ་པོ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལས་མང་བ་འགལ་དམིགས་ལ་
སོགས་པ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། དོན་བསྒྲུ་
བ་ནི།

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕ། །

རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །

མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །

གཞན་དུ་གཞན་ན་གཞན་དག་དང་། །

ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་། །

དོན་གཞན་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཆོས། །

ཡིན་ན་གོས་ལ་ཆོས་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན། །

ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད། །

ཕྱིས་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཉིད་མིན། །

འབྲས་བྱ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །

ཞེས་ཆིགས་ཀླང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་
རྟགས་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་། མི་ལྟོས་ན་ཉ་ཅང་
ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་།
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོན་ཏུ་མ་བསྟན།

འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
སྟུ་བ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འབྲས་བྱ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་
ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་།
ཆིག་དོན་ནོ། །འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི།

མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཏུ་བ་སྟེ། །

འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །

དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །

རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །
རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་བྱིར། །
རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །
དངོས་པོ་ནམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག། །
འབྱུང་བ་སྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་དང་གྱིས། ཏུ་བ་དེ་མེ་པན་བྱེད་ཏུ་མེད་པར་མི་
འབྱུང་བས་མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དང་། མེ་པན་བྱེད་ཏུ་མེད་པར་ཏུ་བ་ཡོད་
ན་དེ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ནམ་ཡང་
མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་ནོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི།

གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོ་མེའི། །
རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །
འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། །
རྗེས་སུ་དེ་ལས་ཏུ་བ་འབྱུང་། །
ཏུ་བ་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །
དེ་ཡི་རྒྱས་པ་བྱེ་བྲག་ལྡན། །
ཏུ་བ་ཏུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །
འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །
རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་སྟོན་པ་ལས། །

གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། །

དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་ཅན། །

དེ་སྤྱིར་མི་མ་ཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། གྲོག་མའི་ཆང་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་
གྲོག་མཁར་ལ་བརྒྱ་གྲིན་ཞེས་བཏགས་ཏེ། དུ་བ་སྤྱིར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་
རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེད་རང་བཞིན་དུ་ཐལ་བ་དང་། མེད་རང་བཞིན་མིན་ན།
དུ་བ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱིར་དོན་བསྐྱེ་
བ་ནི། དུ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མེད་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
མེས་པན་འདོགས་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྤྱོད་པ་ལས་སྐྱེས་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། བསྐྱེ་བའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་
འབྲེལ་གྱི་ཆིག་ཞོར་བའོ། །

འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ། རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་ཀྱན་རྗོད་དང་
དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དཔེར་
བརྗོད་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་ངེས་པ་སྤྱོད་

བཤོ། །དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །

ཡོད་པ་ཅ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །

དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག །

མེད་འབྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། བྱས་པ་ཡོད་ཅ་མ་ནས་མི་རྟག་པའི་རང་
བཞིན་དུ་རྗེས་སྤྱོད་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པར་
འབྱུར་བ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བའི་སྒོ་
ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་།
རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཆིག་དོན་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས་དང་པོ་རེ་ཞིག་ཞོག ཆིག་དོན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་།
ཡུལ་ཅན་སྒྲིའི་འཛིན་སྤངས་དང་། སྒྲིའི་ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ་
པོ། །

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ།

༥ དང་པོ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ནི།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །

རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །

མ་ཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །

ལྷོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །

དེ་སྤྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །

ལྷོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི། །

རིགས་དགྱེ་.....། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུད་དང་བདུན་གྱིས། དངོས་པོ་ཀྱན་རང་དང་
དངོས་པོ་རིགས་མ་ཐུན་པ་རང་མ་ཡིན་སོགས་དང་། རིགས་མི་མ་ཐུན་མ་
བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྷོག་པ་དེ་ལྷོག་པ་དུ་མར་དགྱེ་རུང་བ་བསྟན་
པའི་བྱིར། །

ཡུལ་ཅན་སློའི་འཛིན་སྐྱངས་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ། ཡུལ་ཅན་སློའི་འཛིན་སྐྱངས་ནི།

.....དེ་ཡི་བྱུང་པར་གྱིས། །

རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུད་གཉིས་གྱིས། གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་དུ་མར་
དགྱེ་རུང་བས་ལྷོག་པ་དེ་དག་སྤྱིར་གང་གིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་བསྟན། །

སློ་དེས་ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་སློ་དེས་ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ཕྱིར་བྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །

གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །

དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རུས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བཞིས། བྱད་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་གོ་བའི་སློ་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་རྟག་པ་མ་གོ་བས་
བྱས་མི་རྟག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཆོད་མའི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་དུ་གནས་ཞེས་
བསྟན། །

སློ་རྟོག་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པའི་སློ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་
ཅན་དུ་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སློ་རྟོག་རྣམས་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
དུ་འབད་པ་མེད་པར་བྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སློ་རྟོག་སྐྱབ་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ། དེ་ལ་
ཚོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་དེ་ལས་
ཆོད་མ་གཞན་དང་སློ་གཞན་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བྱབ་ན་གཞན་

སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོང་པ་དང་། རང་ལ་
མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །

བདག་ཉིད་མཛོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །

ཆད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །

མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་ཆིགས་རྟེན་བཞིས། སྒྲིལ་སྒྲུབ་འབྲུག་ཡིན་ན་སྒྲིལ་འཛིན་ཉན་
ཞེས་ཀྱིས་སྒྲིལ་ཆོས་ཀྱན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེས་བྲངས་པའི་དེས་ཞེས་
ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིལ་ཆོས་ཀྱན་དེས་དགོས་པས་སྒྲིལ་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་རྣམས་རོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི།

གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །

ཉ་སྤྱིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །

གལ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །

ཡོན་ཏན་གཞན་སྦྱོར་མི་བྱེད་ན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་བཞིས། ཉ་སྤྱིས་ལ་དདུལ་དུ་སྦྱོར་འདོགས་པ་ལྟར་སྤྱི་
ནང་གི་འབྲུལ་རྒྱས་སྒྲིལ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྦྱོར་འདོགས་པས་ཆད་མ་སྤྱི་མ་

དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །

འབྲུལ་བས་ངེས་པར་མི་བྱེད་བས། །

སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱན་
མཐོང་ཡང་མ་ངེས་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དག་དང་རྟགས་ལ་སོགས་
པ་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་
རྟོག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱ་
འདོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྟོང་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །

འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་བས། །

ཆོས་ཀྱན་འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །

ཉིས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་བའི། །

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱུགས། །

གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྱུར་གྱུར་ན། །

དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་ཅི་ཡོད། །

ཅེས་ཆིགས་རྐང་བརྒྱད་ཀྱིས། སྤྲོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་མ་བཟད་སྤྲོ་མི་
ཉག་ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྤྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། སྤྲོ་ཆོས་ཀྱན་ཉགས་
པར་ཐལ་བ་དང་། སེལ་བ་སྤྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཚད་མ་སོ་སོས་
སྤྲོ་འདོགས་སོ་སོར་གཙོད་ཀྱི། གཅིག་གིས་ཀྱན་མི་གཙོད་པ་དང་། སྤྲོ་ཉག་
སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། སྤྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་
ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་བསྤྲུབ་བྱའང་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བསྟན།
གཉིས་པ། སྤྲོ་འདོགས་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་འགལ་བ་སྤང་བ་

ནི།

མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །

སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་ནམ་ཉིག་པ། །

གཞན་གྱིས་ཆ་སྤྲོ་མ་བཟགས་པ། །

དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ངེས་པ་དང་ནི་སྤྲོ་འདོགས་ཡིད། །

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་སྤྱིར། །

འདི་ནི་སྤྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །

འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྐང་བརྒྱད་ཀྱིས། མདོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་སྤྱི་འདོན་

ཤེས་པ་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་རང་གི་ལོག་སྟོགས་
ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གཙོད་རྒྱས་པས་སེལ་འཇུག་དུ་བཞག་པ་དང་།
དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་དེ་དང་ལོག་སྟོགས་གཉིས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་
བྱེད་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བཞག་གོ་
ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་
ལ་གསུམ། སྒྲོ་ཉོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ། སྒྲུབ་འཇུག་དགག་པ།
དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །

དེ་བསལ་བྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །

སྒྲ་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་ངེས། །

དེ་དག་སྟོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྒྲོ་ཉོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་རེ་
རེ་ལ་སྒྲ་དང་ངེས་ཤེས་རེ་རེ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཙོད་དགོས་ཀྱི། ཅིག་ཅར་
དུ་གཙོད་མི་རྒྱས་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། སྒྲུབ་འཇུག་དགག་པ་ནི།

གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཕུ་བ། །

སྒྲ་འམ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བྱུང་ན། །

གཞན་ཡུལ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་བྱིར། །

རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། སྒྲིལ་སྒྲིལ་འཇུག་ཡིན་ན། སྒྲིལ་བྱས་པ་
ཞེས་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མི་ཉག་པའང་བཟོད་དགོས་པས་བྱས་པ་དང་སྒྲིལ་མི་ཉག་
པ་བཟོད་པའི་སྒྲིལ་གཉིས་མིང་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱད་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིལ་
འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉོག་པས་ཀྱན་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གི་ལྟར་ན་སྒྲིལ་བྱད་པར། །

སྒྲིལ་ཆོགས་ཅན་དོན་ཐ་དད་འཛིན། །

བྱད་པར་སྒྲིལ་ཆོགས་ལ་ཕན་པའི། །

ཡན་ལག་རྒྱས་ལས་དབྱེར་མེད་པའི། །

བདག་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱན་བཟུང་ན། །

ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས། །

དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བྱིར། །

གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་བཟུང་། །

ཆོས་ཕན་རྒྱས་རྣམས་ཐ་དད་ན། །

དེ་དག་དེའི་ཅི་ཡིན་གལ་ཉེ། །

དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ་ཕན་མེད། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱོད་དང་སྤྱི་བྱེད་
 ཆོས་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཅིང་བྱེད་ཆོས་ནང་པན་ཚུན་ཡང་རྫས་ཐ་དད་པས།
 བྱེད་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་ན་ཀུན་བརྗོད་མི་དགོས། གཅིག་བཟུང་ན་ཀུན་
 བཟུང་མི་དགོས་པས་སྤྱོད་རྣམ་གངས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 འོན་སྤྱོད་དེ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དང་དོན་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་
 ལྟར་ན་དོན་གཞན་རྟོན་བརྟོན་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་དགོས་པས། སྤྱོད་པར་
 གི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་དགོས། དེ་འདྲའི་པན་འདོགས་པའི་
 རུས་པ་དང་སྤྱོད་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། སྤྱོད་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་
 བྱེད་ཆོས་ཀུན་དེས་པར་ཐལ། བྱེད་ཆོས་དེ་དག་ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་
 པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་བཟུང་ཞིང་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་དེས་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་གཞི་བྱེད་
 ཆོས་གཉིས་གཅིག་དེས་ན་གཉིས་ཀ་དེས་དགོས་པའོ། །སྤྱོད་དང་བྱེད་ཆོས་དེ་
 དག་ལ་པན་པའི་རུས་པ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། རུས་པ་དེ་ལ་འང་བྱེད་
 ཆོས་དེ་དག་ལ་པན་པའི་རུས་པ་རྫས་གཞན་ཡོད་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་
 འགྱུར་ངོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དོན་བསྟན་བ་ནི།

གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་བཟུང་ན་ནི། །

དེ་ལ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །

ཕན་པ་གཞན་མིན་དེ་ཡི་བྱིང། །

དེ་བཟུང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཟུང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྤྲོད་སྤྲོད་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་སྐྱབ་བདེ་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པས། སྤྲོད་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་སྐྱབ་པའི་སྒོ་
ནས་བཟུང་ན་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱན་བཟུང་དགོས་སོ་ཞེས་དོན་བསྐྱེ་
བའོ། །གཉིས་པ། རྟོག་པས་ཀྱན་བཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་འབྲུལ་པ་ལྟོག་པའི་སྤྱིར། །

བཟུང་བ་ལ་ཡང་གཞན་འདོད་ན། །

དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྱིས། །

དེ་ལས་གཞན་པའང་དེ་དང་འདྲ། །

སྤྱོད་འདོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི། །

འབྲུག་སྤྱིར་གཞན་ཡང་ངོ་མོ་གང་། །

ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །

དེ་ནི་རི་ལྷོང་དེ་ཡུལ་ཡིན། །

ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ། །

མདོན་སྐྱུལ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང། །

ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །

རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཟུང་གཉིས་ཀྱིས། གཞན་སྤེ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས།

སྐྱ་དང་དེའི་ཆོས་རྣམས་རྗེས་སུ་མི་དད་པས་གཅིག་བརྒྱུང་བ་ན་ཀྱན་བརྒྱུང་
ཡང་འབྱུང་ཆུས་ངེས་མ་རྒྱས་པས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟོག་པའི་སྤྱིར། ངེས་ཤེས་
སྐྱ་མས་བརྒྱུང་བེན་ཡང་ཆད་མ་གཞན་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ངེས་ཤེས་སྐྱ་མ་
དེ་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྱུབ་པོ། །ངེས་ཤེས་སྤྱི་མཐའ་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྱུབ་སྟེ། རང་
གི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དབེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུང་ཡང་མ་ངེས་པ་འགལ་ཏེ། ངེས་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་
འཇུག་ཁས་སྦངས་པས་སོ། །སྐྱ་འཛིན་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་སྐྱ་དང་གྲུབ་བདེ་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བརྒྱུང་མ་བརྒྱུང་ཆ་ཤས་རྣམ་པར་སྦངས་ནས་
བརྒྱུང་ཡང་རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ། གང་ལ་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་བ་དེ་རྟོགས་ཞེས་
བསྟན། །

གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་པ།

༥ གཉིས་པ། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པར་བསྟན་
པ་ལ་གསུམ། འོག་ལྟོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཅོད་སྦང་དང་། གཞན་
སེལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་བརྒྱུང་བ་དང་། བདེའི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ།
སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་
པ་ཡོད་པ་དང་། དེས་ན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པའོ། །དང་
པོ་ལ། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྦང་དང་། ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་འང་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། །

གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །

སྤྱི་དང་ངེས་པ་ཉིད་དང་ནི། །

བརྟེན་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། ཉ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལོག་ལྷོག་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་སྤྱི་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཐ་
དད་ཁོ་ནར་གནས་པ་དེ་ཡུལ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་
ཐ་དད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེ་ལ་ཅོད་སྤོང་ལ་གཉིས། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤྱི་ཐ་དད་དུ་སྤོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །

བརྗོད་བྱའི་གཞན་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས། །

རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་བྱེད་པ་ཡིས། །

ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གཉིས་
ཀས་ལྷོག་པ་གཅིག་བརྗོད་ལུས་པ་དང་། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཡང་
སྤྱི་རྗེས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་དང་། སྤོལ་རྗེས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་
རྗེས་ཐ་དད་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་གོ་བའོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། སྐྱ་ཐ་དད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཆོས་ཅན་
ཐ་དད་པ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་
དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྐྱའི་སྦྱོར་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་
འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

བྱད་པར་གཞན་ནི་སྟོང་བ་དང་། །

མི་སྟོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །

བར་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །

འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བཞེས། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཡུལ་དེ་ཉིད་བྱད་ཆོས་
གཞན་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སྟོང་བ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱས་
ཡུལ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་སྟོང་བ་དེ་ཡུལ་དངོས་དབང་གིས་མིན་པར་འདོད་
པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི།

ཀུན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །

སྐྱ་ཡི་བྱད་པར་འདི་ཉིད་དོ། །

དེ་བྱེར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །

བྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བཞེས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་

གྱིས་རྩལ་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ལ་རྩལ་ཐ་དད་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ཉིད་བརྩ་ཐ་དད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བ་ནི།

དོན་དེ་ཞེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །

དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱེད་ལྡན་ནམ། །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་བྱུང་། །

དེ་ལས་བྱེད་པར་གཞན་མེད་དོ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཞེས་པར་འདོད་ནས་
སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པར། བྱེད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་ཅམ་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན།
གསུམ་པ། ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་སྤྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །

དེ་ལྡན་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པ་བསལ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉིས་གྱིས། གཞན་སེལ་སྤྱི་ཡུལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་
མེད་དོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། སྤྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་
གསུམ་བསྟན་པ་ནི།

རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག། །

ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། །
གང་དག་གི་ཆིག་དངོས་པོའི་དབང་། །
ལྷུར་བཟོད་བཟོད་འདོད་མི་བཏེན་པ། །
དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་པ་དང་། །
ཆིག་དབྱེ་ལ་སོགས་སྐྱན་ཀ་རིགས། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བྱག་གིས། རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་
ནམས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྟོགས་སྐྱང་གིས་བཞུགས་པའི་ཉེས་པ་
གསུམ་འགྱུར་རོ། །བརྟེན་སྟོད་པ་དང་སྟོད་པ་བ་དེ་དག་ལ་ནམ་དབྱེ་བྱག་པ་
དང་མང་ཆིག་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བའི་སྐྱན་ཀ་འཇུག་སྟེ། ཆིག་ནམས་
བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་པར་དངོས་དབང་གིས་ལྷུར་སྐྱངས་ནས་
བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ། སྐྱ་ནམས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པ་ལ་
དངོས་དང་། གཞན་ལ་མང་ཆིག་སོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་
ནི།

བྱེ་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །
ཆིག་གང་སྐྱ་པོས་རི་ལྟ་བུ། །
རྫོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །
དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྫོད་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། སྤྱ་རྣམས་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་མིན་
པར་བརྗོད་འདོད་པའི་དབང་གིས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སེལ་བ་སྤྱ་བ་ལ་
མང་ཆིག་སོགས་མི་རུང་བའི་ལྷན་ཀ་མི་འཇུག་ཅེས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི།

བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དུག་ལ་སོགས། །

ཐ་དད་དངོས་མིན་བཞག་པ་འཇུག་། །

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །

བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། སྤྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་ན་སྤྱ་འཇུག་པ་
ལྟར་དངོས་པོར་གནས་དགོས་པས། བྱད་མེད་གཅིག་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་
ཞེས་པ་དང་། གྲོང་དུག་ལ་ཁང་བཟང་གི་སྤོང་བ་ཞེས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་
རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དུག་སྤྱ་སོགས་སྤྱར་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན།

གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་རོལ་བཟུང་བ།

༥ གཉིས་པ། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་རོལ་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། དུལ་སྤྱིའི་
གནས་ཚུལ་དང་། དེ་སྤྱང་གི་སྤྱིའི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གྱུན་རྒྱུ་བ་
བདེན་པའི་གྱུན་རྒྱུ་བ་གྱི་སྤྱ་བ་ཤད་དང་། དེ་ལ་སྤྱང་བ་བསམ་དོའི་བདེན་པ་
ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་དེ་འཇིན་
འཁྱུལ་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། འཁྱུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཐལ་བ་སྤོང་།

བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །

དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་སྒོ། །

གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །

གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་པ། །

སྐྱབ་བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །

དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །

ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་ཀྱིས། ཞིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེ་ཞིང་གི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་སྒོ་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ཞིང་གསལ་རྣམས་
རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་སྤྱི་སྒོ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་མིན་པར་སྣང་བ་ནི་སྤྱི་སྒོ་དེས་ཞིང་
གསལ་རྗེས་ཐ་དད་སྣང་བ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱས་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། དེ་
ལ་སྣང་བ་བསམ་ངོ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །

སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས། ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཞིང་
གི་དོན་སྤྱི་དེ་ཞིང་འཛིན་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་བསྟན།

གསུམ་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་བཀག་པ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམས་སྤྱི་
རོལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ཡིས་ངེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །

དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །

གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །

རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཤིང་གི་
དོན་སྤྱི་དེ་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་པ། དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྗེས་གཅིག་
དང་རྗེས་ཐ་དད་གང་དུ་འང་མེད་པས་བསྐྱབ་ཅེས་བསྟན། གཉིས་པ། ཤེས་
པའི་རྣམས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།

ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །

ངེ་ལྟར་དོན་གཞན་འབྲང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་དེ་ཤིང་འཇིན་རྟོག་
པའི་རྣམས་ཡིན་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བསྟན། བཞི་པ།

དེ་འཇིན་འཁྱུལ་པར་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ། །

འཇིན་པའི་རྣམས་རྟོག་འདི་ལོག་པ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཞིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཞིང་གི་
རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞིང་གི་སྤྱི་སྟོན་ལྟུང་ཞེས་ལེན་ཞེས་བསྟན།

ལྷ་པ། ལྟུང་པ་གཞི་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ལྟུང་གཞི་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་རྒྱུ་གསུམ་
དགོད་པ་དང་། སྤོང་དགོད་པ། དང་པོ་ནི།

མིང་དོན་གང་ལྟར་པར་ཚུན་དུ། །

ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཞིང་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་པ་རྣམས་
ཞིང་འཛིན་རྟོག་པའི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། དུ་མས་འབྲས་
བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་རྒྱུ་གསུམ་བགོད་པ་ནི།

གཅིག་རྟོགས་དོན་ཞེས་ལ་སོགས་པ། །

དོན་གཅིག་སྐྱབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི། །

ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །

ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཞིང་གསལ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་
ཐུན་མོང་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ངེས་ཏེ། ཞིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་
དང་། ཞིང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་
གི་དབང་པོ་སོགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། ། གསུམ་པ། སྤོང་དགོད་པ་ནི།

དཔེར་སྤོང་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ལྷན་ཅིག་པ་འཕ་སོ་སོ་ཡིས། །

རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །

མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ལྷན་པར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་
མེད་པའི་རྩ་ས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རིམས་ནད་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱུང་བ་
བཞིན་དུ། ཏུ་མས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་
བསྟན།

ཁྱད་པར་མེད་སྤྱིར་སྤྱི་མ་ཡིན། །

དེ་དག་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་སྤྱིར། །

བརྟན་པས་པན་འདོགས་མེད་སྤྱིར་ཡང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ནད་ཞི་བ་
ཡིན་ན་ལྷན་རུས་པ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞིང་དང་སོ་ནམ་གྱི་རུས་
པས་ལྷན་བཟང་ངན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེ་སྤྱང་གི་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྤྱི་སྒྲིའི་འཇུག་
ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་དེ་འཛིན་ནམ་རྟོག་སྒྲི། །

དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འདྲ། །

དེ་ཡི་འབྲས་ཅན་མིང་དོན་ལས། །

ཐ་དད་མཐར་ཐུག་སྐྱེ་བ་གང་། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་བྱེ་རོལ་དང་། །

གཅིག་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །

སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །

ཡན་ལག་མེད་བྱེར་དེ་ཉིད་མིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བརྒྱད་ཀྱིས། ཞིང་གི་རང་བཞིན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
དེ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། ཞིང་གསལ་ལ་བརྒྱད་
ནས་སྐྱེས་ཞིང་དོན་རང་མཆོན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱེ་འཛིན་
ལ་སྒྲུང་བའི་བྱེ་རོལ་གྱི་ཞིང་ལྟ་བུ་དང་། གཅིག་ལྟ་བུ་དང་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཞིང་དེ་ཉིད་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་
བརྟགས་པ་ཅུ་ལས་ཞིང་གི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱེར་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་
གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་།
རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཞེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །

འདི་ལྟར་ལྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །

དེས་ན་ཐ་དད་མིན་ལྟ་བུར། །

དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང་། །
 སྒྲུང་སྒྲེ་དེ་ལ་སྦྱི་དང་ནི། །
 གཞི་མ་ཐུན་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི། །
 ཞེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། །
 ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད། །
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཀྱན་ཡང་། །
 བན་ཚུན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། །
 དེས་ན་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དང་། །
 གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ། །
 དངོས་པོ་རྣམས་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། །
 རྗེས་དཔག་རི་སྐད་བཞག་རི་བཞིན། །
 འབྲུལ་པར་འབྲེལ་ཡང་གཞན་ལས་མིན། །
 མར་མེད་འོད་ལས་ནོར་བུ་བཞིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཟུངས་ཀྱིས། རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་སྦྱི་དེ་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། འག་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད། ཞེས་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཀྱང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མི་
 འགལ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་

མ་ཐུན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཐོབ་པས་བྱུང་བོ། །འབྲུལ་པར་འབྲ་
ཡང་དོན་ཐོབ་མི་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཏྱག་འཛིན་གྱིས་དོན་མི་ཐོབ། སྐྱེ་མི་
ཏྱག་ཏྱགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དོན་ཐོབ་པའི་བྱིར། མར་མེའི་འོད་ལས་
འོར་བུ་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི།

དེ་ལ་དུ་མའང་འབྲས་གཅིག་ཅན། །
དེ་འབྲས་ཅན་མིན་གཞན་ཏིན་ཅན། །
བརྗོད་དང་ཤེས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ། །
ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད། །
དེ་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། །
དེ་དངོས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། །
དེ་འབྲས་ཅན་མིན་དོན་ལས་ནི། །
ཐ་དད་པས་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་ཤེས། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས། ཤེད་གསལ་དུ་མ་རྒྱལས་ལ་ཤེད་གི་ཐ་
སྙད་འཇུག་སྟེ། ཤེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཤེད་པ་ལྟ་
བུ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་སྟེ། ཤེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་ཤེད་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྟོག་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་དུ་ཆད་མས་ཤེས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ། རྒྱལ་གཞན་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་

གཞི་མ་ཐུན་རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་དགོས་
པ་དང་། རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་དོན་འདི་དང་གཞི་མ་ཐུན་ཉིད། །

ཡོད་པ་མིན་ཡང་ངེ་ལྟ་བུར། །

གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །

དངོས་ལ་འདི་ནི་མི་སྤྱིད་དོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །

དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །

འཇིག་རྟེན་ངེ་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །

དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །

དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་སྤྱིར། །

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱི་དོན་བཤད་མ་ཐག་བ་ལྟོག་
པ་ཆོག་རྒྱུ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤྱང་
བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མི་སྤྱིད་དེ། དོན་དམ་མིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་
བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐ་དད་ཐ་

དད་མིན་པ་གཞི་མ་ཐུན་དང་སྤྱི་དེ་རྣམས་དངོས་པོར་གནས་པ་བཞིན་དུ་
བཞག་པ་མིན་ཡང་། རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། རང་མཆོན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རང་མཆོན་དུ་མི་
རིགས་པ་དང་། སྤྱོད་དུ་མི་རིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །

རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །

དེ་ལ་ངོ་ཐོ་གཅིག་པ་དང་། །

དུ་མ་སྒྲོ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། རྗེས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་དད་སོགས་སྒྲོ་
འབྲུལ་པས་བསྐྱད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་མ་འབྲུལ་བའི་བཟུང་དོན་
འདྲེ་བ་མེད་པར་གནས། རྗེས་གཅིག་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་
པ། སྤྱོད་དུ་མི་རིགས་པ་ནི།

དེ་སྤྱི་བྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའི། །

བྱེ་བྲག་འདི་ནི་སྒྲོ་དོན་ལ། །

དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ལས་སྒྲོག་པས། །

ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བཏགས། །

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་རྟོག་པ་ལ། །
དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་བྱིར། །
ཁྱད་པར་སྤྱི་དང་འབྲེས་པ་འདིར། །
རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཟུང་བྱ་མིན། །
དེ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི། །
རྣམ་སོགས་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན། །
བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་མང་པོ་རྣམས། །
དེ་གཅིག་ལ་ནི་མི་རུང་བྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རྩེས་གཅིག་ལ་འང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་
སྟོས་ནས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེད་པའི་ཆ་འདི་ནི། རྟོག་སྒྲོལ་སྣང་བ་ལྟར་
གནས་ལ། དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་སྟོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རུང་བ་དང་འབྲེད་པའི་
གཞི་རང་མཆོན་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཆ་སྤྱི་
མཆོན་དུ་འདོད། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོལ་སྣང་བ་རང་མཆོན་མ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲོལ་དེ་རང་མཆོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་རྣམ་པ་ཉམས་པའི་བྱིར། རྩེས་
དཔག་གི་བཟུང་བྱ་རང་མཆོན་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཆོས་
ཅན་སོགས་སྤྱི་ཡང་རང་མཆོན་མ་ཡིན་ལ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྟོག་ཆོས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅེས་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་
ལ། དོན་བསྐྱབ་བ་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀྱན་ལས་ལོག།

དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི།

སྤྱོད་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་།

སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་སྤྱིར་རོ།

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྤྱི་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་དུ་
བརྗོད་པའི་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

བདེ་ཡི་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

༥ གསུམ་པ། བདེ་ཡི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྤྱི་བ་པ་ཁོ་ན་བདེ་
ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་བདེ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུབ་པ་དང་། སྤྱི་
དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུངས་རོ། །དང་པོ་ལ། དེ་མིན་ནམ་པར་
བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱུ་པ་མི་རུང་། སྤྱི་རྒྱུ་པ་མི་རུང་། སྤྱི་
དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་བདེ་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་ནམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་བཏགས་སྟོན།

དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས།

དེ་ཆེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད།

དེས་ན་དེ་ལ་བདེ་མ་ཡིན།

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་སྤྱུ་རྒྱུ་མས་
 གྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་གོ་བ་དང་། བཟ་སྦྱར་བའི་དགོས་
 པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བཟ་
 དུས་ཀྱི་རང་མཆན་འགགས་ནས་མེད་པས། དེ་མིན་རྒྱུ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་གསལ་བ་རང་མཆན་ལ་བཟ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན།
 གཉིས་པ། སྤྱི་རྒྱུ་པ་བཟའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་ནི།

ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར།

ཀུས་པ་ཤེས་ནས་དེ་བསྐྱབ་ཐྱིད། །

འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་རྣམས་ལ།

རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྒྲུར་བར་བྱེད། །

དེ་ལ་རིགས་དོན་བྱེད་རུང་མིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་ལ། བརྒྱུད་བའི་དགོས་པ་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་དེ་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པར་ཤེས་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་དོན་གཞན་ལ་དགོས་པ་དེ་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། སྤྱི་དང་ལྟན་པའི་གསལ་བ་བརྒྱུད་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ནི། །

ཅི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲོར་མི་བྱེད། །

གལ་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་འདི་མཆོངས། །

དེ་བྱེད་དེ་བྱེད་མ་ཡིན་ལས། །

ལོག་པར་མཚུངས་ལ་ཅིས་མ་བྱས། །

དེ་ལྟར་ཉེས་མཚུངས་བྱིར་ཞེན། །

ཟླ་སྟེ་རིགས་གཞན་མི་དགོས་སོ། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་རྐང་བདུན་གྱིས། སྤྱི་ལྟར་གྱི་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་
རོ་ཞེན། གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་མི་སྤྱོད་
པའི་བྱིར། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པས་སྤྱོད་མི་རུས་ན།
སྤྱི་ལྟར་གྱི་གསལ་བ་ལའང་སྤྱོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལའང་མཚུངས་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱིས་གསལ་བ་ལ་ཉུང་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། བ་སྒྲང་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་མ་བྱས་པར་སྤྱི་
དོན་གཞན་བརྟེན་ཡུལ་དུ་ཅིས་འདོད་ཅིས་བྱིས་པས། རང་དབང་མེད་བྱིར་
དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། ཉེས་པ་མི་མཚུངས་
མོད། མཚུངས་ཀྱང་རིགས་དོན་གཞན་མི་དགོས་པར་གཞན་སེལ་བརྟེན་
ཡུལ་དུ་འདོད་ན་དོན་གོ་བའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། གཞན་སེལ་བརྟེན་
ཡུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །

འཇུག་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་བརྗོད་དེ། །

དེ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །

མི་གཙོད་ན་ནི་དེ་རི་ལྟར། །

གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཙོད་ཡོད། །

སྤྱི་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ། །

ཟད་པ་མིན་ནམ་བྱེད་ལ་དེར། །

སྤྱི་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་རྒྱུ་བརྒྱད་ཀྱིས།

བད་སྤྱོད་བར་རྣམ་བཅད་ཀྱི་

དགོས་པ་དོན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་བྱེད། བད་སྤྱོད་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་

པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བད་སྤྱོད་བ་ན། བྱམ་མ་ཡིན་མི་གཙོད་ན་བྱམ་པ་མི་

གོ་ལ། བཅད་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་དགོས་པར་བད་སྤྱོད་བའི་དགོས་པ་བསྐྱབ་

ཀྱས་པའི་བྱེད་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་

པའི་ཚོད་སྤང་ལ་གསུམ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སློ་མི་འཐད་པ་

སྤང་བ་དང་། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ལས་སྤྱི་བ་དགག་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་བསྟན་

པའོ། །དང་པོ་ནི།

གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །

བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི། །

དོན་རྣམས་མཐོང་ནས་གཞན་མཐོང་ཡང་། །

དེ་ལས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡི། །

ཡུལ་ཅན་གྱི་ནི་སྤྲོ་རྣམས་ཀྱིས། །

ལྟན་ཅིག་སྦྱར་ནས་ངོ་ཤེས་བྱེད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་དྲག་གིས། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ནའང་སྤྱི་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་ངོ་ཤེས་ཏེ། དོན་སྤྲོ་མ་རྣམས་མཐོང་བའི་སྤྲོ་ཉིག་གོམས་
པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བའོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་
ལས་སྤྱི་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་བ་དགག་
པ། སྤྱི་ས་པན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ། གསལ་བས་
པན་བཏགས་པའི་སྤྱི་ས་བསྐྱེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་སྤྱོད་ཅི། །

སྤྱི་ནི་འབའ་ཞིག་ཉིད་ལས་མིན། །

ཏྲག་ཏུ་དེ་ཙམ་རྣམ་ཤེས་ན། །

གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་བྱིར། །

དེ་ཡི་ཆེན་ནམ་ཡང་ནི། །

དེ་ལྟན་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བྱིར། །

དེ་དང་ལྟན་ངེས་མི་འགྱུར་བའི། །

དེ་ལ་ངེ་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱིས། རྒྱུ་བྲག་པ་གཞན་གྱིས་ལྟར་ནའང་སྤྱི་
སྤྱོད་ཅི་སྤྱི་འབའ་ཞིག་བཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་ལ་གསལ་

བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱིར། སྤྱི་དེ་ཙམ་རྣམ་པ་ཤར་ན། གསལ་བ་མི་ཤེས་
བས་སྤྱི་དང་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། མི་ཤེས་ན་གསལ་
བ་རྣམས་སྤྱི་དང་ལྡན་པ་མ་དེས་པ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་སྣོ་
ནས་གསལ་བ་ལ་ཐ་སྟད་འདོགས་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་
པ། སྤྱི་ས་པན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་དངོས་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པའི། །

གསལ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཞེ་ན། །

དངོས་པོ་གཅིག་དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི། །

ཐ་དད་པ་ཉིད་སེལ་ཏམ་ཅི། །

ཐ་དད་སྤྱིར་ཡང་དེ་རྣམས་ལ། །

གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱར་མི་འདོད། །

གལ་ཏེ་དུ་མའང་གཅིག་སྟོས་ནས། །

ཐ་དད་མིན་སྟོ་སྤྱེད་ཅེ་ན། །

དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང་། །

དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་བའི། །

སྟོ་ལ་དེ་རྣམས་རུས་མེད་སྤྱིར། །

སྟོ་ཡིས་འཇིན་པ་མེད་པ་ཡིན། །

སྟོ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། །

རུས་པ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །

ཆོག་གས་ལའང་རུས་གྲུབ་གསལ་བ་ལ། །

རི་ལྟར་ཡང་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །

ཞེས་ཆོག་གས་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་གིས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་
གྲོགས་བྱེད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་ཡིན། སྤྱི་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་མི་
བསྐྱེད་པས་སྤྱོན་མེད་ཅེ་ན། སྤྱི་དེས་གསལ་བ་དུ་མ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བསལ་
བར་ཐལ། དེས་གསལ་བ་དུ་མ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྒྱར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེས་གང་ལའང་སྟོས་མེད་དུ་གསལ་བ་རྣམས་
འབྲས་བུ་གཅིག་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གསལ་བ་དུ་མའང་སྤྱི་ལ་སྟོས་ནས་
འབྲས་སྒོ་གཅིག་བསྐྱེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་སྒོ་ལ་གཟུང་དོན་
གྱི་སྟོ་ནས་པན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་པན་བྱེད་
དུ་མེད་པར་གསལ་བ་ཕྱི་མ་དང་ལྟན་གཅིག་པའི་སྤྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྲས་ནས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་སྒོ་ལ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོས་པར་གཟུང་རྣམ་
ཤར་བས་སྤྱི་སྒྲིའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྟོན་པོ་མེད་པའང་སེར་པོས་
མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པས་སྟོན་པོ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པ་མིན་པ་ལྟར་
སྟོན་པོ་མེད་པར་སེར་པོ་དང་ཐད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པས་སྟོན་པོ་ལ་སྤྱི་
སྒོ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྟོ་སེར་
རྣམས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རུས་པ་སོ་སོར་ཡོད། གསལ་བ་རྣམས་ཡོད་
མེད་ལ་སྤྱི་སྒོ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ།

གསལ་བས་པན་བཏགས་པའི་སྤྱི་ས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ལ། ཐལ་བ་དགོང་
པ། དེའི་ལན་དགག་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཞིགས་པ་རྩན་པ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

གལ་ཏེ་དེ་དག་གང་རུང་ལ། །
སྟོས་ནས་དེས་རུས་འབའ་ཞིག་མིན། །
དེ་དག་དེ་གཅིག་ལ་པན་ན། །
རི་སྒར་སྟོ་གཅིག་ཉིད་ལ་མིན། །
འདི་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར། །
པན་འདོགས་གང་ཡིན་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱང་བྱུག་གིས། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རེ་གྲོགས་སུ་ཡོད་
པས་སྤྱི་དེས་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་རུས་ཀྱི་དེ་གཅིག་བུས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅེ་ན།
གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། གསལ་
བ་དུ་མས་འབྲས་བུ་བྱུན་མོང་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་
འགལ། པན་འདོགས་བྱེད་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་
དེའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཐ་དད་མི་སྤངསྟོ། །
ཐ་དད་རྣམས་ལ་མི་འདོད་ན། །
སྟོ་ཡི་སྤང་བ་ཐ་དད་དེ། །

དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་ན་ནི། །

རི་ལྟར་ཐ་དད་སྒོས་གཟུང་བྱ། །

འབྲས་སུ་གཅིག་འདྲ་དེ་དག་གི། །

འབྲས་སྒོ་དེ་ཡང་ཐ་དད་དོ། །

ཞེ་ན་གཅིག་ཏུ་ཉོགས་རྒྱུ་འཕྱུར། །

སྒོ་ནི་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིས། །

སྒོ་གཅིག་རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིས། །

གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད། །

དེ་ཡང་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་བྲལ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་གྱིས། གལ་ཏེ་སྒྱི་སྒོ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་
པར་ཤར་ན་སྒྱི་སྒོར་མི་འགྱུར་བ་ལ་དུ་མས་འབྲས་སུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། སྒྱི་སྒོས་གསལ་བ་རྣམས་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པས་སྤང་བ་ཐ་
དད་པ་ཤར་དགོས་སོ། །ཁྱབ་པ་མེད་དེ། མཚུངས་པར་འཛིན་ན་ཐ་དད་མིན་
པ་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་གཟུང་དགོས་པས་ཐ་དད་ཁོ་ན་རི་ལྟར་གཟུང་ཞེ་ན།
བུམ་གསལ་དུ་མ་རྣམས་འབྲས་སུ་འདྲ་བ་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་
གྱི། སྒྱི་དོན་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་གསལ་རྣམས་
རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་དེ་དག་རིགས་ཐ་མི་དད་

དེ། བྱམ་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱ་ཡིན་པས་
སོ། །བྱམ་གསལ་རྣམས་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱི་འང་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་བྱན་པ་ལ་སྦྱར་བ་
ནི།

དེ་ལས་གཞན་པ་རྗེས་འགོ་བའི། །

དངོས་མ་མཐོང་བྱིར་བཀག་བྱིར་ཡང་། །

བརྟན་ནི་དེ་རིགས་དོན་ཅན་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གསུམ་གྱིས། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་ན་མཐོང་དགོས་
པ་ལས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྦྱར་རིགས་པས་བཀག་པའི་བྱིར། རྗེས་འགོ་
གཞན་ནི་སྦྱང་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྟན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
སེལ་གྱི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་མི་བསྦྱར་བ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་། །

འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱང་བ་ཅན། །

དངོས་པོ་ཐ་དད་དངོས་ཅམ་གྱི། །

ས་བོན་ཅན་དོན་མེད་པའི་སྒོ། །

སྤྱི་པར་བྱེད་པའང་དེ་མི་བྱེད། །

ཡོངས་སྦྱངས་ཡན་ལག་ངོ་བོའི་བྱིར། །

དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟེན་ཅན་གྱིར།

དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འདོད།

དེ་གྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཏེ།

དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་གྱིར།

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་ལྟ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྤྱང་བས་དོན་བྱེད་མི་རུས་ན།
བད་བྱས་ཀྱང་རང་མཆན་ལ་མི་བསྐྱེད་བ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་
རྒྱ་བྱེད་པའི་གྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱང་།
རང་མཆན་ཐོབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མིན་ནམ་བཅད་གྱི་སྤྱོད་སྤྱང་འཇུག་
པའི་གྱིར་དང་། རང་མཆན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྤྱོད་དོན་མཐུན་ཡིན་
པའི་གྱིར། ཁྱོད་ལས་སྤྱི་སྤྱང་པའི་རྟེན་པ་དེ་དོན་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོར་
སྤྱང་ཡང་། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །བྱམ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་
དེས་རྒྱ་སྤྱོད་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་སྤྱང་སྤྱང་ནས། དོན་དེ་བྱེད་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་
བརྟེན་པའི་ཞེས་བསྟན།

རྟེན་སྤྱོད་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤྱང་བ།

༥ གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤྱང་བ་ལ་གསུམ།
རྟེན་སྤྱོད་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤྱང་། ཅོད་བྱེད་གྱི་ཆིག་ལ་ནམ་གཅོད་
གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤྱང་། དངོས་པོ་སྤྱི་སྤྱང་བརྟེན་སྤྱང་དང་

ཚད་མ་སྤྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དགག་
བ་དང་། ཉེས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །

ཤིང་དོན་འཇིན་ན་གཉིས་པོ་དག །

པན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཇིན་པ། །

མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཇིན་འགྱུར། །

དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་བརྟར་བཏགས་པ། །

མི་སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྱ། །

དེ་དག་གི་ནི་བརྟར་འདོགས་པ། །

ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན། །

གལ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ཤིང་གི་དོན། །

འཇིན་པ་མེད་ན་ངེ་ལྟར་ཤེས། །

བརྟར་ལས་དེ་དག་མི་སེལ་ན། །

ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །

དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། །

མི་འགྱུར་ཤིང་གི་བྱུང་པར་བཞིན། །

གལ་ཏེ་གཞན་བཀག་མི་སྐྱབ་པར། །

མདུན་གནས་གཅིག་གཅིག་རབ་བསྟན་ནས། །

འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པ། །

ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཆེན་ཡང་། །

དེ་རྟོགས་འགྱུར་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་སྟུང་ན། །

འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །

ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་སྟོག་པ་མེད། །

ཅེས་པའི་ཆོགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། སྟོན་པ་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱེད་སེལ་བ་སྟེ་བ་སྟེ་རྟོག་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་
པའི་སྟོན་པ་འཇུག་དགོས་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་
ཚུན་བརྟེན་དགོས་ཏེ། ཤིང་ཤེས་པར་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་
དགོས། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་ཤེས་དགོས། དེ་ཤེས་པ་ལ་
གཅད་བྱའི་ཤིང་ཤེས་དགོས་པས། དེ་གཉིས་ཐོག་མར་གཅིག་འཛིན་པ་མེད།
དུས་གཅིག་ཏུ་འང་མི་འཛིན་པས། གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་པ་ལས། སྟེ་དོན་
གཞན་ཁས་སྦངས་ན་མཛེས་སོ་ཞེས་སྟོལ། །མགོ་མཚུངས་ནི་བྱེད་ལྟར་ན་
གཞི་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྟུན་འདོགས་པ་ན། དེ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན།
གཅོད་ན་ཤིང་འཛིན་པའི་གོང་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་
གཅོད་ན་སྟེ་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་སྦངས་ནས་ཤིང་གི་དོན་ལ་མི་འཇུག་དགོས་
ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྟེ་དེས་སེང་ལྷེང་སྦངས་ནས་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་
འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། ། འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་སྟེ་པའི་སྟོན་པ་འཇུག་ནའང་

ཤིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དོན་གཞན་བཟའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་
ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ཚུལ་ལ། འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་
དུ་སྦྱོར་ན་སྤར་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་པར་འགྱུར། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་
གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་སྤར་གྱི་ཉེས་པ་དང་ཕོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བསྟན། གཉིས་པ་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟུབ་པ་ནི།

གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི། །

གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་ཕོས། །

དེ་དང་དེ་མིན་ཀྱང་དོན་རྣམས། །

བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །

སྟོ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །

སྟོ་ཀྱང་ཉིད་དུ་སྤར་བ་དང་། །

ཀྱང་མིན་ངོ་བོ་བྲལ་བ་དང་། །

ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་འགྱུར་བས། །

ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཏེ། །

དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་སྟོ། །

འཁྱུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས།

ཤིང་གི་དོན་རྣམས་རིགས་

གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་བཟུང་སྡེ་རོལ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་
 དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་མེ་འབར་བྱེད་དང་མེ་འབར་བྱེད་མིན་པ་སོ་སོར་
 ཞེས་ཟིན་ལ། བཟུང་སྡེ་རོལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བཟུང་སྡེ་རོལ་མེད་དེ།
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཞིང་དུ་སྤང་ཞིང་། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཞིང་
 མིན་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་སེལ་བཟུང་སྡེ་རོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་
 སྟོན་མེད་དེ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་སྟོང་པོ་ཡོད་པའི་སྟོན་སེལ་འདི་ཞིང་ཡིན་
 ཞེས་བཟུང་སྡེ་རོལ་ལ། བཟུང་སྡེ་རོལ་དུ་རིགས་གཉིས་སོ་སོར་ཞེས་པའི་བྱིར་
 བཟུང་སྡེ་རོལ་བཟུང་སྡེ་རོལ་སྟོན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་གོ་སྟེ།
 སྟོན་འབྱུང་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་སྟོན་གཅིག་པ་ལྟར་ཞེན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 བསྟན། གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་
 ཐལ་བ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་སེལ་འཇུག་
 གིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤངས་བ་དང་། སེལ་བའི་སྤྱོད་རང་ལྟོག་ལ་དེས་མ་
 ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

སྟོན་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོག་ནས། །
 དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་བྱིར། །
 སྤྱོད་རང་ཏུ་སྟོར་བྱེད་དེ། །
 དེ་དོན་དེས་པར་གཟུང་བྱིར་རོ། །
 གཞན་དུ་སྟོར་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །

དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆིག །

ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཛོག་རྣམས་ལ། །

རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱིས། འགའ་ཞིག་གིས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་
སྤྲུམ་བུམ་མ་ཡིན་གཅོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྤྲུམ་ཤེས་བྱ་མ་
ཡིན་པ་གཅོད་རྒྱ་མེད་པས་སེལ་འཇུག་མིན་ཞེ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུམ་རྣམས་
ཉན་པ་པོའི་སྒྲོས་མི་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ལས་ལྷོག་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་
འཇུག་ཆེད་ཡིན་ལ། གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྤྲུ་
རྣམས་རྣམ་གཅོད་ཡོད་དེ་ཤེས་བྱ་སོགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་བརྗོད་དོ་
ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་སེལ་བའི་སྤྲུ་རང་ལྷོག་ལ་དེས་མ་བྱུང་པ་སྤང་བ་ལ་
གསུམ། བརྗོད་པའི་ལྷོག་ལ་དེས་མ་བྱུང་གི་བཞེད་པར་བསྟན། ལྷང་
གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །

དེ་རྣམ་བཞེད་གནས་དེ་དག་ལས། །

ཐ་དད་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱ། །

རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་ལ་འགོད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞེས། ཤེས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པར་སྤང་བ་ཅན་ཤེས་གསལ་ལ་ཤེས་གི་བརྗོད་སྤང་བ་ལ་སྒྲོན་མེད་དེ།
ཤེས་མ་ཡིན་རྣམས་ལྷོག་སྟེ་ཤེས་གི་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། གཉིས་

པ་སྟོགས་སྒྲང་གིས་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་གཞན་ལས་སྟོག་པ་ཡིས། །

དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག །

རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་དུ་བཤད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱང་གསུམ་པོ་དེས། གཞན་སེལ་བཟའི་ཡུལ་དུ་སྟོགས་
སྒྲང་གིས་བཞེད་དེ། དོན་གཞན་ལས་སྟོག་པ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་
ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ལུང་གསུམ་གྱིས་བཤད་དོ་ཅེས་
བསྟན། ལུང་དང་པོས་རང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་ས་ཡུལ་རྟོགས་དགོས་
པར་བསྟན། གཉིས་པས་རང་མ་ཡིན་བཀག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྟན།
གསུམ་པས་དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ལུང་
གི་དོན་བཤད་པ་ནི།

འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། །

སྒྲ་རྣམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་གྱིས། །

གཞན་བསྟོག་རྟོག་འགྱུར་དེ་ལ་ནི། །

འགའ་ཡིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ། །

རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གཞན་འགའ་མེད། །

སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །

ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་སྟེར་འདི། །

དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྟན་ཉིད་དུ། །
མཐོང་བ་སྒྲོ་ཡིས་བསྐྱད་བ་ཡིན། །
དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། །
གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། །
དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །
ཐ་དད་ཅེས་ནི་རྫོད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་གྱིས། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་འདི་ལའང་ངོ་
བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རྟོགས་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་
དངོས་པོ་ཆ་འགའ་སྒྲ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཤིང་དངོས་སུ་
རྟོགས་པས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་
པའི་རྟོག་པ་དེས་ལྡོག་པ་དོན་གཞན་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ལྡོག་པ་དོན་གཞན་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་བརྫོད་པ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་མི་
དགོས་པར་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་ཅུས་ཏེ། ཤིང་དང་ཤིང་
མ་ཡིན་གཉིས་སུང་གསུམ་མེད་པའི་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་
ལས་ལོག་པ་སྤང་བ་དེ། རྟོག་པས་བསྐྱད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་
དུ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཤིང་ཡིན་ན་
ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྒྲས་
བརྫོད་ན་སྒྲ་དང་ཆད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྒྲ་དང་
ཆད་མ་སྒྲ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ་ཐ་སྐྱད་ཀྱན་འཐད་

པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན། །

ལྷ་འཕྲིན་པོ་ལྟགས་ནི་གཅིག་བྱ་ཡིས། །

བྱ་བྱེད་དེ་ལ་བཅད་པ་ཡི། །

དངོས་པོའི་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །

གང་གི་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ལས།

མ་ལུས་པར་ནི་རྟོགས་ལྟུང་བ། །

དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཡིན་ངེས་ན། །

འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འབྱུང་།

ཞེས་ཆིགས་ཀང་བརྒྱད་ཀྱིས། རྟོག་ངོར་སྤྲ་དང་འདྲེས་པའི་རྟག་པ་
 གཙོད་པ་ན། སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྤྲ་དང་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ནི། སྤྲ་རྟག་
 འཛིན་ཀྱི་སྤྲོ་འདོགས་གཙོད་ཀྱི། དངོས་པོ་ཀྱན་བརྗོད་བྱ་དང་རྒྱས་ལུལ་དུ་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་བསྤྲུབ་པ་ནི་དངོས་དབང་གིས་མ་
 ཡིན་པར་བརྟའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །བྲས་མི་རྟག་བརྗོད་པའི་སྤྲ་རྟེན་གཅིག་
 ལ་འབྲས་བྱ་དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་སེལ་བ་སྤྲ་བ་ལ་ཐ་
 སྟད་ཀྱན་འཐད་པ་ལ་གཉིས། སེལ་བ་སྤྲ་བ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་འཐད་པ།
 དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་གཅིང་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན།

གང་ཆེ་གཞན་མི་སྤོང་བར་གནས། །

དེས་ནི་དེ་ཁྱབ་གཅིག་དུའང་སྒྲུང་། །

དེ་ཆེ་སྒྲོ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས། །

གཞི་མ་ཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

སྒྲ་ནི་རྣམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན། །

དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་རེག་འགྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱའོ། །

དངོས་པོ་གཅིག་ནི་རྫོད་བྱེད་མིན། །

སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་མིན་སྒྲུང་དུང་ལ། །

དངོས་པོ་མེད་པས་ངེས་བྱུང་རོ། །

དེ་བྱུང་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །

སྒྲ་རྣམས་དང་ནི་སྒྲོ་ཉིད་ཀྱང་། །

སྒྲི་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ཏེ། །

དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྤིང་བྱུང། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཅོ་ལྔས། གང་གི་ཆེ་སྤོང་པོའི་སྒྲས་རྣམ་གཅོད་

སྤོང་པ་ན། བྱུང་ལ་མི་སྤོང་མི་སྒྲུབ། བྱུང་ལའི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན། བྱུང་ལ་

སྤོང་པོ་ཞེས་བརྫོད་པ་ན་ཏྲི་ལ་ངོར་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྣམས་ཐ་དད་གཞི་

གཅིག་ལ་ལྟན་པ་མ་ཡིན། བྱུང་ལ་སྤོང་པོའི་མེ་ཏྲི་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱུང་ལ་

ཡང་ཡིན་སྟོན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ཡང་རང་མཆན་མི་ཐོབ་
པའི་སྟོན་མེད་དེ་རང་མཆན་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱ་དེ་ལ་ཡོད་པས་སྐྱ་དེས་
དངོས་པོ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པས་རང་
མཆན་མི་ཐོབ་སྟེ། སྐྱི་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་མི་
འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དངོས་དབང་གིས་འདུག་པ་མི་འཐད་པ་ལ་
གསུམ། གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤིང་བ། སྐྱི་སྐྱ་མི་འཐད་བ། སྐྱི་སྐྱོ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་ཐ་དད་སྟོ་གང་ལས། །

གཅིག་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི། །

དོན་གཅིག་སྟོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། །

ཐ་དད་གྱུར་ན་དབྱེར་མེད་པའི། །

ཐ་སྟོད་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །

ལྟོག་པ་ཀྱན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། །

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡོངས་བསྟན་ཕྱིར། །

ཐ་དད་འབྲས་བུ་གཅིག་དག་ལ། །

གན་པོས་སྐྱ་གཅིག་བརྟན་བྱས་བ། །

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན། །
ཕྱོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཅན་ཡིན། །
ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །
དཀའ་དང་མི་རྒྱས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །
དངོས་པོ་ལ་མིན་དངོས་པོ་ཀྱན། །
རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །
ཁ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །
དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །
དེ་འབྲས་ཡིན་མིན་ལས་བསྐྱོག་པ། །
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །
དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་། །
སྐྱ་ཡི་ཐ་དད་མི་རིགས་སོ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་འདོད་ན་ཡང་། །
དེ་འབྲས་མེད་ལས་ཐ་དད་ཉིད། །
དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས། །
རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཅུ། །
གང་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་འབྲས་དེ། །

སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར། །
འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀུན་རྟོགས་ཕྱིར། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྤྱི་ལས་ནི། །
ཐ་དད་མེད་དུ་བེན་ན་ཡང་། །
བརྟུ་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་བྱ། །
ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་ལོ་གསུམ་གྱིས།

གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ།

༥ གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། བྱེད་ལྟར་ན། སྡོ་སེར་ངོ་བོ་
གཅིག་པས་སྟོ་མ་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར། འདོད་ན། སྡོ་
པོའི་རང་བཞིན་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྟོ་མ་འབྱུང་བས་སོ་སོར་དམིགས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་དགག་པ་ནི། བྱེད་ལྟར་ན་སྤྱི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་པས། གཞི་
མཐུན་གྱི་ཐ་སྟན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར། སེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉེས་པ་
དེ་དག་མེད་དེ། རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྟོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྒྱན་པོ་བརྟུ་ཞེས་པས་བུམ་པ་ཞེས་བརྟུ་བྱས་
པའི་དགོས་པ། ལྷ་སྟོར་བ་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །གཞན་སེལ་

མེད་ན། གསལ་བ་སོ་སོར་བརྟུན་དགོས་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། གསལ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་དང་དེ་དག་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དཀའ་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འདྲོན་
མི་གོ་བའི་ཕྱིར། བ་སྒྲང་ཁྱ་བོའི་ངོ་བོ་དེ་སེར་སྒྱུ་ལ་མེད། བ་སྒྲང་སེར་སྒྱུའི་ངོ་
བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱ་བོ་ལ་མེད་ཀྱང་། བ་སྒྲང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས། ཐུན་མོང་དུ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
དོན་གཞན་མེད་ནའང་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་གི་སྒྲ་ཐ་དད་ཁོ་ནར་མི་དགོས་སོ། །བཞོ་
བཀལ་དོན་གཉིར་རྣམས་གཞན་སེལ་འདོད་དགོས་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་
པས་སོ། །དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གསུམ་པོས་འབྲས་བུ་གཅིག་
བསྐྱེད་ཀྱས་པས་སྤྱི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་འཇུག་ལ། རྒྱུན་གསུམ་སྤྱི་སྒྲ་
གཅིག་གིས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་དུས་གཅིག་ཏུ་མིང་གཅིག་གིས་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པ་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་ག་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །

མང་པོ་དག་ལ་མཉན་པ་གཅིག །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཞན་
དངོས་པོ་གཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར། མཉན་པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་འཇུག་ཅེ་ན།
གཉིས་པ་དེ་དག་ག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི།

གནས་པ་རྟེན་རྒྱུ་གསལ་བ་ཡིན། །

དེ་ལྟར་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱི་དོན་གཞན་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་
དངོས་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྟེན་དུ་མི་འཐད་
པ་དང་། གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟག་ལ་པན་འདོགས་མེད་པའི་བྱེད། །

རྟེན་མིན་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི། །

རྒྱ་ཤྱག་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །

སྤྱི་དང་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་རུས། །

དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྤྱི་དོ། །

དེ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་བྱེད། །

གནས་མིན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པ་ཡི། །

རྒྱུ་པར་དཔྱོད་པས་མི་རིགས་ཉིད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་དགུས། གསལ་བ་རྒྱུས་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་མི་པན་
པས་དེའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའོ། འཁར་གཞོང་དེས་རང་ནང་གི་རྒྱ་
ཤྱག་ལ་པན་འདོགས་ཏེ། འཁར་གཞོང་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཅན་

ཡིན་པ་ལ། རྒྱ་ཤུགས་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་མ་གོ་ས་མཚུངས་པར་
 བསྐྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེའི་གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་གཞན་གསལ་བ་
 དང་རྩལ་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱད་ན་མི་བཟོད་པ་ནི་རྩལ་ཐ་དད་ན་མི་གནས་པར་
 འགྱུར། རྩལ་གཅིག་ན་གནས་པའི་དོ་བོར་གནས་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་ལ། མི་པན་པའི་གསལ་བྱེད་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱིའི་
 གསལ་བྱེད་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་ལྟན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་རུང་བའི། །

དོན་དུ་གཞན་གྱི་དོར་བྱེད་གང་། །

གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་རུང་ཉིད་གྱི། །

བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་རུ་འདོད། །

འདི་ནི་སྒྲ་ནས་རུང་ཉིད་ན། །

དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་སྟེ། །

འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི། །

སྤྱི་ལྟན་པ་ལས་གང་ལས་ཡིན། །

མིག་སྒྲན་སོགས་བཞིན་གསལ་བ་ལས། །

དབང་པོ་འང་འདྲ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ནི་ཡོད་མེད་དུས་དག་ལ། །

རྟོགས་པ་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱེད་ལྷན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་རུ་ཉིད་དུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱོད་འགྱུར་བ་མེད་པས་གསལ་བ་ལས་གསལ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ནི། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་དེ་བདག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་རུ་བ་སྟོན་འོད་ལ་ལྟོས་པས་དེའི་གསལ་བྱར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་མ་བཟད་དབང་པོ་གསར་དུ་འདུ་བྱེད་ལའང་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་དག་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟོན་གྱིས་མིག་དབང་ལ་ཕན་པའི་རུས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་དེ་གསལ་བྱེད་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་ལྟན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི།

རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །

གལ་ཏེ་རིགས་དང་ལྡན་འདོད་ན། །

སྟོན་མེ་ལ་སོགས་གསལ་བྱེད་ནི། །

བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟན་འཛོམ། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། གལ་ཏེ་རིགས་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཅམ་

གྲིས་རིགས་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན་སྒྲོན་འོད་ཀྱང་བ་སྦྱང་ཉིད་དང་
ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

སྤྱི་སྒོ་མི་འཐད་པ་སྤྱིར་དགག་པ།

༥ གསུམ་པ་སྤྱི་སྒོ་མི་འཐད་པ་ལ། སྤྱིའི་ངོ་བོ་དགག་པ། སྦྱབ་བྱེད་
ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྟན་པ། རང་ལ་ཚེད་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་དགག་པ།
གཞེགས་ཟན་གྱི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །

གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཡོད་ཉིད་དེ། །

སྒྲོན་མེད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །

སྤྱི་ཡི་སྒོ་གྲོས་ངེ་ལྟར་ཡིན། །

གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ནི། །

གཞན་ལ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་བྱིར། །

གཞན་ཉིད་མིན་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། །

གཞན་ཉིད་ན་ཡང་རྟོན་མིན་བྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས། གངས་ཅན་པས་རིགས་གསལ་བ་
ལས་རྗེས་ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དང་། རྟེན་བྲག་པས་རིགས་ནི་གསལ་བ་
ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་གང་དག་སྒྲོན་མེད་གསལ་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་

འདིའོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བར་ཐལ། སྤར་བྱང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡོད་པར་
མཐོང་བ་དེ་གཞན་ལ་མཐོང་བ་མེད་དེ། སྒྲི་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གསལ་བ་
སྤེམ་དང་རྩལ་གཞན་མིན་ན་གསར་བྱང་གི་གསལ་བ་ལ་རྩལ་འགོ་མེད། སྤ་
མ་དང་རྩལ་གཞན་ཉིད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།
གཉིས་པ་གཟེགས་ཟན་གྱི་ཕྱགས་གཉིས་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། གསལ་བའི་
བར་ན་སྒྲི་མེད་པའི་ཕྱགས་དགག་པ་དང་། ཡོད་པའི་ཕྱགས་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི།

མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པ་འང་མིན། །

ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྟན་པ་འང་མིན། །

རྟེན་སྣ་མ་ནི་ཡོངས་མི་འདོར། །

ཀྲེ་མ་ཐོངས་པའི་བླ་ཉིད་ཡིན། །

གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་ནི། །

རང་གི་གནས་ལ་མི་གཡོ་ཁིང་། །

དེ་ལས་གནས་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ།

གནས་ན་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྟན། །

གང་ན་དངོས་དེ་གནས་གྱུར་པ། །

དེར་ནི་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་ལ།

དེ་དག་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱུང་བ། །

ཅི་ག་དེ་ནི་དོ་མཚར་ཆེ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། གསལ་བ་བྱི་མ་ལ་སྤྱི་མེད་པར་
 ཐལ། སྤྱི་མ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་སྤྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་
 པའི་བྱིར། སྤྱི་སྤྱི་ནས་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། གསལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གསལ་
 པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཡོད་པའང་མིན། སྤྱི་ཆ་གཅིག་སྤྱི་མར་གནས་ཆ་གཅིག་བྱི་
 མར་འཕོས་པའང་མིན། སྤྱི་རིལ་པོ་བྱི་མར་འཕོས་པའང་མིན་ཏེ། སྤྱི་ས་ཉིན་
 སྤྱི་མ་མི་འདོར་བའི་བྱིར། རྗེས་སུ་བཅུ་བས་ཀྱི་མ་སྤྱི་འཛོག་ཚུལ་དེ་སྤྱི་ས་
 ཕོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་སྤྱི་མ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་ནི་རང་གི་གནས་
 ལས་མི་གཡོ་ཞིང་སྤྱི་ལ་ཆ་མེད་པས་གནས་གཞན་དུ་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་
 གནས་པ་མི་རིགས་སོ། །སྤྱི་དེ་ནི་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་བྱུང་བ་དོ་
 མཚར་ཆེ་སྟེ། གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ཡོད་ས་དེར་སྤྱི་ནས་སྤྱི་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་ཡོད་པ་དགག་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་ན། །

གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་དེ་གསལ་ཉིད། །

ཐ་དད་མེད་བྱིར་ཀུན་ཏུ་མཐོང་། །

དེ་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མིན། །

གསལ་བྱེད་ཉིགས་པ་མ་ཡིན་ན། །

གསལ་བྱ་ཡང་དག་ཉིགས་པ་མིན། །

སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྟན་པ་དག།

ཅི་ཡི་སྤྱིར་ན་བསྐྱོད་པར་འདོད།།

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱིས། དཔེ་ལུ་ཀས། གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་སྟར་ན་
གསལ་བ་ཡོད་མེད་ལུལ་ཀུན་ཏུ་འད་སྤྱི་དེ་ཡོད་པས་སྤྱོད་མེད་ཅེ་ན། སྤྱི་དོན་
གཞན་དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པས། ལུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་ལུལ་ཀུན་ཏུ་གསལ་
བ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །གསལ་བ་མཐོང་ནས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་
བསྟོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཐོང་བའི་སྤྱོད་ནས་གསལ་བ་ལ་སྤྱོད་འཇུག་
དགོས་པ་འདོད་པས། སྤྱི་གསལ་བྱེད་དང་གསལ་བ་དེའི་གསལ་བྱར་ཁས་
ལངས་པས། གསལ་བྱེད་ཏོགས་ནས་གསལ་བྱ་ཏོགས་དགོས་པ་འཐད་ཀྱི།
ལྟོག་ནས་འདོད་མི་རིགས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤྱོད་ལྟར་
སྤྱོད་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། སྤྱོད་ལྟར་མ་དེས། སྤྱོད་སྤོང་མི་འཐད། གཞན་སེལ་སྤྱོད་
སྤོང་རྒྱུར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པ་ཡང་།།

འཆོད་པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན།།

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་གཉིས་པོས། སྤྱོད་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་
དགོས་ཏེ། འབྲས་འཆོད་པའི་སྤྱིས་བྱ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་སྤྱོད་འཇུག་
ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤྱོད་སྤོང་མི་འཐད་པ་ལ། ཐབ་འཇུགས་པའི་
ལས་དོན་གཞན་སྤྱོད་སྤོང་སྤྱོད་གི་རྒྱུར་མི་འཐད། སྤྱིས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་
གཞན་དེར་མི་འཐད་པལ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱ་མིན། །
འདི་ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་ཕྱིར། །
མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར། །
ལས་དང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་སྒྲིལ་བྱུ། །
སྒྲིལ་མི་རིགས་མིན་པ་མིན། །
ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ལས་མེད་ནའང་། །
ཤེས་བརྗོད་དག་གི་མ་ཡིན་ཏེ། །
རྒྱ་མཆན་ཅན་མིན་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །
རྗེས་འགོ་མེད་ཕྱིར་རྣམ་པའང་མིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཅུ་ལྔ། སྒྲེས་བྱ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ལས་དེ་དག་
རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་གི་སྒྲིལ་ཏེ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན། དེ་དག་ལ་
ལས་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། ལས་
ལ་འཕྲོད་འདྲུ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལ་མ་ཡིན། འཆོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཉན་པ་
གཞན་ལས་ལ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དགག་པའི་སྒྲེས་བྱ་དུ་མ་
ལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མི་འབྲེལ་པར་ཐལ། ལས་ཀྱང་དགག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་
སྒྲིལ་དེ་ལས་དགག་པའི་སྒྲེས་བྱ་ལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་

ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་མེད་ནའང་ལས་མ་དགག་པའི་དུས་ཀྱི་
ལས་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། སྐྱོ་ལྟུག་པའི་དངོས་ཀྱི་
རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར། སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་རུས་པ་ནམས་ཐུན་
མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་མེད་པས་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་སྐྱོ་ལྟུག་
པའི་རྒྱ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་
གཞན་དེར་མི་འཐད་པ་ནི།

གལ་ཏེ་འཆོད་པོ་ཉིད་སོགས་སྤྱི། །

དང་པོ་ཉིད་དུ་དེ་ཡོད་སོགས། །

བཞིན་དུ་གསལ་འགྱུར་མིན་ན་ནི། །

ཁུད་པར་མེད་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་འགྱུར། །

བྱ་བས་པན་འདོགས་ལྟོས་གསལ་བྱེད། །

ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ལྟོས་པ་མེད། །

འདི་ནི་ཕུལ་བྱང་ཡོད་ན་ཡང་། །

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུད་བརྒྱད་ཀྱིས། སྤྱི་དོན་གཞན་འཆོད་པ་པོ་སོགས་
དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཅམ་ཉིད་ནས་འཆོད་
པ་པོ་སྟམ་པའི་སྐྱོ་སྤྱི་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དངོས་རྒྱ་སྤྱི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ནས་མེད་ན་ཕྱིས་འབྲས་འཆོད་པའི་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་སྤྱི་བར་

མི་འགྱུར། ཐབ་འཇུགས་པ་སོགས་བྱ་བས་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཕན་བས་སྐྱེའི་གསལ་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུན་གྱི་འགྱུར་བས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སྐྱེས་
བྱ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་སྤེས་འབྲས་འཆེད་པའི་བྱ་བས་འགྱུར་
དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་གཞན་སེལ་སྐྱོའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི།

ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །

ཉེ་བ་གང་གིས་འབའ་ཞིག་ལ། །

རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །

སྐྱ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ནའང་། ཤེས་བརྗོད་གྱི་
རྒྱ་ཡོད་དེ། ཤེས་དང་བ་སྤངས་སྤྱི་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་ནའང་།
དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྐྱ་འཇུག གཅིག་གི་སྐྱས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་
བསྟན། གསུམ་པ་རང་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དེ་དགག་
པ་དང་། རིགས་པ་དེས་གཅེར་བྱ་བའང་ཁེགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཉེ་ལྷོག་པ་སྤངས་པ་ཡི། །

དངོས་པོའི་རྗེས་འགོ་གཞན་མེད་ན། །

གཅིག་གི་འབྲས་བྱ་གཞན་གྱི་མིན། །

ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་སྤྱིར་ཞེས། །

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །

དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གིས། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་
སེལ་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་གཞན་མེད་ན། ས་
བོན་དང་། ས་སོགས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་
བསྐྱེད་པ་མེད་དགོས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་གི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པས།
གལ་ཏེ་ས་བོན་དང་ས་སོགས་གི་རང་བཞིན་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་
འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཞེ་ན་ཞེས་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། གཉིས་པ་དེ་
དགག་པ་ལ། རྒྱ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་
བ། འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་
དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་
དགོད་པ་ནི།

བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ། །

མི་འགོ་བྱུང་པར་རྣམ་ངེས་བྲལ། །

གཅིག་དང་བྲལ་ན་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །

བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

དེ་ཡང་རྗེས་འགོ་མེད་གང་ཞིག །

རྗེས་འགོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་ལྟ་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱ་གྱུ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་
ལོ། །ཐ་དད་མེད་པའི་སྦྱི་དེ་ས་བོན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་བྲལ། རྩ་ལྷན་
སོགས་བྱེད་པར་རྣམས་ས་བོན་དང་ལྷན་པའི་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། ས་
བོན་ལས་སྦྱ་གྱུ་བསྐྱེད་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་བསྟོས་ནས་བྱུང་སྟེ།
དེ་དག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་དོན་
དམ་བདེན་པ་གཅིག་པས་སྦྱི་གཙོ་བོ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་ལྷན་སོགས་པན་
ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྦྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་
ཐལ་བ་ལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་
པ་ཡོད་པ། ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །

འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་གཞན་པ་མིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་བཀག་པ་དེས་ན། རས་ཀྱི་ས་
བོན་འགའ་ཞིག་ནས་སྦྱ་ག་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། གཞན་ས་ལུང་ས་བོན་དེ་

ལྟར་མིན་པ་འགལ་བ་མིན་པ་ཐལ། ས་བོན་གཉིས་པོ་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་
སོ་སོར་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལ་ཉིས་པ་ཡོད་
པ་ལ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། །

རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཐ་དད་པ། །

མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྲུར། །

དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། །

མི་འགྲུར་ཞེ་ན་གཅིག་འཇིག་ཆོ། །

བདག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་མིན། །

དེས་ན་སྤྱི་བྱད་སྒོར་མི་འགྲུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་དུག་གིས། རྣམ་དང་ས་ལུང་ས་བོན་གཉིས་སྐྱེ་
འཇིག་ཅིག་ཅར་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཙུ་བོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཐ་དད་པས་
ཉིས་པ་དེ་ལྟར་མི་འགྲུར་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲུར་འཇིག་པའི་ཆེ་གཙུ་བོ་རྟག་དངོས་
གནས་པས། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་དང་བྱད་
པར་གྱི་སྒོར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་
བསྟན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ལ། སེལ་བ་དང་
མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་
མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཆིག་དོན་དང་། གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །

སྤྱི་ཡི་སྒོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སྤྱན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །

ཅེས་ཆོག་ས་རྒྱུད་བཞིས། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་གསལ་བ་
འཛིག་པའི་ཆོ་གནས་མི་གནས་བརྟགས་པས་སྤྱན་དབྱུང་རྒྱས་པ་མེད་དེ། རོ་
བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོའི་གཞན་སེལ་ཡང་སྤྱན་
དབྱུང་དུ་མེད་དེ། སྒོས་བསྐྱད་པའི་སྒྲ་དོན་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱན་དབྱུང་དུ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྱན་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤྱོད་བ་ནི།

དེ་ཡི་སྦྱེད་བྱེད་ངོ་བོ་གང་། །

དེ་ལས་གཞན་པས་ངི་ལྟར་སྦྱེད། །

ཐ་དད་བྱེད་པར་ཉིད་སྦྱེད་བྱེད། །

དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པའང་ཡོད། །

ཅེ་ན་དེས་དེ་སྦྱེད་མིན་བརྗོད། །

སྤྱང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །

ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། །

དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཤད། །

དེ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་འདོད། །

དེ་ནི་སྤང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །

སྦྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། ལྷ་གྲུ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ལས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཆུ་ལུད་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ། དེ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པས་
རི་ལྟར་བསྦྱེད་དེ་མི་བསྦྱེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་གྲུ་སྦྱེད་བྱེད་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་
སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཁོ་ནས་ལྷ་གྲུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་
མི་དད་པའི་གཙོ་བོ་འང་སྦྱེད་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྦྱེད་པ་
མིན་པ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ས་སྤྱོད་སོགས་སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤྱང་བའང་རང་
བཞིན་ཐ་དད་ཁོ་ནར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་མ་འབྲུལ་བས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་
དམིགས་པ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་འཛོག་བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་རང་མཆན་དེ་ནི་
རིགས་མི་མཐུན་གཞན་ལས་ལོག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་འཐད་པ་དང་། རང་གི་
མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེར་མི་རིགས་སོ། །འབྲས་བུ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བུའི་འཇུག་བྱ་ཡང་རང་མཆན་དང་། དེ་ནི་སྤང་དོར་གྱི་འབྲས་
བུ་བསྦྱེད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། །གསུམ་པ་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

རི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་བྱེད་མེད། །

ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱན་སྦྱབ་མིན། །

དེ་བཞིན་ཐ་དད་བྱུང་མེད་ནའང་། །

ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཡི། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུག་གིས། བྱངས་ཅན་སྤྱོད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་
ཀུན་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གནས་ནའང་། གནས་སྐྱབས་རྒྱ་
འབྲས་སོ་སོར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་རྣམས་རྩ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བར་
མེད་ནའང་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་འབྲས་བུ་ཀུན་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱིར། ཐལ་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་རང་མཚན་རྣམས་
རྩས་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་
བུ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་
ཐལ་བ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་གསལ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །

བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར། །

ཐ་དད་ཡོད་དེའི་བྱིར་བྱ་མེད། །

ཅེ་ན་སྟན་ཅིག་བྱེད་མི་བྱེད། །

འོན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པོ་ཉིད། །

དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕམ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གིས། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་
བཞིན་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ས་བོན་གཅིག་རང་འབྲས་སུ་གྱུའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་སུ་
གྱ་གཞན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གཙོ་བོ་རང་བཞིན་
གཅིག་ཡིན་ནའང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་ས་ལུང་ས་བོན་གྱིས་ནས་གྱི་
སུ་གྱ་མི་བསྐྱེད་ཅེ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་ལུད་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ནས་
སུ་གྱ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར།
ནས་གྱི་ས་བོན་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་ས་ལུང་ས་བོན་དུ་གྱུར་ནས་རིམ་
བཞིན་འབྲས་བུ་ཀྱན་བྱེད་པོར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་གོ་རིམ་
དེ་ནི་གཙོ་བོས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་སྤྱི་གསལ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ནི།

དེ་ལྷན་དངོས་པོ་ཞིན་ཏུ་ནི། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་བའཕམ། །

འབྲ་དང་མི་འབྲའི་བདག་ཉིད་ཅན། །

རྣམ་གྲངས་པན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར། །

དེ་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་ཞེ་ན། །

བདག་ཉིད་གང་གིས་དེ་དག་གི།

ཁུད་པར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེས། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན། །

ཐ་དད་ཉིད་འགྱུར་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། །

རི་ལྷར་བུམ་སོགས་པན་ཚུན་བཞིན། །

སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་འདོད་པ་ཡང་། །

སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཅན་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་
བཞིན་དུ་གཅིག་ན་དེ་ལྟ་ན་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་།
ཡང་ན་གཙོ་བོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་འབྲ་བ་གཙོ་བོ་མི་འབྲ་
བའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་འདོད་ན།
དེ་གཉིས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
ཡང་ཡིན་ན། བུམ་སྒྲུལ་སོགས་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་སྒྲོ་མི་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ།
གཙོ་བོ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཡང་སྤྱི་དང་བྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་མི་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རང་ལ་འཇུག་པ་
འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ། གཞན་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །

བསྐྱབ་བྱ་དེ་འབྲས་འདོད་པ་ཅན། །

སྤྱིས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །

དེ་ཉིན་ཐ་དད་ཐ་དད་མེད། །

དབྱུང་བྱ་རང་བདག་ཉིད་ཐ་དད། །

ལྷོག་པ་མཚུངས་པ་འདི་དག་ནི། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བྱག་གིས། བཞོ་བཀལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བྱ་འདི་
ནི། རང་གི་འབྲས་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་དབྱུང་པར་བྱ་རིགས་ན་ཡང་གསལ་
བ་ལ་འཇུག་རིགས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དོན་དུ་གཉེར་མི་རིགས་ཏེ། བ་སྤང་མཛོན་
སུམ་གྱི་མདུན་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་རིགས་པའི་སྤྱིར། གཙུག་པོ་མེད་ཀྱང་
འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀྱན་
ལས་ལྷོག་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། གཉེས་པ་གཞན་ལ་དགོད་པ་ནི། བྱོད་
ཀྱི་ལུགས་ལ་མེ་འདོད་པ་ཚུར་འཇུག་པ། ཚུ་འདོད་པ་མེར་འཇུག་པ་སོགས་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉེས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན།
མེ་ཚུ་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་ངེས་པས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ།

ཡོད་ཉིད་དངོས་པོ་རྗེས་འགོ་མེད། །

འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་སྤྱིར། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉེས་ཀྱིས་བསྟན། གཉེས་པ་རིགས་པ་དེས་གཅེར་
བྱ་བའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ལ། རིགས་པ་སྤྲ་མས་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་འཛེམ་མེད་པ། །

ཐུན་སྐྱལ་གང་ཅིའང་རུང་སྤྲ་བ། །

དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

མཐའ་གཅིག་པ་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། མེ་མུ་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས། གཅེར་བུའི་བརྩལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་འཛེམ་མེད་པ་རྩ་མོ་ཞོར་
 འགྱུར་ཞིང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐུན་སྦྱལ་གང་ཅིའང་རུང་བ་སྦྱང་དོར་བྱ་མི་
 རུང་བ་སྦྱབ་དེ་དག་གྱུང་བསལ་ཏེ། རྩ་མོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་སྲིད་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བསྟན། གཉིས་པ་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ། དུལ་ཅན་སྦྱ་སྦྱོ་
 ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད། །

དེ་ཡི་བྱུང་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

ཞོ་འཐུང་ཞེས་ནི་བསྦྱལ་བ་ན། །

ཅི་ཕྱིར་རྩ་མོ་ལ་མི་རྒྱུག།

འོན་ཏེ་ཕུལ་བྱུང་འགའ་ཞིག་ཡོད། །

གང་གིས་བྱུང་པར་འཇུག་འགྱུར་ན། །

དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་དེ་གཞན་ལ། །

མེད་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་གཞན་མིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཞོ་འཐུང་ཞེས་བསྦྱལ་བ་ན། རྩ་མོ་
 འཐུང་བ་ལ་རྒྱུག་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་
 ཡིན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་བསལ་ཞིང་

སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཞོ་ལ་ཡུལ་བྱུང་གི་བྱུང་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་
ཞིག་ཡོད་པས་ཞོ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ཞེ་ན། འོ་ན། འོ་
མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཞོ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ར་མོ་དེ་ཞོ་ར་
གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ཅན་སྐྱོ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།

༥ གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་སྐྱོ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། །

སྐྱོ་སྐྱ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །

ཐ་དད་བསྐྱས་པར་སྐྱ་བ་ལ། །

དེ་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་སྐྱ་ཐ་དད་མི་འཇུག་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་
སྐབས་ཐ་དད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པར་སྐྱ་བའི་གཅིར་བྱ་བ་ལ་ཐ་དད་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། །གཉིས་པ་དགག་
པའི་སྐྱོ་ཉོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་ཆིག་དོན་དང་། དེ་
ཉིད་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་བཟོད་པ་དབྱུང་བྱ་ཉིད། །

མ་ཡིན་སྐྱ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །

རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་པར་བྱུང། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞེས། དངོས་མེད་བཟོད་པའི་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་
ནས་འཇུག་གམ། སེལ་བའི་སྐྱ་ནས་འཇུག་ཅེས་དྲོགས་པ་སྐྱེ་རིགས་པ་མིན་
ཏེ། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐྱ་ནས་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །

རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྐྱོར་བའི་དཔེར་བཟོད།

༥ གསུམ་པ་རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེར་བཟོད་པ་ལ། གཏན་
ཆིགས་དཔེར་བཟོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

རང་བཞིན་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །

སྐྱོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཟོད་དེ། །

འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞེས། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཟོད་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱ་འཇིག་པར་བསྐྱབ་པ་
ལ་འབྲས་བྱ་ཉགས་སུ་བཞག་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཉགས་སུ་བཞག་

པའི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་བྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་འབའ་
ཞིག་པ་དག་པ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་
པ་སྤང་བ་ནི།

གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །

ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན། །

བྱད་པར་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ནི། །

གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས། །

ཡོད་པའི་བྱད་པར་ཅམ་དུ་ནི། །

བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ། །

དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་མི་འབྱུང། །

འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད། །

བྱད་པར་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་ན་འདིར། །

གཏན་ཆིགས་རྗེས་འགོ་མེད་ཅན་འབྱུང། །

ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དེ། །

བྱད་པར་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འབྱུང། །

དེ་ཡི་བྱད་པར་གཟུང་མེད་པར། །

དངོས་པོ་ཅམ་ནི་སྐྱབ་པ་ན། །

དེ་ཅམ་བྱུང་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཡི། །

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད། །

མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །

གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་འབྲུལ་པ་ཅན། །

མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་ཡིན་ན། །

ཡོད་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་ཉི་ཤུལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆོགས་སུ་རིགས་ན། གཙུག་པོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུའང་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཡོད་ཅམ་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཡོད་པའི་
བྱིད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་ན། གཙུག་པོ་དང་ཡོད་པའི་བྱིད་པར་
བསྐྱབ་བྱེད་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲིན་ནི་བྱིད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བྱངས་ཅན་གྱིས་བཀོད་པའི་བྱིད་པར་རྣམས་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་དེ། གཙུག་སྒྲུང་ལ་ཡོད་པའི་བྱིད་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་
ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པའམ། སྒྲིར་ཡོད་ཅམ་སྐྱབ་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་
ཆོགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱངས་ཅན་གྱི་མདོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་སྒྲུང་ཡོད་པར་
བསྐྱབ་པས་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་པ་ལའང་དེ་
བཀོད་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་བསྐྱབ་བྱེད་འདྲ་བར་
བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པའི་བྱིད་པར་དངོས་པོ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
བཟུང་ན་གཏན་ཆོགས་དེ་བྱིད་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡོད་པ་བསྐྱབ་

བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཡོད་པའི་བྱ་དང་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་དགོས། ཡོད་
 ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱར། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་དངོས་པོ་དེའི་བྱ་
 པར་མེད་པར་དངོས་པོ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 རྗེས་འགྲའི་བྱ་པ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་
 བོའི་སྤང་བ་དེ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆོག་གས་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་ལྷར་སྤང་ལས་མ་
 འདས་པའི་བྱར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལྷ་བྱ་བཀོད་ན་སྤྱོད་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་
 མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་བྱ་བྱེད་
 ཞེས་བྱ་ལྷ་བྱ་བཀོད་ན་བྱ་པ་འབྲུལ་པ་ཅན་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྤྱོད་གི་
 ཆོས་ལྷ་བྱ་བཀོད་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཆོག་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན།

རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དབྱེ་བ།

༥ གསུམ་པ་སྤྱོད་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ངེས་པ་ཡིན། །

རང་བཞིན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །

འདི་ལྷོག་པ་ན་དེ་ལྷོག་བྱེད། །

དཔེར་ན་མི་རྟག་ཉིད་བྱས་པ་འཇ། །

མ་བྱས་པས་ན་མི་འཇིག་བཞིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བྱུག་གིས། བྱས་པ་དེ་སྤྱི་མི་ཏྱག་པར་སྤྱབ་པའི་གོ་
བྱེད་མི་ཏྱག་པ་དེ་སྤྱི་མི་ཏྱག་པར་སྤྱབ་པའི་གོ་བྱེད་མི་ཏྱག་པ་
བྱས་པ་སྤྱི་མི་ཏྱག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བཞིན་ན། བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱུག་ དཔེར་ན་
བྱས་པ་བཞིན། སྤྱི་མི་ཏྱག་པས་སྤྱི་མི་ཏྱག་པའི་ཆོས་མཐུན་སྤྱི་མི་ཏྱག་པས་
དང་། མི་འཇིག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱུག་ དཔེར་ན་འདྲུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ན་མ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་མི་ཏྱག་པས་སྤྱི་མི་ཏྱག་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱི་མི་
ཏྱག་པས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། བཞི་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་
བཤད་ནས་མ་ངེས་པ་སྤྱི་མི་ཏྱག་པས་དགོངས། ཕྱིགས་
ཆོས་བསྟན། དོན་བསྟན། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །

རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་ཏེ། རྒྱ་མེད་པས་གཞན་མེད་པར་ཁྱོད་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་འཇིག་པའི་ལག་རྗེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསྟན། གཉིས་པ་ཕྱིགས་ཆོས་བསྟན་པ་ནི།

དངོས་པོ་སྤྱི་མི་ཏྱག་པར་བཅས་ནས་ནི། །

ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

དེ་རྒྱ་མེད་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །

འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་སྲིད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ལྷན་བྱའི་དངོས་པོ་སེར་པོར་འགྱུར་བ་
ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཆོན་ལ་ལྷོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་སེར་པོ་
མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་ཡང་རང་ཉིད་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་
ལྷོས་ན་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། འཛིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་ཕྱིས་
བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྷོས་ཀྱང་འཛིག་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་དང་མ་འཕྲད་པའང་སྲིད་པས་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་འཛིག་མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། །

འཛིག་པ་རྒྱ་ལྷན་སྤྲོ་ནམས་ཀྱི། །

འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་དག། །

འབྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །

དེ་རྒྱ་རྒྱས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །

འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །

གང་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་དེས་ལས། །

གཞན་ལ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། དེས་ན་ཐོ་བ་སོགས་ཡོད་ན་བྱམ་པའི་
འཛིག་པ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་བྱམ་

པའི་འཇིག་

རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་འཇིག་པ་སྤྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་
བ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་སྟེ་དངོས་
པོའི་འཇིག་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་བ་
སོགས་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་
པའི་སྤྱིར། སྒོག་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་མཐོང་བས། གང་ལ་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མཐོང་བས་གཞན་སྒོག་
གྱུར་སྤྱི་མི་རྟག་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བསྟན། ཅ
བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་བའི།

དེས་ན་དངོས་པོ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །

རྗེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམས་གཉིས་ཏེ། །

འབྲས་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས། །

རང་བསྐྱེད་བྱ་ལ་འབྲེལ་དེས་སྤྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་དེས་ན། བསྐྱེད་བྱ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྟོན་
གཏན་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་དེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
འབྲས་བྱ་དང་། བྱ་བྱ་དེ་དག་ལས་རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་རྒྱ་དང་བྱ་བ་
བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང་གཞན་མེད་ཅེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

དགག་ཏྲགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་དགག་ཏྲགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལ། དངོས་དང་། ཚིག་
སྒྲུང་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཇུག་པ་སློ་སློན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ན། །

འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། །

མི་དམིགས་པ་ནི་ཆོད་མར་བཤམ། །

ཅེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་
སྒྲུང་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་དེ། འབྲེལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སློ་ཆོད་མ་སློན་དུ་འགྲོ་
བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པ་དེ་ཐ་སྒྲུང་དོན་
མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོད་མར་བཤམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན།
གཉིས་པ། དེ་བསྐྱབ་པ་ནི།

བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །

དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །

ཏྲགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །

མི་དམིགས་ཕྱིར་ན་ངི་ལྟར་མེད། །

ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །

སྒྲིལ་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་དྲུག་གིས། བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་
ཅོམ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིལ། བསྐྱལ་དོན་ནམས་
ཡོད་ཀྱང་སོ་སྒྲིའི་དབང་པོ་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། བསྐྱལ་
དོན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་དམིགས་པས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
རྟགས་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲིལ། བསྐྱལ་དོན་དེ་ནམས་ནི་གང་ཟག་དེའི་
ཚད་མས་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིལ་ན་རི་ལྟར་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱས། མི་སྒྲིལ་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ངེས་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསྐྱབ་པ་གང་
ལའང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་མིན་
པའི་སྒྲིལ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་སྒྲིལ་བྱང་མ་དམིགས་པ་ནི།

རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །

ལ་ལ་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་ཤེས་ལ། །

རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བྱ་ནི། །

མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཅན་ལ། །
རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །
གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་འགའ་ཞིག་གིས། །
དེ་མེད་པ་ནི་རྟགས་པར་འགྱུར། །
སྒྲུང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ། །
མི་སྤྱོད་པ་ནི་གྲུར་པ་ན། །
སྒྲུང་རུང་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི། །
དངོས་པོ་མེད་པ་རྟགས་པར་འགྱུར། །
འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །
དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱིར། །
དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། །
མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མེད་
ངེས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་སྒྲུང་
རུང་གི་རྟགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུང་བཤད་པའི་རིགས་པ་ནི། རང་གི་རང་
བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཤེས་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་
པས་དེ་སྒྲུབ་བཅོལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེ་མེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་
པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་སྤྱོད་

བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་
ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། སྒྲིང་རྒྱང་བྱམ་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་མི་སྲིད་པ་གྱུར་ན།
སྒྲིང་རྒྱང་གི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ལས། གཞི་འགར་
བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྒྲིང་རྒྱང་
བའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ཀྱང་གཞི་
འགར་དགག་བྱའི་ཚོས་དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚོས་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་མེ་ཉེ་བར་ཡོད་ན། གྲང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ།

༥ གཉིས་པ་ཚུད་སྤང་ལ། དགག་ཉག་ས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་ཚུད་སྤང་
དང་། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ལ། གཙུ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ངོས་བཟུང་། དེ་དགག་མི་རྣམས་པར་བསྟན།
དེ་ལ་ལྷང་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་
པ་དང་། དེ་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །

ནམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྐྱབ་པ། །
ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ། །
སྐྱོད་ཆོས་ནི་ནམ་པ་གསུམ། །
དེ་དངོས་ཉིད་ལེན་མེད་པ་ཅན། །
སྐྱབ་ལ་དེ་མི་དམིགས་པ་ན། །
དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་ནི། །
མེད་པ་མ་ཡིན་སྐྱེ་སྐྱོར་བྱིང། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་བརྒྱུད་པོས། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་
ནམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་སྐྱོ་བཏགས་པའི་སྐྱོད་དེ་གཙོ་
བོ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོད་ཆོས་ནི་ནམ་པ་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་
ཏེ། ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་
ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིང། གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་དེ་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་གྱི་དངོས་
པོའི་ཉིད་ལེན་ཅན་ཏུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཉིད་ལེན་
ཅན་ཏུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་པའི་བྱིང། གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
སྐྱོར་བ་མཐོང་བའི་བྱིང་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དེ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པ་
བཀག་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ནི།

དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་འཐུག་ཉིད་ཅན། །

མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི། །
དོན་རྣམས་ལ་ནི་སྐྱ་རྣམས་ནི། །
རྒྱ་མེད་ཅན་འཇུག་མི་འགྱུར་དང། །
འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང། །
ཆིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྟུན་པ་ཡིན། །
དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བྱིས། །
དེ་དག་སྒོ་དོན་ཡུལ་ཅན་འདོད། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བརྒྱད་པོས། ཉོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
དོན་དམ་ག་བྱང་ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ན། བྱི་ནང་གི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ཐ་
དད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ཅན་དོན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱ་མི་འདྲ་བ་མི་འཇུག་
པར་འགྱུར་ཉེ་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས། འདས་མ་
འོངས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཐལ་བ་དང། ཆིག་འགའ་
ཞིག་ཀྱང་རྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་
གྲུབ་པའི་བྱིས། ཉོག་པ་ཀྱན་སྒོས་བཏགས་པའི་དོན་ག་བྱང་ཡུལ་ཅན་དུ་
འདོད་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་མི་རིགས་པ་ལ། སྐྱ་དོན་
དག་གི་མི་རིགས་པ་དང། བསྐྱབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉིར་བའི་གཙོ་བོ་མིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱ་དོན་བསྟོན་པ་སྐྱབ་པ་ལ། །

ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་བྱིར། །

ཆོག་གས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། །

ཡན་གར་ཆོས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོག་གས་རྒྱུ་བཞེས། གཙུ་བོའི་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་ན།
རྟགས་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་གས་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཏེ།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བསལ་བའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡན་
གར་བ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་སྤྱོད་དུ་གྲུབ་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
བསྟན། གཉིས་པ་བསྐྱབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙུ་བོ་མིན་པ་ནི།

སྤྱོད་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །

ཡོད་མེད་སྟོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །

དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དབྱུང་བྱ་སྟེ། །

འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་བྱིར། །

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ལ། །

དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

མ་ནིང་ག་ཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །

འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་པར། །

ཞེས་ཆོག་གས་རྒྱུ་བཞུད་པོས། སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་
ཅིང་བཙོ་བསྟེན་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས། མེད་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སྟོགས་

ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། མེ་འདི་ལས་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་
བ་རག་ལས་པའི་བྱིར། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་རྣམས་
ཀྱིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་དོ། །འདོད་ལྡན་འབྲིག་པ་དོན་གཉིར་
རྣམས་ཀྱིས་མ་ནིང་ག་ཟུགས་བཟང་མི་བཟང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ། ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། །

རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །

སྤྱི་ཡི་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཡིན། །

དངོས་རྟོན་མ་གྲུབ་འདི་ཚོས་སུ། །

རིག་པ་སྤྱོད་བས་གསུངས་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། སྤྱོད་དེ་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ག་ཟུང་ཡུལ་
ཡིན་པས། བཏགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྤྱོད་དེ་གཙུག་པོ་དངོས་པོ་བའི་
རྟོན་ཅན་དུ་མ་

གྲུབ་པ་འདི་དེའི་ཁྱད་ཚོས་སུ་སྤྱོད་བཞེད་ནས་སྤྱོད་དཔོན་ཕྱོགས་
སྤང་གིས་བཏགས་པའི་ཚོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་རིགས་དེ་སྤྱོད་བའི་བྱིར་
ཞེས་བསྟན།

མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོད་པ་སྤོང་བ།

༥ གཉིས་པ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོད་པ་

སྤང་བ་ལ། ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་
པ་དང་། སྤྱིར་དགག་པ། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིས་བྱའི་ཆིག་ཞེན་
པའི་བརྗོད་བྱ་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆིག་ཅམ་དགག་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆིག་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང་། འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱ་རྣམས་དངོས་དང་སྤྱན་ཅིག་ཏུ། །

མེད་ན་མེད་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

དེ་ལས་དོན་གྲུབ་མིན་དེ་དག། །

སྤྱ་པོའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞེས། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྤྱ་རྣམས་ཁྱོད་གྱི་ཞེན་པའི་
བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས། བྱད་དེ་
རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱ་བ་པོའི་བསམ་པ་
ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་རུས་སོ་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ཡིད་ཆེས་ཆིག་ནི་མི་བསྐྱབ་པའོ། །

སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། རྟོགས་སྤང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
དེ། འིན་སྟོང་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་
སྟོན་པའི་གསུང་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིའི་རྟོགས་ལས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་

ལ་མི་བསྐྱ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། །

འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས། །

སྐྱེ་བུའི་དོན་ནི་རྫོད་བྱེད་ངག། །

ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། འཁོར་བར་འཇུག་ལྗོག་གིས་བསྐྱས་པའི་
སྒྲུང་དོར་ལ་པན་འདོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མདོན་མཐོངས་ལེགས་
བསྐྱབ་པ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུའི་མདོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་རྫོད་བྱེད་ངག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་བསྟན་གྱི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན། ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་ནས་དབྱེད་པ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དབྱེད་པ་མ་དག་
པའི་ཁས་ལེན་པ་མིན་ལོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། །

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །

དོན་དེ་དག་ལ་མདོན་སུམ་དང་། །

རྗེས་སུ་དཔག་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

གཞོན་མེད་འདི་ཡི་མི་སྤྱོད་བཤོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལུང་དེ་དག་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། མ་མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་
གྱི་དོན་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གིས་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏྲོག་སྟོན་པ་ལ་རང་ཆིག་སྤྱི་
འགལ་བ་མེད་པ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པ་དེ། ལུང་དེ་མི་བསྤྱོད་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནི་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་ཆད་མར་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་
ནི།

ཡིད་ཆེས་ཆིག་ནི་མི་སྤྱོད་བཤོ། །

སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་སྒྲོག་གྱུར་ནའང་། །

གོ་སྐབས་མེད་པའི་བྱིར་སློན་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུང་། །

སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །

ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་བཤོ། །

གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆིག་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་
སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ནའང་།

ཚད་མས་བྱུང་སྟེ། གཞུང་གི་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་གསུང་དང་མི་སྣ་བར་
 མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཉེན་གསལ་ལས་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་བྱིས་མེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་
 དུ་གསུང་སྟེ། ཞིན་སྟོན་གྱི་ལ་དངོས་སྟོན་པའི་ཚད་མ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་
 མེད་པའི་བྱིས་མེས་ལྟར་བྱུང་གི་ལས་ལས་གཉིས་དང་། དོར་བྱུང་གི་སྟོན་གཉིས་
 ཐབས་དང་བཅས་པ་དངོས་སྟོན་པའི་ཚད་མས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་པས་
 གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞིན་བསྟན་པ་ལྟར་མི་སྣ་བར་དངོས་སྟོན་པའི་བྱིས་མེས་
 པའི་བྱིས་མེས་ལྟར་བྱུང་གི་དོན་ལས་ལས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་
 ལྟར་མེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
 གྱི་ཆོག་དགག་པ་ལ། གཞུང་དག་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་
 དགག་པ། འཐད་པའི་སྟོན་པ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་ཉེན་གསལ་བྱུང་ལ་སྟོན་པ། །

ཇི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས། །

གཞན་ཉེ་སྤྱི་ཉེན་དུ་བྱུང་བ་དེ། །

ཤེས་པར་ཀྱིས་ན་དོན་འདི་འདོད། །

འདི་ནི་འདི་ལྟར་མི་ན་ཅོ་ཞེས། །

གཞན་ལ་སྟོན་ལྟར་སྟོན་མེད་པའམ། །

ཚད་མ་རྣམས་ནི་རྟོག་དགའི་བྱིས་མེས། །

རྟོགས་དགའ་ཞེས་ནི་གཞན་གྱིས་ཤེས། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བརྒྱད་པོས། ཁ་ཅིག་གིས། གླེས་བྱ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
 ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དེས་སྤྲས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཆིག་དེ་རིམ་བཞེན་གྱིས་དོན་
 ཅན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པས་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕུལ་
 བྱུང་གི་གླེས་བྱ་དེས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་གླེས་བྱ་དེ་
 ཉེས་ཟད་གྱིས་གླེས་བྱར་འདོད་རིགས་ལ་དེའི་གསུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་གླེས་
 བྱ་དེ་ཆད་མའི་གླེས་བྱར་ཤེས་བྱས་ན། དེས་གང་སྤྲས་ཆད་མར་འདོད་
 རིགས་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་ལ་མ་བསྟོས་པར་གླེས་བྱ་འདི་ནི་
 གློན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་གང་ཟག་
 གཞན་ལ་གློན་དང་ལྡན་པ་དང་གློན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ནི་རྟོད་
 དཀའ་ཞིང་མི་རྟོད་པའི་སྤྱིར་ན་གླེས་བྱ་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་མ་པལ་
 པར་དེ་ཉེས་ཟད་གྱི་གླེས་བྱར་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་གཞན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 ཤེས་སོ་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་ལ། ཉེས་ཟད་གྱི་
 གླེས་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དགོད། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཅོད་པ་
 སྤང་། ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། །

མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་སྤྱིར། །

དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །

ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞེས། གླེས་བྱ་ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་འགྱུར་བ་ཡོད་

དེ། བདག་མེད་ཉླགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་ལས་སྒོ་དེའི་བདག་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤེས་རབ་དེ་
 འཕེལ་ན་འགྲིབ་པ་དང་། འགྲིབ་ན་སྤུལ་བྱུང་དུ་སྒྲིབ་པ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ཤེས་རབ་དེའི་གཞོན་གྱིད་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་
 སྤྱིར་ཞེས་བསྟན།

ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཚུད་པ་སྤོང་བ།

༥ གཉིས་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཚུད་པ་སྤོང་བ།

འཆེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྤྱིན་ལོག་གིས། །

འབད་དུ་བེན་ཀྱང་མི་བསྒྲུག་སྟེ། །

སྒོ་ནི་དེ་སྤྱོད་གས་འཛིན་སྤྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱས་འཁོར་བའི་འཆེ་བ་
 ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉླགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
 ཡང་དག་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉླགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཞུགས་པས། སྒོ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འབད་དུ་བེན་
 ཀྱང་སྤངས་པ་ལྡོག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པ་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་
 གཟུང་བ་ནི།

ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག། །

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །

དེ་མ་རིག་དེ་དེ་ལ་ཆགས། །

དེ་ལས་ཞེ་སྒང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །

རྒྱ་ནི་གཏི་ཟུག་ཡིན་པར་གསུང་། །

གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ། །

དེ་སྒངས་པ་ན་སྒྲོང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཚོགས་རྒྱུད་པོས། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དག་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་རྒྱ་

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་

ལས་བདག་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྒང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན།

ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱ་ནི་གཏི་ཟུག་ཡིན། མདོ་གཞན་ལས་བཤད་པ་

དང་ཡང་མཐུན་ཏེ་འཇིག་ལྟ་དེ་སྒངས་པ་ན། ཉེས་པ་ཀྱན་སྒངས་པར་བྱས་

པའི་ཕྱིར། འདི་ནས་ས་བཅད་དང་མ་སྐྱར་བར་རྩ་ཚིག་ཁོ་ན་འགྲེལ་བར་བྱེད་

དོ། །

རིག་བྱེད་ཚད་མར་དགག་པ།

༥ གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་པ་དག་གིས་

ཚིག་ལོག་པ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་

བས་ཚིག་རྣམས་རྩུབ་པ་ཡིན། རྩེས་བྱ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཚིག་རྣམས་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་ལ།

ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །

ཉེས་རྣམས་རྩེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །

རྩེས་བྱས་མ་བྱས་བདེན་དོན་ཅན། །

ཞེས་ནི་ལ་ལ་རྫོང་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས། །མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པ།

ཚིག་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །

ཡོན་ཏན་རྩེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །

རྩེས་བྱས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན། །

ཅེ་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་དག་བརྫོང་། །

ཅེས་ཚིགས་རྒྱུ་བཞེས། ཚིག་བདེན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོང་རྩེ་སོགས་
རྩེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པས། རྩེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་དུ་
བརྫོང་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན།

དོན་ཤེས་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ། །

བརྟེན་པའི་རྩེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པས། །

ཚིག་རྣམས་རྩེས་བྱས་བྱས་མིན་ཡང་། །

དེ་ཕྱིར་ལོག་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོད། །

འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མིན་ན། །

བརྟ་རིག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

བརྟ་ལས་དེ་ནི་གསལ་ཡིན་ན། །

བརྟགས་པ་གཞན་དག་རྣམས་མེད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུད་པོས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་རྣམས་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པ་མིན་ཡང་དོན་ལོག་པ་སྟོན་སྤྲོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བའི་རྒྱ་སྐྱེས་
བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེད། རིག་བྱེད་སྐྱོད་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་
ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བརྟེན་བྱ་རྟོགས་པར་གོ་བར་འགྱུར་
རོ། །དག་གི་བརྟ་ལས་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་གསལ་དགོས་ན། འབྲེལ་བ་
དངོས་པོ་གཞན་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

ཆིག་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་ངེས་ན། །

དོན་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

དོན་དུ་མ་དང་མཛོན་འབྲེལ་ན། །

འགལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་། །

ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མི་འགྱུར། །

ཐ་དད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་། །

རྣམ་པར་བཞག་བྱིར་གཏན་ཆིགས་བརྟེན། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་རྣམས་དོན་གཅིག་
 ཁོ་ནར་ངེས་ན། འཆད་པ་པོས་བཤམ་ཀྱང་དོན་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར།
 འདོད་ན། ཆིག་གཅིག་ལ་འཆད་པ་པོས་ཐ་དད་པ་བཤམ་ན། གང་རུང་གཅིག་
 ལ་གོ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ན། རིག་བྱེད་
 ཀྱི་ངག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཀྱང་གོ་བར་ཐལ། །བདའི་དོན་དུ་
 མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད། ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་
 སྐྱབ་བྱེད་བརྟག་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་འབྲེལ་བ་དངོས་
 པོར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་སྤྱོད་དུ་གཏན་ཆིགས་
 ཡང་དག་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྐྱེས་བྱ་ལེགས་པར་མ་བྱས་པར། །

རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་དོན་མེད་འགྱུར། །

ལེགས་བྱས་ཁས་ལེན་ན་འདི་ནི། །

དངོས་སུ་སྤང་ཆེན་ཁྱས་འབྲུང་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་རྣམས་སྐྱེས་བྱས་ལེགས་
 པར་མ་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པ་ན་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
 མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བྱའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཁས་ལེན་
 ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་འདི་ནི་སྤང་ཆེན་གྱི་ཁྱས་དང་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
 སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་ཞེས་བསྟན།
 ཅ་བར།

འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་ཏྲག་ཕྱིར། །

འབྲེལ་བ་ལ་ཏྲག་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་དོན་དང་སྒྲ་ཡི་དེ། །

སྐྱེས་བུའི་སྒོ་ཡིས་ལེགས་པར་བྱས། །

དོན་དང་སྒྲ་ཅིག་སྐྱེས་ན་ནི། །

སྒྲ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་དག། །

རྣམ་པར་བསྒྲིག་པར་མི་རིགས་སོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བདུན་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་
ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་ཏྲག་པའི་
ཕྱིར། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དེ་བརྒྱ་ཅུ་མ་གྱིས་
བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུའི་སྒོ་རྒྱུ་པ་ཡིས་ལེགས་པར་བཏྲགས་ནས་
བྱས་པའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྤར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ཞིག་ནའང་གསར་
བྱུང་གི་དོན་དང་སྒྲ་ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་ཤིང་། མི་འཐད་དེ། དེ་སྤར་
གསར་བྱུང་གི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་རང་བཞིན་དེ་རྣམ་པར་སྒྲིག་པར་འགྱུར་
བ་ལས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཏྲག་དངོས་ཡིན་པས་
སོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

རྣམ་བཏྲགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད། །

གལ་ཏེ་ཉེས་འདི་འཇིག་ན་ཡང་། །

འཇིག་མིན་ཏྟག་ཕྱིར་རིགས་དང་འབྲ། །
ཏྟག་རྣམས་ལ་བརྟེན་བྱས་པ་གང་། །
གང་གིས་དེ་རྟེན་འདོད་པ་ཡིན། །
ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །
ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཏུ་རྣམས་ཆོགས་ན། །
དེ་སྐྱེད་པར་ནི་རུང་ཉིད་ཕྱིར། །
རིག་པ་ཤེས་པས་བྱམ་སོགས་ཀྱང་། །
སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གསལ་བར་འདོད། །
འགྱུར་བ་མེད་རྣམས་བྱེད་མེད་པས། །
གསལ་བྱེད་རང་གིས་དོན་གཅིག་བྱས། །
གང་ཕྱིར་དེས་དེ་གསལ་འདོད་པ། །
འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་འགྱུར་མོད། །
ཐ་དད་ཕྱིར་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་འགྱུར། །
དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད། །
འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན། །
དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཕྱིར། །
འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་པ་ཡིན། །

ཡོད་རྗེས་གཞན་ལ་རག་ལུས་པའམ། །

གཞན་གྱི་འབྲེལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར། །

ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར་ཞིང་། །

ཆོག་སོགས་ཀྱན་བརྟགས་དངོས་མེད་ལ། །

དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི། །

རི་ལྟར་བྱ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་ཉི་ཤུ་ཙུམ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ།

འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་རྣམས་པར་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རྟོན་འབྲེལ་བ་ཅན་འཛིག་ནའང་། བརྟོན་པ་འབྲེལ་བ་མི་འཛིག་སྟེ། དཔེར་ན།
གསལ་བ་འཛིག་ནའང་རིགས་མི་འཛིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་
གང་གིས་གསལ་བ་དེ་རིགས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་རྣམས་ལ་རྟོན་གྱིས་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་དེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྦྱེས་པར་བྱེད་
པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་དབང་སོ་དང་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཆོགས་པའི་ཆེ་
སྟོན་འོད་དེས་བུམ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་
པས་ན། རིགས་པ་ཤེས་པས་སྟོན་མེད་འོད་གྱིས་བུམ་གཟུགས་སོགས་
གསལ་བར་འདོད་པའོ། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།
སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་
དོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན།

གསལ་བྱེད་སྐྱོད་དེས། འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་མ་
བྱས་སོ། །སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་མོད་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་དེ་
སྐྱོད་དངོས་པོ་བ་ཉིད་དང་རྩལ་ཐ་དད་ན། སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲ་ཚེགས་པ་
གསུམ་དུ་སྒྲང་བ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྩལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་ན། སྐྱོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་སྤྱུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་གཞན་
ཉམས་སོ། །རྩལ་གཅིག་ཐ་དད་འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ།
བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལས་འབྲེལ་བ་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་གཉིས་ལས་སྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་རྩལ་ཡིན་དེ་
འང་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱོད་གཉིས་ལ་རག་མ་ལུས་པར་འགྱུར། འམ་གྱི་སྐྱས་
འབྲེལ་བ་དངོས་དེ་སྐྱོད་དང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་
འགྱུར་ཏེ་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ལ་ཡོད་ན། མིང་ཆིག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡི་གེ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་
འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མིང་ཆིག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཡི་གེས་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་
པ་མེད་པ་སྟོན་པའོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆིག་སོགས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་
དངོས་པོ་བ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་གྱུར་ན་འཇུག་པར་གྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་རྟོག་པས་ཀྱུན་བརྟགས་པའི་དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་བློན་བྱིས། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པོ། །

འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །

དེས་ན་ངན་པའི་ཐུན་པས་བྱུང། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཏེ། བྱེད་པ་
རྣམས་མི་བློན་པའི་བྱིས། ཡིན་ནའང་ཆོད་མར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོད་པ་བ་དེ་
ལོག་ཏེ་ལོག་པའི་ཐུན་པས་བྱུང་པར་འགྱུར། དམ་བཅའ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་
སྒྲུང་འདི་ལའང་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་འདི་བྱིས་
ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

རི་ལྟར་སྐྱེས་བྱ་འདི་གཞན་ལས། །

མ་ཐོས་པར་ནི་ཡི་གེ་དང་། །

ཆིག་བཀོད་པ་ནི་བརྗོད་རྒྱས་མེད། །

དེ་ལྟར་གཞན་ལའང་འགའ་ཞིག་སྟེ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། སྐྱོད་པ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། རི་ལྟར་རིག་
བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་བྱ་འདི། སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པ་ནི། ཡི་གེ་
དང་ཆིག་གི་བཀོད་པ་དག་བརྗོད་རྒྱས་མེད། དེ་ལྟར་གཞན་ལའང་། སྟོབ་
དཔོན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་བརྗོད་རྒྱས་མེད་པས། རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་
ཐོག་མེད་དུ་གྱུབ། ཉགས་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཆོད་མར་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེས་

བྱས་མ་བྱས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཅ་བར།

སྤེལ་བ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་ཡང་། །

མན་ངག་ལས་གཞན་གཞན་དག་གིས། །

འདོན་པ་གང་མཐོང་གང་གིས་ནི། །

དེ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་མི་དཔོག།

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིས། སྤྲེལ་བྱས་སྤེལ་བ་ཡི་གཞུང་གཞན་ཡང་
སྤོབ་དཔོན་སྤྲེལ་མའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ད་ལྟར་འདོན་པ་པོ་གང་གིས་
མཐོང་སྤེལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ཡང་ཚད་མར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བསྟན། ཅ་བར།

རིགས་གང་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེ། །

ཁུད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། །

རྒྱ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང་། །

དེ་ལས་འགྱུར་བ་ཡང་དག་ཤེས། །

དེ་ལ་འབྲས་མཚུངས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །

ཁུད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར། །

གཏན་ཆིགས་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་གང་། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་བ་ཅན། །

ནམ་ཀུན་ཐོག་མེད་གྲུབ་གྱུར་མོད། །

དེ་ལྟར་སྐྱེས་མིན་ཏེན་ཅན་མིན། །

དེ་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཉིད། །

གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རྒྱ་སྐྱེས་བྱ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་
ཅན་རིག་བྱེད་གཞན་ཡང་རང་རྒྱ་སྐྱེས་བྱ་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཡང་དག་པར་
ཞེས་ཏེ། དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རིག་བྱེད་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་
དང་བྱད་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱའི་རིགས་གང་སྐྱེས་བྱ་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེ་
དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱས་བྱེད་པའི་ངག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པ་རིག་བྱེད་ཆོད་མ་དང་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་གྲུབ་
པའི་གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་སྒྲོས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་
འཁྱུལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་འཛིག་ཏེན་
པའི་ཡི་གེ་གཉིས་སྐྱེས་བྱའི་འབྲས་བྱར་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་རིག་བྱེད་ཐོག་མེད་དུ་གྲུབ་པར་གྱུར་མེད་ནའང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་
མིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་མིས་བྱས་པ་གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་
བརྟེན་ཞིང་། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ

བར།

ལྷ་ལྷོ་ལ་སོགས་ཐ་སྙད་དང་། །

མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་། །

ཐོག་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་འགྱུར། །

སྒོན་དུས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །
དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཉིད། །
བྱུང་ནའང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
དོན་གྱི་འདུ་བྱེད་བྱེད་པར་ནམས། །
མཐོང་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་དག་ཀྱང་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱིས། འདི་ལྟར། ལྷ་ལྷོ་སོགས་མ་བག་མར་
ལེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་། རྒྱང་ལེན་པས་ལས་འབྲས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོག་
ནམས་ཀྱང་ཐོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ངོ། །རིག་བྱེད་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་བྱུང་
པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། གོང་གི་ལོག་ཆོག་དག་ཀྱང་སྐྱེས་བྱས་མ་
བྱས་པ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནམས་བརྗོད་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་མི་མཐུན་པ་དུ་
མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ནམས་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་སྐྱོར་བ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅོ་བར།

ཡིག་ནམས་གཞན་དང་བྱེད་མེད་ཕྱིར། །

སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་འབྲས་ཅིར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནམས་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཡི་གེ་གཞན་དང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མ་བྱས་བྱེད་མེད་
པས་ན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པས་ཆད་མར་འགྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། ཙ་བར།

ངག་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད། །

ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་སྤྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་
གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཙ་བར།

ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན། །

དེ་རྣམས་ཐ་དད་དོན་མེད་ཉིད། །

དེ་དངོས་ཅན་མིན་དེ་དངོས་ཅན། །

བརྟགས་པ་སེང་གེ་ཉིད་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བཞིས། རིག་བྱེད་ཀྱིས་ངག་ཡན་ལག་དུ་མའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཆ་དེ་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པས་རེ་རེ་ནས་དོན་སྟོན་
པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་དོན་ལ་གོ་བ་སྦྱེས་པའི་དངོས་པོ་
ཅན་མིན་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཅན་དུ་བརྟགས་པར་འགྱུར་
རོ། །དཔེར་ན། བྲམ་བེ་བྲིའུ་ལ་སེང་གེ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་སོགས་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན། ཙ་བར།

རེ་རེ་དོན་བཅས་ཉིད་ཡིན་ནམ། །

དུ་མ་ཉིད་བརྟགས་ལོག་པ་ཡིན། །

ཡན་ལག་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་། །

ངག་གི་དོན་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པ་ནའང་། །

དུས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་རུང་ངོ་། །

གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད། །

རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཞིས། ཆ་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་
རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་ན། བྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱོད་ཀྱི་ཆ་སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་པན་ཚུན་
སྟོས་པ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན་བརྗོད་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཆ་སྒྲ་ཕྱི་དུ་མ་ཉིད་དུ་
བཏགས་པ་ལོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་རྟོགས་
པས་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གི་དོན་དག་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞག་ལྷ་ལོ་སོགས་དུས་ཀྱི་བྱད་
པར་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྟག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་
ཡིན་ནའང་། སྒྲ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན། ཅ་
བར།

མི་རྟག་ན་ནི་ཅོ་ལ་བྱུང་ཕྱིར། །

དེ་ཅིས་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མིན། །

གཉིད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་ནི། །

དམིགས་འགྱུར་སྐྱབ་གཡོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བཞིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་མེད་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་
ན། དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་
བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དུས་རྟག་པར་དམིགས་
པར་ཐལ། རྗེས་པ་གང་ཞིག་སྐྱབ་གཡོགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འགའ་ཞིག །

མ་ཆང་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན། །

ཅིས་ཀྱང་གཞན་ལྟོས་ཡིན་སྟེ། །

ངས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་བྱབ་བྱེད་མིན། །

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་མི་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་བྱབ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་འགའ་
ཞིག་མ་ཆང་བས་དུས་རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ཅི་
ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངས་པ་

དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་གཞན་ལ་བསྟོན་པས་སོ། ། དག་
དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བྱེད་མིན་ན། ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་
དམིགས་པར་མི་འགྱུར། བྱུང་བྱེད་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཉན་པའི་དབང་
པོ་མ་ཉམས་པའི་སྒྲིལ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཐོས་ཤིང་དམིགས་པ་
དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གང་ཞིག་ཏྲག་བྱུང་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

འདུས་བྱས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །

འགྱུར་མེད་གང་གིས་འདུ་བྱེད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། འཆད་པ་པོའི་བྱེད་པར་ཀྱིས་ཐོས་
རུང་དུ་འདུས་བྱས་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནའང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་གང་
གིས་ཀྱང་འདུས་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
བསྟན། ཅ་བར།

དབང་པོ་ལེགས་པར་བྱས་འགྱུར་ན། །

དེས་ཀྱང་མ་ལུས་ཐོས་པར་གྱུར། །

གལ་ཏེ་ལེགས་བྱས་བྱེད་པར་ལས། །

ཐ་དད་སྤྱིར་དོན་གཅིག་ངེས་ཡིན། །

སྒྲིལ་ཆོགས་པ་དུ་མ་ཡི། །

ཅ་ཅ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར། །

དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱ་ཡན་གར། །
ཐོས་འགྱུར་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་ན། །
སྐྱ་ལས་ཐ་དད་ཡོད་དོ་ཞེས། །
འདི་ལ་ཞིན་ཏུ་ཆེས་དད་བྱ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པོའི་རྒྱུ་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པ་
དེས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བའི་དབང་པོས་
སྐྱ་ཐོས་པའི་རྒྱས་པ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེག་བྱེད་གྱི་སྐྱའི་ཆོགས་པ་དུ་མ་
ཡི་ཅ་ཅོ་ཅིག་ཅར་དུ་རི་ལྟར་ཐོས་པ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་བའི་དབང་པོ་
སྐྱ་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་ངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བརྫོང་བྱ་མི་སྟོན་
པའི་སྐྱ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་བ་ཡིན་གྱི། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དུ་
མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དུལ་གཅིག་ཏུ་དེག་བྱེད་འཆད་པ་
པོ་དུ་མས་ཅིག་ཅར་བཤད་པའི་ཆེ། སྐྱ་ཅམ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྫོང་བྱེད་
ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ལ་ཞིན་ཏུ་ཆེས་དད་པར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད་དེ།
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྐྱ་གཞན་དག་ནི་གནས་པ་ན། །
རྫོང་བྱེད་རི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན། །
ཡང་ན་རྒྱས་པ་ངས་པའི་སྤྱིར། །
རི་ལྟར་ཐ་དད་སྐྱ་ཏོགས་འགྱུར། །

ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་། །

སྤྱོད་ཅམ་རྫོད་བྱེད་མི་འདོད་པས། །

སྤྱོད་ཅམ་དག་གིས་གསལ་བ་ན། །

རི་ལྟར་རྫོད་བྱེད་ལ་དེ་མེད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱིས། སྤྱོད་ཅམ་དག་གང་ཡང་མི་འདོད་པར་
རིག་བྱེད་གཅིག་ཁོ་ན་འདོད་པ་ན་ཡང་། རྣམས་ཐ་དད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཐོས་
དགོས་ན་རི་ལྟར་ཡང་ཐོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་ན། རྣམས་ཐ་དད་པོ་སྤྱོད་
རེ་རེ་ཐོས་པའི་རྣམས་པ་ངས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་སྤྱོད་ཅམ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་
རྫོད་བྱེད་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ཅམ་དོན་སྟོན་མི་རྣམས་པའི་ཉེས་པ་
གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅམ་རྫོད་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་རི་ལྟར་
རྫོད་བྱེད་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར། རྫོད་བྱེད་ལ་སྤྱོད་ཅམ་དག་
གི་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིམ་པ་དག །

ཡིག་རྣམས་ཐ་དད་མེད་བྱིར་མིན། །

དེ་དག་རྣམས་པར་གཞག་པའང་མེད། །

གོ་རིམ་གཞན་ནི་འགལ་བྱིར་རོ། །

ཐུབ་དང་ཉོག་པར་བརྫོད་པའི་བྱིར། །

ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀྱང་བྱག་གིས། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་སྒྲིབ་གོད་པའི་རིམ་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱེས་བྱས་མ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཡི་གེ་དང་རྗེས་ཐ་དད་མེད་
པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་མེད་པར་ཐལ། ཏྲག་
པ་ཡིན་པས། གོ་རིམ་གཞན་ནི་ལགལ་བའི་བྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཆ་
ཤས་མེད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་དང་། དུས་ཏྲག་པར་ཡོད་པ་བརྗོད་
པའི་བྱིར། མདུན་ནས་རྒྱབ་ཏུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་། སྒྲ་ཐོ་མེད་
པ་བྱི་ཐོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

མི་ཏྲག་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི། །

སྐྱོན་ཡང་སྒྲར་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། མི་ཏྲག་པ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའང་
མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྒྲར་བརྗོད་ཟིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་
བར།

གསལ་བའི་རིམ་པའང་ངག་མིན་ཏེ། །

ཏྲག་ལ་གསལ་བ་བསལ་བྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་རྣམས་སྟེ་
ཀན་ལ་སོགས་པས་བྱབ་ཟིན་གསལ་བར་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ལ་
རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲར་བསལ་ཟིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་
བར།

བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཉིད་ལས། །

དེ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་འབྲས་ཉིད་ཡིན། །

གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རབ་ཤེས་པས། །

གཞན་སྒྲིའི་རྒྱ་ནི་གསལ་བྱེད་འདོད། །

དཔེར་ན་སྒྲོན་བཞིན་གཞན་དུ་ནའང་། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་ལྡས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གའི་གོ་རིམ་དེ་དག་ལྟ་ཀྱང་
སོགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ལས་གསར་དུ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའོ། །འབྲས་བྱར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་
ཉིར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་དང་འདི་བསྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
གསལ་བྱེད་ཅམ་ལས་གཞན་ལྟ་ཀྱང་ལས་སྒར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ས་རིགས་འདྲ་གྲུབ་བྱིན་པའི་གསལ་
བྱའི་དོན་གཞན་དེ་འཇིན་ཀྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་བྱེད་པ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་འོད་དང་ཐུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན། ཅོ་བར།

བྱེད་པོ་ལས་འདི་ཁྱད་པར་ཅི། །

བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡི། །

བྱ་བ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཡང་། །

དམིགས་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

གསལ་བྱེད་ལ་དེ་མི་སྲིད་ཕྱིར། །

གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ངོ་བོ་འོ། །

སྒྲིབ་བྱེད་བྲལ་བ་གསལ་ཡིན་ན། །

ཅི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི། །

ཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་རུང་འགྱུར། །

སྒྲ་དང་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །

གཞན་དག་ཀྱང་གསལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ན། །

རྒྱ་རྒྱས་སྒྱུ་རྒྱུ་ནི་དོན་མེད་ཉིད། །

ཅེས་ཆོག་གསུམ་རྒྱུ་བཅུ་གསུམ་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་བྱེད་པ་ལྟེ་
རྒྱ་སོགས་ལས་གསལ་དུ་རུང་ན་ལྟེ་རྒྱ་སོགས་ཆོག་གསུམ་པ་ཡི་བྱ་བའི་སྒྲ་
མེད་གསལ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་དགོས་སོ། །གསལ་བྱེད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ལ་
རིགས་འདྲ་སྒྲ་མེད་གསལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱི་
ལྟར་ན་ལྟེ་རྒྱ་གྱིས་སྒྲ་དེའི་ངོ་བོ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཅམ་
གསལ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཅམ་དེ་དངོས་པོར་
མེད་པ་ན་དེ་ལ་བྱེད་པོ་ལྟེ་རྒྱ་སོགས་རྒྱ་ཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་འཇུག་རུང་དུ་
ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ལྟེ་རྒྱ་གྱིས་སྒྲ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
གཞན་དག་ཀྱང་གསལ་བྱེད་ཅམ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་

འོ་ཞེ་ན། རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མེད་ཉིད་དུ་ཐལ། རོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་
བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད། དེ་མེད་ན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་
བསྟན། ཅ་བར།

རོ་ཞེས་པ་དང་ཡོད་སྒྲོར་སོགས། །

གང་ཡིན་སྐབ་བྱེད་འདོད་ན་ནི། །

དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། འདིའོ་ཞེས་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཡོད་ཟེན་དོན་
ལ་སྒྲོར་བ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཡིན་པ་དང་སྟེ་ཕྱི་སོགས་ཀྱི་དཔེ་
ལས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་
པར་སྐབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

རྟགས་ངན་གཞན་ཡང་སྟན་དབྱུང་བ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཅིག་གིས། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་
ངན་གཞན་ཡང་སྟན་དབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྟོན་སྐྱེས་བུའི་རྟན་ཅན་མིན། །

ཁས་སྒྲངས་མཛོན་སྟུང་གྲགས་པ་དང་། །

རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གཞོད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀྱང་གསུམ་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ལ་གསར་
དུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དེ་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཉན་ཤེས་
ཏྲག་པར་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན། རིགས་མཚུངས་པའི་སྒོ་གཞན་
ཡང་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཉིད་ཆོད་མ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ།
སྐྱོད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྒོ་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྒོ་
སྐྱེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་གཞོད་པ་དང་། བདེ་སྤྱག་སྐྱེས་བྱ་ལ་
བརྟེན་པར་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། ཁས་སྒྲུངས་དེ་ལ་གཞོད་པ་
དང་། དབང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་
དང་། གྲགས་པས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་གཞོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པའི།

རིམ་པའང་གསལ་བར་དབྱེད་ཅིན་ཏོ།

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་གྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྗེས་
ཐ་དད་པའི་རིམ་པའང་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ངག་རྒྱ་མི་འཐད་པ་གསལ་
བར་དབྱེད་ནས་བཀག་ཅིན་ཏོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

དེ་ནི་རྟོག་པས་སྒོ་བཏགས་ན།

རི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མིན།

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་གྱིས། ཡི་གའི་གོ་རིམ་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཆོས་
དུ་མ་ལ་སྒོ་བཏགས་པས་ན། རི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མིན་པ་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

འཇིགས་པ་ཡོད་ཅན་འབྲེལ་བ་ཅན། །

ཉིད་ཕྱིར་སྐྱེ་ནི་མི་ཉག་ཉིད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། རང་ཡོད་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་
སུ་ཇེས་སུ་འབྲེལ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག།

སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

དེ་ཉིད་འདི་ཡི་འཇིག་ཅེ་ན། །

རི་ལྟར་གཞན་ནི་གཞན་འཇིག་འགྱུར། །

ཟླ་སྟེ་ཅི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྒྲང་། །

དེས་གཟུང་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན་མིན། །

གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། །

སྐྱེ་ཕྱིར་འཇིག་པ་འཇིག་ཅན་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཤིང་མཐོང་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཅུ་གསུམ་གྱིས། མེ་ལས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་
ལས་དོན་གཞན་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། མེས་
བསྐྱེད་ཇེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤིང་འཇིག་པའི་རྗེས་སུ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་འདིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཕྱིས་
བྱུང་ཤིང་མི་སྤང་ཞེ་ན། རི་ལྟར་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ནི་
གཞན་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ག་ལ་འགྱུར། །དེ་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་སྟེ་
མེས་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྤང་། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་
བབྱུང་ཞིང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པས་མི་སྤང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་ཤིང་མི་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་
འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱོད་གྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ། འདོད་ན།
དུས་གཞན་དུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤིང་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཤིང་གིས་དོན་
གཞན་འཇིག་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མིན་ལོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །

ནག་པ་སྤྲར་འབྱུང་བ་མིན་པ་རི་བཞིན། །

འདི་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས། གལ་ཏེ་ནག་པ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་
ན། བསད་བེན་གྱི་ནག་པ་སྤྲར་འབྱུང་བ་མིན་པ་རི་བཞིན་དུ་འདི་ལའང་ཤིང་
གི་འཇིག་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤྲར་ཤིང་མི་འབྱུང་བ་སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་
བར།

གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཅིག་གིས། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ།
ནག་པ་བསད་རྗེས་སུ་མི་དེ་བསད་ཀྱང་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་ནག་པའི་བསད་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་
དགོས་སོ། །ཞིང་གི་འཛིག་པ་ཞིང་ཞིག་པའི་ཆ་ཡིན་པར་ཁས་སྦྱངས། ནག་
པ་གསོད་བྱེད་ནག་པ་བསད་པ་སྦྱོག་འགགས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན། ཅ་བར།

འཛིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། །

ཞིང་ཉིད་འཛིག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །

དེ་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མིན་ཉིད། །

འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པའང་མེད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞི་དེས། དེས་ན་ཞིང་ཉིད་ཞིང་གི་འཛིག་པའི་
རྗེས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞིང་གི་འཛིག་པ་ཞིང་ལས་རྗེས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འབྱུང་གི་མེ་ལ་
སོགས་པ་ཞིང་གི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མིན་ཏེ། དེ་མེད་ནའང་ཞིང་གི་འཛིག་པ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པའང་
མེད་དོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །

ཉེན་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིག་པ་དག །

ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །

མེད་པ་ལྟ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། བྱམ་པའི་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་
ཡིན་ནའང་། ལྟ་ཉིད་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་
འཛིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལྟ་ཅིག་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་
ན། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་ལྟ་རྒྱས་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

མེད་ལ་དངོས་འཛིག་མེད་ཉིད་ཀྱི། །

ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་བྱུང་སྟེ། །

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིག་པ་ཡིས། །

འཛིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། །

དངོས་འཛིག་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཕྱིར། །

དེ་ཤེས་དོན་དུ་སེམས་ཀྱིས་ནི། །

དེ་ཡི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །

གནས་སྐབས་དེ་རྒྱ་མེད་ཅན་བཤད། །

ཅེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། དངོས་པོ་འཛིག་པ་མེད་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འཛིག་པ་མེད། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིག་པའང་
ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་བྱམ་པའི་འཛིག་
པ་མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། བྱམ་པའི་འཛིག་པ་ཡེ་མེད་པར་ཐལ་བར་

འགྱུར་བ་གཞིན་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཕྱིས་
འགྱུར་གི་འཇིག་པ་ཡིས་འཇིག་པ་དག་ཏུ་མི་འདོད་དེ། དངོས་པོ་ཀུན་ཕྱིས་
འགྱུར་གི་འཇིག་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱིས་རང་གི་རང་གིས་འཇིག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ། རང་གི་རྒྱ་ལས་འཇིག་སྟེས་ན། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་རྒྱ་མེད་
ཅན་དུ་བཤད་དོ། །མེས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་དེའི་འཇིག་པ་ཐ་དད་དུ་སྟོ་
བཏགས་ནས་དུག་སྐྱ་སྐྱར་བའོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

མེད་པ་རང་ཉིད་ལས་ཡོད་ནའང་། །

ནམ་ཉིག་འདི་ནི་མཚུངས་ཤེ་ན། །

དེ་ཡི་རུང་བཤད་འགྱུར་མེད་དེ། །

མེད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། བྱེད་ལྟར་ནའང་བྱམ་པ་ཞིག་པ་བྱམ་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་བྱམ་པ་རང་
གི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་རྗེས་སུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ནམ་ཉིག་འདི་ནི་མཚུངས་ཤེ་ན། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་བྱམ་པ་དང་
རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་དེ་ཡི་སྟོན་མཉམ་པ་རུང་བཤད་དུ་ཡང་
འགྱུར་བ་མེད་དེ། བྱེད་བྱམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་གི་དངོས་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

ཡོད་པ་ནམ་ཉིག་འདི་འགྱུར་ཏེ། །

བསྐྱབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་བྱེར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀླང་གཉིས་ཀྱིས། བུམ་པའི་ཞིག་པ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་
པ་ལ་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་ན། རྣམ་ཏོག་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
འཛིག་པ་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ངེས་པར་དངོས་
པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་བྱེར་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །

དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཡིན། །

གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག །

ཡོད་ན་གཞན་ལ་སྟོས་འགྱུར་གྱི། །

དངོས་གང་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་ལ། །

ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོས་འགྱུར། །

ངེས་ནི་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །

མ་སྐྱེས་པ་ལས་འཛིག་འགྱུར་བྱེར། །

ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཛིག་ཡིན་སྟོན། །

ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀླང་བཅུས།

བུམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་

གསུངས་པ་ནི། བུམ་པ་ཞིག་ནས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་

མེད་དགག་ཅམ་བརྗོད་པའི་བྱེར། བུམ་པ་ལས་བྱིས་འབྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་

གྱི་དངོས་པོ་གང་ཚེས་ཅན། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་འགའ་ཞིག་དོན་གཞན་གྱི་
 ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པའི་འཇིག་པ་ལ་པན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བྱམ་སྟེ། གལ་ཏེ་པན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 ཡོད་ན། དོན་གཞན་དེ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་འཐད་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་ལས་
 འཇིག་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནི། ཚེས་ཅན་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་
 ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྤར་འཇིག་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཏེ་
 ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་
 བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཉིད། །

ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། །

ཡོད་ནམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །

སྐྱེ་ལྟར་མིན་པ་མིན་ཅེ་ན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཞིས། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྟར་གྱི་བྱམ་པ་སོགས་འགའ་
 ཞིག་ཉིད་ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་ཀྱང་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་ལྟར་གྱི་བྱམ་པ་སོགས་འཇིག་པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་ལྟར་མིན་
 པའི་དངོས་པོ་ནམ་མཁའ་སོགས་འཇིག་པ་མིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 འཇིག་པས་བྱམ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། ཅུ་བར།

རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་དེས་པ་ལས། །

འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་སྟེ། །

ཐ་དད་རྒྱ་རྣམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར། །

མི་ཏྲག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད། །

དེ་ཕྱིར་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ཡང་། །

ཏྲག་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གིས། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། འབྲས་སྟོང་དང་
བུམ་པའི་རང་བཞིན་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་ངེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ལ་ཏྲག་མི་
ཏྲག་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་རྣམས་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་
འཇིག་པར་སྐྱེས་པས་བྲབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རིག་པ་དེས་སྐྱ་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཏྲག་དངོས་བསལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྐྱ་ཡི་རྒྱས་པའང་སྤར་བ་ཤད་པའི། །

འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་གིས་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་
སྟོན་པའི་རྒྱས་པའང་སྤར་བ་ཤད་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་འགོག་པའི་སྟོན་
གིས་བསལ་བ་ཡིན། འདི་ནི་སྐྱོད་པ་བས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་བདེ་མ་སྤར་ཡང་
དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། ཅ་བར།

སྐྱེས་བུས་མ་བུས་ཞེས་བྱ་ཉིད། །

དི་བཞིན་དོན་ཤེས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །

སྒྲེས་བྱའི་ཉེས་པས་སྒྲོན་མེད་པའི། །

མེ་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྒྲེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་
གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་ཀྱི་དོན་ཤེས་
པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྒྲེས་
བྱའི་ཉེས་པས་བྱས་པའི་སྒྲོན་མེད་པའི་སྒྲུབ་པའི་འོད་ཟེར་དང་མེ་སོགས་རྣམ་
པ་གཞན་དུ་འབྱུང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐོང་བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན།
ཅ་བར།

དེ་ནི་མ་བྱས་པར་འདོད་ན། །

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་། །

རྟག་པ་དག་ལ་དངོས་ཀྱས་པ། །

འགའ་ཡང་སྒྲེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ནི། ཡང་དག་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། མ་བྱས་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྒྲེ། རྟག་པ་དག་ལས་དངོས་པོའི་ཀྱས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་
ཡང་སྒྲེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

རྣམ་ཏོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །

སྟོ་བཏགས་སྟོད་ཡུལ་ཅན་སྟོ་དག།

འགའ་ཞིག་དེ་ལས་སྟེ་འགྱུར་གྱི།

དོན་གྱི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན།

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་བཞིས། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་
པ་དེས་སྟོ་བཏགས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོག་པའི་སྟོ་དག་
གཟུང་དོན་གྱི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་སྤང་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་
ནས་དེ་ལས་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

གལ་ཏེ་བྱས་དག་ལོག་ཉིད་དུ།

མཐོང་ཉིད་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་པའི།

ཆིག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།

བསྐྱོག་པས་འགལ་བ་ཁྲབ་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་བཞིས། གལ་ཏེ་སྟེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆིག་ནི་
བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྟེས་བྱས་བྱས་པ་དག་ལོག་པའི་དོན་ཅན་
ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལྟོག་ཁྲབ་གཅིག་སུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། ཅ་བར།

མེད་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་མ་བསྟན་ནའང་།

དེ་ནི་ཡོད་པར་དྲོགས་འགྱུར་ཏེ།

དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་།

ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ལ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས། །

མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གིས། གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་སྐྱབ་པའི་
གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་མ་བསྟན་པས་སོ། །ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་
གཉིས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་བྱས་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་
པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མཐོང་བས་དེས་མ་བྱས་པ་
དགག་མི་རུས་སོ། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་མེད་པ་ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་མི་
དམིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་བསྟན།
ཅ་བར།

མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་ན། །

ཕྱོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ། །

གལ་ཏེ་རྗེས་འགོ་ཕྱོག་པ་དང་། །

བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉིད། །

དེ་དེས་འབྲས་ཅན་ཤེས་པ་ཡིས། །

ཁྱབ་པར་གྱུར་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

གང་ལ་བསྐྱབ་བུའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། །

བསྐྱོག་པ་ཉིད་བརྗོད་དེ་ཉིད་ནི། །

འདི་ཡི་ཆོས་མ་ཐུན་འགྱུར་དེས་ན། །

གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགོ་ཅན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་བཅུས། ཏྲགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའང་མ་
གྲུབ། ཡོད་པའང་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་
མི་ཏྲག་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཤེས་
འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོད་མའི་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་
གསུམ་གང་ཞེ་ན་རྗེས་འགོའི་བྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་
ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས་ལྡོག་པའི་བྱབ་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། ཏྲགས་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་
བསྐྱོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཏྲགས་དེ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཆོས་མ་ཐུན་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཡི་ཕྱིར། ལྡོག་བྱབ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཐམས་ཅད་རྗེས་འགོའི་བྱབ་པ་ཅན་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

འགའ་ཡིས་བརྟ་བྱས་ཉིད་ཡིན་ན། །

སྒྲགས་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་རྣམས་
ཡི་གེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་རུས་མཐུ་
གྲུབ་པ་འགའ་ཡིས་བརྟ་བྱས་པའི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་
བར།

ཅི་སྟེ་དངོས་པོའི་རྒྱས་ཡིན་ན། །

ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་གཞན་ལའང་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། ཅི་སྟེ་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ཁོ་
ནའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། མོག་པ་གཞན་ལའང་དུག་ཞི་བའི་རྒྱས་པ་
སོགས་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཡི། །

བཀོད་པའང་སྒྲར་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་
ཡི་བཀོད་པའི་རིམས་པ་སྒྲགས་སྒྲུ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་བཀོད་པའང་སྒྲར་
ནི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། །

དེ་དོན་ཏྱག་ཏུ་འགྱུར་འགྱུར་ཏེ། །

ལྟོས་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་མེད་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དངོས་རྒྱས་དེ་འདྲ་ན། །

དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཞིས། སྒྲགས་དོན་དུ་ཞི་བ་སོགས་ཏྱག་ཏུ་འགྱུར་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་
ཕྱིར། འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཆོ་ག་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ན། ཡི་གེ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་

འབྲིན་པའི་རུས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲགས་གྱི་དངོས་པོའི་རུས་པ་ཁོ་
ན་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་དེ་འབྲ་བ་ན། རིག་སྒྲགས་དེ་ནི་མི་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

ལེགས་བྲས་མིན་བྱེད་བྱེད་པ་པོའི། །

ཁྱད་པར་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་རུང་། །

དངོས་པོ་འདུས་བྲས་པ་ཡི་ཡང་། །

དངོས་པོའི་ཐ་དད་ཐ་དད་བྱེད། །

ཞེས་ཆིགས་རྟུང་བཞིས། རིག་སྒྲགས་དེ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་
བྲས་པ་མིན་པའི་བྱེད། བྱེད་པ་པོ་རིགས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་རུང་།
དངོས་པོ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྲས་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱ་རིགས་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གྱིས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཐ་དད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
རིགས་བཟང་ངན་གྱིས་བསྐྱར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

བྱེད་པོའི་ཁྱད་པར་ལས་རུས་པ། །

ངེས་པ་མ་ཡིན་བརྟུན་ལས་འགྱུར། །

ཁྱད་པར་བྱར་མེད་ཅན་ཡིན་ན། །

ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་བྱེད་པོར་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྟུང་བཞིས། རིགས་སོགས་བྱེད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་ལས་
སྒྲགས་གྱི་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན། རིགས་བཟང་ངན་ཡང་བརྟུན་ལ་

སྟོས་སོ། །བྲམ་ཟེ་ཡང་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་སྟགས་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་
མིན་ཏེ། སྟགས་རྒྱུ་གྱིས་བྱེད་པར་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།

གཤམ་ཏེ་མངོན་གསལ་སྟོར་ཡིན་ན། །

དེ་ནི་གོང་དུ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། གཤམ་ཏེ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ཀྱི། བྱུ་བ་བའི་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཅན་སྟོར་བ་ཡིན་ནའང་མི་
འཐད་དེ། ཏྲག་པ་རྒྱུ་གྱིས་གསལ་བ་གོང་དུ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར།

གང་ལས་སྟོ་དེ་གསལ་ཡིན་ལ། །

དེ་ནི་འབྲས་བུར་གཤམ་ཏེ་སྟོར། །

སྟོ་བ་པོ་གསལ་བྱ་ཡིན་པས། །

ཉན་པ་པོ་ཡང་འབྲས་འབྲེལ་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། གཤམ་ཏེ་སྟགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ལས་
སྟགས་སྟོ་ཐོས་པའི་སྟོ་དེ་སྟགས་སྟོ་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དུག་ཞི་བ་
སོགས་འབྲས་བུ་འབྱེད་པར་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟགས་མི་བསྐྱེད་པའི་
ཉན་པ་པོ་འང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོ་བ་པོ་སྟགས་སྟོ་གསལ་
པའི་ཉན་ཞེས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རིགས་པ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

མངོན་པར་གསལ་མིན་སྟོ་དག་གི། །

བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འཕ། །

ཡིད་ཀྱི་བཟླས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

སྤྱི་ནི་རྣ་བའི་སྦྱོར་ཡུལ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། མཛོན་པར་གསལ་མིན་སྤྲུགས་སྤྱོད་གི་
བྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལྷན་བྱས་བཟླས་ཅན་ཡིད་ཀྱི་
བཟླས་པ་སོགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེ་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
སྟེར་བའི་སྤྲུགས་སྤྱི་ནི་རྣ་བའི་ཞེས་པ་ཁོ་ནའི་སྦྱོར་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསྟན། ཅ་བར།

བརྒྱུད་པས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ཉིད་ཕྱིར། །

སྒོ་དེའང་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། བརྒྱུད་པའི་སྤྲུགས་སྤྱོད་རང་མཆོན་པ་
དེ་ལས་ཡིད་སྒོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡིད་བཟླས་ཀྱི་ཡིད་སྒོ་དེའང་སྤྲུགས་
སྤྱོད་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་བར།

གལ་ཏེ་དོན་ཅན་ཡིན་མི་འགྱུར། །

རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཡིད་སྒོ་དེ་སྤྲུགས་སྤྱོད་གཟུང་
དོན་ཅན་ཡིན་པ་མི་འགྱུར་སྟེ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

རང་དང་སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་རྣམས། །

ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་འདོད་ནས། །

བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་བྱིར། །

མི་འགལ་དངོས་པོ་ལ་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་བཞིས། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་པ་དང་ཡིད་
བཞུས་སོགས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་རང་མཆོད་དང་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ་
སོར་མ་སྤྱི་བར་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་འདོད་པས་ཀྱུན་
ནས་བསྐྱངས་ནས་བརྟེན་བཞིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱ་འབྱེན་
པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་གོ་རིམ་མེད་ན་ནི། །

རོ་དང་མཆོ་ཞེས་ཐོས་པ་ལས། །

འབྲས་བྱ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་གསུམ་གྱིས། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
གོ་རིམ་མེད་ན། ར་སྟུང་དང་། སྤྱི་རང་ཞེས་ཐོས་པ་ལས་རོ་དང་མཆོ་གོ་བའི་
འབྲས་བྱ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཅུ་བར།

དེ་ནི་སྤྱི་ཡི་བྱེད་ཀྱི་ཅན་ཡོད། །

ཡི་གེ་ཀྱུན་སྤྱི་ལས་པ་ལས། །

སྐྱེས་ལ་ཤེས་པས་སྐྱ་སྐྱེ་ལོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གོ་བའི་ཡི་གའི་
གོ་རིམ་སྐྱེས་བྱ་ཉེན་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་གཉིས་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
ལ། ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱའི་གོ་རིམ་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

དེ་ཡི་བྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །

ན་བས་ངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཤེས་ངས་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཅན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས། ཡི་གེ་དེ་དག་དངོས་འབྲས་ཀྱི་གོ་
རིམ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་སྒྲ་བྱི་དེའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ནི་རང་འཛིན་
ན་བའི་ཤེས་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་ངས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུའི་གོ་རིམ་ཡང་། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་བྱི་
མ་བྱི་མ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

དེ་ཐོས་སྒྱུར་མིན་ཐོས་པ་ཅན། །

དེ་བླན་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི། །

བྱིས་ན་བདག་ཉིད་ལ་བླན་བྱེད། །

དེ་ནི་རྒྱ་དང་འཛིན་སེམས་ཀྱི། །

ཡིག་རྒྱུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཉིད། །

གོ་རིམ་དག་ནི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། །

དེ་དག་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀྱང་བདུན་གྱིས། ཡི་གེ་དེ་དག་ཐོས་པ་སྦྱར་མིན་དལ་
བྱས་ཐོས་པ་ན། སྤྲ་མ་དེ་བླ་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྤྲེ་མ་སྤྲེ་མའི་བདག་ཉིད་ལ་བླ་
པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྲེ། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་སེམས་དང་། རང་འཛིན་པ་དང་། བླ་
པའི་འབྲས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་འབྲས་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་
གོ་རིམ་དག་ནི་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སྤྲེ་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བཤ།

དེ་སྤྲེ་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ། །

ཆོག་དང་ཆོག་ལས་གཞན་ཉིད་དེ། །

བྱེད་པོའི་འདུ་བྱེད་ལས་ཐ་དད། །

སྟན་ཅིག་འབྲས་བྱས་བྱེད་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཆོགས་ཀྱང་བཞེས། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ་དག་ལ་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་སྤྲ་མ་དང་ཆོག་སྤྲེ་མ་དེ་དག་ལ་རྫས་གཞན་ཉིད་
གནས་པ་དེའི་སྤྲེ། བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སྟོང་གི་འདུ་བྱེད་ལས་སྤྲེ་ཐ་དད་དུ་
སྐྱེས་པའི་སྤྲེ། དེ་དག་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ན། བཟའི་དབང་གིས་རོ་མཆོ་ཐ་
དད་དུ་གོ་བའི་འབྲས་བྱུང་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྲེ་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བཤ།

ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའང་། །

སྤེལ་བར་བྱེད་ལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། །

འདོད་དང་མི་འགལ་བྱུང་ཅན་གྱི། །

གོ་རིམ་གནས་པ་འགལ་བྱེད་རོ། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་བཞིས། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའང་ཏྲག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་བྱས་འདོད་པས་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འཇུག་ཅིང་རྒྱེ་བའི་
བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུས་བྱའི་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་བྱུང་པ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་
ཡིན་ན་ཏྲག་པར་གནས་པ་འགལ་བའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

རྒྱུས་བྱ་དང་ནི་ཡི་གེ་རྣམས། །

རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་གཉིས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་རྒྱུས་བྱ་
གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་
བར།

ཡི་གེའི་རིམ་ཀུན་རྒྱུས་བྱ་ལས། །

མེ་དང་ཤིང་གི་རིགས་པ་བཞིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀླང་གཉིས་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཀུན་
རྒྱུས་བྱ་ལས་རྒྱེ་བ་སྟེ། མེ་གཅིག་བྱད་ཤིང་ལས་རྒྱེ་བར་བྱུང་པ་ན། རིགས་
མཚུངས་པའི་རིགས་པ་ལས་མེ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་
བར།

ཤེས་མཐུ་དག་གིས་སྒྲགས་ཞེས་པའི། །

གོ་རིམ་བྱེད་ཚུལ་ཅན་སྐྱེས་བུ། །

ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་བྱུང་སྟེ། །

གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞིས། སྒྲགས་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་གསར་དུ་
བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་
ཉིད་དུ་བྱུང་སྟེ། སྒྲགས་ཀྱི་ཆོག་སོགས་ཤེས་ཤིང་འབྲས་བུ་འབྱེན་རུས་
པའི་མཐུ་དག་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

གང་ཡང་རྒྱ་རིག་འགའ་ཞིག་གིས། །

གསར་སྒྲགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་འགྱུར་བ། །

དེ་དག་གིས་དེ་གཙོ་བོའི་མཐུ། །

དེ་བཞུགས་རིགས་པ་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་བུ་འདོད་པས་སྒྲགས་རྣམས་ནི། །

བྱས་དང་སྐྱེས་བུས་བྱས་བཅོམ་བྱ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གིས། གང་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱ་རིག་
པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་གསར་སྒྲགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་
ལས་དུག་ཞི་བ་སོགས་དེ་དག་གྱུར་གཙོ་བོ་རྒྱ་རྩལ་པ་ལོ་དེའི་མཐུ་ལས་

གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བཤད་པའི་དམ་ཆིག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྒྲགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་
ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེས་སྒྲགས་རྣམས་སྤྱིར་བྱས་པ་དང་
སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྐྱེས་བུ་རུས་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ནི། །

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གསལ་བ་ཡིན། །

སློང་དང་སྐྱ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད། །

ལ་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་གང་བརྗོད་པ། །

ཆད་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་ལྟག་ལྟན་པས། །

ཇི་བཞིན་དོན་རྟོགས་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་བྱག་གིས། སྐྱེས་བུ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་
དོན་མཐོང་རུས་མེད་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །སློང་དང་། དབང་པོ་དང་། ལྟན་པ་དང་།
དག་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་གང་བརྗོད་པ་
དེས། སྐྱེས་བུ་དག་སྐྱ་བ་དེ། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རུས་
མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་སྟེ་རྟོགས་ལྟར་སྒྲང་དང་། ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་པས་རྟོགས་དེ་དག་ལས་ཇི་བཞིན་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྤྱི་ནི་ངོ་བོ་འདི་དོན་དང་། །

འདི་དོན་མིན་ཞེས་རྫོང་མི་བྱེད། །

སྐྱེས་བུ་དོན་དེ་བརྟགས་པ་སྟེ། །

དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ལྟན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞེས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཁོ་བོས་དོན་འདི་རྫོང་
པར་བྱེད་པས་བྱུངས་ཤིག་འདི་ཁོ་བོའི་དོན་མིན་ཞེས་རྫོང་པར་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་འདི་སྐྱེས་བུས་བརྟགས་པ་སྟེ་སྐྱོད་པ་བས་དེ་ལྟར་
འདོད་ལ་སྐྱོད་པ་བ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསྟན། ཅེ་བར།

དེ་གཅིག་དེ་ཉིད་རིག་གཞན་མིན། །

ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྤྲུལ་ཡིས་བྱས། །

དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཉིད་རྣམ་འགས་ཀྱང་། །

ཁྱེད་ཅི་ཤེས་ལྟན་འགའ་མི་འདོད། །

ཅེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞེས། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག་ལྟར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
དོན་དེ་ཉིད་རིག་ལ་གཞན་གྱིས་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྤྲུལ་ཡིས་བྱས་པ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅི། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པའི་གཞན་
འགས་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

གལ་ཏེ་གང་ཆོག་ཚད་མ་ཡིན། །

མི་སྐྱ་དེ་དོན་རིག་ཡིན་ན། །

ཤིན་ཏུ་སྒོག་ཏུ་གྱུར་ན་མས་ལ། །

ཆད་མ་ཡོད་པ་སྲིད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོ་མང་ཡང་གང་གི་ཆེ་
རིག་བྱེད་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱ་བའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
ཡིས་གྲུབ་པ་དེས་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་རིག་པ་པོའི་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་སྟེ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་དཔོག་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་འཇལ་བྱེད་དུ་
འཇུག་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

གང་གི་ཆིག་ནི་ཆད་མ་ཡི། །

མི་སྐྱ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཆིག།

དེ་ལྟར་ཞེས་ཐོབ་དེ་ཡི་བྱིར། །

སྐྱེས་བྱས་བྱས་མིན་དོན་མིན་ཡིན། །

གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་དོན། །

ལྟར་མེད་པ་ནི་ཤེས་སྲིད་ན། །

དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རིག་འགལ། །

ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་འདོད་གྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱིས། ལྟར་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་
བྱས་བྱས་པ་མིན་ཞེས་བཤད་པ་དོན་མེད་མིན་ཏེ། གང་གི་ཆིག་རང་གི་

བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསྟུ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས་བྱབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡིས་
བྱས་པའི་ཆིག་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཞེས་ཐོབ་རིགས་པ་དེའི་བྱིར། གལ་ཏེ་འིན་ཏུ་
སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལུང་ཚད་མ་མེད་པར་ནི་

མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་སྤྲོད་ན། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་
པའི་སྐྱེས་བྱ་འགའ་ཡོད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྡན་པའམ། །

གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་རིག་མིན། །

རིག་བྱེད་རིག་པར་བྱེད་མིན་ན། །

རིག་བྱེད་དོན་ནི་གང་ལས་རྟོགས། །

དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་མེ་ལ། །

ཞེས་ཆིགས་རྟོག་ལྡན། རིག་བྱེད་གྱི་དོན་སྤྱོད་པ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་མི་
ཤེས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའམ་སྐྱེས་བྱ་
གཞན་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཆགས་
སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་
དུ་དེ་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་དོན་གོ་དགོས་པའི་
བྱིར། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་སྒྲགས་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་མར་མེའི་ནང་དུ་སྒྲགས་པ་ཁོ་
ནའི་དོན་ཅན་དུ་ཚད་མ་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

སྦྱིན་བསྐྱེད་སྦྱིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལས། །

སྦྱི་ཤ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །

དོན་མིན་ཞེས་འདི་ཚད་མ་གང་། །

འཇིག་རྟེན་ཆོག་རབ་གྲགས་ཤེ་ན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞེས། དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་
སྦྱེད་སྦྱིན་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཐོས་པའི་ཨ་ཁྱེ་པའི་སྦྱས་སྦྱི་ཤ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ།
སྦྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་དེ་བརྗོད་
སྦྱར་བའི་ཆེ་དེ་ལ་འང་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིས། སྦྱགས་ནི་ཨ་ཁྱེ་ཉི་ཤྱི་རྩ་
ཉུ་ཡད་ཉི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོག་ལས་སྦྱ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་
རབ་ཏུ་གྲགས་པས་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་སོ་ཞེ་ན་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

དེ་ལ་སྦྱ་ཆོགས་དོན་ཅན་སྦྱའི། །

གང་གིས་དོན་འདི་རྣམ་དབྱེ་བ། །

དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་མཐོང་གང་། །

གྲགས་མིན་དོན་བརྗོད་མཐོ་རིས་གང་། །

སྦྱ་མོ་ལ་སོགས་སྦྱ་མཐོང་ངོ་། །

དེ་འདྲའི་སྦྱ་གཞན་དག་ལ་ནི། །

དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞེས། དེ་ལ་གྲགས་པ་དེ་སྦྱ་ཆོགས་དོན་ཅན་

ཡིན་པས་གང་གིས་སྤྱི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
 བར་དབྱེ་བ་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྣམ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པའི་དབང་གིས་འདི་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་པ་དང་།
 གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ། གྲགས་པ་མིན་པའི་དོན་མཐོ་
 རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དེ་ལས་ལོག་པར་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། ཅ་བ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་གཞན་རིག་བྱེད་འབྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཅ་
 བའི་དོན་དེ་སྤྱི་བ་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དོན་དེས་འདོད་པ་ལ།
 ཅ་བ་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་ཀྱི་རྣམ་ཏྱིག་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བསྟན། ཅ་བར།

གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཆོག །

དེ་ཡང་ཚད་མར་མི་འདོད་ན། །

སྤྱི་ཡང་དེ་ལས་དོན་ཏྱིགས་པ། །

སྤངས་འདོད་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་བཞིས། སྤྱོད་པ་བ་བྱོད་ནི། སྤྱི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 གྲགས་པ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཏྱིགས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།
 གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཏྱིག་པ་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གིས་
 བསྐྱས་ལ། ཆོག་དེ་ཡང་ཚད་མར་མི་འདོད་པར། དེ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་འགལ་བའི། །

རྟོག་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
པར་གྲགས་པ་ལས་བརྒྱལ་ནས་སྤྱི་ལ་བ་ལ་འཇུག་པར་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། ཅུ་བར།

རབ་གྲགས་ཆོད་མ་ཉིད་མིན་ཕྱིར། །

དེར་འཇིན་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །

གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གྱི། །

ངེས་ལ་དྲོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་མས་དོན། །

སྤྱི་ཆོགས་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་མཐོང་། །

ངེས་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དག་གིས། །

སྤྱི་ཆོགས་རྒྱུ་ཅན་ཅན་སྤྱི་རང་ཉིད། །

ངེས་པར་དྲོགས་པ་འགྱུར་བ་སྟེ། །

གཞན་དུ་མི་སྤྱི་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཅུ་སྟེ། སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་པ་ཨ་གླི་བའི་སྤྱི་དོན་དེར་
འཇིན་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་
པ་སྤྱི་བྱེད་ཆོད་མ་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་ངེས་
པར་འདོད་པ་ལ་དྲོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་གོ་བྱ་

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རྣམས་རེ་རེར་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་
 ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར། སྐྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་བྱེད་
 ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དག་གི་བྱིར། དོན་གཞན་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མེད་པའི་བྱིར། ལུང་དེ་དོན་སྟོན་རུས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གི་
 སྐྱ་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་བཟོད་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་
 རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །རིགས་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་
 མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བཤད། རྒྱལ་དཔོག་པས་ངེད་
 སྦྱོང་པ་བ་ལ་བཤད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས། །

སྟོང་དུམ་འདི་ནི་སྐྱ་འགྱུར་ཞེས། །

གཞན་ནི་བདག་ཉིད་སྐྱ་དེ་ལྟར། །

དེ་དག་གི་བྱུང་བརྟག་པར་གྱིས། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བཞེས། སྐྱེས་བྱ་གཡོན་ཅན་འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་
 འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་དུམ་འདི་ས་ནི་སྐྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱ་བ་དང་།
 གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལམ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་
 བ་གཉིས། སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པར་སྐྱས་མ་སྐྱས་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ།
 སྐྱེས་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མ་བྱུན་པར་སྐྱས་ཤིང་སྟོང་དུམ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་
 རུས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ལ་
 བསྟན་བཟགས་ནས། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངས་སྐྱས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གང་

ལའང་མ་བསྟན་པར་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་སྦྱས་པ་དེ་དག་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་
གྱིས་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

ཐམས་ཅད་ལ་རུང་དོན་གཅིག་གི།

གསལ་བྱེད་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། བརྟ་སྦྱར་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་
ཏེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

བརྗོད་འདོད་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པ། །

གང་གིས་དབང་པོ་ལས་འདས་ཤེས། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་གྱི་
ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར་ནང་གིས་ཀྱང་བརྟ་ལ་མ་སྟོས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་
འདས་པའི་དོན་ཤེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

བརྗོད་འདོད་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། །

བརྟ་ནི་དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས། བརྗོད་འདོད་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་
སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ལ་སྦྱར་བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། བརྟ་ནི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་
རྣམ་རིག་གིས་སྟོ་ལུས་དུ་གསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།

དེ་ནི་སྦྱེས་མིན་ལ་མེད་ན། །

དེ་དོན་གཅིག་ཅན་དེ་གང་ལས། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་སྐྱེས་
བྱས་བྱས་པ་མིན་ལ་མེད་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དུ་
ངེས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ངེས་ཡིན་ན། །

གཞན་ལ་དེས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །

བརྟུང་ཡང་དོན་མེད་ཅན་ཉིད་འགྱུར། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། བརྟུང་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཆད་པོ་གཞན་གྱིས་དོན་གཞན་བཤའ་པ་
དེས་ཀྱང་གོ་བ་རུང་བཤའ་ཀྱང་བསྐྱེད་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དོན་འདིའོ་
ཞེས་བརྟུང་བྱས་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་པོ་ཞེས་
བསྟན། སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ལན། ཅུ་བར།

བརྟུང་ལས་རང་བཞིན་བྱེད་པར་གྱི། །

གསལ་བའི་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། བརྟུང་ལས་རྫོང་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་དོན་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་མེད་མིན་ནོ་ཞེ་
ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་གསལ་བའི་ངེས་པ་འང་གང་ལས་
ཡིན་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། ཅུ་བར།

གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པ། །

དེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་གང་། །

དེས་ན་བདེན་ཅི་རུང་བ་ཉིད། །

འདོད་པ་ཁོ་ན་བསལ་མི་འགྱུར། །

བར་སྐྱབས་ཀྱིས་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། དོན་གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པས་རང་
དགར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སོ་སོར་
ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཨ་ཁྱེ་བའི་སྒྲ་སྦྱོད་པ་
བའི་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བདེན་དབང་
གིས་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

གང་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །

གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །

མེས་གང་བསྒྲིག་དག་བདེན་པ་བཞིན། །

དེ་སྐད་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་བཞིས། སྦྱོད་པ་བ་གཞན་དག་གང་གི་ཕྱིར་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་མེ་གང་བསྒྲིག་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་ལོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་བདེན་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་ངེས་
འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་བསྐྱེད་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་གཞན་
ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཟེར་རོ་ཞེས་

བསྟན། ཅ་བར།

དེ་འདྲ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་ཕྱིར། །

སྟོད་གཅིག་ལ་ཡང་ཚུལ་བ་བཞིན། །

ལྷག་ལྷན་འབྲུལ་བ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

རིག་བ་ཤེས་བས་འདི་འདྲ་བཀག། །

ཅེས་ཆིགས་ཀྱང་བཞིན། རིག་བ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིང་གིས་འདི་
འདྲ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་འདི་དང་མཚུངས་བ་ཅན་དུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་ཏྲོག་ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཚུལ་ཅན། རོ་མངར་མོར་
འདྲ་སྟེ། རོ་བོ་གཟུགས་སྒྲུབ་པོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ནང་གི་འབྲས་ལྷག་མ་
འདི་རྣམས་ཚུལ་ཅན། ཚུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒར་ཚོས་པའི་འབྲས་དང་སྟོད་གཅིག་
གི་ནང་དུ་བཅོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་ལྷག་ལྷན་འབྲུལ་བ་ཅན་དུ་བསྟན། ཅ་
བར།

སྟེས་བྱ་རྟག་བ་བྱེད་པོ་ཉིད། །

དངོས་རྣམས་རྟག་དང་དབང་པོ་འདས། །

དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་.....། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉིས་དང་བྱེད་ཀྱིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དེས་ཚད་
མས་བཀག་པའི་དོན་བརྗོད་པར་ཐལ། སྟེས་བྱ་རྟག་བ་ལས་བྱེད་བ་པོ་ཉིད་
དང་རྣམ་སྤྲིན་ལོངས་སྟོད་བ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་
རྟག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་སྟེ་དོན་གཞན་

སོགས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

.....དོན་རྣམས། །

རྒྱ་དང་གནས་འཛིག་མི་མཉམ་དང་། །

གཞན་ཡང་ཆད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །

རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྟོང་ཡུལ་ལམ། །

ལུང་ལ་ལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་། །

འགལ་བ་དག་ནི་རྫོང་བྱེད་པ། །

འགལ་བ་ཀུན་དུ་མ་བསལ་ཞིང་། །

བསྟན་བཅས་དོན་ཡང་མ་བསྟན་པས། །

དེ་བདེན་དོན་བཅས་ཁས་ལེན་པ། །

གཡེམ་མ་ལུ་ཅོར་གྱིས་རྒྱལ་ལོ། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱང་དགྲ་དང་བྱེད་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མི་མཉམ་
པ་རྟག་པ་རྒྱར་བརྫོང་པ་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་གྲུབ་ཟིན་རྒྱེན་གྱིས་
གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་མི་མཉམ་པ་སྤྱིས་བྱང་གི་རྒྱས་འཛིག་པར་བསྟན་
པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཆད་མ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་རྫོང་པར་བྱེད་པར་ཐལ།
ཆད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ལམ།
ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བ་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེས་

ན་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཡེམ་མ་མུ་ཙཱ་གི་བདག་
པོ་ལས་སྐྱེལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཀྱན་ཏུ་མ་བསལ་
ཞེས་བསྟན་བཅོས་གི་དོན་འབྲེལ་བ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས་དང་། རྒྱུས་བྱའི་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མ་བསྟན་པར་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྟེ་
བ་ཙམ་གྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚད་བྱུང་ན། །

འོ་ན་འདི་ལ་ཚད་མིན་ཅི། །

རྒྱུས་བྱ་མང་དུ་སྟེ་བ་ལ། །

བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན། །

རྗེད་པ་པོ་ལ་སྟེ་གནས་པས། །

འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་མིན། །

འདི་ལས་རྣམ་པར་བསྟོགས་པས་ཀྱང་། །

འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུད་བརྒྱུད་གིས། གལ་ཏེ་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྟེ་བ་དེ་
ལྟར་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱན་ཚད་མར་སྟེ་བ་ན་ངག་སྟེ་བ་རྒྱུས་བྱ་
འདི་ལ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཆོག་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྟེ་
བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུས་བྱ་མང་དུ་སྟེ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་

ཅན་གཅིག་མེད་པ་མིན་པའི་སྲིད། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་རྫོང་པ་པོའི་བརྫོང་
འདོད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པས་འབྱུང་བའི་སྲིད། རང་གི་ཞེན་པའི་
བརྫོང་བྱེད་དང་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུ་འབྲས་གང་ཡང་མིན། དེས་ན། དེ་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །སྲབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་འདི་ལས་རྣམ་པར་བརྒྱུག་
པས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

རྫོང་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི། །

བརྫོང་བྱེད་མཐོང་བས་བྱེད་ཅེ་ན། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། རྫོང་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བརྫོང་པ་
ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྫོང་བྱེད་དོན་ཆད་མས་མཐོང་བས་བྱེད་པས་དོན་ལ་
བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན་ཞེས་འདོད་པ་བརྫོང་། ཅ་བར།

པན་ཚུན་དག་ནི་འགལ་བའི་དོན། །

དེ་ནི་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འབྱུང་། །

ཞེས་ཆིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། རྟག་མི་རྟག་པན་ཚུན་དག་འགལ་བའི་
དོན་ནི་སྐྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་ཡང་མི་འཐད་དོ་
ཞེས་བསྟན། ཅ་བར།

དེས་ན་ལྷང་དང་དངོས་པོ་རྣམས། །

རྟགས་པ་པོ་ཡི་རྣམ་འགའ་ཡང་། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འབྱུང་ན། །

དེ་ལས་དོན་གང་ངེས་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་། །

དངོས་པོ་མེད་པར་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་དྲུག་གིས། དེས་ན། ལུང་དེ་ལས་ཉོགས་པ་པོའི་ཞེན་
དོན་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཡང་ངེས་རུས་པ་མ་ཡིན། ལུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་
བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་
དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་འབྱུང་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། དེ་
གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། ཅེ་བར།

དེས་ན་མེད་ངེས་འབྲས་བུ་ཅན། །

མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྱུང་བོ། །

ཞེས་ཆིགས་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས། དེས་ན་བསྐྱལ་དོན་མ་དམིགས་པས་
མེད་ངེས་སུ་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་
དམིགས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་གིས། བདེན་
བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གྱུར་དང་། རྟོ་སོགས་མདོན་གྱུར་
གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་དག་ཅིང་། ཞེན་རྟོག་ལའང་རང་ཆིག་འགལ་
བ་སོགས་མེད་པའི་དབྱེད་པ་དག་ནས་ཞེན་རྟོག་བསྟན་པའི་ལུང་རང་གི་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
མི་སྦྱ་བ་བདེན་པས་ཡུལ་ཀུན་ལ་མི་སྦྱ་བ་དཔོག་པ་མ་ཡིན། གཞལ་བྱའི་
གནས་གཉིས་ལ་ལུང་གཞོད་སྦྱབ་དུ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །མི་སྦྱང་བའི་མ་

དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པར་མཛད། ལོག་རྟོག་སྒྲུན་པའི་རྟགས་སུ་
བསྟན་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་ལེའུ་དང་པོའི་འབྲུ་
འགྲེལ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱོད་བཤད་པ། མཆོད་བརྗོད་དང་།

ལུས་རྣམ་གཞག་ རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བཅས་ལ་དབྱད་པ།

༥ རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་ཡིན། བྲ་
བ་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
གཉིས་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྲ་བ་
ཞེས་བརྗོད། ཟབ་པའི་སྐྱེ་ཇི་སྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་
ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་འཛོག་པ་དང་། འོངས་སྐྱེ་དང་། སྐྱལ་སྐྱེ་
འཛོག་པ་སོགས་རང་རང་གི་རྒྱ་མཚན་རེ་ཡོད། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཟུགས་
སྐྱེ་གཉིས་བཞག་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཞག་པའང་ཡོད། འོད་
ཟེར་འཕྲོས་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གདུལ་བྱ་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན།
ཕྱག་འཆལ་ལོ་ནི་གྲུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཀླང་པ་དང་པོས་རང་དོན་

སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཀླང་པ་གཉིས་པས་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་
 ཚོགས། ཀླང་པ་གསུམ་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། ཀླང་པ་བཞི་པའི་བྱེད་
 གྱིས་དེ་སྐབས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐུབ་པ་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚེས་ཅན། རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་
 ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་བྱིར། རང་
 དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚེས་མ་ལུས་
 པ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། གདུལ་
 བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་བརྟེན་པའི་བྱིར། འཕྲིན་
 ལས་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པའི་བྱིར། གཞུང་འདིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་བསལ་བའོ། ། ཡང་ན། ཐུབ་
 པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་
 མངའ་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་ཐུག་མཛད་དེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱ་དང་། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་འོངས་སྐྱ། རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་སྐྱལ་སྐྱ། ཀུན་ཏུ་
 བཟང་པོ་ཞེས་ཀླང་པ་བྱེད་གཉིས་གྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འཕྲིན་ལས་
 དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་གཉིས་གྱིས་
 བདག་མེད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་ལས་མ་
 བསྟན་ཀྱང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་ཡང་
 བསྟན་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་

སྤྱི་བསྐྱབ་རྒྱས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས། དེས་ན་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་
ཡིན་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པོ། །གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་
འདོད་པ་ཡིན། དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ལྟ་
བ་མ་བྱུན་པར་བཤད། ལུགས་འདི་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་བཞག་དཀའ་བས། རྒྱན་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་
དབྱེ་མ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །འོ་ན། ཉན་རང་གཉིས་ལ་རྟོགས་པ་མཐོང་མན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡོད་དོ། །མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་འདོད་པས། བརྒྱད་ནི། རྗེས་དཔག་
ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས། མངོན་སུམ་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས། སྤྱི་བཤག་
ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་
ཡོད་པའི་དང་པོ་བཞི་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བྱི་མ་བཞི་ལེའུ་བཞི་པར་
བསྟན། དང་པོ་བཞི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། བྱི་མ་བཞི་དེ་གདུལ་བྱ་གཞན་
རྗེས་སྤྲོད་འཛིན་པའི་ཐབས་སྤྲོད་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་
ཆད་མས། རྟོག་གྱུར་དང་མངོན་གྱུར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས། སྤྱི་བཤག་

དང་། སུན་འབྲེན་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་
 གྱུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་
 མ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་
 ཞིང་། དེ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་བྱེད་མངོན་རྗེས་
 གྱི་ཚད་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་ངེས་རྗེས་སུན་འབྲེན་
 ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས། སྐྱ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་བསྒྲུབ་
 པ་དང་། སྐྱ་བ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེ་
 ཚོམ་བསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཆ་རྒྱུན་གཞན་ཚད་ན་སྐྱ་གོལ་
 ཡང་དག་གིས། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་
 པ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དོར་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱུད་པར་བྱེད། དེ་རྗེས།
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་
 སྐྱ་བ་ངག་བཀོད་པས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ཡང་བསལ་ནས། ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
 བྱ་པའི་བྱ་ཞེས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །

ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་
 པ་བཅུ་མས་ཐེན་ནས་སྟོན་སྟོལ་བཞིན་པརྟེན་ཏ་རྟམས་ལ་བྱིམས་པས་པལ་
 ཆེར་གྱིས་མ་གོ། །ཁུང་ཤས་ཀྱིས་ཞེས་ནས་ཐལ་དོག་གིས་བྲིའི་མཁུག་

མར་བཏགས་པས་སློབ་དཔོན་ཡིད་ཕྱག་སྟེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་
ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤའ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསར་དུ་བཅུག་པར་
གྲགས་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་པ། བསྟན་བཅོས་
རྩོམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་རྫོགས་པར་
བརྩམས་ཐིན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་
ན། དེ་ལས་འགོངས་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་
སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མགོར་ཐོག་མ་ནས་བརྩམས་པའོ། །སྤྲལ་དོག་ཅེས་
པའང་སློབ་དཔོན་སྤྲལ་སྤང་ལ་སྤྲལ་དོག་གི་དྲི་མས་སྤང་བ་དང་། ལེགས་
བཤའ་ཀྱང་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལ་གོ་དགོས། ཀྱན་ལས་བཏུས་གཞན་
ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཅམ་མ་བྱུང་བས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བདག་གིས་
ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། ཀྱན་ལས་བཏུས་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲལ་དོག་གི་དྲི་མ་ཞི་བ་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཉེས་བཤའ་དོར་ནས་ལེགས་བཤའ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་པའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཉན་པའི་སྣོད་རུང་
དུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པར་བྱ་བ་ནི་ཆད་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན། ཆད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་
བཅས་པ་ནང་རིག་པར་སྦྱབ་པ། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་

པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནང་པར་
འདུག་པའི་སྒོ་ནི། སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ནས་སྐྱབས་
སུ་འགོ་བའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདིས་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་
མིན་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་དེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པའི་སྒོ་
ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་པར་བསྟན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྤང་དོར་
གྱི་གནས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་ཚད་མའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་ནང་རིག་པ་མིན་ན། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ག་ལ་ཆེད། ནང་རིག་པ་ཞེས་པ་ཤེས་རྒྱུ་ད་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་ཐབས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་དམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་
ཅམ་གྱིས་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་རིག་པ་དང་གཏན་
ཆིགས་རིག་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཆན་རིགས་པ་ལ་བེར་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆའི་ནང་ནའང་། སུན་འབྱེན་དང་གཏན་
ཆིགས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཐབ་མོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྤང་བས། ནང་རིག་པ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ནང་རིག་པ་དང་གཏན་ཆིགས་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ནོ། །ལེ་ལུ་འཛིན་གོ་རིམ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལེ་ལུ་བྱུག་ །མདོན་སུམ་ལེ་ལུ། རང་

དོན་ལེའུ། གཞན་དོན་ལེའུ། དཔེ་བརྟག་པ། སེལ་བ་བརྟག་པ། ལྷག་ཆོད་
བརྟག་པ་དང་། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་བཞི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ།
ཆོད་མར་གྲུབ་པའི་ལེའུ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
ལེའུ་བཞག་པར་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་འདུས་པ་སྟེ། ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་
གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཀུན་བརྟུས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་
པའི་སྟོན་པ་ཆོད་མར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ལ་བྱས་ནས་ལེའུ་བྱར་དུ་མཛད་པས།
ཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ། རང་དོན་སོགས་ཀུན་བརྟུས་དང་མཚུངས།
དཔེ་བརྟག་པ་དང་། སེལ་བ་བརྟག་པ་གཉིས་རང་དོན་ལེའུར་འདུས། ལྷག་
ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་ལེའུར་འདུས་ཏེ་བཞེར་མཛད་པ་ཡིན། ཀུན་བརྟུས་
དང་། ཆོད་མ་རྣམ་ངེས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤའ་པ་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། འདིར་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤའ་དེ། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་བཤའ་པའི་ཆོད་
མའི་མཆན་ཉིད་སོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།
གཞན་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ་ཞེས་
འབྲེད་དགོས་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་འབྲེད་པའང་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤའ་པ་ཡིན། འོ་ན་ཆོད་མ་རྣམ་
ངེས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤའ་རིགས་པར་ཐལ་ཞེ་ན།
རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་ལོག་ཏྟིག་དེ་བསལ་མི་རུས་ན། རྣམ་ངེས་ལས་བཤའ་ཀྱང་
བསལ་མི་རུས་ལ། རྣམ་འབྲེལ་གྱིས། ལོག་ཏྟིག་བསལ་བྱེན་ན། རྣམ་ངེས་སུ་

དགོས་པ་གཞན་མེད་པས་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་ན་རིགས་སོ། །སྡེ་
 བདུན་གྱི་དང་པོའང་རྣམ་འབྲེལ་ཡིན་པས་ལོག་ཏེ་གྲུས་པར་སེལ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། སྡེ་བདུན་འབྲེལ་གཅིག་ལ་བརྩམས་པ་
 ཡིན་པས། ཐོག་མར་བཞག་པ་མི་རིགས་སོ་བཅུ་ལྔ། འབྲེལ་གཅིག་ལ་
 བརྩམས་ནའང་འགོ་འདི་ནས་གཙུག་ས་བཅུ་བཞི་གཞི་དགོས་པའི་སྒྲིབ་
 ལེ་འཁྲུང་གོ་རིམ་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཏེ། སློབ་
 དཔོན་ཉི་མ་སྤྱས་པས། ལྷ་དབང་སློབ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲངས་ནས། རང་དོན་ལེ་འཁྲུ་
 དང་པོར་བྱས། སློབ་དཔོན་ཡ་མ་རིས། རྒྱ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲངས་ནས། ཚད་
 མ་གྲུབ་པའི་ལེ་འཁྲུ་དང་པོར་བྱས། ད་ལྟའི་སྡེ་གསུམ་བཅུ་ལ་རང་དོན་ལེ་འཁྲུ་དང་
 པོར་ཡོད་པས། རང་དོན་ལེ་འཁྲུ་དང་པོར་བཤད་པར་བྱའོ། །གཏན་ཆོག་ས་དེ་
 བེ་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་རྒྱས་བཤད། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྡེ་དེ་ཅིག་
 །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བྲངས་
 དེས་པ་ཚད་མས་མ་དེས་ན། བྲངས་དེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར། དེས་ན་འབྲེལ་བ་དེས་པ་སྡོད་དུ་སོང་བར་ཐལ། གསུམ་དུ་
 བྲངས་དེས་པ་ཚད་མས་དེས་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྡེ་ལྟ་བུ་འབྲངས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་
 པ་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བྲངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་
 པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་འདོད་ན། གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མི་ཚུ་ལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱང་པ་གཉིས་པའི་རྒྱས་བཤད་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་དེས་བཅུ་པའི་སྒྲིབ་ཞེ་ན། ཀྱང་པ་གཉིས་པའི་རྒྱས་

བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཏུ་ས་པ་ཡིན་ཡང་། གངས་
ངེས་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པ། ཀླང་པ་གསུམ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་ཡིན་པས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཀླང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
དོན་རྟོགས་པ་ན། ཚུལ་གསུམ་དང་རྟགས་ཡང་དག་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
བསྟན་པས། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་སྤྱིར།
ཀླང་པ་བཞི་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་གསུམ་གྱུང་
སྟེ། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཞེས་
པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།
འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་
ཡིན་ཞེས་པ་ལས་ཐ་མ་དེ་འཐད་གསུངས། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་སོ་སོར་
ཞེས་པ་སྟེ་བ་སྒྱུར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཐ་མར་བསྟན་གྱི། ཚད་མས་ངེས་པའི་
རིམ་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དབྱུད་གཞི་ཆེ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་
རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ངེས་པ་དཔེར་བྱས་ཏེ། ལྟར་སྒྲུང་ཚུལ་གསུམ་དང་
མི་ལྟན་པ་མ་ངེས་པར། ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་
དོན་ལ་སྒྱུར་བས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀར་ཆིག་སྒྱུར་སོགས་མི་སྤིད་པར་མ་
ཟད། འོག་ཏུ་འང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ་རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་བབས་པས་འོག་ཏུ་དབྱུད་པར་བྱའོ། །

༩ ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གིས། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མིང་
འདོགས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཏེ། ཚུལ་དང་པོར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། གཉིས་པར།
རྗེས་ཁྲབ། གསུམ་པར། ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དེ་ལ་ངེས་ཆོག་གི་
སྟངས་ལོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱགས་སྟོང་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་
དང་། བསྐྱབ་བྱ། དཔག་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ཚད་མའི་གཞུང་གི་
དོན་དུ་ངེས་ཤིང་། ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་སོགས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་
མིང་དུ་འབྱུག་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་
དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པ་འདྲ་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཡང་
ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་རྟགས་
ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པ་ན། ཚུད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཕྱོགས་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ན། རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་
ཐལ། ཕྱོགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
རྟགས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ཐལ་
ལོ། །

དེས་ན་ཚོད་གཞི་ལ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་མ་སྟོས་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་བཟོད་
ན་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་བཟོད་ནའང་སྟོན་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ། ཚོད་གཞི་དང་། མཐུན་དཔེ། མི་མཐུན་
པའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་ཉེ་བས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་
རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། མི་ཁེགས་ན།
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག་ ཚུལ་སྤྱི་མ་གཉིས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་། སྤྱི་མ་ཆད་གྲུབ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཟོད།

ཡང་གཞན་གྱིས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་རྟག་
པ་དང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གཉིས་ཀར་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན་ཆོས་དང་སྐྱད་
ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་
དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་

དཔེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་
 ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་ན།
 དམ་བཅའ་དེ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྐབ་མེད་དགོས་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་ཡོད་
 རང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གངས་
 ཅན་པས། མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས་རྟགས་
 གང་བཞོད་ཀྱང་རྗེས་སྐབ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད། །ཁོ་
 བོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་སྟོགས་སུ་འདོད་པ་བཞོད་ཅིན་པ་
 ལྟར། སྟོགས་སུ་དེའི་ལུགས་ལ། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་ན། སྟོགས་གྲུབ་
 དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། འོ་ན། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་
 ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། མི་
 རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་
 ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཞོད་པ་
 དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ངེས་ཅིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གྲུབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐབ་སྟེ། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ངེས་ན། སྟོགས་
 ངེས་དགོས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅོད་གཞི་ལ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱས་
 བསྟན་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་ན། ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱས་སྟོན་ན་

སྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྟེར། འདོད་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་
 མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་སྟེར། འདོད་ན། ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ། མ་
 གྲུབ་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་མ་ཁྲུབ་པར་
 ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྟེར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་ན། སྐྱ་བརྗོད་པས་
 མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་གྱི། །ཞེས་
 སོགས་དང་འགལ་བའི་སྟེར། གཞན་ཡང་མ་ཐུན་སྟོགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
 གང་རུང་རྟོགས་ན་སྟོགས་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་རྟོགས་
 ན། སྟོགས་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པའི་སྟེར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱིར་ཁོལ་
 ཡང་དག་ག་འགས། གཞན་ཡང་སྟོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱས་སྟོགས་དངོས་
 གནས་པ་བརྗོད་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཆོས་ཅན་དངོས་
 གནས་པ་བརྗོད་དགོས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་སྟེར། སྟོགས་གྱི་སྐྱ་བརྗོད་
 མི་རིགས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཡང་བརྗོད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་བས། རྟགས་
 ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོགས་གྱི་སྐྱས་སྟོན་ན་སྟོན་མེད་
 དོ། །བྱས་རྟགས་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་སྟོགས་ཆོད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྟོགས་གྱི་
 ཆོས་སུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ།

ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྟོགས་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་ཟེར་
 ན། ཆོད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྟོགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་

ཚོལ་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་
ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པས་བྱུང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་
ཏེ། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཚེས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་
སྤྲེལ་ན། ཕྱོགས་ཚད་མས་དེས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པའི་ཚེས་སྤྲེལ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་བཟུང་ན།
མ་བྱུང་ན། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཚེས་སྤྲེལ་ན། མི་རྟག་
པ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱའི་ཚེས་སྤྲེལ་ན། སྐྱ་དེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཅིག་ཞེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་གཟུང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་རེ་རེ་
ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། མི་
རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་
བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
མིན། བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྤྲོད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚེས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རང་མཆན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །རྗེས་
དཔག་ངེས་སྐད་བཤད་ངེས་བཞིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྤྱོད་ས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་
ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །གཉིས་པོ་ཕན་
ཚུན་བྱད་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་དངོས་མིང་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་བཏགས་
མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྤྱོད་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དང་མི་
རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་ན། དེ་ལ་གཉིས་ལས། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་།

མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱི་མ་ལྟར་ན། མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་
འདེབས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས།

དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ན་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། འག་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། འག་པ་ལ་
དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འག་པ་ཤིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཤིང་གི་དངོས་མིང་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཤིང་དང་འག་པ་གཉིས་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན། དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
མི་ལ་སྤྱི་སྐྱུག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་
དངོས་མིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་སྐྱུག་ཅེས་པའི་མིང་དེ། མི་དེ་ལ་
ཐོག་མར་བར་སྐྱར་བའི་མིང་གང་ཞིག དེ་ལས་མི་དེ་འབྱུང་མེད་དུ་གོ་རུས་
པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་སྐྱུག་ཅེས་པའི་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་མི་
མེད་པའི་སྤྱིར། གཞི་དེའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ན། དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་
པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། མི་ཞིག་ལ་བཏགས་
མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། མི་ཞིག་གི་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
ཤེས་བྱ་ཞེས་བཏགས་པའི་མི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མ་
ཡིན་པའི་མི་མེད་པའི་སྤྱིར། བཏགས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། མེད་གོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དེ། བྲམ་ཟེ་སྤྱི་ལྟ་སྐྱེ་ཉག་ལ་
བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདྲ་

འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱི་གན་རྒྱ་བོ་ལ་སེང་གོ་བཏགས་པའི་ཆོ།
དེའི་བཏགས་མིང་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ད་ནི་དགྲུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྒྲོས་པ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། སྒྲོན་དེ་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གང་དག་གིས་སྒྲོན་དེ་མི་འཇུག་
སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་
དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་ན། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་ངག་དང་ཚྲོས་པའི་སྒྲོན་
དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་ན། རྟོག་ཁྱབ་བསྟན་པའི་ངག་དང་
འགལ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་
སྐྱས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་དང་པོ་བསྟན་པའི་སྐྱབས་སུ་རྟགས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་
པར་བསྟན་པ་གཉིས་དགོས་པ་གཞན་མེད་པའི་ལན་གཉིས་བསྟན་པ་ཚྲོས་
སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོས་མེད་གྱི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་བརྗོད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་མི་མཐུན་དཔེ་
བཟུང་ན། ཚུལ་དང་པོ་བསྟན་པ་ན། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་
པས་རྟོག་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྐྱས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སྐྱ་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

རང་ལུགས་ཀྱིས། འོ་ན། ཕྱོགས་གྱི་སྐྱས་བསྐྱབ་བྱ་བཟུང་ན། རྟགས་
དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པས་དེ་དང་འགལ་བའི་
སྒྲོན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་ན། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྐྱ་དང་བཚྲོས་

པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚུངས་སོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་
འཆད་པ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་རིགས་ཏེ། སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱ་བསྐྱབ་བྱར་སྐྱར་ན། ཏྲགས་བསྟན་
པའི་སྐྱ་དང་འགལ་ཏེ། ཏྲགས་བསྟན་པ་ན། བསྐྱབ་བྱ་འགྱུབ་པའི་ཆེད་དུ་
བསྟན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་ན། བསྐྱབ་བྱ་
གྲུབ་ཟིན་པར་བསྟན་དགོས་པས་འགལ་བའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་
ན། རྗེས་ཁྲབ་བསྟན་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ཕྱོགས་
ཆོས་བརྗོད་པའི་ཆེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་ན། རྒྱ་
མཚན་དང་དགོས་པ་གཞན་མེད་པས་སྒྲོས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཞེས་རབ་སྙིང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་སྒྲོས་
པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་། བ་མ་གསལ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། སྟོག་གཅོད་སྤང་དགོས་ཞེས་
པ་གཉིས་སྐྱ་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འབྲསྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་ན་གཅིག་
གསུངས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དགོས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་
པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་

ལ་ཡོད་པར་གྱུབ་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྱུབ་པ་ཁས་ལེན་ཡང་། མ་ཐུན་
དཔེ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་གྱུབ་པས་བྱུང་པ་སུ་ཡིས་ཁས་སྦྱང་ཡོད་དམ་
དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཆད་མ་ཀུན་བརྟམ་གྱི་ཆོག་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་
དང་མེད་ལ་མེད་པ་འོ། །ཞེས་བྱང་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །ངེས་པ།
ཞེས་པ་དེ། འགྱུར་གཞན་ཞིག་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱ།

མདོར་ན། གཏན་ཆོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཅོད་
གཞི་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་སྒྲོས་ན་གོང་གསལ་གྱི་སྒྲིན་མང་ལ། ཐོགས་གྱི་
སྐྱས་སྒྲོས་ན་སྒྲིན་མེད་པ་དང་། སྒྲིན་བརྗོད་པར་བྱས་ཀྱང་། བདེ་ཆག་ཏུ་སྒྲོང་
བར་རུས་སོ། །

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།

༥ རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་
གསུམ་མོ། ། བསྐྱབ་བྱ་གང་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་རྟགས་སུ་འཛོག་ལ། བསྐྱབ་བྱ་
ལ་ཡང་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ལ། གང་བཟུང་རྒྱུ་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། གང་བཟུང་རྒྱུ་རྟགས་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་རྟགས་དང་། གང་དུ་བཟུང་
རྒྱུ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་སྐྱབ་པ་དེ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཞག །

ཡང་ན། ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྐྱབ་པ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་འང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་
གཉིས་སུ་ངེས་པས་དང་པོ་ལ་འབྲས་བྱའི་ཉགས་སུ་འདོག་ན་དབྱེད་གཞི་
ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚེས་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉགས་
དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཏུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཉག་པ་
ཡིན་པ་ཚད་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཉག་པ་ཡིན་ཡང་། ཏུ་བ་དེ་གང་བཟུང་རྒྱའི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཏུ་བ་
ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་དོན་དེའི་བྱིར།
འདོད་ན། མེ་ཡོད་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པ་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། མེ་ཡོད་པ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་ཏུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་དེ། འབྲས་བྱའི་ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་
ཀྱི་ཉགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དང་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་
པའི་ཉགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་སྒྲིན་མེད་དེ། བཟུང་རྒྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་
དང་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཟེར་ན། ཏུ་བ་ཚེས་ཅན། ཏུ་

ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ།
གང་དུ་བཟུང་རྒྱུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྒྱ་
དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ལྟ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གང་བཟུང་རྒྱུ་འེ་མེ་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། གང་བཟུང་རྒྱུ་འེ་བསྐྱབ་ཆོས་དགག་ཆོས་གཉིས་དངོས་
འགལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མེ་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི། མེ་མ་ཡིན་པ་དེ་
སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དུ་ལྷན་ལའི་སྟེང་དུ་
མེ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཁེགས་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
འབྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཁེགས་པར་ཐལ། མེ་
མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ལྷན་བྱེད་བཀག་ན། ལྷན་བྱ་ཁེགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྟགས་དེའི་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
ལའི་མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མིན་ན། དུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཡོད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་

ཆོག་ས་དོན་འཛོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལ་མེ་ཙམ་བཞག་ན། མེ་མ་ཡིན་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
ཁས་ལེན་དགོས་པས་གོང་གི་སྒྲིན་རྣམས་འཇུག་མེ་ཡོད་པ་བཞག་ན། དུ་བ་
ཡོད་པ་རྟག་ས་སུ་འཛོག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཛོག་ན། མེ་ཡོད་
དང་དུ་ཡོད་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པས་རྟག་ས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟག་ས་
ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སྟུང་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་
ཆོས་ཙན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། མེ་ཡོད་དང་།
དུ་ཡོད་རྟག་ས་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟག་ས་དང་། མེ་དུ་
གཉིས་རྟག་ས་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ལ། འབྲས་རྟག་ས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་
པར་འགྱུར་བས་འཛོག་དགའ་བའོ། །

ཡང་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཙན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟག་ས་དེ་འབྲས་རྟག་ས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་
རྟག་ས་གང་ཡིན་དབྱུང་། རྟག་ས་སུ་དུ་བ་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་འང་མེ་ཉིད་བཟུང་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་དགག་བྱའི་
ཆོས་སུ་བཟུང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཟུང་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲིན་འཇུག་
ལ། མེ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། དུ་བ་ཡོད་པའང་རྟག་ས་སུ་ཅིས་མི་
འཛོག་སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཛོག་ན་མེ་ཡོད་དང་དུ་ཡོད་གཉིས་རང་
བཞིན་གཅིག་པས་རྟག་ས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟག་ས་སུ་བཞག་ཆོག་སྟེ། གང་
བཟུང་རྒྱུའི་རྟག་ས་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་
བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། འབྲས་རྟགས་དང་། མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་གང་ཡིན། འབྲས་རྟགས་ཡིན་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པས། གང་
རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡིན་ན་དགག་རྟགས་ཡིན་དགོས་པས། འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་དགོས། དུ་བ་
མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེའི་འབྲས་བྱའང་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། །

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དྲོགས་དཔྱོད།

༥ འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་གྱིས་དྲོགས་པ་ལྟ་
བཞེད་པ་དེ་ལ། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་སྐྱ་བོ་མེ་གོ་བྱེད་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེ་ལོག་པས་སྐྱ་བོ་ལོག་པ་མ་ངས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བཞེད་པ་ལ། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས། དུ་བ་སྐྱ་བོ་མེ་གོ་
བྱེད་དུ་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་བོ་མེ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཟེར་ན་མི་
འདོད་ཅེས་པའོ། །

མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་སྐྱེས་ཀྱང་། མེ་ལས་སྐྱ་བོ་མི་སྐྱེད་པ་ཁས་ལེན་
དགོས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ལས་རང་འབྲས་སྐྱ་བྱ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱ་བྱ་མི་སྐྱེ་
བར་ཁས་ལེན་དགོས། བྱམས་པའི་མ་ལས་བྱ་བྱམས་པ་སྐྱེས་ཀྱང་བྱ་མི་སྐྱེ་

བར་འདོད་དགོས་པས། འདུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་
བྱུང་དབང་ལས་འབྱུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་དཔྱད་
པར་བྱའོ། །

དུ་བ་ཡོད་དུས་མེ་འགགས། མེ་ཡོད་དུས་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མེ་དུ་
གཉིས་འབྲེལ་བ་རི་ལྟར་གྲུབ། མེའི་དུས་ནའང་མ་གྲུབ། དུ་བའི་དུས་ནའང་མ་
གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་ཞེ་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ན་དེ་གཉིས་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ། འོ་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་
དེར། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲིབ་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། འདོད་ན། དུ་བ་འགག་དུས་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དུས་དེ། མེ་དགག་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བའི་
དུས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་དེ་མེ་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། ཉགས་དེར་ཐལ། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ། དེར་ཐལ། མེ་དུ་གཉིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དུས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། བྱུང་སྟེ། མེ་
དུ་རེ་རེའི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲིབ།

ཡང་མེ་དུ་བཞིན་དུ། མ་བྱུ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་
མ་གྲུབ་དུས་བྱུ་མ་སྐྱེས། བྱུ་གྲུབ་དུས་མ་འགག་པ་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་
ན། མ་བྱུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་སྐྱ་གྲུ་སྐྱ་གྲུའི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་སྒྲིབ་གསུམ་གའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་
འདོད་པས། སྐྱ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐྱ་གྲུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་

གྲུབ་དགོས་ལ། ལྷ་གྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ལྷ་གྲ་འགགས་པར་
 ཐལ། ལྷ་གྲ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ལྷ་འབྲས་
 ཡིན་པ་འབྱུང་། མ་གྲུབ་ན། ལྷ་གྲ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། ལྷ་གྲ་འཛིན་པའི་
 མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ལྷ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྷ་
 གྲ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ་
 པོ། །ལྷ་གྲ་དེ་ལྷ་གྲ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན། དེ་
 འབྲའི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་གྲ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་
 པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་ལ། དོན་རིག་འདས་པ།
 ཞེས་སྐས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དཀྱིལ་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
 ཡོད་ཀྱང་། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་གོ་བར་བྱེད་པ་
 ན། མེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་གོ་བར་ཐལ། མེ་ལས་
 སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་མེའི་མི་རྟག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅོད་
 པའོ། །མེ་དེ་སོ་སྐྱེའི་དབང་མདོན་ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། མེའི་མི་རྟག་པ་
 སོ་སྐྱེ་ལ་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་མིན་གྱི། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སོགས་མེ་
 ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནི། དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

རང་བཞིན་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོགས་དཔྱད།

༥ རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། སྐབ་རྟགས་གང་ཞིག་
ལ་གང་བཟུང་རྒྱའི་རྟགས་ཚུལ་དོ་ཐོ་གཅིག་པ་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་གཉིས་
དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་ཚུལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་མིང་སོ་སོ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་
དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པ་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་ཅམ་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱའི་རྒྱས་པ་
ཐོགས་མེད་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་གཅིག་
ཞོས་ལའང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཡོད་ཅམ་ཞེས་པས་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་རག་
ལས་པ་བཅད་དེ། དཔེར་ན། ས་བོན་ལྷ་གཤེད་དོ་ཐོར་འགྱུར་བ་ལ་ཚུ་ལུད་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྟོས་ཀྱི། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ལྷ་གཤེད་དོ་ཐོར་མི་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་བྱས་མི་རྟག་དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་ཡང་དེ་ཅམ་གྱི་དོ་ཐོ་
གཅིག་ཡིན་པར་འཛོག་མི་རྒྱས་ཏེ། མ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་གཤེད་དུ་མ་
དང་། ཞིང་གི་སྤྱོད་ཐོ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡལ་ག་དུ་མ། ལས་གཅིག་ལས་
སྐྱེས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མ་རྣམས་དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་

ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། ས་བོན་འབྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུའི་འབྱུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྐྱེས་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། འབྲས་བུ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་
གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་
མ་ཡི་དམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
ཞེས་པ་ནམས་གོ་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དངོས་མིང་སོ་སོ་ནས་
ཡོད་པ་དང་སྐྱོར་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སོ་སྐྱེ་མངོན་སུམ་ལ་རྣམས་
སོ་སོ་ནས་འཆར་རྒྱ་མེད་པའོ། །

བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་བྱས་པ་རང་ཉིད་
གྲུབ་ཅུམ་ནས་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། རྒྱ་གཅིག་ལས་བསྐྱེད་
དགོས་པ་མིན། བྱས་པ་སྒྲུང་ཅུམ་ནས་མངོན་སུམ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སྒྲུང་སྟེ།
སྒོ་དེ་ལ་བྱས་པ་སྒྲུང་ཚུལ་ལས་ལོགས་སུ་མི་རྟག་པ་སྒྲུང་ཚུལ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་ཡང་། དོན་གཅིག་ལ་སྒྲོས་འཇལ་
ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་
བྱུང་ངོ་། །

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚས་དང་།

ཁྱོད་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
གཉིས་ཡོད། ཚྱེ་ལ་བྱུང་ཞེས་པའི་སྐྱེས། སྐྱེས་བུའི་ཚྱེ་ལ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་
དང་། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བྱེད་པ་པོ་ཤུགས་ལ་འཕེན། དངོས་པོ་ཞེས་
པའི་སྐྱེས། དངོས་ཤུགས་གང་ལ་འང་བྱེད་ཆོས་མ་འཕེན་ནོ། །

དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེས། བྱེད་ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་
པ་འཕེན་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། མཆོན་བྱ་ཡིན་ཚད་རང་བརྗོད་པའི་
སྐྱེས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཕེན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་བྱེད་
ཆོས་འཕེན་པ་ག་ལ་འཛོག་

དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་དག་
པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དངོས་
པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
བདག་མེད་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་
སྟེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དངོས་
པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ། ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་ དོག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་འདུས་བྱས་ལ་འཇུག་པས་འདིར་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོ་
ལ་གོ་དགོས། རྟགས་བཀོད་པའི་ཆོ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་བདེའོ། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོགས་དཔྱད།

༥ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤའ་བ་ལ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱི་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་བ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་བ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་སྣང་བ་མ་
དམིགས་བ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཡོད།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། བྱོད་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
བཟགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་སྐོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཡིན།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་པ་ལས། མི་སྣང་བའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ།
རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། འག་ཟ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འག་ཟ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་
དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
འདོད་ན་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་མིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འགྲོ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན།
དཔེར་ན། མེ་མེད་མཆན་མེའི་རྒྱ་མཆོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་
པའི་སྤྱིར་། ཞེས་པའི་རྟགས་དེའི་རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་། རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། འག་ཟ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མ་དང་། འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཟེར་ན། འོ་ན། འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། འུ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་འུ་བ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་
 ཡོད་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་གྲོལ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན། འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱུང་
 ཤེས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཡང་། རྟགས་དེའི་རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་མིན།
 འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འུ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱུང་
 ཤེས་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་འུ་བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་རྟགས་ལོག་
 ཆོས་ལོག་ཡིན་ནའང་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པས། རྟགས་དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་
 དང་། འབྲེལ་ལྗང་མ་དམིགས་པར་སོང་ཚུལ་དཔྱོད།

ཡང་འུ་བ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ལ་འུ་བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འགག་གམ་མ་འགག་འགག་ན། གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འུ་བ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འུ་བ་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཀྱི་ཁྲབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། མ་གྲུབ་ན། འུ་བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་དུས་ན་འགག་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་

ཆོས་ཅན། འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འུ་བ་ཡོད་ཅེས་དམ་
བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། འུ་བ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན།
གོང་དུ་བའད་པའི་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་བབས། འུ་བ་ཡོད་ཅེས་དམ་
བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་དེས་འུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་བཀོད་ན་འགྲིག་སྟུང་།

འོ་ན། འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འུ་བ་ཡོད་ཅེས་
དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་དེས་འུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
སྤྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། འུ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། འུ་བ་དེས་པའི་
དབྱུང་ཤེས་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། འུ་བ་ཡོད་ཅེས་
དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་འུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འུ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་
སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་འཁྲུག་།

རྟགས་དེ་དག་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་གྲོལ་སྤྱིར་གྲོལ་དང་འུ་བ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་
དེ་འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། འུ་བ་ཉིད་དགག་བྱའི་
ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྐབས་
གྱི་སྤྱིར་གྲོལ་དེས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་ཡང་།
སྤྱིར་འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་མིན་པའང་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་དེས་སྤྱིར་འུ་བ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་

བའི་གང་ཟག་དེ། སྤྱིར་ལ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་སོང་བར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་
ཕྱིར།

དོན་གྱི་རྟགས་ལ་སྦྱར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱལ་
དོན་དུ་སོང་བའི་ནང་པའི་གང་ཟག་དེས། ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
ཟག་དེས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
འདོད་ན། དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོད་མའི་སྦྱེས་བྱ་དང་ལས་འབྲས། ངན་
འགྲོ་བ་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲེ།

རང་ལུགས་ལ། ཆོད་མ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དེས་ལུང་གི་ཆོད་མའང་
འདུས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལ་བསམ་ན་གོ་བ་རྙེད།

ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་སྒྲུང་
རུང་མ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཁྱོལ་ལ་སྒྲུང་མི་
རུང་བར་བཞག་པ་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲུང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། སྒྲུང་རུང་མ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱོལ་ལ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཆོས་སྒྲུང་དུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་
ཁྱོལ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སྒྲུང་དུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཕྱིར་ཁྱོལ་

དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་ངས་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །དེ་འབྲེ་
ཏྱགས་དེ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་སུ་ཁས་ལེན་ཆོག་སྟུང་
དྲོགས་སོ། །

སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་བཤད་པ་ལ། མ་དམིགས་པའི་
ཏྱགས་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན།
སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་ལ་སྤང་རུང་བ་དེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་འབྲེལ་ཟླ་སྤང་རུང་དང་། འགལ་ཟླ་སྤང་རུང་གཉིས།
སྤང་རུང་གི་ཏྱགས་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན་དེའི་འབྲེལ་ཟླ་བཀག་པ་ཏྱགས་སུ་སྐྱར་བ་དེ། སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་ཟླ་
མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་བཞི་ཡོད། སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་ཟླ་
མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་གང་ཞིག དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
དེའི་རྒྱ་བཀག་པ་ཏྱགས་སུ་སྐྱར་བ། སྤང་རུང་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་ཁྲབ་
བྱེད་བཀག་པ་ཏྱགས་སུ་སྐྱར་བ། སྤང་རུང་གི་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
ཏྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
དེའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཏྱགས་སུ་སྐྱར་བ། སྤང་རུང་གི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་ཏྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
བཏགས་པའི་དོན་དེའི་དངོས་འབྲས་བཀག་པ་ཏྱགས་སུ་སྐྱར་བ། དངོས་
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཏྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན།

མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཤིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། རྟ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར།
བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ།
བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་
ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །

རྟགས་ཕྱི་མ་དེ་ལ་དབྱུང་གཞི་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་འབྲེལ་ལྷ་མ་
དམིགས་པ་ཡིན་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་
སྐྱར་བ་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ་ཡིན་ན། ཏུ་བ་ཆོས་
ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱའི་འབྲེལ་ལྷ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་ཏུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་ལ་ལྟོས་པར་
ཐལ། འདོད་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ལ་
དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། ཅ་བར། ལྟོས་ཕྱིར་
འབྲས་བྱ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་
བརྟེན་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མ་གཏོགས་མེད་པར་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་ན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཏུ་བ་ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཡང་། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་

བའི་སྤྱིར། ལྷན་སྟེ། རྒྱ་དང་ལྷན་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་རང་
དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་རྒྱ་ལྷན་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
ངེས་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་པའི་
ཐད་གྱི་འབྲེལ་བར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་
བ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་
ཅིང་གཉིས་ཀ་ལའང་སྐབ་བྱེད་གྱི་ལུང་རིགས་ཏུ་མ་ཡོད་དོ། །

ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི། འབྲུག་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་བྱེད་
པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོའང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་གུ་སྐྱེ་
བཞིན་པའི་ཏུས་སུ་སྐྱ་གུ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པས། བྱ་བ་དེ་
བྱེད་པ་པོ་སྐྱ་གུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། སྐྱ་གུའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་བྱེད་གཞི་
སྐྱ་གུ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་
ཐལ་འབྲུར་བའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནམ་
སྟུང་། ཐལ་འབྲུར་བས་ས་བོན་སྐྱ་གུ་ལ་ལྟོས་པ་འདོད་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་
གྱིས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

སྤང་རུང་གི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ། སྤང་རུང་གི་རྟགས་
ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་
འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྤྱར་བ་དེ། སྤང་རུང་གི་འགལ་ལྷ་དམིགས་
པའི་རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་ལ་ཏུ་མ་ཞིག་སྤང་སྟེ། བཅུ་

བྱུག་འདོད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་འདོད་པ། བྱུག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་།
 བྱི་མ་སྒྲེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་
 དེས། རིགས་ཐིགས་རྣམས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུག་ནི།
 རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ། རྒྱ་འགལ་
 དམིགས། འབྲས་བྱེད་འགལ་དམིགས། འབྲས་བྱུ་འགལ་དམིགས། རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བྱུ་དམིགས་པའོ། །མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མེ་
 ལྟོབས་ཆེན་པོས་འབྲས་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་
 རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་ལྟོབས་ཆེན་པོས་འབྲས་པར་ནོན་པའི་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་དང་། ཤར་ལྟོགས་གྱི་མེ་ཆོས་ཅན། གང་
 རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པའང་ཡོད།

དང་པོ་དེ་ལ་ཆ་བ་ཆོས་ཅན། གང་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྟོ་ལྟོགས་
 ཆ་བ་དང་ལྟན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་ལྟོགས་ན་འབྲུག་རིམ་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། ཆ་དཔྱལ་ཆོས་ཅན། གང་དཔྱལ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 འཕེན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ། གང་རེག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མེ་རྩལ་སྤུ་མོ་ཡོད་དམ་
 མེད། ཡོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མེད་ན་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་གྱི་གོང་བུ་ཡོད་དམ་
 མེད་སོགས་དབྱེད། ཡང་གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་

ཟད་པར་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གང་རེག་གི་གོ་སར་ཟད་པར་གྱི་
 མེས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཟད་པར་གྱི་མེ་དེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་
 ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཟད་པར་གྱི་མེ་དེ་མེ་མ་ཡིན་ན་ཆ་ཞིང་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་མ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེ་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་། བྱི་མ་ལྟར་ན།
 ཟད་པར་གྱི་མེ་སྐྱལ་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟད་པར་གྱི་མེའི་གོ་
 སར་ཚུ་འགོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་
 ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་བྱ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ།
 མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཁྱབ་
 བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་
 གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོངས་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་
 དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱ་
 འགལ་དམིགས་དང་། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་
 གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་
 འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འགལ་འབྲས་
 དམིགས་པ་དང་། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་
 ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོངས་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་
 བྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་
 པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་

མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བ་དངོས་འབྲས་འགལ་དམིགས་ཡིན་ནོ། །

དོན་གྱི་རྟགས་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་ལྡན་པའི་མཐོང་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་རྒྱུན་
ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བཀོད་ཆོག གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ལ་གཞོན་པ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་གཞོན་ཚུལ་
གྱིས་རྒྱ་འགལ་དམིགས་སུ་བཞག་དགོས་པས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་
གྱི་སྤང་པོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་སྤང་བ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་
གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་གང་རེག་འགོག་རུས་པ་
བཞིན་དུ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲས་བུས་ཀྱང་། བདག་
འཛིན་འགོག་པར་བཞག་དགོས་ཏེ། དཔེ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་
པར་རུས་ན། རྟགས་གང་བཀོད་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

འགལ་དམིགས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་
རྩོད་པ་མེད་ཀྱང་། མའི་འབྲས་བུ་དུ་བས་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་རྩོད་དེ།
འབྲས་བུས་གང་རེག་འགོག་རུས་ན་མའི་རྒྱས་ཀྱང་གང་རེག་འགོག་རུས་

དགོས་ཏེ། མེའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མེ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱད་
ཤིང་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པ་མེད་དེ། བྱད་ཤིང་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའང་
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་
ཞེས་པའོ། །ལན་ལ་བྱད་ཤིང་དང་གྲང་རེག་གཉིས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་མིན་པས། རྟགས་དེ་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ནས།
རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་
འབྲས་ལ་འཕངས་སོ། །

གོང་དུ་རང་འགྲེལ་གྱིས་གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ནི། བྱད་ཤིང་འགལ་
དམིགས་དང་། བྱད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡིན་པ་འགྲེལ་པར་བལྟས་ན་
ཤེས། དངོས་འབྲས་འགལ་དམིགས་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་
གཉིས་རྣམ་ངེས་སུ་གསུངས། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་
རྟགས་མེའུ་གསུམ་པ་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྤང་
རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་གཅིག་ཁོ་ན་འདོད་དོ། །

ཅན་དན་གྱི་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡོད་ནའང་། རང་བཞིན་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདུས་པ་དང་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལས།
ཅན་དན་གྱི་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལོགས་སུ་བགྲང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་དྲོགས་དཔྱད།

༩ རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ། ཡང་དག་གི་བྱང་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པའི་ཚེད་པ་ནི། རྟུ་ལས་འབྲས་བྱ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡོད་ལ། གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། རྟུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན། རྟགས་ཆོས་རྣམས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་མ་བཟུང་བས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། རྟུའི་རྟགས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་རུང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནམ། འབྱུང་ངེས་བསྐྱབ་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཉས་ས་ཚུ་ལུད་ཚོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཤར་གྱི་ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་གྱི་ལྷ་གྲུ་འབྱུང་རུང་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་དེ་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྱུང་ངེས་བསྐྱབ་ན། བྱུང་པ་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་གྱི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ལ་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར། ཉས་ས་ཚུ་ལུད་ཚོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་གྱི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་འབྲའི་བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་།

ནས་ས་ཚུ་ལུད་རྫོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་
 ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ནས་ས་ཚུ་
 ལུད་རྫོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་
 བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་
 ཟའང་ཡིན་ཡོད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་
 འབྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 ཅ་བར་མ་གྲུབ་ན། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར། ཤ་ཟ་ཡོད་པའང་སྤྱིད་མེད་པའང་སྤྱིད་
 གྲང་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ནས་ས་ཚུ་ལུད་རྫོད་
 གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེར་རང་འབྲས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པའང་སྤྱིད་མི་
 སྐྱེད་པའང་སྤྱིད་པས། ཞིང་དེ་དང་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་
 ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་མི་དགོས། ཡང་དེ་འབྲའི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། དེ་འབྲའི་
 གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པ་སྤྱིད་ཀྱང་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་
 ཡོད་པ་སྤྱིད་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཡང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་འདོན་
 པར་ངེས་པའི་ནས་ས་ཚུ་ལུད་རྫོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཞིང་

ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། ཚེས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ལན་འདེབས་དགོས་སོ། །དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྭ་སྤང་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས། རོ་ད་ལྟ་བ་དེ། གཟུགས་ད་ལྟ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས། དེ་འབྲའི་རྟགས་དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཚེས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན། རྟགས་ཚེས་རྗེས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་དགག་པ་མེད་པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཚྭ། ལན་ལ། རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཀྱང་། རོ་ད་ལྟ་བ་དང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་གཉིས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྒྱ་ཚེས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལ་རྟོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཚེས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་ལས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། རྟགས་དེ་ལས་བྱ་རམ་གྱི་རི་དང་རེག་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། སྐྱེས་ན་རྟགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་བཞི་སྐྱེ་བར་གྱུར་རོ། །ཡང་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན། སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། བྱ་རམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རོ་

གཟུགས་གཉིས་བྱ་རམ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་ཡིན། རྗེས་གཅིག་
ན། བྱ་རམ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནམ། རོའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། བྱ་རམ་དང་བྱ་རམ་ཀྱི་རོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། བྱ་རམ་དང་བྱ་རམ་
ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས། གསལ་བ་གཉིས་ཀར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྐྱེ་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་
པ་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོགས་རྒྱན་འཛིག་མི་ཤེས་པའི་ལོག་ཉྐྱག་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་ལ་དང་དེའི་དྲི་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དག་
ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།

ཉགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་ཕྱོགས་དཔྱད།

༥ ཉགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་གང་
ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུང་པའི་ཉགས་གསུམ་ལས་སྐྱབས་འདིར་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བྱུང་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས་བྱུང་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལ་ཐུན་མོང་

བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་ཐུན་མོང་བ་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་
བ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པ་གཉིས་སོ། །

དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག རྟོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་སྤྱིར་ ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་སྤྱིར་ ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
རྟགས་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག རྟོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། གང་རུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཕྱོག་པ་དང་བཅས་
 པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་དག་
 ལྷག་ལྷན་དང་། འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་གཉིས། དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་
 ཆིགས་གང་ཞིག རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཕྱོག་
 པ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག
 རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མཐུན་རྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་མཆན་གཞི།
 སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་
 བའི་བྱིར། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ནི། སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་རྟོགས་དང་མི་མཐུན་རྟོགས་གང་ལའང་མ་
 ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་
 མཆན་ཉིད། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཏྲགས་
 དེ་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ།

མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ནས་
མ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། སྐྱེས་
བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན།

ཞར་ལ། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་འཆད་པ་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་
ཆོས་གང་ཞིག་ ཐུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་
ཟེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས། སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་
བྱད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་རྟགས། སྐྱས་ཟེན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐབས་པའི་
འགལ་རྟགས་དང་བཞི་ཡོད། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་པོ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་གཉིས་པ། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན།
གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་པ།
དངོས་གྲུར་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་བཞི་པའོ། །དང་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན། རྟག་པ་དེ། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱས་ཟེན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ། དེ་སྐབས་

ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། གཞན་
 དོན་བྱེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས། སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་
 ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ། གསུམ་པ་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་
 བོ་དང་། སྐྱས་ཟེན་ལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 ཚུལ་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ། བཞི་པ་
 ནི། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ཞེས་པའི་
 སྐྱས་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་མཁའ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱི་བརྗོད་པས་
 དངོས་པོ་དེ་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ། །

མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་སུ་བཀོད་
 པ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དོན་ལ་སྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྒྱད་
 ལས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་ཏྱག་སྟེ། བྱས་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པ་དང་། ཏྱགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐྱལ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱག་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པ་དང་། གཞི་ཏྱགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་

ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདེ་སྤྱད་ཀྱི་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། ཚེས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ལ་རྟགས་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྤྱོན་
 ཞིང་ཚེས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམས་ཏེ་ཉལ་བའི་
 སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་གྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཚེས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་
 ནི། རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟག་
 བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟགས་ཚེས་ཐ་དད་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 སྒྲ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། གཞི་ཚེས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། མི་
 རྟག་པ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྩོལ་སྟོས་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བཞི་ལས། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་
 བར་ངེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་ངོར། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བསྐྱལ་
 དོན་ལ་བཟུང་བྱུང་པ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། དུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་
 བ་བཞིན་དུ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་པ་དང་། གཞི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བར་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། མ་
 བྱའི་སྒྲ་གང་ན་གྲགས་མ་ངེས་བཞིན་དུ། རི་སུལ་གསུམ་གྱི་དབྱས་མ་ན་
 ཚེས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྩོལ་བ་

ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་ལ་དང་། ཕྱིར་གྲོལ། གཉིས་ཀ་ལ་
ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྤྱོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་
མེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་འདི་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཆོས་ཅན།
སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པ་བ་རྒྱས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འོ། །

བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བཤའ་པ་ལ། སྤྱོད་པ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་
གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་དེ། །རྗེས་
དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །ངེས་པ་ཞེས་
བཟོད། དགོས་པ་ནི། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་
པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤའ་
པ་དང་། གོང་དུ་འང་དེ་ལྟར་བཤའ་བས་ཡི་གེ་ནོར་བ་ག་ལ་སྟི། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱུང་བ་པའི་ངེས་པ་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཏེ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་
དོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེས་ངེས་ན།
འདོད་ལན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་

འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་
 སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་བྱིར། མ་
 གུབ་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟགས་པ་ལ་
 ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་
 ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་
 རྟག་པའི་སྦྱིར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་
 པའི་སྦྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
 ཀའི་སྦྱི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་སྦྱིས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། ངག་
 སྒྲ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་ཁྲོལ་བ་དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་ངག་སྒྲ་བ་དེ་ཆགས་བཅས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་
 པར་ཐལ། ངག་སྒྲ་བ་ཆགས་བཅས་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྲོལ་བ་དེ་ལ་རྟགས་དེ། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྲོལ་བ་དེས། ངག་སྒྲ་བ་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དང་
 བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཕྱོག་པ་དང་བཅས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་དེ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་བྱས་པ་ཡོད་མེད་མཐའ་མ་

ཆོད་པར། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། མི་མ་ཡིན་ལ་སྦྱ་ཤེས་དོན་གོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་
ལ། སྦྱ་ཤེས་དོན་གོ་བ་དེ་མི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ངེས་པ་ན། ཡོད་ཅེས་ཁས་
ལེན་མི་རུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྦྱལ་སྦྱུ་ངོས་
འཛིན་གྱི་སློལ་ལུགས་དེ། བོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེས་ངེས་པ་ན། བོད་མ་
ཡིན་པ་ལ་སློལ་དེ་ཡོད་མེད་སྟོན་ལ་བསམ་ནས་མེད་པར་མཐའ་ཆོད་པ་ན།
གཞི་ནས་བོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
ལའང་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འདོད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟག་ན་
མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས། རྟག་པ་མ་
བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟག་པ་མ་བྱས་པར་ངེས་པ་ཅམ་ལ། བྱས་
པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་འདྲའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་རྟོགས་
པའི་ཆོད་མ་དེ་ལ། ཆོད་མ་གསུམ་གྱི་དོད་སྤྱབ་ངེས་པར་ཡོད་པ་རིགས་རྒྱན་
ལས་གསུངས་པས། དེ་ལ་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆོད་མ་ངི་ལྟར་ཆང་
བསམ་དགོས་པ་ཞིག་གོ། །ཁོ་བོའི་སྒྲོ་བློས་ཀྱང་ཤི་ཅེ་མོ་བཞིན། །ཆོད་མའི་
གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིད་མཐའ་བལ། །འོན་ཀྱང་མཁས་དབང་གསེར་

རིའི་ཚིགས་རྣམས་ཀྱིས། །བཅེར་དགོངས་བདག་གི་བགོ་སྐལ་བཞག་གམ་
སྟུང་། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ད་ནི་དགྲུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། རྟོགས་སྤང་གི་སྟོབ་མ་སྟོབ་དཔོན་
དབང་ཕྱག་སྟེ་དང། གཞན་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པ་མ་དགོངས་པར་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་དང། མཐུན་རྟོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་
བྱུང་ཏུ་འདོད་ནས་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན། མི་མཐུན་
རྟོགས་མཐའ་དག་ཕྱིར་གྲོལ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་
མེད་པར་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ངེས་དགོས་པས། མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
བ་ལྟོག་བྱུང་ཏུ་འདོད་ཀྱི་མེད་པར་ངེས་པ་མི་དགོས་སོ་སྟུང་པའོ། །དེ་དག་
གིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་བྱུག་འདོད་དེ། རྟོགས་ཚོས་དང།
མཐུན་རྟོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་བྱུང་དང། མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་དང། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང། ལྟོག་
རྟོགས་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་དང། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་
པའི་ཡུལ་ཅན་དང་བྱུག་གོ། །

རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་པོས། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལྟོག་པར་
འདོད་པས་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་
 མེད་དེ། དེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས། སྦྱིར་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་ཤབ་པ་ལས། ཏྲགས་གསུམ་
 གྱི་ནམ་དབྱེ་ཁས་སྦང་དགོས་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་སྦྱབ་པ་ལས། འབྲས་
 ཏྲགས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ། ཤིང་དང་ཤ་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱབ་པ་
 ལས། འབྲེལ་བ་དམིགས་པ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་སྦྱབ་པ་ལས། རང་
 བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ཁས་སྦང་དགོས་པའི་སྦྱིར། དེས་ན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 སྦྱབ་པའང་འབྲས་བྱ་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ལ་སྟོས་དགོས་ལ། རོ་མོ་
 གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་རང་བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་དགོས།
 ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པའང་། འབྲེལ་བར་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་
 སྟོས་པའི་སྦྱིར། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱི་སྦྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ལ། འབྲེལ་བ་
 ངེས་པར་ཡང་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་དང་ཐ་དད་མི་ཏྲག་པ་ཕྱོག་སྟོབས་ཀྱིས་
 བྱས་པ་ཕྱོག་པ་ངེས་དགོས་པས། དེ་ཆད་མ་གང་གིས་ངེས་ཤེ་ན། བྱས་མི་
 ཏྲག་གི་ཐ་དད་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བྱབ་ཅིང་། ཟུར་སྦྱི་མ་
 གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྦྱབས་པ་སྟེ། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ཏྲགས་པའི་ཆད་མཛོན། །

དེ་ལ། འབྲེལ་གཞིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་དབྱུང་མི་གཞོད། འབྲེལ་ཆོས་བྱས་
 སྟོང་གི་ངོས་ནས་དབྱུང་ནའང་དབྱུང་མི་གཞོད་པའི་ཚུད་པ་གཉིས་ཏེ། དང་

པོར་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
 བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་དེས་སམ་མ་དེས། དེས་ན། འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་དེས་པར་འགྱུར་བས།
 ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱད་ཆོས་ཀྱི་ངོས་ནས་དབྱུད་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས།
 རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་དེས་སམ་མ་
 དེས། དེས་ན། དེ་འབྲའི་ཚད་མ་དེས། རྟག་པ་སྐྱེད་དང་བྱམ་པ་སོགས་རེ་རེ་
 ནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
 དེས་ན་དེ་འབྲའི་ཚད་མ་དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་
 པར་དྲོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 དེས་ཀྱང་བྱས་པ་རྟག་པའི་ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
 བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་། བྱས་པ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་
 སོགས་སུ་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལའང་དབྱུད་གཞི་ཡོད་དེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 ཆོས་ཅན། རྟག་པ་སྐྱེད་བྱས་སྟོང་དང་། བྱམ་པའི་བྱས་སྟོང་སོགས་སུ་རྟོགས་
 པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཚད་མ་

དེས། ཏྲག་པ་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་། བྱམ་པའི་བྱས་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་
 འདོགས་དུ་མ་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོད་མ་སོ་སོས་སྐྱོ་འདོགས་སོ་སོར་
 གཅོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་ཀུན་མི་གཅོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆ་ཤས་སྐྱོ་
 འདོགས་རི་སྟོད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། སྐྱོ་འདོགས་རིགས་
 མ་ཐུན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཏྲག་པ་སྐྱའི་བྱས་པར་འཛིན་པའི་
 སྐྱོ་འདོགས་དང་། ཏྲག་པ་བྱམ་པའི་བྱས་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་
 རིགས་མ་ཐུན་པར་ཐལ། ཆོད་མ་གཅིག་གིས་གཅོད་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པ་སྐྱར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དང་། ཏྲག་པ་བྱམ་
 པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱང་རིགས་མ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱས་པ་ནམ་མཁའི་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་
 དང་། བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཉིས་རིགས་མི་མ་ཐུན་
 པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་བྱས་པ་
 སྐྱའི་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཆོད་
 མ་དེ་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་ཏྲག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་
 འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཆོད་མ་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་
 འགལ་དུ་སོང་བའི་སྐྱོ་འདོགས་གྲངས་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོད་མ་
 གཅིག་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སྐྱོ་འདོགས་དུ་མ་དང་།
 སྐྱོ་འདོགས་གཅིག་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཆོད་མ་དུ་མ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་སྟོང་གིས་བྲབ་པ་མ་དེས་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་
དེས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་
སྟོང་གིས་བྲབ་པ་མ་དེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པའི་གསལ་བ་འགའ་
ཞིག་ལ་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན། བྱས་
པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཏྲག་པར་སྟོ་མི་འདོགས་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཆོད་
ན་ཆད་མ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་འདྲའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་
བྲབ་པ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། རྟོགས་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཏྲག་པར་
སྟོབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་
མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པའི་གསལ་བ་མཐའ་
དག་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྟོ་ལ་ཏྲག་འཛིན་
ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྟོ་མི་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྟོ་མི་ཏྲག་པ་ལ་དོན་འགྱུར་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
དེས། སྟོ་ཏྲག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། སྟོ་མི་
ཏྲག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྱུར་གྱི་བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
བྱབ་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་
ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་
བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་
སྟན་སྒྲེས་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅུ་མ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ།
དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞོད་བྱ་
གཞོད་བྱེད་དོ་མོ་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་དང་འགལ་བའི་
བྱིར།

གཞན་ཡང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་
ཀྱིས་སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། བྱིར་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱིར་གྱི་རྒྱུད་ལ་
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་
པའི་བྱིར།

བྱིར་གྲོལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་ལ་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་མ་ཆོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱིར་གྲོལ་རྣམ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
ལ་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མི་རྟོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར་

འདོད་ན། སྐྱེ་ཉག་པར་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་
ན་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་པར་
གསུངས་པ་དང་། མ་ཆད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་བདེར་
བཏག་པར་བྱའོ། །

དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་ནས། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཤེས་པ་ན།
དངོས་པོ་ཆད་མས་ངེས་པ་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་ནས་དེ་ལ་རྗེས་ཁྱབ་ཅེས་ཐ་སྙད་སྒྱུར་བ་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱི་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། མཆོན་
མཆོན་ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་ཕྱོག་པ་ངེས་དགོས་
འདུག་བསམ་པར་བྱའོ། །བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ངེས་པ་ན་རྗེས་ཁྱབ་
ཀྱི་དོན་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་དགོས། དོན་ཆད་མས་ངེས་ནས་ཐ་སྙད་སྒྱུར་
བ་ཅུ་ལ་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ཉག་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་བྱུབ་པ་ལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ངེས་
པ་ལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མི་ཉག་པ་ངེས་པ་ལ།
ཉག་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ངེས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་

མ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དེ་དེས་པ་ལ། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་དེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྲིད། ཅུ་བར་འདོད་ན། མི་རྟག་པ་དེས་པ་ལ། རྟག་པ་དེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེས་པ་ལ། མི་རྟག་པ་དེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། རྟག་པ་དེས་པ་ལ། རྟག་པ་སྒྲོག་པའི་གཞི་ལ་ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་སྒྲོག་པ་དེས་དགོས་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། རྟག་པ་དེས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་དེས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། རྟག་པ་སྒྲོག་པའི་གཞི་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལོག་པ་དེས་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་དེས་པ་ལ། མི་རྟག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་དེས་དགོས་པའི་སྲིད། དེས་ན། སྐྱ་དེས་པ་ལ་སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་དེས་པ་ལའང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་དགོས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་སྲིད། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དང་། དངོས་མིན་གཉིས་ལའང་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་བྱས་པས། དེ་དག་གི་ལན་ངི་ལྟར་འདེབས་བསམ་པར་བྱའོ། །

༥ ལུང་འགལ་བཤད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ན་རེ། རྗེས་སུ་
འགོ་ཕྲོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་
བཞེད་པས། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །
དེ་ལ་ཐལ་བ་བྱུག་ལས། དང་པོ་རིགས་སྒྲིའི་ངག་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ནི།
འཁྱལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་ངག་
བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རིགས་སྒྲིལ་ས། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་གཉེན་
པོར། གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ།

སྐབས་དེ་དག་གི་རྩ་འབྲེལ་རྣམས་སུ། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་
ངག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཕྲོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་བསྟན་ཏེ།
འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབ་ངག་དེས་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བསྟན། འབྲེལ་བ་
དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་པར་གོ་བའི་རྟགས་ཇི་ལྟར་ཡིན། སྐབ་
ངག་དེས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། ཉམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱི་
བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་
རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་
བརྗོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན།

ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ། རྫོང་བྱེད་གཅིག་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་
དེའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དེ། མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་ལ་རྟགས་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འབྲེལ་
བ་རྟོགས་ན། མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་ལ་རྟགས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་བ་རྟོགས་ན་འབྲེལ་བའི་དོན་སྤྱོད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཆོས་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་
རྟགས་འགོག་པས་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
སོང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་
ན། མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པའི་
རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤུན་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པར་ཐལ། རྟག་
པ་ལ་མཉན་བྱ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་མཉན་བྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་
ནི། ཞིང་ཕུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཞིང་ཐོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རོ་

མངར་དང་ལྡན་ཏེ། ལྷན་ཐོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྒྲུག་པོར་མཚུངས་
 པ་དང་། ཤིང་ཕུང་འདི་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
 དེ། ལྷན་ལྡན་འབྲུལ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་འང་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཅི་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་བ་བར་
 མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ།

གསུམ་པ་ལྷོག་པ་ཅན་ཅམ་དུ་བཤད་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི།
 གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མཚུངས་པའི་བྱམ་
 པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ།

མདོ་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དེ་གོ་དཀའ་བས་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་འགྲེལ་ཏེ།
 རིག་པ་ཅན་པས། བྱམ་པ་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་ཡང་། བདག་མེད་པར་
 འདོད་ལ། སྟོག་ལྡན་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བདག་བཅས་སུ་
 ཁས་སྐྱངས་པས། སྟོག་ལྡན་བདག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འང་བདག་མེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ལ་
 མ་དམིགས་པ་ཅམ་ནི། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ནི་བདག་བལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་

པ་ཞེས་བྱུང་། རང་ལུགས་ལ་སློག་ལྡན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་
བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉན་བྱ་དང་། །སློག་སློགས་འདི་ནི་
མཚུངས་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་མ་ལོག་
པར་ཐལ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་རྟགས་རྣམས་
ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྲུབ་ན་ལྟོག་བྱུང་
གྲུབ་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས།
སློགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་སྤྱིར་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དེས་པར་བརྩུང་
ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་སློགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སློགས་པ་
དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ།

དོན་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། སློགས་ཆོས་མ་ཐུན་སློགས་ཡོད་མེད་
དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མ་ཐུན་སློགས་ལ་

ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ།
སློགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགྲུ་བ་ཤད་པ་ལ་གཞན་དོན་སྐྱབ་རྟགས་
གྱི་སློགས་ཆོས་ཆོལ་བ་དང་སྤྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་སློགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་པ་དང་། སློགས་ཆོས་ཅན་དགྲུའི་ནང་གི་འགལ་རྟགས་གཉིས་པོའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་ཆོལ་བ་དང་སྤྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་
བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྤྱིར་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་སློགས་

ཚེས་ཚེས་ཕྱིར་ཚེས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 དགྲའི་ནང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་བཞི་པོ་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྲུབ་པ་ཚེས་
 ཕྱིར་ཚེས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་།
 གཞན་དོན་སྒྲུབ་ཏུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ཚེས་ཕྱིར་ཚེས་གང་རུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་ནས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྲུབ་པ་ཚེས་ཕྱིར་ཚེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 ནས་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྒྲུབ་རིགས་ལ། གཞན་དོན་སྒྲུབ་ཏུགས་ཀྱི་
 གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་
 གི་ཡང་དག་གཉིས་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་ཐུན་དཔེར་བརྒྱུད་ཡང་ཕྱོག་བྲུབ་མ་
 གྲུབ་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་ཐུན་དཔེར་བརྒྱུད་
 བའི་ཏུགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཏུག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པས་བྲུབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་བད་མོ་བཞིན། སྒྲིའི་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་
 སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 ཏུགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་ཏུགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མིན་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་
 གཞན། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལ། ཡིན་ན་མཆན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མཆན་
 སྒྲུབ་ནམ་དག་ཡོད་དགོས་པས། རི་མོང་རྩས་ཕྱག་པ་ཚེས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 ཏུགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏུགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེ་ཏུགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་

རིགས་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ། བྱང་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། བྱང་པར་
མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆོས་གང་ཞིག་ མཐུན་སྤྱོད་པ་མི་
མཐུན་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པས་སྤྱོད་བྱ་བྱ་བ་པའི་
སྤྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་རང་འབྱེད་ལས། བྱང་པར་ནི་རྣམ་པར་
གཅོད་པའི་གཏན་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་
པ་སྤྱར་རྟགས་དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་གཉིས་མིང་དོན་གྱི་འབྱེད་པ་
ཞེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ཡོད་གསུངས་པ་དེ། རགས་པའི་
མི་རྟག་པ་ལ་བེར་བ་ཡིན། མཉན་བྱ་རགས་པའི་མི་རྟག་པར་རྟགས་པ་ཅམ་
ལ་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་པར་འཛོག་མི་རུས་སོ། །

བྱ་པ། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་མཐོང་བའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་པོ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་
སྟོམས་པ་མི་ལྟོན་ཏེ། མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་པའང་སྤྱོད་བྱ་བྱ་བ་པར་
ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་གི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་
བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་པས་
མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟེ། གང་མིན་ཟོད་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་
སྟོམས་པ་དེ། རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཏུ་སྐྱབ་འདོད་ནས། ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ལ་

འགོག་པ་དང་། འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པ་ན། རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་ནི་སྒྲུལ་
དུ་བསམས་སོ། །

གོང་གི་དུག་པོ་དེ་དབང་སྐྱུག་སྒྲེ་ལ་ལུང་གཞི་ད་བྱེད་དུ་བསྐྱབ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་གཞི་ད་སྐྱབ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་དབང་སྐྱུག་སྒྲེས། གོང་གི་ཐལ་བ་དེ་དག་ལ་བྱུང་མེད་གྱི་
ལན་འདེབས་ཏེ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྱུ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་
དུག་དགོས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།
གཞི་ད་བྱེད་གང་གིས་འགོག་པ་བསམ་དགོས་སོ། །

མདོན་སུམ་གྱིས་གཞི་ད་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། འོ་མས་གཙུས་པའི་ཞིང་
ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་ཆོས་ཅན། འོ་མངར་དང་ལྟན་ཏེ། སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའང་ལྟོག་བྱུང་གྱུ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འོ་མས་གཙུས་པའི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་ར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་གཞན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་སྟོང་ལ་
མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འོ་མས་གཙུས་པའི་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ལྟོག་བྱུང་
གྱུ་པའི་སྐྱབས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་མིན་དང་། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ལ་དབྱད་པ།

༥ འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་དང་། རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་
ངོས་འཛིན། རྒྱ་དང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་རང་དབང་
ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལོག་རྟགས་ལོག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་
དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲེལ་བ་རང་
དབང་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལོག་ཆོས་ལོག་དང་འབྲེལ། ཆོས་ལོག་རྟགས་
ལོག་དང་ཡང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་དགག་
གཞི་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུང་ལ། གོང་དུ་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པས།
དེ་དགག་གཞི་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་མི་རྒྱུང་བ་བཤད་ཅིང་། བྱམ་
པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ས་ན་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་
པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེར་འཛོག་ན། དེ་འབྲེལ་
རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། དགག་གཞི་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཤེས་པ་
གཅིག་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རྒྱུང་བར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྒྲུང་
དུ་རྒྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

དེས་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་པ་
ཞིག་བསྟན་ཏེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ས་ན་ཆོས་ཅན།
བྱམ་པའི་རེག་བྱ་མེད་དེ། བྱམ་པའི་རེག་བྱ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་

ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བཞད་པ་ལ། བྱིར་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། བྱིར་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ་དེ།
 བྱིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། བྱིར་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱང་ཡིན། མཆོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ་དེ། བྱིར་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། ཆ་
 ཞིང་སྟེག་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེ་འབྲས་རྟགས་དང་། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་དང་། མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་མེད་
 དེ། ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡིན།

ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གོང་བཞིན་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འབྲས་
 རྟགས་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་དང་། མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་
 ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཡང་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་ཡོད་
དེ། སྒྲ་ཚུལ་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དོན་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྒྲ་ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་
དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀར་ཤེས་འདོད་བྱུགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། སྒྲ་
ཚུལ་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་དོན་དང་
ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་རང་རེའི་རྟགས་རིགས་ལས་
བཤད་པ་དང་།

རིགས་རྒྱན་ལས། རྒྱ་དང་བྲབ་བྲེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དོན་དང་ཐ་
སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་སྐྱབ་ལ་བཞག་ ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་དང་འགལ་བར་
བཤད། ཡིག་ཆ་གཞན་ལས། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡིན་པ་མེད་ཅེས་གསུངས།

རྟགས་རིགས་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་དེ། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སུ་བཤད་འདུག་པས། འོ་ན་སྐད་
ཅིག་མའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཚུལ་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བྱ་རྒྱར་པའི་གཟུགས་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 རྟགས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་རྒྱར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་གང་ཞིག་གོང་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འབྲས་བྱ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དང་། དེའི་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་ན།
 རྟགས་གཞན་བཞི་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ནི་རྣམ་
 གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགའ་ལོ། །

ཁོ་བོ་ནི། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཁོ་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་གཞོད་བྱེད་
 དེ་དག་མེད་པར་མ་ཟད། རྩས་གཅིག་རྩས་ཐ་དད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་
 སུའང་ཟིན་མཚམས་བདེ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་ན་སྒྲིན་མེད་དོ་སྦྱུང་སྟེ་འོན་
 །ཀྱང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རང་བཞིན་རྟགས་ལ་དྲོགས་པ་སྦྱེ་ཚུལ་གྱི་དྲོགས་དཔྱོད།

༩ རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་

བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་གཉིས་
 ཏེ། བྱས་པ་རང་ཡོད་ཅེས་ནས་མི་རྟག་པའི་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་རང་
 ལྡོག་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་
 པ་ལྡོག་པ་དེ། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་པན་ཚུན་
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས། རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མེ་དུ་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་རང་དབང་ཅན་ཏེ་འབྲེལ་ཡུལ་མེ་ལ་དབང་ཡོད་ལ། འབྲེལ་བ་པོ་དུ་
 བ་ལ་དབང་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་པ་དང་ཤིང་། ས་བོན་དང་སྐྱ་གྲུ། རྩ་
 མཁན་དང་རྩ་མ། མ་དང་བྱ་སོགས་ལའང་འདྲའོ། །མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། བྱོད་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལྡོག་
 སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལྡོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལྡོག་པའི་
 གཞི་ཡིན་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལྡོག་པའི་གཞི་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 བྱབ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལྡོག་པར་
 ཐལ། མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་ལྡོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
 དང་རྒྱ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་
 མ་བྱབ་ན། བྱབ་པར་ཐལ། སྦྱིར་རྒྱ་ཁེགས་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཡང་ཁེགས་
 དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་རྒྱས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ན། རྟག་པ་མི་
 རྟག་པའི་རྒྱས་སྟོང་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་ན། རྟག་པ་བྱས་

པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ན། རྟག་པ་སྤྱིའི་བྱས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་དགོས་པ་
འབྱུང། སྤྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་བྱབ་པ་ལ་
སོང་།

གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་ཕྱོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དངོས་བྱ་ཕྱོག་
པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་དངོས་བྱ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཏུ་བའི་
དངོས་བྱ་ཏུ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། གཞི་གང་ཞིག་ན། མི་རྟག་པའི་དངོས་
བྱ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་མི་རྟག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དངོས་
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་རྟགས་ལ་འཕྲོས་པའི་དྲོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། བྱས་མི་རྟག་
གཉིས་རྩིས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ན། བྱས་པའི་རྩིས་དང་། མི་རྟག་པའི་རྩིས་
གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་སྟུང་ནས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས། རྩིས་སུ་གྱུབ་པའི་བྱས་པ་རྟགས་ཡིན་ནམ། རྟོག་པས་
བྱགས་ཅམ་གྱི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་
ཆོས་ཅན། མ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་
མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་རྩིས་དང་། མི་རྟག་པའི་
རྩིས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པས་བྱགས་ཅམ་གྱི་
བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱབ་པ་འགལ་
བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ན། མི་
རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ལན་ནི། བྱས་མི་ཏྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་ཏྲག་
 པའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་མི་ཏྲག་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཡིན་ཡང་། བྱས་པའི་ངོ་བོ་དང་། མི་ཏྲག་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནའང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་མི་ཏྲག་གི་ཐ་དད་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྱུབ་སྟེ། རང་
 མཆན་གྱིས་གྱུབ་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པས་
 རྫས་ཐ་དད་དུ་གྱུབ་དགོས་སོ། །རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་
 ལ། ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་ཁས་སྐྱེས་
 དགོས་པ་མེད་དེ། བྱས་མི་ཏྲག་ཐ་དད་དེ། སྒྲིའི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་དང་། རྟོག་
 པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

དྲོགས་པ་དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གཞུང་འདིའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛོག་མ་ཤེས་པས་
 ལན་ཞིང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་བཞིན་ངེས་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ཁས་ལེན་ན། ཅིག་ཤོས་
 སྤྱན་འབྱེན་ནས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་མི་རུང་བའི་འགལ་འདུ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཛོག་མ་ཤེས་ན།
 ཡང་ན་རང་མཆན་རྟོག་པའི་གཞུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན། ཡང་ན། སྟེ་མཆན་
 ཆད་མའི་གཞུང་གྲུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་རྒྱང་འཕེན་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་
 རོ། །

ནང་སྡེ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བཞིའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱུང་བ།

༩ ནང་སྡེ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བཞིའི་ནང་ནས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས། གང་ལ་
བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འདུག་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་
སྤྱོད་བཞིའི་བཞིའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ནི། གཞལ་བྱ་
གཉིས་སྤྱོད་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་སྤྱོད། །དེ་དག་རང་
སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཡིས་རི་ལྟར་གྱུར་བཏགས་པ། །དེ་ནི་
དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྤྱོད་ཡོད་པ་ནི་རབ་
ཏུ་བསྐྱུགས། །ཞེས་པ་དང་། གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་
བྱེད་པ། །སྤྱོད་བྱེད་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པས།
དཔེར་ན། བྱམ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱོད་དེ་གྱུར་རྒྱུ་
བདེན་པ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གཅིག་ལྟར་བྱུང་སྤྱོད་ནས་དོན་
རང་མཆོན་བྱམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱས། བྱམ་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དེ་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་
མཆོན་ཡིན་པས། རང་མཆོན་ཡིན་པ་འགོག་དགོས། དེ་བཞག་པ་ན། བྱམ་
པ་རང་མཆོན་དེ་ཡང་ཁེགས་ནས་རང་མཆོན་འཛིན་མི་ཤེས། བྱམ་པ་རང་
མཆོན་དུ་བསྐྱུག་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མཆོན་དེ་ཡང་རང་
མཆོན་དུ་སོང་ནས་འགོག་མི་བྱུང་པར་འགྱུར་བ་དེ། ལུགས་འདིའི་རྟོགས་
དཀའ་བའི་གནད་ཡིན། རང་མཆོན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་ན།

རྟོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་གྱུར་ནས། སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་དེས་སྐྱེས་ཆོས་ཀྱི་
 དེས་པར་འགྱུར་བས་ཆོད་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར། སྐྱེས་རྟོག་
 སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན། སྐྱེས་རྟོག་དེ་དག་རང་མཆོན་ལ་ཡེ་མ་རེག་པར་སྐྱེས་
 རྟོག་རྣམས་སྐྱོམ་པ་འབའ་ཞིག་གོ་སྟེ་དུ་བསམས། རྟོག་པས་བཏགས་ཅིམ་
 གྱི་ཆོས་ལ་སྐྱོན་མེད་གཞལ་བྱ་བ་སྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སྤྱི་བྱེད་བྱག་གཅིག་ཐ་དང་
 སོགས་འཛོག་མི་ཤེས་ན། ལྷགས་འདིའི་གནད་མི་རྟོགས་སོ། །

རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔེར་བཟོད་པ་ནི། གཟུགས་
 སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་ལྷལ་ལྷ་པོ། དབང་ཤེས་ལྷ་པོ་རང་རང་ལ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་ཞིགས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མི་
 རྟོགས། དེ་མ་རྟོགས་ན། གཟུགས་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་རྫོབ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་
 ལ། གཟུགས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན།
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་གཟུགས་སྐྱེས་སོགས་ཀྱང་སྐྱོ་ངོར་ཞིགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོད་ལྟ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་དཀའ།
 དེས་ན། གཟུགས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབང་ཤེས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
 གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷགས་འདིར་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་ལ། སྤྱི་མཆོན་
 རྣམས་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། སྒྲུབ་བ་ལྟར་

གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

ད་ནི། ལུགས་འདིར་ནི། ཞེས་པའི་ལུགས་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་
བྱེད་དམ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་པའི་
ལུགས་ལ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དེ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་
སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་ཡུལ་དོན་སྒྲུ་སྡེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་འཐད་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ལུགས་འདིར་ཞེས་པའི་ལུགས་དེ། ཐོགས་མེད་སྒྱུ་
མཆེད་དང་སྒྲོ་བརྟན་གྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་སྡེ་སྒྲོར་
དང་དབྱིག་གཉིན་དང་སྒྲོ་བརྟན་གྱི་གཞུང་ལས་བྱང་བ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ན། ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ཀྱན་
རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་
ཅམ་པས། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་དག་
སྒྲོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །གཅིག་དུ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དོན་
བྱེད་རུས་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ན། ལུགས་འདིའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་

གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་
གྱུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པས་བྱུང་བས། སྐབས་འདིར་བྱམ་པའི་
དོན་སྤྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུབ་པར་ནན་གྱིས་སྒྱུབ་པའི་སྤྱིར་ན།
སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དགོས་གསུངས། ཡང་འགའ་
ཞིག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བྱས་ཀྱང་། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུབ་པར་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་པ་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་བཞེད།

གོང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྱུབ་ན།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པས་བྱུང་བ་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་པ་དེ་ལ་བཀའ་
གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་པོ་ཏྲོ་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་དགའ་ལྡན་བློ་བློ་ཐོག་ཉིད་གཉིས་
པ་མཁས་གྱུབ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་པའི་སྤྱི་མཐའ་
དཔྱོད་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྱུབ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྱུབ་པས་མ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་མཆོན་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར། འོ་ན། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འདྲ་སྟེ། རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀྱན་
བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས། མདོ་སྡེ་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་
ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇིག་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱང་ཚུལ་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སེམས་ཅམ་པས་སྤྱང་ཚུལ་ཐ་མ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྱང་
ཚུལ་དུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱང་ཚུལ་གསུམ་ག་སྤྱང་ཚུལ་དོན་མཐུན་

དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྒྲིང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བར་འདོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མཛོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པའི་བྱིར་ཞེས་
བཞེད།

གང་དག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་
གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་བེར་ན། མ་
བྱུང་། དེར་ཐལ། སྡོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། འོ་ན། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱུང་ཁས། དེས་ན་མཁས་གྲུབ་ཆེན་
པོའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སྐབས་འདིར། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་
ཡང་། ཆོག་ལ་སྡོན་པ་མི་དགོས་སོ། །མཁས་གྲུབ་དེའི་སྐབས་དང་པོའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མ་བྱུང་
པའི་ལུ་ལ། འགོག་བདེན་བཞག་པ་དང་། སྡི་དོན་ལས་ཀུན་བཏགས་ལ་
དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་གསུངས་པ་རྣམས་ཅུང་མ་བདེ་བར་འདུག དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་
བྱུང་བར་ཐལ། སྡོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་འདོད། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞི་

གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་བེར་ན་
མ་སྐྱབ། སྐྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟ་སྟོལ་འབྱེད་ཞི་འཆོ་
འཛོག་པའི་སྤྱིར་བེར་ན་འང་མ་སྐྱབ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགོག་བདེན་
འགོག་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུལ་མཐོང་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
གཞུང་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ད་ནི། དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་
པར་གནས་པ་རང་མཚན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཚན་ཀྱི་
དོན་དུ་གང་འདོད་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བས། དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་འདོད་ལ། དུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་
པའི་དངོས་པོ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་འདོད་པའི་སྤྱིར།
དུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡང་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་ལ་རེག་པའི་ཆ། རྒྱབ་ལ་མ་
རེག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་སྐྱབ་པ་དུལ་མ་འདྲེས་
པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡང་། སྤྱོད་དངོས་པོ་སྤྱོད་དེ་
དུས་སུ་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྤྱོད་ཡོད་ན་སྤྱོད་མེད་པས་སྐྱབ་པ་དུས་མ་
འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡང་། མིའི་རོ་བོ་
དེ་ཉིད། དུད་འགྲོ་ལ་ཡོད་པའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། མི་ལ་ཡོད་ན། དུད་
འགྲོ་ལ་མེད་པས་སྐྱབ་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། རང་
མཆན་གྱི་དོན་ལྟོག་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་ན།
འདིར་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དགོས་པས། སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་ལ། ཡོངས་གྲུབ་རང་མཆན་ཡིན་ནམ་སྟེ་མཆན་ཡིན། རང་མཆན་
དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཚད་མ་ཡིད་
གྱི་ཐུན་སེལ་དང་། རིགས་རྒྱན་གཉིས་སུ་མདོ་སྡེ་པས་རང་མཆན་གྱི་དོན་
ལྟོག་ཏུ་གང་འདོད་པ་དེ། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་
རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱར་བཞེད་པར་གསུངས། འོ་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
མིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཙམ། ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་
ལ་དཔྱེད་པའི་རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱར་བཞེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་གཞི་གང་
གི་སྟེང་དུ་ཁེགས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་གོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
ན། མདོ་སྡེ་པ་ཆོས་ཙམ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་གོ་བར་ཐལ། ནམ་མཁའི་སྟེང་
དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་
སྟེང་། དེར་ཐལ། ནམ་མཁའ་རང་མཆན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་སྟེང་། དེར་
ཐལ། ནམ་མཁའ་སྟེ་མཆན་དུ་རྟོགས་པའི་སྟེང་རོ། །

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་མི་རྟོག་
ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་ན། བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དེ་
རྟོགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
པའོ། །ལན་ལ། མཉན་བྱ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལའང་ལྟོག་པ་དུ་མར་དབྱེ་རུང་བས།

བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། སྐྱོད་གི་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་
གནས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་དེས་བྱས་པ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་གོ་བར་མི་བྱེད།
མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་དེས། མི་རྟག་པར་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་བྱས་པ་གོ་བར་མི་
བྱེད་པས། ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་གནས་པ་ཡིན། སྐྱོད་གཅིག་ཕྱ་ལའང་སྐྱོད་
མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པ་སོགས་དུ་མར་
དབྱེ་བྱང་སྟེ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ནི། རང་གི་དོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་
གནས་ཤིང་རང་མ་ཡིན་ཀྱན་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་སྐྱོད་གས་པ་དེ་དག་གོ།
ལྷོག་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོ་བོ་གཅིག་གྱང་
ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་
སྤོང་བར་བྱས་སོ། །བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེའི་
ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་ཞིག་ཡོད་ན། ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། འབྲེལ་མེད་དུ་
གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཆད་མ་དེས། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ན། ཐ་དད་མཆོན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་
དང་། ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་མེད་པར་
ཐལ། ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་རང་རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་

ལ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། མི་རྟག་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་
གཉིས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྱས་
མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་
ན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྟོགས་དགོས་སམ་མི་དགོས་ཤེ་ན། གང་ཟག་ལ་
དགོས། སྟོ་ལ་མི་དགོས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་
རྟོགས་ཀྱང་། བྱས་མི་རྟག་རྟོགས་མི་དགོས་སོ། །

སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་དང་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་དཔྱད།

༥ སེལ་འཇུག་དང་། སྐྱབ་འཇུག་བཤའ་བ་ལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་
སུ་སྤྱེ་ནས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་
མ་སྤྱེ་བར་འཇུག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། ཡང་བཟའི་
དབང་གིས་བཞག་པ། སེལ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའང་ཡོད། དང་པོ་ལ། སྐྱོན་འདི་
ལྟར་བཟོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་
ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྤྱེ་ནས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་
སྤྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་འཇལ་དགོས་པའི་སྤྱིར།
གཞན་ཡང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་
ཆ་ཤས་མ་སྤྱེ་བར་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་ངེས་ན་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་སྐྱོན་འདི་ལྟར་བརྗོད་དེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་
དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དངོས་དབང་གི་སྟོན་ས་འཇུག་པར་ཐལ། སྐྱབ་འཇུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཟླ་གཉིས་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་སྟེས། སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པར་འདོད་པ་ལ། སྐྱས་བརྗོད་པ་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་དགོས་
པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅུན་མོ་རྣམས་གྲོང་རྒྱལ་ལ་
སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཁོ་ལོ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། རང་ཡུལ་གཅིག་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཡུལ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་སྒྲུང་བ་དེ། སྐྱབ་འཇུག་གི་
མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་ལ་འཇུག་
མི་རུས་པ་དེ། སེལ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན།
སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྐྱ་ཤད་འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་སྐྱ་ཤད་
ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཤད་སྒྲུང་སྟོབས་ཀྱིས། སྐྱ་ཤད་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་སོགས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་འཇོན་རྟོག་པའང་སེལ་འཇུག་
ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པ་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྐྱ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་བརྗོད་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་བརྗོད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་གང་རུང་ལ་སེལ་འཇུག་གིས་

ཁྱབ་པོ། །གང་ཟག་དང་སྐྱབ་འཇུག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་མ་ཟད། གང་ཟག་
 དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ལི་
 ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་དེ། སེལ་འཇུག་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སེལ་འཇུག་གང་ཞིག་གང་ཟག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 རྟོག་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ཟག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དེ་རྟོག་པ་མ་ཡོད་ཞེ་ན། བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ལི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ལི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྱི་ལི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་ལི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་སྐྱབ་འཇུག་ཡོད་ཏེ། བདག་གིས་
 དབེན་པའི་འདུས་བྱས་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 འདུས་བྱས་མཐའ་དག་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་
 དང་ཆད་མ་རིགས་བྱུང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུས་བྱས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་ནས་བདག་མེད་འཁྱགས་ལ་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་
 ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་
 རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་སྒྲུང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཅིག་ཞོས་སྒྲུང་བའི་
 མངོན་སུམ་དགོས་པར་གསུངས། སྐབས་འདིར་བྲུབ་མཉམ་རྫས་གཅིག་
 དང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་བཅས་ཡོད་
 པ་ལས། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་བྲུབ་མཉམ་རྫས་གཅིག་ཡིན་
 ཡང་། རྫས་གཅིག་མ་ཡིན། བྱམ་པའི་རིག་བྱ་དང་བྱམ་པ་གཉིས། གྲུབ་བདེ་
 རྫས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བྱམ་
 པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་
 ཏེ། བྱམ་པ་སྒྲུང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུང་བའི་མངོན་
 སུམ་ཡིན་དགོས་ལ། ཅིག་ཞོས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་བྱམ་པ་
 གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་དགོས། ཅིག་
 ཞོས་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས། ཡང་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་
 རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས། ཅིག་ཞོས་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་སྤྱིར།

མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་བ་དེ། རྫས་གཅིག་གི་
 དོན་ཡིན། འགའ་ཞིག་གིས་ཟུང་ལའི་བྱི་དང་། ཟུང་ལ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་
 འདོད། རིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། བྱམ་འཛིན་མིག་ཞེས་ཡིན་ན།
 བྱམ་པའི་གཟུགས་འཛིན་དགོས་པ་གསུངས། བྱམ་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་
 པའི་རྩལ་རྫས་རྣམས་བྱམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་སོ་སོའི་

ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་འགལ། རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་
 ཅན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འདོད་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ། རྩལ་ཐ་
 དད་ཀྱི་དོན། གློ་མ་འབྱུང་བས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞག་ན། རྩལ་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་པ། རྩལ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་འབྲ་བས་གོ་བྱུ་ཆེར་
 མི་འདུག །

མདོན་སྲུང་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་དེ། རྩལ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན།
 མདོན་སྲུང་གཅིག་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་ལ་ཟེར་རམ། མདོན་སྲུང་སོ་སོར་སྒྲུང་
 བ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ཉླར་ན། གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མདོན་སྲུང་ལ་སོ་
 སོར་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། མདོན་སྲུང་གཅིག་ལ་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ཡང་། སྒྲ་མི་སྒྲུང་། ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲ་སྒྲུང་
 ཡང་གཟུགས་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་མདོན་སྲུང་ཚད་མ་དང་། རྣམ་
 མཁྱེན་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམ་པའི་གཟུགས་དང་བྱམ་པ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། མདོན་སྲུང་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། རྩལ་ཐ་
 དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། མདོན་སྲུང་གཅིག་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་མི་
 བྱེད་པར་ཐལ། འབྲུང་སེམས་ཐ་དད་ངེས་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་འབྲུང་
 སེམས་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། མདོན་སྲུང་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། འབྲུང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་ལ། སེམས་ནི་རང་རིག་ལ་སྒྲུང་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐབས་བྱེད་ལ་བལྟས་ན་ཤེས།

རྩ་བའི་གཉིས་པ། མདོན་སྲུང་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན། བྱམ་པ་

དང་། ལུམ་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དགོས་པས། དེ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་པ་པ་དང་ཆོག་པ་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཆོག་པ་པ་དང་། ཆོག་པ་པ་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་
 བྱི་ཆོག་པ་རྒྱན་འཛིག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པའི་བྱི་ལྷན་པ་
 དང་རྗེས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྗེས་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་ཙམ་ཡོད་དེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་
 འཆད་དོ། །

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དོན། སློ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་དུ་
 རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
 པའི་བར་ལ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལ་དྲོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་
 མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་
 རྟག་འཛིན་སྟེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 ན། སྟོ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་སྟོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་
 བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་པོ་བྱི་ཕྱིར། །འདི་
 བྱི་སྟོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་

འགལ། མི་སྤྱེ་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་སྤྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེ་སྤྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱེ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན།
 སྤྱེ་མི་ཏྲག་ཏྲིགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེ་སྤྱེ་ལ་
 དངོས་སུ་གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྤྱེ་མི་ཏྲག་ཏྲིགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་
 སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་ཀྱང་སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེ་སྤྱེ་
 ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རང་
 རེའི་ཡིག་ཆ་སྒྲུབས་བཞི་པའི་སྤྱེ་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ནང་བལྟས་ན། སྤྱེ་མི་
 ཏྲག་པར་ཏྲིགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས། སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་དེ།
 དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འཛིན་སྤྱངས་དངོས་
 འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱེ་མ་དེས་མཆོན་ནས་སྤྱེ་ཏྲག་འཛིན་ལྟན་
 སྤྱེ་སྤྱེ་ལའང་འདྲའོ། །བདག་མེད་ཏྲིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་
 འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་
 སྤྱེན་ཅི་ལོག་དུ་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་
 པས་བྲུབ་པོ།

ཆད་མ་སོ་སོས་སྤྱོད་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་ཀྱན་མི་
 གཅོད་པར་གསུངས་པས། འོ་ན། བྱས་པ་ཏྲག་སྤྱོད་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་
 ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འདོགས་གཅིག་ཁོ་ན་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པ་ཏྲག་
 པར་འཛིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་གཅིག་པོ་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པ་
 རྣམ་མཁའི་ཏྲག་པ་སོགས་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་གྲངས་

དང་མཉམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོད་མ་དེས་བྱས་པ་
 ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པས་
 བྱས་པ་དང་འགལ། འདོད་ན། བྱས་པ་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
 དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཏྲག་
 པར་འཇིན་པའི་ཏྲག་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པ་
 མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་ཏྲག་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་དང་། སྒྲ་ཏྲག་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་ཆོད་པར་ཐལ་
 པོ། །མ་ཆོད་ན་གོང་དུ་རྗེས་བྱས་འཇལ་བའི་ཆོད་མས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་
 འདོགས་ཆོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེས་བྱས་
 འཇལ་བའི་ཆོད་མ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་
 འདོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་
 འཇལ་བའི་ཆོད་མ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲོ་འདོགས་
 པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་
 དག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

١٠٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠

བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མི་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་
 གོ་རུས་ན། གོ་རུས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཅན་བཟེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། རྩ་བའི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བ་གོ་རུས་
 པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཅན་ར་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེའང་མིང་དངོས་མིང་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་ན། ཅན་ར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ན་ར་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་མི་གོ་རུས་པར་ཐལ། འདོད་ན། མིང་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པས་
 མི་གོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྤྱི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པས་སྐྱ་གོ་བ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱ་གོ་བ་ལ་སྐྱ་མཉན་བྱའི་ཐ་སྙད་དང། མཉན་བྱ་སྤྱི་དོན་
 ཏུ་ཤེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱུང་བར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
 ཡི། །ཞེས་སོགས་ལ་སོང། དུལ་སོ་སོར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་
 སྐྱ་ཆོག་པ་པ་དེ་དག་དངོས་མིང་འཛོག་དགོས་ན། དངོས་སོ་གཅིག་ལ་དངོས་
 མིང་ཁྱི་སྟོང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེའི་
 དངོས་མིང་ཡིན་ན། བཅ་སྒྱུར་མཁན་གྱིས་ཐོག་མར་བཅ་སྒྱུར་བ་དགོས་སོ་
 ཞེ་ན། དེ་ཡང་། དེ་ལྟར་དུལ་གཅིག་གི་སྐད་ཏུ་ཐོག་མར་སྒྱུར་བའི་བཅ་ལ་
 ཟེར་ན། གོང་གི་རིགས་པས་གཞོད་ལ། ཏུས་ཀྱི་ཐོག་མར་བཅ་སྒྱུར་བའི་མིང་
 ཞིག་ལ་འཛོག་ན། རང་དེའི་བོད་སྐད་ཀྱི་རྩ་བའི་དངོས་མིང་སོགས་ཆོས་དེ་
 དང་དེའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས། དེའི་གོང་ཏུ་རྩ་བ་སོགས་
 ཀྱི་དངོས་མིང་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྱིར། མིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་གོ་རུས་པ་
 ཅུ་ལ་བྱེད་ན། མི་འགའ་ཞིག་སང་གོ་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གོས་

རུས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རུས་
 བའང་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་དངོས་མིང་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །
 དུལ་སོ་སོའི་ལོག་སྐད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་གོ་མི་རུས་ན།
 བོད་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གོ་མི་རུས་པ་མཚུངས་ལ། གོ་རུས་ན། དུལ་རེ་
 རེ་ལ་དངོས་པོ་དེའི་དངོས་མིང་རེ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་བྱམ་པ་ལྟ་
 བྱ་གཅིག་ལའང་། དངོས་མིང་སྟོང་ཕྱག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་དོ། །

དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བྱིས། །ཞེས་པའི་སྐབས། རྩེ་བྲག་པ་
 སོགས་ཀྱིས། སྒྲིན་གྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་ན། སྒྲིན་རྣམས་གངས་པར་
 ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲིའི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་སྒྲི་དང་རྩལ་ཐ་དད་ཅིང་བྱང་
 ཆོས་ནང་པན་ཚུན་ཡང་རྩལ་ཐ་དད་ཅིང་། སྒྲིས་ཀྱང་བྱང་ཆོས་རེ་རེ་ཁོ་ན་
 འཛིན་པའི་བྱིས། གཅིག་ངེས་ན། བྱང་ཆོས་ཀྱན་ངེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། འོ་ན། སྒྲི་དེ་རང་གི་བྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། སྒྲི་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དོན་
 གཞན་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། དོན་གཞན་གང་ཞིག་རྟེན་ཡིན་པའི་
 བྱིས། ཉགས་གཉིས་ཀར་ཁས། འདོད་ན། སྒྲི་དེས་རང་གི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་
 ལ་པན་འདོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིས། འདོད་ན། དེ་དག་
 ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་པ་དང་། སྒྲི་གཉིས་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩལ་
 གཅིག་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་སྒྲི་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲིའི་བྱང་
 ཆོས་ཀྱན་ངེས་པར་ཐལ། བྱང་ཆོས་དེ་དག་ལ་པན་གཤོགས་པའི་རུས་པ་

ངེས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། ལྷུས་པ་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྐྱ་ངེས་
པའི་སྒྲིབ། ཅ་བར་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བན་གདགས་བྱ་མ་ངེས་པར་དེ་ལ་མན་
འདགས་བྱེད་དུ་ངེས་མི་ལྷུས་པའི་སྒྲིབ། མེ་དུ་བའི་མན་འདོགས་བྱེད་དུ་ངེས་
པ་ལ། མན་འདོགས་བྱའི་དུ་བ་ངེས་དགོས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པའི་
ཁྱད་གཞིར་ངེས་ན་བྱས་པ་ངེས་དགོས། བྱས་པ་སྐྱའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ངེས་ན་
སྐྱ་ཡང་སློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཅ་བར། དེ་དག་བདག་ཉིད་
ལ་འབྲེལ་སྒྲིབ། །གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྒྲིབ།

དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཏེ། ལྷུག་བདེན་ངེས་ན། དེ་ཀྱན་འབྱུང་གི་འབྲས་བུར་
ངེས་དགོས། དེ་ངེས་ན་ཀྱན་འབྱུང་ངེས་དགོས། ཀྱན་འབྱུང་ངེས་ན་འང་དེ་
ལྷུག་བདེན་གྱི་རྒྱར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་ན་ཀྱན་འབྱུང་ཡང་སློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ལྷུག་ཀྱན་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་མེད་
པར་ཐལ། གཅིག་རྟོགས་ན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྒྲིབ། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས། འདོད་ན། ལྷུག་བདེན་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས་པར་
བསྟན་པ་དེ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་ན། ལེའུ་གཉིས་པར་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་
གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་ཕྱོགས་སྐྱའི་སྐབས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་སུ་ངེས་ན། མི་
རྟག་པ་ངེས་དགོས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། སྐྱའི་ཆོས་སུ་ངེས་ན། སྐྱ་ངེས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རྟོལ་ནམ་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཆད་
མས་ངེས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་ནམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་
རིགས་པ་སྒྲ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དེས། ངེས་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ངེས་ཡུལ་གྱིས་མ་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ལ།
དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྟོག་པ་རང་ཉིད་གྱིས་མ་ངེས་ཏེ། རྟོག་པ་
ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ལ། དེ་ལྟར་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། བྱས་མི་
རྟག་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པའི་ངེས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་
གཉིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གོང་དུ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་མི་རྟག་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱས་མི་
རྟག་ཐ་དད་མ་རྟོགས་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་
གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ནམས་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་མཐའི་སྐད་

ཅིག་མར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་རང་རིག་གི་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་
རིག་དེ་སྒྲང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མཛོན་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་རིག་དེ་སྒྲང་ལ་མ་ངེས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲང་ལ་མ་ངེས་པར་གྱུར་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལེའུ་གསུམ་པར་སོང་།

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མཛོན་སུམ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་དཀའ་ལ་གསུངས་པ་དེ་ལ།
དབྱུང་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལས་གསུངས་ཏེ།
ལངས་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་སོགས་ལས་རང་རིག་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
རལ་གྱིས་རང་གི་ཅེ་ལ་མི་རིག་པ་དང་། སྤྱིས་བུ་ཅེ་ལ་ལྟན་རང་གི་འཛིང་པར་
གཞོན་མི་རུས་པའི་དཔེར་བྱས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །

སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འབྱུག་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན། ལྟོག་པ་དང་ལོག་
པ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་དང་སྐྱ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་
རྗེས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཅེས་དུ་བསྟན།
ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་པོ་ལྟོག་པ་གཅིག་ལའང་སྐྱས་བརྗོད་
ཚུལ་གྱིས་མི་འདྲ་བའི་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བསྟན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་།
ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་དོན་གཅིག་ ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་།

ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བའི་སྐྱ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་
ནས་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱིར་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ།
མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་། སྐྱ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་
བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། སྤྱིར་མི་
རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་སྐྱ་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་
གཅིག་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་ལྟོག་པ་གཅིག་ཕྱུ་བརྗོད་པ་ལ་
འདྲ་བས། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་ཡོད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་ལ།

དཔྱད་གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དང་།
བྱམ་པའི་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྟོག་པ་གཅིག་བརྗོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་
བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱམ་པ་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་བྱམ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འབྲེལ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱས་ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བརྗོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོར་སོང་།
གཞན་ཡང་བྱམ་པ་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེས་བྱམ་པ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེ་
ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
ཡིན་ན། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྐྱར་ནས་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིར་མཆོན་ཉིད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏྲ་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་
མ་བརྟོད་པར་ཐལ། ཏྲ་ལས་ལྟོག་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲ་ལས་སྒྲ།
འདོད་ན། ཏྲ་ལས་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཏྲ་ལས་མ་ཡིན་པ་མ་བརྟོད་
པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏྲ་ལས་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་མི་ཏྲ་ལས་མ་བརྟོད་
པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏྲ་ལས་ལས་ལྟོག་པ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པས་མི་ཏྲ་ལས་མ་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏྲ་ལས་རྣམ་གཅིད་ལ་ཁེགས་ན། མི་ཏྲ་ལས་
ཡོངས་གཅིད་ལ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ཏྲ་
པར་ཁེགས་ན་སྐྱ་མི་ཏྲ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར།

སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་མང་ཆིག་དང་གཅིག་ཆིག་སོགས་རུང་སྟེ། རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་བྱིར། གཞན་སྟེ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་
དག་མི་རུང་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་
བྱིར།

རིགས་པ་འདིར་བལྟས་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྒྲང་བ་དང་། གངས་
རི་སྟོན་པོར་སྒྲང་བ། སྐྱ་ཤད་འཛིག་སྒྲང་གི་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་
དངོས་དབང་གི་སྟོན་པ་འཇུག་ན་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཞན་སྟེས་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་
ལ། བྱུང་མེད་གཅིག་ལ་བཅུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱག་ལ་
ཁང་བཟང་གི་སྒྲོང་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་པར་ཐལ། བྱུང་མེད་
གཅིག་ཤུ་དེ་མང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱག་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཡང་གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས་
གཅིག་ཆིག་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་ལ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲོང་ནི་རྒྱལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་ནམས་ཅོ་མ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཡིན་ནམ་མིན། རྒྱལ་ཡིན་ན་
བཤའ་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ། མ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་གཅིག་བྱམ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་བརྟག་ དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་
པས་མི་གཅིག་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཉིས་མི་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
སོགས་ལའང་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཞིང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

༥ ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་བཤའ་པ་ལ། ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེས། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞིང་གི་སྤྱོད་
དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཞིང་གསལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་
མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སྤྱོད་སྟོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྱོད་པ་
ཅམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན། ཞིང་གསལ་རྒྱལ་ཐ་དང་
ཡིན་ཡང་སྟོ་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་། སྟོ་དེ་ལ་ཞིང་གསལ་གང་སྤྱོད་ཡང་ཞིང་གི་དོན་

སྤྱི་དང་འདྲེས་ནས་སྤྱང་བ་ལས་ཤིང་གསལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡིས་རྗེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ཅ་བའི་
རྟགས་གཅིག་དང་། རྟགས་སྐབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་བསྟན། ཅ་བའི་རྟགས་
དེ་ལ། གསལ་བ་རང་མཆན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བུམ་བ་བུམ་བ་
དང་རྩས་གཅིག་ཟེར་བ་དང་འདྲ། དེ་དང་རྩས་གཉིས་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ལྗོག་
པ་ཐ་དད་ཡིན་མིན་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད། དཔེར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་
པའི་ཆོག་དེས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་པ་ལྟར། རྩས་
གཅིག་ཅེས་པའི་ཆོག་དེས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སྟུང་། གསལ་བ་
རང་མཆན་རང་དང་རྩས་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གོ་རྒྱ་དེ་ཅ་མ་མེད་
དོ། །རྟགས་འདི་དག་གི་སྤྱོད་ཆོས་དང་བྲུབ་པ་སྐབ་ཚུལ་ནི། ཤིང་གི་སྤྱི་
སྒོ་ཆོས་ཅན། མ་འབྲུལ་བར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་སྤྱང་ཡུལ་རང་མཆན་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་སྤྱང་ཡུལ་རང་མཆན་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱིད་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས། གངས་རི་སྤྱི་སྤྱང་གི་
དབང་ཤེས་སོགས་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་རང་མཆན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན།
བྱིད་མ་འབྲུལ་བར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་སྤྱང་ཡུལ་རང་མཆན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
ཡིན་ན། སྤྱི་མཆན་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
པོ། །

གཅིག་ལྟ་བུ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུ། །སྤྱང་བ་གང་ཡིན་བརྟགས་པ་ཡི། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་

སྒྲུང་བ་དེ་དངོས་པོར་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཙུག་པོ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། ཞིང་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཚོས་ཅན། ཞིང་ཡིན་
པར་ཐལ། ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་མ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཞིང་འཛིན་རྟོག་
པ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཞིང་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཞིང་གིས་
འཁོངས་པའི་གང་ཟག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཤོ། །

འདི་ལ་དབྱུང་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། ཞིང་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་ཞིང་སྒྲུང་
བ་དེ་ཞིང་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཞིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གང་ལ་ཡོད་པའི་
མི་དེ་ལ་ཞིང་གིས་འཁོངས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཞིང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་
ཞིང་སྒྲུང་བ་དེ་ཞིང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གསེར་འཛིན་མངོན་སུམ་གང་
ལ་ཡོད་པ་དེར་གསེར་གྱིས་འཁོངས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞིང་འཛིན་
མངོན་སུམ་ལ་ཞིང་སྒྲུང་བ་ཞིང་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱི་པོ་
སྒྲུང་བ་སྤྱི་པོ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་ཤི་ཀླ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

རྗེས་དཔག་ངེས་སྒྲུང་བ་འད་ངེས་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས། སྤྱི་མི་རྟག་པ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་འཐོབ་ཅེས་བ་དེ། རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་མངོན། རྟོག་བྱའི་འོད་ལས་རྟོག་བྱ་ཐོབ་ཅེས་བ་རྟོག་པ་ལ་གོ་བྱ་འདྲ། རྟོག་
མཐུན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། རྟོག་མཐུན་མི་རྟག་
པར་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྟོག་མཐུན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སོ་སོ་སྤྱི་བོར་རྟོག་མཐུན་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་པས་མི་མངོས་སོ། །

སྒྲོན་མའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལས་
 ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཞེས་པ་གཉིས། འོད་གཉིས་པོ་ནོར་བུ་ཡིན་པར་འཛིན་
 པ་ལ་བྱེད་དམ། འོད་དེ་ལས་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་
 བ། སྒྲོ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་
 ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྒྲུ། ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
 བསྐྱེད་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
 འབྱུང་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒྲོ་དེ་གཉིས་འབྱུང་པར་མཚུངས་ན་
 བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པས་མ་བྱེད་པའི་དཔེར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལ། རྒྱུན་མཁན་པོས་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་པ་དང་། ལྟ་ལྡན་གཉིས་
 རྗེས་དཔག་ཆད་མར་བཞེད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་རིགས་རྒྱུན་དུ་
 བཤད། ཡིད་ཀྱི་སྒྲུན་སེལ་ལས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གསུམ་ག་མཐུན་པར་བཤད།
 རྒྱུན་མཁན་པོས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དེ། ནོར་བུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་འཛིན་
 བྱེད་ཀྱི་ནོར་འོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ཟེར། ལྟ་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་
 དཔག་ཆད་མར་འདོད་པ་དེ། ནོར་འོད་ལས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་རྗེས་
 དཔག་ཏུ་འདོད་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་བ་ལྟ་བུ་
 ལ་ཟེར།

འདི་ལའང་དབྱུང་གཞི་ཡོད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་དང་ལྟན་པའི་གཞི་ན་
 ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ཡོད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལས་མ་
 འདས། དེ་ལྟར་ན། གཞི་དེར་ནོར་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་ནོར་བུ་ཡོད་པར་

མ་ངེས་པར་འགྱུར་བས། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པ་ངེས་ན། གཞི་དེ་
 ཤིང་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། རིགས་རྒྱན་ལ་སོང་། རིགས་
 རྒྱན་ལས། རྒྱན་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན།
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོར་འོད་རྟོར་བྱུར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྒོ་གསེབ་ན་རྟོར་བྱུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོ་གསེབ་ན་རྟོར་བྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོར་བྱུ་འོད་མཐོང་
 བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོ་
 འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོར་འོད་རྟོར་བྱུར་
 འཛིན་པའི་སྒོ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལ་དབྱུང་གཞི་ཡོད་དེ། རྟོར་བྱུ་འོད་འཛིན་པའི་སྒོ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་མ་ཡིན་ན། རྟོར་འོད་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 རྟོར་བྱུ་འོད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉི་འོད་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉི་འོད་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོར་འོད་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་
 རྟོར་འོད་རྟོར་བྱུར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉི་འོད་འཛིན་པའི་དབང་
 མངོན་ཆོས་ཅན། ཉི་འོད་ཉི་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་འོད་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། མེ་འོད་

མེར་འཇིན་པའི་སྒོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བ་དུས་ཀྱི་ཐག་རིང་པོའི་དམར་ལམ་པ་འཇིན་
 པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཡང་སྒོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་ལས་ངས་ཀྱི་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ལྷ་ཤུག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ། རིགས་རྒྱན་ལས་འདི་
 ལྟར་དགག་སྟེ། གཞི་དེར་ནོར་འོད་ཡོད་པར་ངས་ནས་སྐྱིར་ནོར་བུ་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེར། མེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
 ངས་ན་མེ་ཡོད་པར་ངས་པས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང། དང་པོ་ལྟར་ན་ས་བོན་མ་
 ངས་པར་ས་བོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྷ་གུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངས་རུས་པའི་བྱིར།
 རང་ལུགས་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
 དཔེར་བཞོད་པ་མིན་གྱི། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་དཔེར་
 བཞོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་འང་དབྱུང་གཞི་ཡོད་དེ། དེ་འབྲའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ལ་མི་
 བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ནོར་
 བུའི་འོད་ནོར་བུར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལོག་ཤེས་དང་མི་བསྐྱུ་བའི་
 སྒོ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་བཞག་ན་མི་མཛེས་སོ་སྐྱམ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །
 སྒྲོར་ལམ་སྐྱབས་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་འོད་སོགས་བཞི་
 པོ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་སྒོ་རིག་བདུན་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་ལ་ཆད་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད། ཐེ་ཆོམ། ལོག་ཤེས། ལྷང་

ལ་མ་ངེས་པ་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་ན། རྟོར་འོད་རྟོར་བྱུར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་ཡང་འབྲེལ། །གཞན་ཡང་།
ལའི་དུ་བ་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་དེ། ལའི་མེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་བཞག་དགོས་པ་
དང་། སྐྱ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་བཞག་
དགོས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བད་ཡུལ་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

༥ བདའི་ཡུལ་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་པས་སྐྱེ་དོན་གཞན་བདའི་ཡུལ་དུ་
འདོད་དེ། དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་སྐྱར་བ་ན་དཀར་ཟལ་གྱི་སྟེང་གི་བ་
སྐྱང་ཉིད་བདའི་ཡུལ་དུ་སོང་བས། ཕྱིས་ནག་སྐྱར་མཐོང་བ་ན་བ་སྐྱང་དུ་གོ་
བར་རུས་ལ། ཏེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་མཐོང་བ་ན་བ་སྐྱང་དུ་མི་གོ་བ་ནི། བ་
སྐྱང་ལ་སྐྱེ་དེ་ཡོད་ལ་ཏེ་ལ་སྐྱེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དཀར་ཟལ་དང་
ནག་སྐྱར་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་གཅིག་ལ་བད་སྐྱར་བ་ན་གཉིས་ཀར་
གོ་རུས་སོ། །སྐྱེ་དེ་ལ་བྱུང་པའི་སྐྱེ་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད། ཡོད་པ་
ཉིད་དང་པོ་དང་། བ་སྐྱང་ཉིད་གཉིས་པའོ། །གངས་ཅན་པ་ཡང་། སྐྱེ་གཙུག་པོ་
ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་རྒྱལ་ལུན་སྟོང་སྟོབས་
གསུམ་ཆ་སྟོམས་པའི་རུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཐ་མལ་པའི་མངོན་སུམ་
གྱིས་མི་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་སྐྱར་བ་ན་བདའི་ཡུལ་

དུ་སོང་སྟེ། སྤྱིས་ནག་སྐྱར་སོགས་མཐོང་བ་ན་བ་སྐྱང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བརྟུར་བ་
ན། དཀར་ཟལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཞོག་སོགས་དང་མི་ལྟན་པ་བ་སྐྱང་ཡིན་པ་བཀག་
གམ་མ་བཀག། བཀག་ན་བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྟུར་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་བས་དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་འགལ་ཞིང་། མ་བཀག་
ན། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་འང་ཞོག་སོགས་མི་ལྟན་པ་བ་སྐྱང་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་
བརྟུར་བ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

རང་གི་ལུགས་ལའང་། བརྟུར་བ་དེ་མིན་ནམ་པར་གཅོད་པ་ལ་མི་
སྟོས་ན། བརྟུར་བ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །
བརྟུར་ཚུལ་ནི་གཞི་དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་ཞེས་བརྟུར་བ་ན། དཀར་
ཟལ་གཅིག་ཕུ་དེའི་སྟེང་ན་ལྟོག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། བརྟུར་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ།
དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པ་
གཉིས་བརྟུར་ཞེན་ཡུལ་ཡིན། དེ་ལ་དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བརྟུར་བ་ན།
བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྟུར་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས། བརྟུར་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་རྟོག་པ་དེས་དཀར་ཟལ་བ་སྐྱང་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བ་སྐྱང་མ་ཡིན་
པ་ལས་ལོག་པའང་རྟོགས་དགོས་པས།

རྟོག་པ་དེ་དགག་རྟོག་སྐྱབ་རྟོག་གང་ཡིན་དཔུང་། དཀར་ཟལ་བ་སྐྱང་
དུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དེས་བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའང་སྐྱབ་པར་ཐལ།
འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དེས། སྐྱ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་

པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གཉིས་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉགས་དེ་དགག་ཉགས་དང་། སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགག་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་དགག་གཞི་འཇལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དཀར་ཟལ་བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དཀར་ཟལ་རྟོགས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚོགས་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཟའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 ལེ་བྱ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དགག་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་དགག་གཞི་འཇལ་བར་འདོད་པ་ནི། ཉགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་
 ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས། ཡང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ། དགག་ཉགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་གཞི་འཇལ་བར་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་
 གྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་གྱི་ལུང་དེའི་དོན། ཉར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཉར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་མ་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་
 གསུངས།

འོན་ཀྱང་བྱམ་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱམ་པ་མ་
 རྟོགས་ན། དབྱམ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་ཀྱང་སྦྱ་གུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན། ཉན་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་
 ལས་སྦྱ་གུ་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་དེས་ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་

གཉིས་ཅིག་ཅར་བསལ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་སོ། །

ནམ་བཤད་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད། གཞི་
རགས་པ་བྱམ་པ་དང་སྐྱར་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ན་རགས་པའི་མི་རྟག་
པ་དང་། གཞི་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱར་ནས་རྟགས་ལས་ངེས་དགོས་ན་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་
པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་
པ་དེ་ཆོས་གཅིག་དང་ཆོགས་ན། རང་གྲུབ་དུས་དེ་ཡུད་ཅམ་སུམ་ཅུའི་ཡུན་
ཆད་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཀྱི་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཆོགས་ན། ཁེམ་པ་
གཅིག་གི་དུས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དཔེར་ན་མི་
རྟག་པ་དེ་ཁང་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་གཞི་རགས་པ་དང་སྐྱར་ན་རགས་པའི་
མི་རྟག་པ་དང་། གཞི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱར་ན་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་
ཁང་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་དེ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
ཁང་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
མི་བཀོད་དེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་ནས་ཁང་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་
རགས་པའི་མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ངེས་ན་ཞིག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཁང་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་
ཅན། རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་དེ། ཡུན་སྤང་བའི་དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཀོད་ན་མི་རྟག་པ་གསར་སྐྱབ་ཏུ་བཞག་པ་ལ་སྟོན་
མེད་སྟམ་ཡང་དབྱུང་པར་བྱའོ། །རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་

སྡོད་ཅེས་པའི་རང་གྲུབ་དུས་དེ། ཆེས་གཅིག་ལ་སྐྱར་ན་ཡུད་ཙམ་སྐྱམ་ཅུར་
འགྱུར་ཞེས་པ་དེ། ཆེས་གཅིག་ཡུད་ཙམ་སྐྱམ་ཅུའི་བར་གནས་ལ་དེ་ནས་
ཞིག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་གོ་རྒྱུ་མེད། དེ་དང་འདྲ་བ་དབྱུ་མ་རྩ་ཤེས་
ཤིག་ཆེན་དུ་འང་གསལ། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། རྒྱན་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྡེ་སྡེ་གསུམ་གྱི་དུས་
སྐྱེ་ཡོད་པས་བྱུང་ཅེས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་འཕྲུལ་རྒྱས་
ཏེ། རྩ་བ་གཅིག་དང་ཆེས་གཅིག་ལ་ཡུན་རིང་བྱང་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྐབས་
བརྒྱད་པའི་སྐབས་སྐྱེ་ཡོངས་སྐྱེ་དུས་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་བར་བཞུགས་པར་
བཤད་པ་དང་ཡང་འགྲིག།

དེ་ལ་དབྱུད་གཞི་ཅུང་ཡོད་དེ། ཞག་སྐྱམ་ཅུའི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པའི་
རྩ་བ་གཅིག་དེ། ཆེས་གཅིག་ནས་གནམ་གང་བར་དུ་གནས་སམ་མི་གནས།
གནས་ན། ཆེས་གཅིག་གི་དུས་ན་ཞག་སྐྱམ་ཅུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཆེས་གཉིས་ནས་གནམ་གང་བར་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །ནམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐད་ཅིག་ལྡེའི་ཡུན་ན་གནས་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་ཞིག་ཡོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་དུས་སྐྱེའང་དེ་ཡོད་དགོས་པས་
སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱོན་བཏང་འདུག ཆ་བཅས་གྱི་དངོས་པོ་
ཡིན་ན། རང་གི་ཆ་ཤས་སྡེ་སྡེ་མཐའ་དག་གི་དུས་སྐྱེ་ཡོད་དགོས་པ་སྐབས་
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པ་དང་། དོན་ལ་ཡང་བྱམ་པ་དང་བྱམ་
པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཡུན་རིང་བྱང་ཡོད་དགོས་པས། བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པའི་

སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་འགག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྣམ་
 འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་ཉིད་བྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དང་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་བྱམ་པའི་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་དེར་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་འགག་པར་ཐལ། བྱམ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དུས་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་གི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ།
 དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་པར་
 ཁས་ལེན་ན། བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བྱམ་པ་འགག་དགོས། དེ་
 བཞིན་དུས་གཞན་ལའང་མཚུངས་པས། ཆོས་གཅིག་དེ་ཡུད་ཅེས་དང་པོའི་
 དུས་སུ་ཡོད་ལ། ཡུད་ཅེས་གཉིས་པའི་དུས་སུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ན། དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ་ལོ། །ཆོས་གཅིག་འགག་པ་དང་ཡུད་
 ཅེས་དང་པོ་འགག་པ་དུས་མཉམ། ཞག་གཅིག་འགག་པ་དང་ལྷན་གཅིག་
 འགག་པ་དུས་མཉམ་པ་དགོས། བསྐྱལ་པ་དང་སྐད་ཅིག་འགག་པ་དུས་
 མཉམ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་ལྡན་ནམ་བཅད་དང་གཞན་ལྡན་ནམ་བཅད་སྐབས་ཀྱི་
རྟོགས་དཔྱད།

༥ རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཐལ་བའི་སྐབས་སུ་ནམ་བཤའ་ལས།
གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ངེས་པའི་སྒྲོས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་ན་རྟོགས་
པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་མི་རུས་ལ། དངོས་སུ་ངེས་ན་དགག་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟོག་པའི་བྱད་པར་དབྱེ་དཀའ་བས་ཤུགས་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ། ༡༧
པ་ཤིང་དུ་ངེས་པའི་སྒྲོས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་ན། རྟོགས་པ་
པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་མི་རུས། དངོས་སུ་ངེས་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པའི་ནམ་བཤའ་བའི་རྟོག་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པར་སོང་བས། དེ་ལྟར་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱབ་རྟོག་ཡིན་པས་
ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན། རང་བཞིན་དེ་འཛིན་ནམ་རྟོག་སྒྲོ། །དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་
འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་
ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་། རང་ལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་
དོན་སྤྱི་དེ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བས། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
འདྲེས་ནས་སྒྲུང་ཞིང་། སོ་སོར་མི་སྒྲུང་ཞེས་གསུངས་པས། ཤིང་འཛིན་རྟོག་

པ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞིང་གསལ་རྣམས་ཞིང་མ་ཡིན་
ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བའི་སློན་ས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་ལགལ། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབ་རྟོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
སྐབ་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིང་འཛིན་
རྟོག་པ་ལ་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་དེ་ཞིང་གསལ་མཐའ་དགལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའང་གསུངས་པས། ཤ་པ་དེ་ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཞིང་འཛིན་
རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། གཞན་ཡང་། ཞིང་གསལ་རྣམས་ཞིང་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲང་དགོས་ན་ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཤ་པའང་སྒྲང་། འུག་
པའང་སྒྲང་ན་རྟོག་པ་གཅིག་ལ་གསལ་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གངས་མེད་སྒྲང་
དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

རང་རེའི་སྤྱོད་ལམ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བུམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་དེ་སྐབ་རྟོག་དང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
དགག་རྟོག་ཏུ་བཞག་པར་བལྟས་ན་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སློན་ས་འཛོག་པ་དང་།
སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་མ་བལྟན་གྱི་ལྟ་ངན་སྐབས་སུ། སྐབ་པའི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་སྐབ་རྟོག་དང་། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་
དགག་རྟོག་ཏུ་བཞག་པར་བལྟས་ན་རྣམ་པའི་སློན་ས་འཛོག་དགོས་པར་འདྲ།
ཞིང་འཛིན་རྟོག་པས་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་རྟོགས་ན་ཞེས་པ་དེ།
ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་སྟུམ་སྟེ་དཔྱད་པར་

བྱུང་། །

མདོན་སྐྱུ་ལ་རང་མཚན་རྣམས་ཡུལ་དུ་ས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
སྒྲུང་ཡང་། རང་མཚན་རྣམས་ཡུལ་དུ་ས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་དེ་མདོན་
སྐྱུ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཞིང་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་ཡང་། ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དེ།
ཞིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མི་སྒྲུང་བར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་བཟུང་
ཡུལ་དུ་བཤད་དེ་ཞེས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བར། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པ་
ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་ཏུ་བཤད། །
ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །འོ་ན་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་
ཆོས་ཅན། ཞིང་ཞེས་པའི་བཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཞིང་ཞེས་པའི་བཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། བ་སྒྲུང་ཞེས་པའི་བཟུང་
ཡུལ་ཡིན་ན། བཞོ་བཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྣམས་པས་རྩལ་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བར། ཅི་ནས་སྦྱེས་བྱ་དོན་བྱེད་པར། །རྣམས་པ་ཤེས་
ནས་དེ་བསྐྱབ་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། རིགས་དོན་གཞན་ཆོས་ཅན། བ་སྒྲུང་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ལ་
དངོས་མིང་དུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་
རྣམས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་བྱང་
 བར་ལེའུ་བཞི་པོར། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་ཐ་དད་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
 ལུ་བཤད། རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའི་སྐྱབས། འདི་ཡང་
 ཞིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་དུ་སྐྱོར་ན་སྤར་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་པར་
 འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ཡང་ཞིང་
 ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་སྤོག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས། འག་པ་
 འདི་ཡང་ཞིང་ཡིན་ཞེས་པའི་བརྟེན་སྐྱོར་བ་ན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་ལས་མ་
 འདས་པས། ཞིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཞིང་ལ་འཇུག་པར་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་ན། སྐྱོ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱས། མ་བྱས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སྐྱ་
 བྱས་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། འདི་ཡང་ཞིང་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅིད་དུ་འཇུག་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱས་པ་མ་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་དེས། སྐྱ་བྱས་པ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱབས་འདིར་འདི་ཡང་ཞིང་ཡིན་ཞེས་པའི་མི་ལྡན་རྣམ་
 གཅིད་དུ་འཇུག་པ་དང་། འདི་ཁོ་ན་ཞིང་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅིད་དུ་
 འཇུག་པ་གཉིས་ལས་མེད་པར་གསུངས།

འོ་ན། སྐྱ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོག་སྤྱད་དེས་པར་སྐྱར་དགོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེའུ་བཞི་པོ་ལས། དེ་སྐྱར་མེད་ཀྱང་

བཟོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་
འགལ། དཔེར་ན། རྟག་པ་འཁོར་སྐྱེན་ཞེས་པ་དང་། སྤིང་སྐྱབ་འཁོར་སྐྱེན་
ཞེས་པ་གཉིས་ཆིག་སྟེང་སྐྱར་བ་མེད་ཀྱང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་།
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་རྣམས་བཟོད་
འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བར།
སྐྱ་རྣམས་བཟོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེ། རང་ལུགས་སུ་སྐྱར་བ་
ལ། རིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དགག་པ་མཛད་ཡོད། རིག་ཆེན་
རང་ལུགས་ལ་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྐྱར། །

གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སྟོར་གྱི་དྲོགས་དཔྱད།

༥ གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སྟོར། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བར། བདག་ལ་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་རུང་བའི། །དོན་དུ་གཞན་གྱི་དོར་བྱེད་གང་། །གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་
རུང་ཉིད་ཀྱི། །བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་རུ་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས། སྟོན་འོད་
དང་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་
བསྟན་པས་དྲོགས་དཔྱད་ཅུང་ཡོད་དེ། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཙན།
རང་འཇིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོན་འོད་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རང་འཇིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་
བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཛོན་སུམ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་། སྟོན་འོད་ཁེགས་

ན། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ཁེགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྒྲོན་འོད་དེ་ལུན་
 ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མེ་ཁེགས་པའི་གཞི་
 ཡིན་ན། དུ་བ་ཁེགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ལུན་ཁུང་
 ར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་
 ལུན་ཁུང་ནང་ཡོད་ཅིང་། སྒྲོན་འོད་སྒྲང་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་གཞི་ན་མེད་པའི་
 སྤྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲོན་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་བྱུང་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སྒྲོན་འོད་ལས་ལུན་པ་བྱུང་བར་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲོན་འོད་མ་བྱུང་གོང་དུ་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་སྒྲོན་
 ལ་བྱུང་ཅིང་དེ་ལ་སྒྲོན་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ན་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་
 སྐྱེ་བྱུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲོན་འོད་དེ་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་
 གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། སྒྲང་བ་དེ་ལུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་
 ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་དགོས་པ་
 བེ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ལན་དུ་མར་བསྟན་ཅིང་། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་དང་
 སྒྲོན་འོད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མི་བྱུང་བས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །
 རྣམ་བཤའ་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྒྲོན་འོད་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱར་
 གྱུར་པའི་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བུམ་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །

དེ་ལའང་དྲོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེ་བས། དུ་བ་ལའི་མེ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་
 རོ། །བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་བུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་བ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བུམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་རོ། ། རྣམ་ཅུར། གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་འབྲས་མེད་
 ཕྱིར། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས། ས་
 བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་
 ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། བྱིད་སྐྱ་གུའི་རྒྱ་གང་ཞིག་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཅིག་
 དང་བྲལ་ནའང་བྱིད་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱ་གུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཤོད།

དེ་ལ་དོགས་པ་ཡོད་དེ། ས་བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ས་བོན་རང་
 ཉིད་བྱུང་ཅམ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་དེ། ས་བོན་རང་ཉིད་བྱུང་ཅམ་ནས་སྐྱ་
 གུ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེས་གཅིག་རང་བྱུང་ཅམ་
 རྣམ་ཆེས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆེས་གཅིག་གིས་ཆེས་
 གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཆེས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ན། ཆེས་གཉིས་ཆེས་གཅིག་གི་རྒྱར་
 འབྱུང་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ས་བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཚུ་ལུད་ལ་ལྟོས་ན་
 ཚུ་ལུད་སོགས་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མས་བུ་
 བསྐྱེད་པ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་ཆེ་འདིའི་གང་ཐག་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོར་བསྐྱེད་
 པ་ཚུ་ལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པ། ཕྱི་མར་ལོངས་སྐྱོད་འབྱུང་བ་ཕྱིན་

བ་ལ་མ་ལྟོས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྦྱོང་
ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཆོགས་གཉིས་བསག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
ཆོགས་ལམ་པ་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པ་
སོགས་སྦྱོན་དུ་མ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གངས་ཅན་སོགས་གྱི་ལུགས་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་གཞག་སྐབས་གྱི་དོགས་དབྱེད།

༥ གངས་ཅན་སོགས་གྱི་ལུགས་ལ། གངས་ཅན་པས་སྦྱི་གཙོ་བོ་རྟག་
དངོས་དང་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ས་སྐྱུག་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
ཁས་ལེན་པ་ལ། ས་སྐྱུག་སོགས་ཅིག་ཅར་སྦྱི་ཞིང་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་
ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་གངས་ཅན་པས། གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འང་ཉེས་
པ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྦྱི་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་པས་
གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཆེ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་མི་རུས་
སོ། །

གཞན་སེལ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་ གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་
ལས། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཆེ་མི་འཇིག་སྟེ།
མེད་དགག་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོའི་གཞན་སེལ་ཡང་། གསལ་བ་འཇིག་

པའི་ཆེ་མི་འཇིག་སྟེ། སྐྱོདོན་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་གྱི་གཞན་སེལ།
གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཆེ་འཇིག་མི་འཇིག་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་
པ་ལ། གཞི་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་དང་། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་
དེ། བྱམ་པའི་སྟོང་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། བྱམ་
པའི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། གཞན་ལའང་རིགས་འགྲོའོ། །ཁ་ཅིག་སྟོ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྱལ།
བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་
བྱལ། དེར་ཐལ། སྟོ་དང་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་འང་མ་
བྱལ། འོ་ན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པའི་གཞན་
སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་ཅི་སྟོས། གཞན་ཡང་།
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཤེས་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་མཚུངས་སོ། །བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ། བྱམ་པའི་

མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བཞག་པ་ལ། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་
ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པ་ན་བྱམ་
པ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། རང་གི་ལུགས་ལ། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་
གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་དེ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ལའང་། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་
ལ་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་དང་
རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
བྱམ་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་རྟག་པ་
ཞིགས་པ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱིར། བྱམ་
པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་
པ་རྟོགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་
མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱང་
དོན་གཅིག་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་
བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་དོ། །

གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ལ་ཉིར་ལྟ་དང་། རང་བཞིན་དང་
རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ལ་ཐུ་བཞི་བཤད་དེ། ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་པོ་དེས་འཁོར་
བ་འཇུག་ལྟོག་གི་རིམ་པ་ཤེས་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། རྟུ་དང་། གཙུ་
བོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་འགྱུར་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད།

འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་རིམ་པ་ནི། རྩལ་ཕུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་སྟོམས་
 པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙུག་གི་ལས། སྟོང་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་
 ཞེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་དང་། རོས་གཅིག་ལ་སྤྱིས་
 བྱའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཞེས་བྱ་ཉིར་གསུམ་ཤར་བ་མེ་ལོང་རོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ལས་གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ། དེ་
 ལས་དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་དག་སྤྱིས་བྱས་
 ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཙུག་གི་རྩལ་གཞན་ལས་མ་སྤྱིས་པས་རང་
 བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་དང་། འབྱུང་བ་ལྟ་ཞི་རྣམ་འགྱུར་
 གཞན་མི་སྤྱིས་པས་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ། དེ་ཙམ་ལྟ་
 རྟེན་བདུན་ནི་གཙུག་གི་ལས་སྤྱིས་ཞིང་། རང་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་
 དང་། འབྱུང་བ་ལྟ་སོགས་སྤྱིས་པས་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ནོ། །བདག་ཞེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་སྟེན་བཞིན་ལ།
 བདག་དང་གཙུག་གི་ཁ་མ་བྲལ་བ་ཇི་སྟེན་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། རྣལ་འབྱོར་
 པས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་སྤྱོད་ཉེ་ལྟའི་མིག་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་པ་ན་
 སྤྱི་གཙུག་གི་ལོངས་པའི་རྩ་བར་མཐོང་སྟེ། གཙུག་གི་ལས་རྣམ་འགྱུར་གསར་
 དུ་མི་སྟོས། སྤྱི་བྱུང་བཞིན་པ་རྣམས་རིམ་པས་དབང་པོ་བརྟུ་གཅིག་དང་།
 འབྱུང་བ་ལྟ། དེ་ཙམ་ལྟ་ལ་ཐིམ། དེ་ཙམ་ལྟ། ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ། སྟོང་མ་
 ཆེན་པོ་ལ། ཆེན་པོ་སྤྱི་གཙུག་གི་ལ་ཐིམ་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་པས་གཙུག་གི་ལ་ཆེད་
 དུ་བསྐྱེད་པས་གཙུག་གི་ངོ་མ་རྩལ་ཉེ་རྣམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ལྟར་ཡལ་ནས་

ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལུས་པ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་
བའི་ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་བཅེངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་འཁོར་
འདས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡོད་པ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད། སྐྱི་
གཙུག་པོ་ནི་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་བཀོད་དེ། བྱེད་པར་ཆད་ཕྱིར་རྗེས་འགོ་ཕྱིར། །རུས་པའི་སྒོ་ནས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་
དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

སངས་རྒྱས་པས། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་
སྐྱབས་བྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་
བཀོད་པ་ལ། གྲངས་ཅན་པས། མཆོན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་གྱི་གཙུག་པོ་ཆོས་ཅན།
ཡོད་དེ། བྱེད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཅོད། ཡོད་ཅེས་པ་དེ། སྐྱིར་ཡོད་ཅམ་ལ་
བྱེད་ན། གྲངས་ཅན་པས། ཡོད་དེ་ཞེས་པའང་ཡོད་ཅམ་ལ་བྱེད་དགོས། ཡོད་
པའི་བྱེད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན། ཅིག་ཞེས་ཀྱང་དེ་ལ་བྱེད་
དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཅམ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་
འཐད་པས་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། བཀོད་
པའི་ཆེ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་བཀོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པར་
སྒོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱད་དོད་སྐྱ་ཡངས་དོག་
གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དོག་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་དང་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་པ་ལ་

དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡོད་ཉིད་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་
 ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ནང་གསལ། ཡིག་ཆ་དག་གིས་དངོས་པོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་དགོས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་གང་
 བཀོད་ཀྱང་སློན་འཇུག་པའི་བྱིར། ཚད་མ་རིག་བྱུན་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཚུད་པ་འདི་བྱུང་སྟེ། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་
 ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་
 འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གྱང་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་
 ཅན། དངོས་པོར་ཡོད་དེ། བྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་
 ཞེས་པའང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ། གཏན་ཆིགས་
 སུ་རིགས་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་རི་ལྟར་རིགས་པ་མིན་ཞེས་ཚུད་པ་ལ།
 གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་བྱུང་།

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི། གངས་ཅན་བྱིས་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་
 པའི་བྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ལྟ་
 ལྟ་གྱི་གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་ལ། ཡོད་ཅུང་དང་། ཡོད་པའི་བྱད་པར་དངོས་པོར་
 ཡོད་པ་གང་རུང་བསྐྱབ་པར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡིན།
 ཡོད་པ་ཅུང་བསྐྱབ་འདོད་ནས་བྱིས་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། གངས་ཅན་པའི་
 མཐོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡང་མི་འབྲུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་
 གྱང་བསྐྱབ་བྱ་དེ་འདྲ་བ་བཀག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཡོད་པའི་བྱད་
 པར་ཅུང་དུ་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་སྟེ་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ། །དོན་འགའ་ཞིག་གྱང་འབྲུབ་

མི་འགྱུར། །འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད། །ཅེས་བྱང་བའི་སྒྲིབ། །ཡོད་པའི་
 བྱང་པར་དངོས་པོ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་པར་རྣམས་
 རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་བའི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་
 གཙུ་བོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་པ་ལ།
 བྱང་པར་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་ན་འདིར། །གཏན་ཆིགས་རྗེས་འགོ་མེད་ཅན་
 འགྱུར། །ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དེ། །བྱང་པར་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར།
 ཞེས་བྱང་།

རྣམ་བཤད་ལས། ལྷོགས་དེའི་ལྷོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་སྒྲིབ་པ་མི་གྲུབ།
 སྒྲིབ་པ་གྲུབ་ན་ལྷོགས་ཆོས་མི་གྲུབ་སྟེ་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་
 སྒྲིབ། ལྷོགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ན། སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བསྟུན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་
 སྐྱ་མི་ལྷོགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འཐད་པར་སྤང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྐྱ་ལྷོགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་མེད་པར་འདོད་པའང་མ་ཐུན་ཏེ།
 གལ་ཏེ། སྐྱ་ལྷོགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་ཡོད་ན། གཙུ་བོའི་སྐྱ་དོན་དངོས་
 པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་ཁས་ལེན་ཆོག་པར་སྤང་སྟེ། གཙུ་བོའི་སྐྱ་དོན་
 དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲིབ་མེད་དེ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་
 སྒྲིབ་ཞེས་པ། སྐྱ་ལྷོགས་པ་ལའང་མཚུངས། སྐྱ་ལྷོགས་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོགས་སྒྲིབ་
 གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། སྐྱ་ལྷོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའང་མཚུངས་སོ། །ལྷ་མ་

རྗེ་བཙུན་པའི་གསུང་དེ་ནམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་འདུག་
སྟམ་ཡང་། རྟོགས་སྒྲིའི་སྐབས་སུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲིའི་ཉག་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་ཆད་བྱུབ་བྱས་འདུག་པས་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
དབྱུང་པར་བྱའོ། །

རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་དགོངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ཐུན་སྒྲིའི་སྐལ་
པའི་རྒྱས་རྩལ་མི་མཉམ་ཡང་། །བཞག་པར་མི་རྒྱས་ཆུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་
འཐུང་། །དེ་ཙམ་ཆོམ་པར་མ་གྱུར་ད་དུང་དཔྱོད། །

བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ལ་རྟོགས་བ་དབྱུང་བ།

༥ བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་
བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཙན་དུ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། སྐད་
ཅིག་མ་ལྟའི་དུས་སུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། འོ་ན།
དེ་སྐད་ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུ་འང་མི་འཇིག་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་དམ་ཅེད། ཡོད་
ན་སྐད་ཅིག་མ་དགུའི་བར་གནས་པར་ཐལ་བ་དང་། མེད་ན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་དུས་སུ་ཡོད་ལ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མི་གནས་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་
འདུག་དེ་ཉྱར་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། ཅ་
ཤེས་ཤིག་ཆེན་པོ་གསུང་དང་འགལ་ལོ་སྟམ། དེ་ཙམ་དུ་མ་བཟད། རྣམ་མཁྱེན་

དང་། ལོངས་སྐྱོ་སོགས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་ཚང་།

འགའ་ཞིག་གིས། རྣམ་མཁུན་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་
གནས་ཀྱང་ངོ་བོ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་མི་གནས་ཞེས་ཟེར་ཡང་།
དེ་དག་གི་རྒྱན་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་འདུག རྒྱན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་
ཡང་སྐྱད་ཅིག་ལས་མི་གནས་དགོས་སོ། །

ཙ་བར། འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་། །གང་ལ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་དེ་
ལས། །གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་མི་རྟག་པ་གསར་
སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཟང་ལོས་ཞིག་བསྟན་པར་འབྲས་ཤི། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་
འབྱུང་ལས། དེས་འདི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ན་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྱུར་རྟོ། །དེ་ལྟར་གཞན་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་འཇིག་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
གང་ལ་འཇིག་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་
འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ལའང་ཆོས་ཅན། ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་འབྱུང་ཏེ། མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་
དང་འཇིག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། འཇིག་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འབྱུང་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་འཇིག་པའི་
རང་ཚུལ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱུར་རྟོ། །ཞེས་བསྟན་པས།

སྟོག་འཛིག་པ་དེ་མི་རྟག་པ་རགས་པ། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཉེར་ལེན་
 གྱི་ཡུང་པོ་མི་རྟག་པ་འང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་སྐྱབ་པོ། ཉེར་ལེན་གྱི་
 ཡུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་འཛིག་པ་
 གྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྟེར། དཔེར་ན།
 སྟོག་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། རྟགས་དེའི་སྟེར་གྲོལ་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། རྟགས་དེའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པས་མ་
 ཁུབ་པས། སྟེར་གྱི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྟེར།
 དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་
 རྟགས་དེ་བདེན་མེད་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདོད། རང་རེའི་ཡིག་ཆར།
 སྟེར་གྲོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་ངེས་
 དགོས་པར་བཞེད་དོ། །འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ། རྣམ་
 ཅུར། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྗེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམ་གཉིས་
 ཏེ། །འབྲས་དང་ངོ་མོ་དེ་དག་ལས། །རང་སྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་དེས་སྟེར། །ཞེས་
 པ་དེས། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་བསྐྱབ་བ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་
 ཞེས་པ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གོ་དགོས། སྟོ་མི་རྟག་པ་དགག་པར་ཁས་ལེན་
 ན་དེ་དང་འགལ་སྟུང་།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཛུགས་བསྐྱུ།

༥ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཛུགས་བསྐྱུ་བ། གཞི་དེ་ལ་སྐྱ་དང་ཤེས་
པའི་ཐ་སྙད་འཛུགས་པ་ལ་གཞི་དེ་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར།
འཛུགས་པ་སྒོ་སྡོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་
འཛུགས་པ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཐ་སྙད་
དགག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ། འག་ཟེངས་པའི་ཚད་མ་རྒྱད་
ལ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེས་འག་ཟེངས་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། འག་ཟེངས་པའི་ཚད་མ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། །རྟགས་ཁྲབ་ཁས།
འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། འག་ཟེངས་ཅེས་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ།
འག་ཟེངས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་རྒྱ་མེད་ལ། འག་ཟེངས་པའི་
ཚད་མ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
སུ་སོང་ཚུལ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་འདོད་ན། དུ་བས་དབེན་པའི་ས་སྤྱོགས་ན་
ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤང་རྒྱ་མ་
དམིགས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། འབྲས་རྟགས་ལྷ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མ་
དམིགས་པའང་ལྷ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་གཞུང་གང་ལས་བཤད་ཡོད་དམ།
དུ་བ་དང་། མེ་སྤྱོན་དུ་སོང་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པས། དུ་བའི་
འགྲེལ་ཡུལ་མེ་སྡོན་དུ་སོང་བ་བཀག་པའི་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཞག་པའང་རིགས་སོ་སྟེ།

བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་པོ་
ལས་འདས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་རྩ་བ་སོགས་ཉེར་མཁོ་
མེད་པས་མ་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱུ་བུའི་རྣམ་རྟོག་གི་གྲངས་སོགས་བརྗོད་
བྱར་བསྟན་མི་རུས་པར་བཤད་པས། གཞི་གྲུབ་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕངས་ན་ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས། རྣམ་
བཤད་ལས། གཞུང་རྒྱུང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཞེས་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་
འགའ་ཞིག་གིས། །དེ་མེད་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །
དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས་ཁོ་ནར་
གྲངས་ངེས་པར་གསུངས་པ་ལ། རྩ་སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། བྱོད་ཀྱི་
གྲངས་ངེས་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོ་ཚོས་ཅན། མེད་དེ།
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་འབྲས་རང་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
ཁྱབ་ན་སྟེ། མ་གྲུབ་ན། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་
ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན། རོགས་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་
 སོགས་སྐྱུར། གལ་ཏེ། སྤྱི་གཙུག་པོ་ཡོད་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དམ་
 བཅའ་དང་འགལ། མེད་ན་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱོར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་རྗོད་བྱེད་རི་ལྟར་འཇུག་སྐབས་འདིར་ཡོད་དམ་མེད་
 ཅེས་པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །གཙུག་པོ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པས་
 བཏགས་པའི་སྐྱོ་དོན་ཡོད་པས་སྐྱོ་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད། དངོས་ཟིན་ལྟར་ན།
 གཙུག་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་སྤང་། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ན་གཙུག་པོ་དང་དེའི་
 སྤང་བ་གཉིས་ཉིད་ལེན་ཅན་དང་ཉིད་བར་ལེན་པ་པོ་འགོག་པ་ལྟར་སྤང་།
 མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་དགོངས་ནས། གཙུག་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་སྤྱོད་
 ཆོགས་ཀྱི་ཉིད་ལེན་ཅན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་པའོ།
 གཙུག་པོ་རང་མཆན་ཆོས་ཅན་བཟུང་ནས་འགོག་དགོས་པར་བསྟན། རྟགས་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གཞི་ནི་གཙུག་པོའི་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་
 ཅན་དུ་བཟུང་ཡང་། ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཆད་
 མས་གྲུབ་དགོས་པའི་སྤྱོད་། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་ཆེའང་། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དགོས་པར་ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་དུ་
 གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་
 པས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་

གི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཚེས་
 ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་སྟོན་པས་
 རྟོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞི་ཚེས་ཅན་ཁེགས་ན་དེ་དང་ཚེས་
 ཚེགས་པའང་ཁེགས་པས་དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་
 རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྟེར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ཅམ་ཚེས་
 ཅན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། ཞེས་འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་མེད་པར་
 བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་རང་ལྟོག་ནས་ཡོད་པ་མི་ཁེགས་
 པའི་སྟེར་རོ། །ཡང་སྐྱོན་པོ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྐྱོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྐྱོད་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པ་
 ཡིན་པས་རང་གི་མཚང་བསྐྱབས་པ་ཡིན་རོ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཚེས་ཅན། མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་
 དུ་འང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྟེར་ཞེས་འགོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་
 ནི་སྟེར་གྲོལ་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དང་དེར་སྦྱང་བའི་སྐྱོད་གཅིག་ཏུ་
 འཁྱུལ་ནས་ཤེས་འདོད་ཁྱེགས་ཤིང་། དེར་སྦྱང་བའི་སྐྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་
 ཚད་མས་གྲུབ་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཚེས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་གི་

བདག་རང་ལྷོག་ནས་མི་ཁེགས་ཤིང་། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་གི་སྒྲ་
 དོན་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་སྤང་བའི་སྒྲོན་
 ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ཅིང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་
 ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དེའི་སྒྲ་དོན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་དེ་དང་སྒྲ་དོན་གཅིག་ཏུ་
 འཇུག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་གི་སྒྲ་དོན་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་
 ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་
 མཚུངས་ཏེ། སྒྲའི་སྒྲ་དོན་ལ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་བྱུང་ལ། རྟགས་ཡང་དག་
 གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་པས་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་བརྟག་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བདག་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོར་རམ། འོན་ཏེ། མེད་དེ།
 རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་
 འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་དོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། སྤང་པོ་དང་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་

སོ་ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་ལུགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
 ཚེས་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་
 ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ནི་ཚེས་ཅན་དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཚད་མས་
 བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཚེས་ཅན་གཞི་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཚད་མས་
 བསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཚེས་ཅན་དེ་གཞི་གྲུབ་ན་ཚེས་
 ཅན་དེ་དང་མེད་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞི་
 གྲུབ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་སྟོགས་
 ཚེས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 བདག་དེ་ལྟ་བུ་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་
 པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚེས་
 ཅན་ཞེས་པའང་སྟོ་ངོར་དགག་ཚེས་དང་བསྐྱབ་ཚེས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་
 སྐྱབ་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཚེས་ཅན་ཞེས་བྱའི། དོན་སྟངས་
 ཁྲད་གཞི་ཁྲད་ཚེས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཁྲད་གཞི་ལྟ་བུར་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་
 ནོ། །དེས་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ངེས་པའི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་པ་
 མི་འགལ་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡིན་པ་མི་
 འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ཚད་
 མས་བསལ་བ་དང་། སྟོགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ལན་འདི་

ལྟར་སྒྲ་བར་བྱའི་ངལ་བ་གཞན་གྱིས་དུབ་པར་མི་བྱའོ། །དོན་འདི་ནི་སྒྲོབ་
དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་
སོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་གྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་བྱབ་པ་དང་། རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཡོད་པས་མ་བྱབ་པར་གསུངས།
ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། སྒྲུག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་
བོང་རྩས་སྒྲུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རི་བོང་རྩས་སྒྲུག་པ་ཆོས་ཅན།
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་རྟགས་ཡིན་པར་
གསུངས།

སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོས་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཆད་
མས་མ་དམིགས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ་བར་སྒྲིན་བཏང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཆད་
མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། སྒྲེ་བདུན་རྒྱན་ལྟར་ན་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་བཞག་ཆོག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་མེད་པའི་ཆོགས་དོན་གཞི་
བྱུང་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་སྐྱེད་དགོས།

རྩ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ནི་བསལ་བའི་སྤྱིར། །ཆོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་

མི་འགྱུར་ན། །ཡན་གར་ཚེས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་
 འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་བསྟོན་ན་གཙོ་བོའི་སྤྱི་བརྗོད་པར་
 བྱ་བ་ཚེས་ཅན་ཉིད་ལ་བཅའ་བའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚེས་ཀྱི་རྟེན་
 མེད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་འདི་ནི་རྟེན་རྣམ་པར་གཙོད་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་
 ཅན་ཅོད་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་འགོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་
 ཚེས་ཅན་ཡོད་པས་བྱབ་པར་བསྐྱབ་བྱས་པར་མ་ཟད། རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚེས་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་རོལ་
 དུ་གྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པས་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་དེས་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་སོ། །དེས་
 བསྐྱེད་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་རྟག་པ་
 གསར་སྐྱབ་ག་ལ་ཡིན། དོན་བྱེད་བྱས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟག་པས་
 ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་གསུངས་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 རྣམ་མཁའ་ལ་བརྟག་ཚུལ་མདོ་སྟུང་པར་གསུངས་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་
 ལའང་བརྟག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་
 བརྟག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཐར་པ་ཡོད་མེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད།
 བདག་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་རོ། །

རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་དེར་དུ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དུ་མེད་བསྐྱབ་པ་
 མིན་ཞེས་སྒྲ་བས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟག་པ་སྟེ། དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ལ་
 ཁྱེད་ཀྱང་། བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་དུ་མ་གྲུབ་ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་
 གསུམ་མི་ཁྱེད་ཀྱང་། བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་ཀྱང་། དགག་བྱ་རྣམ་
 བཅད་ལ་མ་ཁྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་མི་ཁྱེད་ཀྱང་སོ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བས་སུ་དུ་བ་དང་དུ་མེད་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ལྟ་
 བུར་སྒྲ་བས། འོ་ན་མེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁྱེད་ཀྱང་ཕར་ཐལ། དུ་
 མེད་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དུ་མེད་རྣམ་བཅད་ལ་
 ཁྱེད་ཀྱང་ཕར་ཐལ། འདོད་ན། དུ་བ་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 དུ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁྱེད་ཀྱང་ཕར་ཐལ། དུ་བ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། དེ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་
 ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མེ་དང་། དགག་བྱའི་
 ཆོས་སུ་མེ་མ་ཡིན་པ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཉིད་རྟགས་
 སུ་སོང་བ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྣམ་བཤད་ལས་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མ་
 སྐྱེས་སོ། །ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་
 གི་འཛིན་སྐྱངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་
 བརྟག་པ་འདི་ཡོད་དེ། ལུགས་དེ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ན། ལུགས་དེ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པས་ཁྱེད་ཕར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་ཐེས་དཔག་
སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེས་
ཁུབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། གོང་དུ་ཐེས་ཁུབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། ཐེས་ཁུབ་འཇལ་བའི་
ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པ་དང་། མ་ཆད་པ་གཉིས་གསུངས་
པས། མ་ཆད་པར་གསུངས་པ་དེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་བྱུང་དང་མཐུན་ནོ། །

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་དབྱེད་པ།

༥ ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས། རྣམ་ཅུར། ཡོངས་བརྟག་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་
ཀྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། དབྱེད་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བསྐྱབ་པ་
དང་། ལུང་གཞན་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་ཚུལ་སྐབས། རྣམ་བཤད་ལས། མ་མཐོང་བ་ཞིན་ཏུ་སློག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡི་
དོན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེས་
དཔག་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། རང་ཆོག་སྲ་སྲི་འགལ་བ་དང་དངོས་
ཤྱགས་འགལ་བས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་ཅེས་གསུངས། ཡང་། ཡིད་ཆེས་ཐེས་
དཔག་གིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། ད་དུང་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་

པས། མདོར་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཆོག་སྒྲིལ་གཤམ་བ་མེད་པ།
དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྲུབ་མི་དགོས་
པར་གསུངས་པས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ན།
ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པ་མེད་པར་སྐྱབ་ཇི་ལྟར་རུས།

གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འགཤམ་བ་མེད་
པ་རྟོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་རྟོགས་དགོས་སམ་མི་དགོས་དཔྱད་དོ། །ལུང་དེའི་
བསྟན་དོན་མ་རྟོགས་པར་ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པར་རྟོགས་ཚུལ་མེད་
པའི་སྤྱིར། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག སྤྱིན་པ་
ལས་མོངས་སྟོན་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ལ་སྤྱིན་པ་བསྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས་
དཔྱད། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན།
རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
བསམ་པར་བྱའོ། །

ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ། ཆད་མ་གསུམ་
གྱིས་གཞོན་པ་མེད་པ་ཤེས་དགོས། ཆད་མ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་གཞོན་མི་
གཞོན་བརྟག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་
གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་བརྟག་ཚུལ་ལས་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར། མཐོང་བ་མདོན་
གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་མ་བསྟན་ན་ཆད་མ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་གཞོན་
མི་གཞོན་བཅི་གཞི་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་རྟག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ཆད་

མས་གཞི་དཀྱིལ་། ཚད་མ་དེས་སྒྲ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ངས་དགོས་པའི་བྱིར།
 གསུང་དེའི་སྒྲས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་གཞི་དཀྱིལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དབྱུང་
 གསུམ་གྱིས་མ་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
 དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཙུ་བོ་ངས་ལེགས་གྱི་
 དོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དོན་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པས། སལ་བ་
 གནས་སྐབས་ལྟ་མའི་གོ་འཕང་འཕྲོག་པ་ལ་བསྐྱུ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 མས་བྱའི་སྒྲུག་བསྐྱུ་མཐའ་དག་སེལ་བར་འདོད་པས། བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱི་
 སྒྲུག་བསྐྱུ་མེལ་བའི་ཐབས་ལ་མི་འབད་བ་ག་ལ་སྲིད། དོན་ཆེན་པོ་ལ་མི་
 བསྐྱུ་ན། རྒྱུ་དུ་ལ་བསྐྱུ་བ་དྲོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཙུ་བོ་དོན་ལ་མི་
 བསྐྱུ་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རྒྱེས་བྱ་དེའི་
 གསུང་རབ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་རྒྱེས་བྱ་དེ་ཉེས་ཟད་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པར།
 གལ་ཏེ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། །ཞེས་པར་རུས་ན་དོན་འདི་འདོད། །ཅེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱལ་དབྱེ་བཙུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་ལ་བཏེན་ནས་རྟོགས།
 འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་རྟོགས་པ་གང་ལས་
 དཔོག་ཉེས་ཟད་གྱི་རྒྱེས་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་གྱི་གཙུ་བོར་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཞེས་རབ་ངང་གིས་རྒྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་རབ་དེ་འཕེལ་ན་
 ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་རབ་
 དེ་ལས་སྒྲོག་པའང་མི་སྲིད་པས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་

དོ་གསུངས། ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སྟོན་པའི་རྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་
སྐྱབ་པ་དང་འབྲ།

འཇིག་ལྷ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གསུངས་པ། དབྱ་མ་
འབྲུག་པར། ཉོན་མོངས་སྟོན་ནམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ཞེས་
སོགས་དང་མཐུན། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མ་རིག་
པ་དང་འཇིག་ལྷ་ལོགས་སུ་གསུངས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དང་དེ་
ལས་འཇིག་ལྷ་བྱང་བར་བཤད། འཇིག་ལྷ་སྤངས་ན་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པར་གསུངས་པས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་
ནམ་མི་ལེན། ལེན་ན་དེ་དག་ཉིས་པ་ཡིན་དགོས་པས་ཉོན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་
པས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤངས་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། དེ་སྤངས་པ་ན་སྟོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དྲོགས་དཔྱད།

༥ རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐོར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནམས་སྟེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
རྟག་པ་དང། བདེན་དོན་སྟོན་པའི་ཆོག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང། སྟེས་བྱས་བྱས་
པའི་ཆོག་ནམས་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་
པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེས་བྱས་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིག་བྱེད་ལ་དབྱེ་ན། སྙན་ངག་གི་རིག་བྱེད། སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད།
 དེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད། དེ་དག་
 གྲང་རྒྱལ་འབྱོར་པས་ལྷ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་བྱས་པ་ལས་བྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་
 སྐྱོ་ཐོས་པ་ལ་སྦྱག་གོ། །ཁུ་སྟེགས་ཚངས་པ་བ་རྒྱལས་ཀྱིས། ཚངས་པའི་ཁ་
 ལས་སྦྱེད་གྲུའི་བདག་པོ་སྦྱེས། དེས་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པར་ཚངས་པ་སྦྱན་
 འདྲན་པའི་བསྐྱུ་བར་རང་གི་བྱ་མོ་བཏང་བས་དེ་ལ་ཚངས་པ་ཆགས་ཏེ། ཁུ་
 བ་ཤོར་བ་སྦྱགས་གཟར་གྱིས་སྦྲངས་ཏེ་མེར་བསྟེགས་པའི་དབྱུས་སུ་བྱང་
 སྟོང་ངན་སྟོང་དང་། ཨི་གི་ར་སྦྱེས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་དང་། དེས་
 བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་བཅུ་མས། ཁུ་བའི་ལྷག་མ་དུར་བའི་ནང་དུ་ལུས་པ་ལས་
 བྱང་སྟོང་ཨ་ཏི་བྱང་། དེས་སྙན་ངག་དང་སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་བཅུ་མས་པར་
 གྲགས། ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སྟོང་དེ་དག་གིས་བཏོན་པ་ཅམ་ལས་བཅུ་མས་པ་
 མིན་ཞེས་ཟེར། བལ་ཆེ་བ་དག་རིག་བྱེད་ནི་སུས་གྲང་མ་བྱས་པའི་ཆ་མེད་
 ཏྲག་པར་རང་བྱུང་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་འདོད། རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ཆད་མར་
 འདོད་པ་འབྲས་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྒྱལས་ནི་བརྗོད་བྱ་དེས་ཅན་ཡིན་གྱི་འདོད་
 པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་སྟེ། ཨ་ཁྱི་རོ་རྩྱ་རྩྱ་རོ་ཞེས་པའི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
 དེ་ཉིད་མེ་ལ་སྦྱགས་ཀྱིས་སྦྲངས་པའི་མེར་སྦྱགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་ཁྱི་
 ལ་བ་བ་སོགས་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་གོ། །མཐོ་རིས་དང་
 ཚངས་པ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་རྟེན་
 མཆོད་སྦྱིན་དུ་འདོད་དོ། །

རྣམ་ཅུར། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་
འཇིག་གིར་རོ། །རྟགས་ངན་གཞན་ཡང་སྐྱོན་དབྱུང་བ། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ནི། དངོས་
པོ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དབྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད། ཟླ་
མ་རྗེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོས། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་མེད་གསུངས་པ་
དེ་ལ་དགོངས། བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས། དངོས་པོའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་ཀྱང་།
རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་དང་མི་མ་ཐུན། ཅུ་བར། རོ་ཤེས་པ་དང་ཡོད་སྐྱོར་
སོགས། །གང་ཡིན་སྐྱབ་བྱེད་འདོད་ན་ནི། །ཞེས་པའི་ལན་ལ་སྐྱར་དགོས་
པས་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག།

རྣམ་ཅུར། ཟླ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན། །ཁས་སྦངས་མངོན་སུམ་
གྲགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གཞོད། །ཅེས་པ་དེས། རིག་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྐྱ་དེ་ཉན་ཤེས་ལ་གསར་དུ་གསལ་
བར་སྦང་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱང་རྟག་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དང་། ཟླ་གཞན་ཡང་རྟག་པར་འགྱུར་བས། གོང་དུ་ཆགས་སོགས་
ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་ལེན་
པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། བདེ་སྐྱབ་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་དང་འགལ། ཉན་ཤེས་དབང་ཡིད་
ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད། གྲགས་

པས་ཀྱང་གཞོན་དེ་ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ཚད་མ་རིགས་བྱུན་ལས། རིག་བྱེད་
 གྱི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཏྲག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་གྱི་
 སྐྱོ་ཏྲག་དངོས་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སྒོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱ་ལ་
 མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སྒོ་ནི་སྐྱེས་བྱའི་བརྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་སྒྲངས་མཛོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
 དཔག་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཞོན་དོ། །རི་ལྟར་གཞོན་ན། དཔྱེད་པ་བས་སྒོ་
 རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བས་
 གཞོན་དེ། དཔྱེད་པ་བས་སྒོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་སྒྲངས་
 ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར་དང་།
 ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་བྱིར། །ཞེས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་
 སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། སྒོ་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་ཁས་
 སྒྲངས་པས་དོན་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་དེ། ཉན་ཤེས་དེ་དབང་ཡིད་
 སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་སྐྱེ། རྒྱུན་གསུམ་མ་ཚོགས་
 ན་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱོང་བས་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཉན་ཤེས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཐ་
 སྙད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་དེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱོ་
 ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་བྱས་བྱས་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་། ལྷ་རྒྱུ་
 གྱི་རྩི་ལ་བ་སོགས་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པའི་བྱིར།

རིག་བྱེད་གི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་པའི་རག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་གྲགས་
པས་གཞོད་དེ། དེ་ལ་རག་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་
ལ་འཇུག་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། །

དེ་ལ། རིག་བྱེད་གི་སྐྱོ་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱོ་དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་
པར་ཐལ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་གི་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་ཡིན་པས་
དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའང་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཉན་ཤེས་རྟག་པ་ཡིན་
ན། སྐྱེས་བྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དེ་དཔྱོད་པ་བས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན།
ལེན་ན། ཁས་ལེན་ནང་འགལ་ཡོད། མི་ལེན་ན། ཐལ་བ་རི་ལྟར་འཕངས།
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན།
ཉན་ཤེས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན། ཉན་ཤེས་དེ་རྟེན་གསུམ་
ཆོག་གས་ན་སྐྱེ་ལ་མ་ཆོག་གས་ན་མི་སྐྱེ་བ་སྤོང་བས་གྲུབ་ཅེས་པ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྤོང་མིག་མིག་ཤེས་
རང་གི་དམིགས་རྟེན་ལས་སྐྱེ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ།
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤོང་མིག་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་
དམིགས་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་རྟེན་མེད་ན་མི་སྐྱེ་
བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་སུ་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་བཞི་པར། མངོན་སུམ་སོགས་

ཀྱི་གཞུང་བྱ་ལ། །འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཟོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ཚད་མ་གསུམ་ཀྱི་གཞོན་བྱ་སོ་སོར་བཤད་པས་སྐབས་དེ་དང་མི་
མཐུན་ནོ། །

ཡི་གའི་འདོད་ཚུལ་དང་ཞིག་འཛིག་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

༥ ཡི་གའི་འདོད་ཚུལ་སྟོན། དཔྱད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས། ཡི་གེ་ཉག་
བར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡི་གའི་སྐད་དོད་ཨགྲ་ར་ཞེས་པ་འགྱུར་བ་
མེད་པ་ལ་འབྲུག་པས་ན་ཡི་གའི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བར་འདོད། རང་པ་སངས་
རྒྱས་པས་སྐད་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་འདོད།

ཞིག་འཛིག་གི་སྟོན། ཅ་བར། གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །ནག་
པ་སྐར་འབྱུང་མིན་ངེ་བཞིན། །དེ་ལ་འང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། །གསོད་བྱེད་
བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ནག་པ་བསད་ཇེས་སུ་མི་དེ་
བསད་ཀྱང་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ནག་
པ་གསོད་བྱེད་ནག་པ་ལས་སྐར་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ལ། བྱིས་བྱུང་བའི་
མི་དེ་ནག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདི་ནི་གཞན་སྡེས་
ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ། །

རང་ལུགས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་མེས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སུ་ཡང་ཤིང་མཐོང་
བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སྟོན་བཟོད་དེ། ཤིང་གི་འཛིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་

གཞན་དུ་གྱུ་བ་ན། ཞིང་གི་འཇིག་པ་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཁྱོད་
རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་གྱུར། འདོད་ན། དུས་དེར་
ཞིང་མཐོང་བར་ཐལ། ཞིང་གི་འཇིག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པའི་
སྒྲིབ་བྱེད་གོས་བསལ་བ་ན་བྱམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་སྒྲོན་བཟོད། གཞན་
སྒྲེས། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་སྦྲར་འབྱུང་
བ་མིན་པ་བཞིན་དུ་ཞིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་ཀྱང་ཞིང་སྦྲར་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བཏབ་སྟེ། ནག་པའི་
གསོད་བྱེད་ནག་པའི་བསད་པ་དེ་སློག་འགག་པའི་ཆ་ཉིད་མ་ཡིན། ཞིང་གི་
འཇིག་པ་དེ་ཞིང་ཞིག་པའི་ཆ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

བཏག་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ནག་པ་གསོད་བྱེད་གྱི་མི་དེ་ནག་པ་འགག་
རྗེས་སྤྱོད་མེད་ན། གསོད་བྱེད་སྒྲོན་དུ་གྱུ་བ་ནས་དེ་རྗེས་གསད་བྱ་གྱུ་བ་པར་
འབྱུང་བས་གསད་བྱ་དེ་བསད་པའི་ཆེ་གསོད་བྱེད་འགགས་ཟིན་པར་ཐལ།
གསོད་བྱེད་དེ་བསད་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཅས་ལྡན་དག་
སློང་གིས་སློག་ཆགས་གཅིག་བསད་པ་ན། དག་སློང་དེའི་རྒྱ་ལ་སློག་
གཙོད་གྱི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། གསོད་བྱེད་གྱི་དག་སློང་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསད་བྱ་སློག་འགགས་པ་དང་ལྷུང་བ་
བྱུང་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསོད་བྱེད་རང་ཉིད་བསད་བྱའི་
སྒྲོན་དང་མཉམ་དུ་ཞི་བ་ལ་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། མཛོད་ལས། སྒོན་དང་མཉམ་དུ་ཞི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་
སྐྱེས་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཞན་བསད་པ་ལས་
གསོད་བྱེད་ལ་ཉེས་ཆད་སྤྱད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་དོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་སྐྱ་དོན་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད།

༥ ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་
གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མར་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཅུར། གང་སྤྱིར་
རིག་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་སྤྱིར། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །མེས་གང་
བསྐྱོད་དག་བདེན་པ་བཞིན། །དེ་སྐྱད་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚུད་
པ་ནི། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱེན་སྤྱོད་བྱེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། མེས་གང་བ་བསྐྱོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་
པ་དང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་པའི་ཆོག་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དབྱེད་པ་བས་ཟེར་རོ། །

རང་ལུགས་ཀྱིས། རོ་འདྲ་རོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་སྤྱིར། །སྒྲོད་གཅིག་ལ་
ཡང་ཆོས་པ་བཞིན། །ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་སྤྱིར། །རིག་པ་ཤེས་པས་
འདི་འདྲ་བཟུགས། །ཅེས་པའི་ལན་ནི། རིག་པ་ཤེས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གིས་འདི་
འདྲ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཟུགས་སྟེ། །ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་

མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། ཤིང་ཏྲིག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 རོ་མངར་དང་ལྷན་ཏེ། སྒར་ཐོས་པའི་ཤིང་ཏྲིག་དང་གཟུགས་སྒྲིག་པོ་སོགས་
 མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤྱ་ནང་གི་འབྲས་ལྷག་མ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་ཐོས་པའི་འབྲས་དང་སྟོད་གཅིག་ནང་བཙོས་པ་མཚུངས་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྐྱས་བེན་ལ་པ་མ་
 གསད་བྱར་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་དང་། སྟོགས་
 གཅིག་ལ་སྐྱབ་བ་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱེ།

རིག་བྱེད་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་བསྟན་
 པ་ནི། རྣམ་ཅུ་ལས། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་བྱེད་པོ་ཉིད། །དངོས་རྣམས་རྟག་དང་
 དབང་པོ་འདས། །དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་དངོས་རྣམས། །རྒྱ་དང་གནས་
 འཛིག་མི་མཉམ་དང་། །གཞན་ཡང་ཆད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་པར་གསལ་
 བའི་སྟོད་ཡུལ་ལས། །ལུང་ལ་ལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་། །འགལ་བ་དག་ནི་
 རྫོད་བྱེད་པ། །འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་། །བསྟན་བཙོས་སྟོན་ཡང་མ་
 བསྟན་པས། །དེ་བདེན་དོན་བཅས་ཁས་ལེན་པ། །གཡེམ་མ་མུ་ཅོར་གྱི་རྒྱལ་
 ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཆད་མས་བཀག་པའི་དོན་
 བརྫོད་དེ། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟོན་ལོངས་སྟོད་པ་པོ་
 བརྫོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་།
 ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱར་
 བསྟན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མི་མཉམ་པ་རྒྱར་བརྫོད་པ་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་

གྲུབ་ཟིན་གྱི་གནས་པ་དང་། འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་སྤྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱས་
འཇིག་པ་བརྗོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གི་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
དང་ཡང་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། སྟོ་སྟོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བསལ་བ་དང་། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་སྟོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ལ་
རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་། བྱས་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པ་འདག་བྱེད་དུ་
སྟོན་པ་ལ་ཁས་སྤངས་གྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་
ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཡེམ་མ་མུ་ཅོར་གྱི་བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་
མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་འབྲེལ་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་། སྤྱིས་བྱུང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
དོན་མ་བསྟན་པར་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྦྱ་བ་ཅམ་གྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་
གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྦྱ་བ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མར་སྦྱབ་ན།
དག་སྦྱ་བ་ཡིན་ན་སྤྱིས་བྱུང་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྟོགས་གཅིག་
ལ་མི་སྦྱ་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིས་བྱུང་མང་དུ་སྦྱ་བ་ལ་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་མེད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ཅར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚད་གྲུབ་
ན། །འོ་ན་འདི་ལ་ཚད་མིན་ཅི། །སྤྱིས་བྱུང་མང་དུ་སྦྱ་བ་ལ། །བདེན་པའི་དོན་
གཅིག་མེད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་དོན་འབྲེལ་བའི་སྟོར། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྤྱི་རྣམས་རང་གི་ཞེན་པའི་

བརྗོད་བྱ་དང་མེད་ན་མི་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། ལུང་ལོག་པས་བརྗོད་
བྱ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཅུ་བར། དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་
ལོག་ན་ཡང་། །དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འབྲེལ་
ཡུལ་ལྡོག་ན་འབྲེལ་བ་པོ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་འཐད་ཀྱི། ཅིག་ལོས་མི་འཐད་
དེ། ཏུ་བ་ལྡོག་པས་མེ་མི་ལྡོག་པའི་སྤྱིར། ཅུ་འབྲེལ་དེ་དག་ལ་དབྱེད་པར་
བྱའོ། །

སྐབས་འདིར། གཞུལ་བྱ་གནས་གཉིས་ལ་ལུང་གཞོད་སྐབ་ཏུ་ཁས་
ལེན་མི་རིགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་
སྤྱ་གསུངས། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་ལུང་བྱུག་གིས་གཞོད་པ་བསྟན་མ་
བསྟན་སོགས་དབྱེད་དོ། །ཡང་ཆད་མའི་བཅད་དོན་ཆད་མས་འགོག་ན་མི་
རུང་བར་གསུངས་པས་ཆད་མས་གཞོད་ན་མེད་པས་བྱུང་བར་འགྱུར། དེ་
ལྟར་ན་སྤང་བྱ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ན་མས་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་
སོགས་བརྟག་དགོས་སོ། །

སྐས་པ།

རང་སློ་ཐུན་ཁེངས་བྱིས་སློད་ངང་ཚུལ་བྲེགས་ཆིག་ཅན། །

རང་གིས་རང་མཆང་བསྐྱགས་པའི་ཆིག་ཆོགས་འདི་བྱིས་པ། །

རང་རེའི་སློ་གསར་འགའ་ལ་པན་སྤིད་སྦྱུང་པ་དང་། །

རང་གཞུང་ཉམས་པ་གསོས་དང་ཆབས་ཅིག་ཡུན་རིང་འབད། །

རིག་པའི་དབང་ལྷན་དགོངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། །
བྱིས་པ་ཀྱ་ཤས་ཟིལ་ཐིགས་རིགས་ལམ་བདུད་ཅིའི་ཚུས། །
མདོན་རྗེས་དཔྱད་ལོང་རབ་རིབ་བསལ་བྱེད་སྒྲན་དུ་གྱུར། །
ཡན་ལག་བརྟ་གཉིས་སྲིད་ཅ་གཅོད་མཚོན་འགྱུར་བར་ཞོག །
སྡེ་བདུན་མདོ་བཅས་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་མདལ། །
རང་གཞན་གཡང་དུ་སྦྱང་བྱེད་སྒྲིབ་གཉིས་འབེན་ལ་བསྒྱུན། །
བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་སྐྱ་གསུམ་པོ་བྲང་ན། །
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་དབང་བསྐྱར་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་བཞུགས། །

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མངའ་བདག་གིས། །

རེ་ཞིག་འབོད་པ་མ་གྱུར་ན། །

ལེ་ཏུ་ཕྱི་མའི་དོན་སྤྱད་ཀྱང་། །

འབྲི་བར་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ཞོག །

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་པོའི་སྤྱི་མཐའ་ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་རྗོགས་སོ། །